

VJESNIK

SLUŽBENI

VOJNOG ORDINARIJATA

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ
Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB
tel: 01/4670-660; 01/4670-659; 01/3784-489 (MORH); faks: 01/4670-662
www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@mohr.hr
Odgovara: Msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

GOSPA VELIKOG HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA ZAŠTITNICA NAŠEGA ZAJEDNIŠTVA I NAŠE JEDNODUŠNE POSTOJANOSTI

Poruka msgr. Jure Bogdana Vojno-redarstvenog biskupa u Republici Hrvatskoj povodom proslave Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta - zaštitnice Vojnog ordinarijata, Dana pobjede i Domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 23. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“

5. kolovoza 2018.

Draga braćo i sestre

1. Djela apostolska nas u svom prvom poglavlju izvješćuju kako su se, nakon Isusova uzašašća na nebo apostoli Petar i Ivan, Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj i Juda Jakovljev s Maslinskog brda vratili u Jeruzalem, te kako «svi oni bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama i Marijom, majkom Isusovom i braćom njegovom» (Usp. Dj 1, 12-14). S Marijom, dakle, majkom Isusovom bijahu okupljeni i jednodušno postojani u molitvi. Marija, majka Isusova, ona je koja svojom prisutnošću okuplja prvu Crkvu, potiče ju na molitvu te u njoj i sama sudjeluje. Gospa je ona koja svojom majčinskom ljubavlju ujedinjuje prvu zajednicu Kristovih sljedbenika te ju učvršćuje u jedinstvu koje je - jednodušno! I nakon svojeg slavnog Uznesenja na nebo, kako nas poučava Drugi vatikanski sabor, «ona naime nije napustila tu svoju spasonosnu zadaću, nego nam svojim mnogostrukim zagovorom i dalje nastavlja pribavljati darove vječnoga spasenja» (II. vatikanski sabor, Dogmatska konstitucija o Crkvi Lumen gentium, br. 62). Zbog te se njezine majčinske skrbi za braću svojega Sina, poučava nas nadalje Drugi vatikanski sabor, «Blažena Djevica zaziva u Crkvi naslovima Odyjetnice, Braniteljice, Pomoćnice i Posrednice». Crkva u Hrvata pridodala je ovim naslovima i još jedan, nama osobito drag, a to je Gospa velikog hrvatskog krsnog zavjeta. Taj naslov, na sebi svojstven način, izriče tu Marijinu majčinsku ljubav, izriče njezinu ulogu naše odvjetnice, naše braniteljice, naše pomoćnice i posrednice kroz svu našu kršćansku povijest. On je niknuo iz kršćanske duše našega naroda koji ju je uvijek tako rado zazivao i zaziva, molio joj se i moli, pogleda uprta u onaj njezin divni lik nastao još u doba hrvatskih

vladara u katedrali sv. Marije u Kninu, te ga je u prigodi marijanske proslave sada već davne 1976. godine, dao odliti u srebru i zlatu, kako bi ga zatim prinosio diljem Domovine, od Gospe od Otoka u Solinu do Biskupije kraj Knina, od Nina do Marije Bistrice i po hrvatskim katoličkim zajednicama i misijama u dijaspori, posvuda mu iskazujući svoju sinovsku ljubav i svoje štovanje.

2. Na tom, dakle, dragom liku – liku naše Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta ona je prikazana kao Gospa Moliteljica – Maria Orans, podignutih ruku i dlanova okrenutih prema nama vjernicima. Taj njezin molitveni stav, stav je predanja u ruke Božje, u kojem istodobno dolazi do izražaja i njezina okrenutost prema nama koji vjerujemo u njezina Sina. Ukratko bi se moglo kazati: sve predanje njezina bića Bogu ujedno je i sve predanje njezina bića za nas! Nije nas zaboravila, ona je sva okrenuta prema nama, ona k nama hiti svojim uzdignutim majčinskim rukama i – još više! –, svojim nama potpuno okrenutim majčinskim srcem, da nas kao naša odvjetnica, naša braniteljica, naša pomoćnica i posrednica obgrli, da nas zaštiti, da nas učini jednodušno postojanima u molitvi i jednodušno postojanim u kršćanskom življenju! U to njezino srce i u te njezine ruke mi smo pohranili sve ono naše najvrijednije i ono najdragocjenije, doista – ono naše najveće što imamo, a to je: naš krsni savez s Bogom u koji je po sv. krštenju, primivši ga, davno ušao naš hrvatski narod, i u koji smo, primivši ga, ušli i mi, svatko od nas osobno i pojedinačno. I svaki put kad izričemo isповijest naše sv. katoličke vjere, mi isповijedamo vjeru u Boga Oca, i Sina, i Duha Svetoga, ali istodobno, kao pripadnici hrvatskog naroda, danas i sada, i svojim «životom želimo potvrditi taj sveti i pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj crkvi», polazući tu svoju odluku u srce Presvete Bogorodice Marije (Ispovijest vjere Hrvata katolika). I baš zato što se ono što je najveće i najvrijednije u našim životima uvijek najradije i najsigurnije povjerava srcu majke, baš zato smo upravo naš krsni savez s Bogom povjerili Gospu, Isusovoj i našoj majci, pa je zato s pravom nazivamo i častimo kao Gospu našega Velikog hrvatskog krsnog zavjeta!

3. Draga braćo i sestre. I ove godine, dok naša Vojno-redarstvena biskupija slavi svoju zaštitnicu Gospu velikog hrvatskog krsnog zavjeta 5. kolovoza, istoga dana hrvatski narod u domovini i inozemstvu obilježava Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i 23. obljetnicu vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Taj veliki povijesni dan podsjeća nas na jednodušnost, zajedništvo i odlučnost hrvatskog naroda i uopće većine stanovnika Republike Hrvatske u obrani vlastitog doma, samostalnosti i suverenosti hrvatske domovine na cijelome njezinome teritoriju. Podsjeća nas na slom jedne nerazumne politike – balvan revolucije koja je u Hrvatskoj gasila nadu, sijala smrt, odvodila u ropstvo. Što bi danas od nas bilo da nije bilo mu-

drosti i odlučnosti vodstva legitimne hrvatske vlasti i cijelog našeg naroda da se sačuva i obrani vlastita zemљa, krš i more, vlastiti dom i Domovina i ljudi u njoj?! Jednodušnost, sloga, upornost, spremnost na najveće žrtve doprinijeli su oslobođenju okupiranih područja i učvrstili nadu cijeloj naciji u slobodu i bolju budućnost svih stanovnika naše domovine. Sve nas to potiče i usmjerava da se okupimo i ove godine na središnju svečanstvu u hrvatskome kraljevskome gradu Kninu 5. kolovoza. U svetoj misi u Gospinoj crkvi u Kninu, pod Gospinom zaštitom, molit ćemo za svoju Domovinu, za sve ljude u njoj, za mir, sklad, slogu i ljubav među njezinim stanovnicima, mudrost u upravljanju, za napredak sviju...

4. Nije tako dugo kako su naš narod i domovina iskusili i živjeli pravu Oluju jednodušnosti i postojanosti tijekom ovogodišnjeg Svjetskog nogometnog prvenstva. I premda pjevamo različitim glasovima u višeglasnome zboru nacije svi smo mi živjeli duboki osjećaj jednodušne postojanosti. Uživali smo i radovali se zajedno u skladnoj simfoniji samopoštovanja, međusobnog uvažavanja i ponosa koji su se kao i vojno-redarstvena Oslobođilačka operacija Oluja prije 23. godine prelijili izvan granica naše domovine. To stanje duha ute-meljen je razlog za optimizam i bolju budućnost.

Upravo je jednodušna postojanost „Oluja jednodušne postojanosti“ kojom rađa zajedništvo Isusovih učenika okupljenih oko njegove Majke, ono što nam se čini osobito potrebnim i iznimno važnim u našem vremenu u našem narodu: jednodušna postojanost u našoj sv. katoličkoj vjeri, jednodušna postojanost u molitvi i u kršćanskom životu, jednodušna postojanost u svim izazovima koji stoje pred nama i kao pojedincima i kao narodom, a koji su mnogostruki i brojni. Treba nam, doista nam treba puno jednodušne postojanosti pred demografskim problemima s kojima se suočavamo i koji prijete nestankom našem narodu i državi, treba nam „Oluja“ jednodušne postojanosti pred mnoštvom otvorenih socijalnih problema koji ugrožavaju naše obitelji, našu djecu i mlade. Treba nam puno jednodušne postojanosti u obnovi i obrani obitelji i braka kao temeljnog i ničim zamjenjivog puta čovjeka, Crkve i društva. Treba nam jednodušne postojanosti u konsenzusu oko naših temeljnih društvenih i državnih vrijednosti koje ćemo znati promicati i koje ćemo znati čvrsto braniti i sačuvati. U sve-mu tomu nam je potreban zagovor Bogorodice Djevice Marije, naše Gospe u čije smo ruke i srce položili naš krsni savez s Bogom, taj sveti temelj

našeg kršćanskog i nacionalnog identiteta. Zato je na njen blagdan i ove godine iz dna vjerničkog srca i duše zazivajmo da nam u svemu tomu približne u pomoć, da nam pomogne, da nas brani i da nas čuva. Da majčinskom ljubavlju bdije nad tako potrebnim nam zajedništvom i nad našom jednodušnom postojanosti. Da bdije nad našom Vojnom biskupijom, nad svima onima koji su joj povjereni i sveukupnim njezinim djelovanjem.

Kličemo joj: Salve Regina, Salve Virgo – Zdravo kraljice, zdravo djevice! Zdravo Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta! Moli za nas!
Draga braćo svećenici, pomoćnici i djelatnici, koji ste u poslanju i službi Vojne biskupije, poštovani i dragi djelatnici Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske,

napose poštovani i dragi vjernici u mirovnim misijama po svijetu, poštovani i dragi hrvatski branitelji i svi ljudi dobre volje: Svima Vama želim blagoslovljenu ovogodišnju proslavu Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, zaštitnice našeg Vojnog ordinarijata, Dana pobjede i Domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 23. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“.

+ jure bogdan

✠ Msgr. Jure Bogdan,
Vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

SVETA STOLICA

Jadnik vapi, a Gospodin ga čuje¹

1. »Jadnik vapi, a Gospodin ga čuje« (Ps 34, 7). Riječi psalmista postaju također naše kada smo pozvani susresti se s različitim oblicima patnje i marginaliziranosti u kojima žive mnogi muškarci i žene koje smo navikli općenito nazivati "siromasima". Piscu tih redaka nije tuđa ta patnja. Naprotiv, on ima izravno iskustvo siromaštva, a ipak ga pretvara u pjesmu hvale i zahvaljivanja Gospodinu. Ovaj Psalmom omogućuje i nama, uronjenima u tolike oblike siromaštva, da shvatimo tko su pravi siromasi na koje smo pozvani upraviti svoj pogled kako bi čuli njihov vapaj i prepoznali njihove potrebe.

Poručuje nam se, prije svega, da Gospodin sluša siromahe koji uzdižu svoj vapaj njemu i da je dobar prema onima koji, srca shrvana žalošću, usamljenošću i isključenošću, u njemu traže utočište. Gospodin sluša one čije je dostojanstvo pogaženo a, usprkos tome, imaju snage uzdići svoj pogled k nebu da prime svjetlost i utjehu. On sluša one koji su progonjeni u ime lažne pravde, potlačeni

politikama nedostojnjima tog imena i zastrašivanji nasiljem. Pa ipak, oni znaju da imaju u Bogu svojega Spasitelja. Ono što izlazi na vidjelo iz ove molitve je prije svega osjećaj napuštenosti i povjerenja u Oca koji sluša i prihvata. Tragom tih riječi možemo bolje razumjeti ono što je Isus proglasio blaženstvom: »Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!« (Mt 5, 3).

To je iskustvo jedinstveno i po mnogočemu nezasluženo i nemoguće do kraja izraziti, a ipak osjećamo želju da ga drugima prenesemo, prije svega onima koji su kao psalmist siromašni, odbačeni i marginalizirani. Nitko se ne smije osjetiti isključenim iz Očeve ljubavi, osobito u svijetu koji često stavlja bogatstvo kao primarni cilj i navodi čovjeka da se zatvara u sebe samog.

2. U Psalmu 34 koriste se tri glagola koji opisuju stav siromašnog čovjeka i njegov odnos s Bogom. Prvi je "vapiti". Stanje siromaštva ne može se izraziti jednom riječju, već postaje vapaj koji prodire kroz nebesa i dopire do Boga. Što siromahov vapaj izražava ako ne njegovu patnju i samoču, njegov očaj i nadu? Možemo se zapitati: Kako to da vapaj koji se uzdiže sve do Božjeg lica

1 Poruka Svetoga Oca Franje za 2. Svjetski dan siro - maha, 18. studenoga 2018.

ne uspijeva doprijeti do naših ušiju i ostavlja nas ravnodušnima i neosjetljivima? Na dan kao što je ovaj pozvani smo izvršiti ozbiljan ispit savjesti kako bismo razumjeli jesmo li uistinu sposobni čuti siromahe.

Ono što nam je potrebno da prepoznamo njihov glas je tišina slušanja. Ako mi sami previše govorimo, nećemo ih uspjeti čuti. Bojim se da često mnoge inicijative, premda hvalevrijedne i nužne, više imaju za cilj da se svidimo sebi samima nego da doista čujemo vapaj siromaha. U tom slučaju, kad se razlegne vapaj siromaha, reakcija je nepri-mjerena i nismo u mogućnosti suosjećati s njihovim stanjem. Toliko smo zarobljeni u kulturi koja nas obvezuje da se divimo svom liku u zrcalu i previše sebi ugađamo da smatramo da je gesta altruizma dovoljna da sebe zadovoljimo, a da se izravno ne kompromitiramo.

3. Drugi glagol je "odgovoriti". Gospodin, kaže psalmist, ne samo da čuje vapaj siromaha, već i odgovara. Njegov odgovor, kao što potvrđuje čitava povijest spasenja, je dioništvo, ispunjeno ljubavlju, u stanju siromašnih. Bilo je tako kad je Abraham izrazio Bogu želju za potomstvom, iako su on i njegova žena Sara bili u poodmaklim godinama i nisu imali djece (usp. Post 15, 1-6). Dogodilo se to i kada je Mojsiju, preko gorućega grma koji nije izgarao, objavljeno Božje ime i poslanje da osloboди narod iz Egipta (usp. Izl 3, 1-15). I taj je odgovor potvrđivan tijekom čitava putovanja izraelskog naroda u pustinji: kada su ga morili glad i žeđ (usp. Izl 16, 1-6; 17, 1-7) i kad je zapao u najveću bijedu, to jest nevjernost savezu i idolopoklonstvo (usp. Izl 32, 1-14).

Božji odgovor siromahu uvijek je spasonosni zahvat koji ima za cilj ozdravljenje rana na tijelu i duši, vraćanje pravde i pružanje pomoći siromahu da započne živjeti dostojanstvenim životom. Božji odgovor također je apel kako bi svi koji vjeruju u njega mogli činiti isto u svojim ljudskim granicama. Svjetski dan siromaha želi biti mali odgovor koji čitava Crkva diljem svijeta upućuje svima onima koji su pogodjeni nekom vrstom siromaštva i siromasima u svim krajevima da ne misle da je njihov vapaj ostao neuslišan. Vjerojatno je to poput kapi vode u pustinji siromaštva; ipak to može biti znak zajedništva za one koji su u potrebi, da bi mogli osjetiti aktivnu prisutnost brata ili sestre. Siromasi ne trebaju da mi to činimo preko drugih, već da se osobno uključimo kao oni koji čuju njihov vapaj. Brižna skrb vjernika za njih ne može se ograničiti na neki oblik

pomoći –premda je ona u početku nužna i izraz brižnosti–, već zahtijeva "pažnju punu ljubavi" (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 199) koja poštuje osobu kao takvu i traži njezino dobro.

4. Treći je glagol "osloboditi". Siromah iz Biblije živi sa sigurnošću da Bog intervenira u njihovu korist da bi im vratio izgubljeno dostojanstvo. Siromaštvo nije nastalo samo od sebe, već je plod egoizma, oholosti, gramzivosti i nepravde. Ta su zla drevna koliko i čovjek, ali su također grijesi čije posljedice trpe mnogi nevini, što dovodi do dramatičnih društvenih posljedica. Božje oslobođajuće djelo je čin spasenja prema onima koji su mu iskazali svoju žalost i tjeskobu. Okove se siromaštva razbija snagom Božjeg zahvata. U mnogim se psalmima opisuje i veliča ovu povijest spasenja koja nalazi svoj odraz u osobnom životu siromašnih: »Jer nije prezreo ni zaboravio muku jednika, i nije sakrio lice svoje od njega; kad ga je zazvao, on ga je čuo« (Ps 22, 25). Spособnost dana čovjeku da može kontemplirati Božje lice znak je njegova prijateljstva, njegove blizine i njegova spasenja. »Jer si na moju bijedu pogledao, pomogao u tjeskobi duši mojoj [...] noge si mi na prostran put izveo« (Ps 31, 8-9). Ponuditi siromahu "prostran put" znači oslobođiti ga od "zamke ptičarske" (usp. Ps 91, 3), izbaviti ga iz zamke postavljene na njegovu putu, kako bi njegov korak bio hitar i lak, a njegov pogled na život ispunjen spokojem. Božje spasenje prima oblik ruke koja se pruža siromahu, koja nudi gostoprимstvo, pruža zaštitu i omogućuje mu da iskusi prijateljstvo koje mu je potrebno. Polazeći od ove konkretnе i opipljive blizine započinje istinski put oslobođenja. »Svi kršćanski vjernici i sve zajednice pozvani su biti Božje oruđe za oslobođenje i promicanje siromašnih, tako da se oni mogu potpuno uključiti u društvo. To prepostavlja da moramo biti pažljivi i čuti vapaj siromašnoga i priteći mu u pomoć« (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 187).

5. Obuzme me ganuće kad vidim kako se mnogi siromašni poistovjećuju s Bartimejem iz Markova evanđelja (usp. 10, 46-52). Slijepi prosjak Bartimej "sjedio je kraj puta" (r. 46) i čuvši da prolazi Isus "stane vikati" i zazivati "Sina Davidova" da mu se smiluje (usp. r. 47). »Mnogi ga ušutkivaju, ali on još jače vikaše« (r. 48). Božji Sin je čuo njegov vapaj: »Što hoćeš da ti učinim?« Slijepac mu reče: »Učitelju moj, da progledam« (r. 51). Ovaj tekst iz Evanđelja zorno pokazuje ono što se u Psalmu najavljuje kao obećanje. Bartimej je

siromah lišen temeljnih sposobnosti kao što su vid i sposobnost da se uzdržava svojim radom. Koliki putovi i danas dovode do raznih oblika nesigurnosti! Nedostatak temeljnih sredstava za život, marginaliziranost kad osoba više nije u punoj radnoj snazi, razni oblici društvenog ropstva, usprkos napredcima koje je postiglo čovječanstvo. Koliki siromasi danas poput Bartimeja sjede kraj ceste i traže smisao svog postojanja! Koliki se pitaju zašto su se našli na dnu i kako od toga stana pobjeći! Čekaju da im netko pristupi i kaže: »Ustani! Zove te!« (r. 49).

Nažalost, često se događa suprotno: siromasima se upućuju riječi prijekora i poziva ih se da šute i trpe. Ti su glasovi neskladni, često uvjetovani strahom od siromaha, koje se smatra ne samo siromašnima nego i ljudima koji donose nesigurnost i nestabilnost, odvojenima od svakodnevnih navika i, prema tome, osobama koje treba odbaciti i skloniti od očiju javnosti. Teži se tome da se stvori distanca između njih i nas, ne shvaćajući da se time udaljavamo od Gospodina Isusa, koji ne odbacuje siromahe, nego ih poziva sebi i tješi ih. Kako su samo prikladne riječi proroka koji se odnose na način života vjernika: »Kidati okove nepravedne, razvezivat' spone jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnjima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola« (Iz 58, 6-7). Djela poput ovih omogućuju oproštenje grijeha (usp. 1 Pt 4, 8), utirati put pravdi te da, jednom kad mi budemo ti koji budu vapili Gospodinu, on odgovori i kaže: Evo me! (usp. Iz 58, 9).

6. Siromasi su prvi kojima je dano prepoznati Božju prisutnost i svjedočiti njegovu blizinu u vlastitom životu. Bog ostaje vjeran svojem obećanju, ni u tamnoj noći ne uskraćuje toplinu svoje ljubavi i svoje utjehe. No, da bi se nadvladalo mučno stanje siromaštva nužno je da siromasi osjete prisutnost braće i sestara koji se brinu za njih i koji im otvaraju vrata svog srca i života i daju im osjećati se kao prijatelji i članovi obitelji. Samo na taj način možemo otkriti »spasensku snagu koja je na djelu u njihovim životima« i »staviti ih u središte života Crkve« (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 198).

Na ovaj Svjetski dan pozvani smo provesti u djelo riječi iz Psalma: »Siromasi će jesti i nasitit će se.« (Ps 22, 27) Znamo da se u Jeruzalemu, nakon žrtvenog obreda, održavala gozba. Upravo je to iskustvo prošle godine obogatilo prvi Svje-

tski dan siromaha u mnogim biskupijama. Mnogi su našli toplinu doma, radost blagdanskog stola i solidarnost onih koji su blagovali s njima na jednostavan i bratski način. Volio bih da se i ove godine, a i ubuduće, ovaj Dan slavi u duhu radosti zbog ponovno otkrivene sposobnosti za zajedništvo. Moliti se zajedno kao zajednica i djeliti nedjeljni obrok je iskustvo koje nas podsjeća na najraniju kršćansku zajednicu, koju evanđelist Luka opisuje u svoj njezinoj originalnosti i jednostavnosti: »Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama. [...] Svi koji prigrišće vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao« (Dj 2, 42.44-45).

7. Nebrojene su inicijative koje kršćanska zajednica poduzima kako bi pokazala znak blizine i utjehe pred mnogim oblicima siromaštva koje imamo priliku vidjeti. Često suradnja s drugim stvarnostima, koja nije potaknuta vjerom već ljudskom solidarnošću, omogućuju pružiti pomoć koju sami ne bismo mogli realizirati. Prepoznavanje da je u golemom svijetu siromaštva naša sposobnost djelovanja ograničena, slaba i nedostatna dovodi nas do toga da pružamo ruke prema drugima, kako bi se uzajamnom suradnjom mogao na djelotvorniji način postići cilj. Nadahnjujemo se vjerom i imperativom ljubavi, ali znamo prepoznati i druge oblike pomoći i solidarnosti koji se, djelomično odlikuju istim ciljevima, ne zanemarujući pritom ono što nam je vlastito, a to je voditi sve Bogu i svetosti. Dijalog između različitih oblika iskustava i poniznost u pružanju naše suradnje, ne tražeći da mi imamo glavnu ulogu, prikidan je i potpuno evanđeoski odgovor koji možemo dati.

U služenju siromašnima nema mjesta borbi za prvo mjesto. Namjesto toga moramo s poniznošću prepoznati da je Duh taj koji traži od nas djela koja su znak Božjeg odgovora i blizine. Kad pronađemo način da se približimo siromašnima, znamo da prvo mjesto pripada Njemu, koji je otvorio naše oči i naše srce obraćenju. Siromasi ne trebaju protagoniste, već ljubav koja se zna sakriti i zaboraviti dobro koje je učinila. Pravi protagonisti su Gospodin i siromasi. Onaj koji želi služiti je oruđe u Božjim rukama kojim Bog daje prepoznati svoju prisutnost i spasenje. Na to podsjeća sveti Pavao kad piše kršćanima u Korintu koji su se natjecali među sobom oko karizmi tražeći one najuglednije: »Ne može oko reći ruci: "Ne trebam te", ili pak glava nogama: "Ne

trebam vas"» (1 Kor 12, 21). Apostol iznosi važno opažanje kad primjećuje da su dijelovi tijela koji izgledaju slabiji najpotrebniji (usp. r. 22); i da oni »koje smatramo nečasnijima, okružujemo većom čašću. I s nepristojnjima se pristojnije postupa, a pristojni toga ne trebaju« (rr. 23-24). Tako, dok Pavao daje zajednici temeljnu pouku o karizma-ma, on je ujedno uči evanđeoskom stavu prema njezinim najslabijim i najpotrebitijim članovima. Kristovi se učenici moraju kloniti osjećaja prezira ili pijetizma prema siromašnima; oni su, na-protiv, pozvani iskazivati im čast, davati im pr-venstvo, uvjereni da su stvarna prisutnost Isusa među nama. »Zaista, kažem vam, što god učini-ste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!« (Mt 25, 40).

8. Ovdje možemo shvatiti koliko je naš način života dalek načinu na koji živi svijet koji uzvi-suje, povodi se i oponaša one koji imaju moć i bogatstvo, dok marginalizira siromašne i smatra ih otpadom i sramotom. Riječi apostola Pavla su poziv pružiti punu solidarnost, u duhu evanđe-lja, slabijima i manje nadarenim članovima Kri-stova tijela: »I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi« (1 Kor 12, 26). Slično tome, u Poslanici Rimljanim, on nas potiče: »Radujte se s radosni-ma, plaćite sa zaplakanim! Budite istomišljenici među sobom! Neka vas ne zanosi što je visoko, nego privlači što je ponizno« (12, 15-16). Ovo je poziv Kristova učenika; ideal kojem moramo ne-prestano težiti je da u nama »bude isto mišljenje kao i u Kristu Isusu« (Fil 2, 5).

9. Riječ nade je prirodni epilog kojem vjera usmjerava. Često su siromašni ti koji dovode u krizu našu ravnodušnost koja je duboko poveza-na sa shvaćanjem života koji je previše iman-en-tan i povezan sa sadašnjošću. Vapaj siromaha ujedno je vapaj nade kojim očituje sigurnost da

će biti oslobođen. Ova se nada temelji na ljuba-vi Boga koji ne napušta one koji svoje pouzdanje stavljuju u njega (usp. Rim 8, 31-39). Kao što piše sveta Terezija Avilska u *Putu k savršenstvu*: »Si-romaštvo je dobro koje u sebi sadrži sva dobra svijeta. Jamči nam veliki posjed. Time hoću reći da nas čini gospodarima svih zemaljskih dobara, jer nas navodi da ih preziremo« (2, 5). U mjeri u kojoj možemo raspoznati pravo dobro postajemo bogati pred Bogom i mudri pred samima sobom i drugima. Tomu je zaista tako: u mjeri u kojoj uspijevamo davati bogatstvu njegov pravi smi-sao i značenje rastemo u čovještvu i postajemo sposobni dijeliti.

10. Pozivam braću biskupe, svećenike i osobito đakone, na koje su položene ruke za služenje siromašnima (Dj 6, 1-7), kao i Bogu posvećene osobe i vjernike laike –muškarce i žene– koji u župama, udrugama i crkvenim pokretima čine oplipljivim odgovor Crkve na vapaj siromašnih, da žive ovaj Svjetski dan kao poseban trenutak nove evangelizacije. Siromasi nas evangeliziraju, pomažući nam svakodnevno otkrivati ljepotu evanđelja. Nemojmo propustiti ovu milosnu prigodu. Svi smo pozvani osjetiti da smo dužnici prema siromašnima, jer se, kad pružamo ruke jedni drugima, ostvaruje spasenjski susret koji jača našu vjeru, čini našu ljubav djelotvornom i osposobljava našu nadu da i dalje sigurna kroči putom prema Gospodinu koji dolazi.

Vatikan, 13. lipnja 2018.
Liturgijski spomen sv. Antuna Padovanskog

papa FRANJO

Čuvati neprocjenjivo dobro vode¹

Draga braćo i sestre!

Na ovaj Dan molitve ponajprije bih želio zahvaliti Gospodinu za dar našeg zajedničkog doma i za sve one ljude dobre volje koji se zalažu za njegovo očuvanje. Zahvalan sam također za mnoge projekte koji imaju za cilj promicati proučavanje i zaštitu ekosustava, za napore usmjerene na razvoj održivije poljoprivrede i odgovornije prehrane kao i za različite obrazovne, duhovne i liturgijske inicijative koji u skrb o stvorenom svjetu uključuju kršćane diljem svijeta.

Moramo priznati da nismo znali odgovorno čuvati stvoreni svijet. Stanje okoliša, kako na globalnoj razini tako i na mnogim specifičnim mjestima, ne može se smatrati zadovoljavajućim. S pravom se javila potreba za obnovljenim i zdravim odnosom između čovjeka i stvorenog svijeta i uvjerenje da će nam samo autentična i cijelovita vizija čovjeka omogućiti bolje se brinuti za naš planet na dobrobit sadašnjeg i budućih naraštaja. Jer »ne može biti ekologije bez odgovarajuće antropologije« (*Laudato si'*, 118).

Na ovaj *Svjetski dan molitve za brigu o stvorenom svijetu*, koji Katolička Crkva već nekoliko godina slavi zajedno s pravoslavnom braćom i sestrama i uz sudjelovanje drugih crkava i kršćanskih zajednica, želim skrenuti pažnju na problem *vode*. To je tako jednostavan i dragocjen element, ali je mnogima teško dostupan ako ne i sasvim nedostupan. Međutim, »pristup pitkoj i zdravoj vodi je osnovno, temeljno i sveopće ljudsko pravo, jer je bitno za čovjekov opstanak i stoga uvjet za ostvarivanje ostalih ljudskih prava. Ovaj naš svijet ima velik socijalni dug prema siromašnima koji nemaju pristup pitkoj vodi, jer im je uskraćeno pravo na život u skladu s njihovim neotuđivom dostojanstvom« (*isto*, 30).

Voda nas poziva na razmišljanje o našim počecima. Ljudsko tijelo najvećim se dijelom sastoji od

vode, a mnoge civilizacije tijekom povijesti nastale su blizu velikih rijeka koje su ostavile trag na njihovu identitetu. U sugestivnoj slici koja se koristi na početku Knjige Postanka kaže se da je u početku duh Stvoritelja »lebdio nad vodama« (1, 2).

Razmišljajući o temeljnoj ulozi vode u stvaranju i čovjekovu razvoju, osjećam potrebu zahvaliti Bogu za »sestru vodu«, koja je jednostavna i korisna za život kao ništa drugo na našem planetu. Upravo zato briga za izvore vode i zalihe pitke vode je hitan imperativ. Danas, više no ikad prije, moramo biti dalekovidni (usp. *Laudato si'*, 36) i nadići »čisto utilitaristički način, u kojem su učinkovitost i produktivnost u potpunosti usmjerene na postizanje pojedinačnog profita« (*isto*, 159). Prijeko su nam potrebni zajednički projekti i konkretna djela, imajući na umu da je neprihvatljiva svaka privatizacija prirodnog dobra vode koja je na štetu čovjekova prava da ima pristup tom dobru.

Za nas kršćane voda predstavlja bitan element čišćenja i života. Odmah se sjetimo krštenja, sakramenta našeg ponovnog rođenja. Voda posvećena Duhom Svetim je tvar kojom nas je Bog oživio i obnovio; to je blagoslovljeni izvor besmrtnog života. I za kršćane različitih vjeroispovijesti krštenje predstavlja stvarnu i nezamjenjivu polazišnu točku za življenje sve autentičnijeg bratstva na putu do punog jedinstva. Tijekom svojega poslanja Isus je obećao vodu koja može zauvijek utažiti čovjekovu žed (usp. *Iv 4, 14*) i izrekao ove proročke riječi: »Ako je tko žedan, neka dođe k meni!« (*Iv 7, 37*). Doći k Isusu, piti s izvora koji je on sâm znači susresti ga osobno kao Gospodina, crpeći iz njegovih riječi smisao života. Neka ne prestano u našim srcima snažno odzvanjaju riječi koje je izgovorio na križu: »Žedan sam« (*Iv 19, 28*). Gospodin i dalje traži da mu se utaži žed, žedan je ljubavi. On traži od nas da mu damo piti u svima koje danas muči žed kako bi nam poslijе mogao upraviti ove riječi: »ožednjeh i napojiste me« (*Mt 25, 35*). Napojiti nekoga, u globalnom selu, ne podrazumijeva samo osobna djela ljubavi, već konkretne izbore i stalno predano zalaganje da se svima osigura primarno dobro vode.

1 Poruka pape Franje za IV. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu 1. rujna 2018.

Želim spomenuti također pitanje morâ i oceanâ. Dužni smo zahvaljivati Stvoritelju za impresivni i čudesni dar velikih voda i svega što sadrže (usp. *Post 1*, 20-21, *Ps 146*, 6) i uzdizati mu hvalu što je pokrio Zemlju oceanima (usp. *Ps 104*, 6). Razmišljati o nepreglednim otvorenim morima u stalnom gibanju može predstavljati, u stanovitom smislu, priliku da uzdignemo naše misli k Bogu koji stalno prati svijet koji je stvorio unaprjeđujući ga i održavajući ga na životu (sv. Ivan Pavao II., *Kateheza od 7. svibnja 1986.*).

Čuvati svakoga dana ovo neprocjenjivo dobro predstavlja danas nezaobilaznu zadaću, pravi i istinski izazov. Za surađivanje u kontinuiranom Stvoriteljevom djelu potrebna je učinkovita suradnja ljudi dobre volje. Mnogi se naporu, nažlost, izjalove zbog manjka regulacije i stvarnih kontrola, osobito što se tiče zaštite morskih područja izvan granica pojedinih država (usp. *Laudato si'*, 174). Ne smijemo dopustiti da nam mora i oceane prekrivaju nepregledna polja plutajuće plastike. I ova krizna situacija traži od nas aktivno zalaganje, moleći kao da sve ovisi o Božjoj providnosti i djelujući kao da sve ovisi o nama.

Molimo da vode ne budu znak podjele među narodima, već susreta za ljudsku zajednicu. Molimo da budu spašeni oni koji izlažu svoj život pogibelji na moru u potrazi za boljom budućnošću. Molimo Gospodina za one koji se bave plenitom službom politike da se najosjetljivijim pitanjima naših dana, kao što su pitanje migracija

i klimatskih promjena, pristupa odgovorno, dalekovidno, pogleda upravljenja prema budućnosti, te velikodušno i u duhu suradnje, poglavito među zemljama koje mogu najviše pomoći. Molimo također za sve one koji se posvećuju apostolatu mora, za one koji daju svoj obol razmišljanju o temama vezanim uz morske ekosustave, za one koji pridonose izradi i primjeni međunarodnih propisa vezanih uz mora kojima će se štititi pojedinci, zemlje, prirodna dobra – tu mislim, na primjer, na morskiju faunu i floru i koraljne grebene (usp. *isto*, 41) ili morska dna – i jamčiti cijeloviti razvoj imajući na umu opće dobro cijele ljudske obitelji, a ne pojedinačne interese. Spomenimo se također svih onih koji rade na zaštiti pomorskih područja i očuvanju oceanâ i njihove biološke raznolikosti, kako bi tu zadaću obavljali odgovorno i časno.

Na kraju, pokažimo brigu za mlađe naraštaje i molimo za njih da uzmognu rasti u znanju i poštivanju zajedničkog doma i sa željom da se brinu za bitno dobro vode, na dobrobit sviju. Usrdno se nadam da će kršćanske zajednice davati sve veći konkretni doprinos pomažući svakom čovjeku da uživa u ovom neophodnom dobru, u smjernoj brizi za darse primljene od Stvoritelja, a osobito rijeke, mora i oceane.

Iz Vatikana, 1. rujna 2018.

papa FRANJO

Poruka Dikasterija za cjeloviti ljudski razvoj povodom Svjetskog dana turizma 2018.

„Turizam i digitalna transformacija“

Vatikan, 26. srpnja 2018.

Svjetski dan turizma, koji se obilježava na poticaj Svjetske turističke organizacije (UNWTO), slavi se svake godine 27. rujna. U središtu teme predložene za 2018. godinu – „Turizam i digitalna transformacija“ – su napredci u digitalnoj tehnologiji koji su stubokom promijenili naše doba i naše ponašanje dramatično promijenivši način na koji živimo vrijeme odmora i praznike, mobilnost i turizam u svim njegovim oblicima.

Primjena novih digitalnih tehnologija dovela je do brojnih promjena u društvenom životu ljudi, njihovu načinu shvaćanja interpersonalnih odnosa, rada, zdravlja, komunikacija, proširivši sveudilj njihovu „povezanost“ te dakle dijeljenje informacija, omogućivši izraziti i s drugima razmjenjivati mnogoliko i raznoliko bogatstvo ideja, mišljenja i svjetonazora. Najnoviji trendovi pokazuju da oko 50% digitalnih putnika nalazi poticaj i nadahnuće pregledavajući na internetu slike i komentare, a 70% njih, prije odluke o putovanju, konzultiraju videosnimke i mišljenja onih koji su već putovali u pojedino mjesto¹.

Stoga nas proslava ovoga Dana poziva na razmišljanje o doprinosu tehnološkog napretka ne samo u cilju poboljšanja turističkih proizvoda i usluga nego i zato da taj napredak postane dio održivog i odgovornog razvoja turizma prema kojemu treba usmjeravati rast tog sektora. Digitalna inovacija ima dakle za cilj promicati uključivost, sve veću uključenost osoba i lokalnih zajednica te postizanje razumnog i uravnoteženog upravljanja dobrima. Prošle je godine međunarodni turistički sektor zabilježio globalni rast od 7% godišnje i predviđa se njegov stalni rast i u

narednom desetljeću. Potrebu za „turističkom održivošću“ ne treba podcjenjivati, jer neka poznata i najposjećenija turistička odredišta doživljavaju negativne učinke fenomena koji je u suprotnosti sa zdravim i održivim turizmom, tzv. „over-tourism“.

Crkva je uvijek posvećivala posebnu pažnju pastoralu turizma, slobodnom vremenu i praznicima kao povoljnim prigodama za odmor, jačanje obiteljskih i međuljudskih veza, okrjepu duha, uživanje izvanredne ljepote stvaranja i rast u našem „cjelovitom čovještvu“. „Svako stvorenje ima svoju ulogu. Nijedno nije suvišno. Sav materijalni svijet govori o Božjoj ljubavi, njegovoj bezgraničnoj naklonosti prema nama“². Stoga je turizam učinkovito sredstvo za prenošenje vrijednosti i idealâ kad pruža prilike i mogućnosti za rast osobe, bilo u njezinoj transcendentalnoj dimenziji, otvorenoj susretu s Bogom, bilo u njezinoj ovozemaljskoj dimenziji, posebno u susretu s drugim ljudi i u dodiru s prirodom.

Korištenje digitalne opreme od strane djelatnika i korisnika iz turističkog sektora predstavlja veliku priliku za povećanje kvalitetnih usluga koje zadovoljavaju nove zahtjeve, ali i za poučavanje ljudi suodgovornosti prema „zajedničkoj kući“ u kojoj živimo, iznjedrujući oblike inovacija za funkcionalni oporavak otpada, recikliranje i kreativnu ponovnu upotrebu koja pomažu sačuvati okoliš³. Ako, međutim, „postoji tendencija da se vjeruje da je svako stjecanje moći jednostavno napredak, povećanje sigurnosti, korisnosti, blagostanja, životne snage, punine vrijednosti, kao

¹ Usp. School of Management del Politecnico di Milano, Osservatorio Innovazione Digitale nel Turismo, 2017.

² Franjo, Enciklika Laudato si', 2015., br. 84.

³ Usp. Idem, br. 192.

da stvarnost, dobro i istina same od sebe proistiće iz moći tehnologije i ekonomije”⁴, izloženi smo opasnosti neispravnog pristupa i zatiranja samoga ljudskog dostojanstva, što ima pogubne posljedice. To se posebno odnosi na produkciju i upotrebu „podataka”, ponajviše osobnih, koji nastaju u „digitalnom svijetu” kao i na prevladavajuću ulogu algoritama koji obrađuju podatke i proizvode nove podatke i informacije, i to na više razina, koji su dostupni i onima koji se njima namjeravaju služiti jednostavno u tržišne i propagandne svrhe, ili čak s manipulacijskim svrhama i strategijama. Algoritmi, naime, nisu jednostavni brojevi i neutralni nizovi operacija, već je više riječ o razradi namjerâ s preciznim ciljevima i mogu se koristiti za uvjetovanje osobnih izbora i odluka, te utjecanje na oblikovanje misli i svijesti pojedinca. Kad tehnološka oruđa „postanu sveprisutna, njihov utjecaj može spriječiti ljude da uče kako živjeti mudro, duboko i kritički razmišljati i velikodušno ljubiti”⁵.

„Zato je došlo vrijeme da se u nekim dijelovima svijeta prihvati stanovito smanjenje rasta, kako bi se osigurala sredstva da druga mjesta dožive zdrav rast. (...) [neka] tehnološki napredna društva budu spremna poticati umjerena ponašanja, smanjujući vlastite potrebe za energijom i poboljšavajući uvjete njezinoga korištenja”⁶. Pristup digitalnoj opremi mora biti omogućen svima, uz poštivanje i očuvanje slobode izbora pojedinaca. Krajnji cilj nije provoditi turizam s novim digitalnim tehnologijama, već da progresivno korištenje tehnologije općenito prati sve veća svijest pojedinaca i zajednice da se u tome korištenju valja poštivati okoliš u cilju održivog razvoja.

4 Idem, br. 105.

5 Idem, br. 47.

6 Idem, br. 193.

Posebno se želim obratiti mладим generacijama koje čine najbrojniju skupinu korisnika digitalne tehnologije. U Instrumentum laboris u pripremi za 15. redovnu opću skupštinu Biskupske sinode o mladima⁷, u br. 3 se kaže kako je potrebno ponuditi mладима tečajeve odgoja i antropološkog obrazovanja kako bi živjeli vlastiti „digitalni život” ne odvajajući on-line od off-line ponašanja i kako ne bi dopustili da ih zavara virtualni svijet koji iskriviljava percepciju stvarnosti i dovodi do gubitka identiteta povezanog s pogrešnom preddodžbom osobe. Kao što podsjeća papa Franjo: „Nije dovoljno jednostavno prolaziti ‘digitalnim’ putovima, to jest jednostavno biti ‘na vezi’: potrebno je da ta povezanost preraste u istinski susret. Ne možemo živjeti sami, zatvoreni u same sebe. Nosimo u sebi potrebu da volimo druge i da budemo voljeni”⁸.

Nadam se da će ovaj Dikasterij prenijeti svima, turistima i posjetiteljima, poruku „da turizam pridonosi slavljenju Boga i sve većem vrednovanju ljudskog dostojanstva, uzajamnog poznавanja, duhovnog bratstva, odmora tijela i duše”⁹.

Peter K. A. kardinal Turkson, prefekt

7 Biskupska sinoda, Instrumentum laboris XV. redovne opće skupštine Biskupske sinode na temu: „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja” [3.-28. listopada 2018.], br. 3.

8 Franjo, Poruka za 48. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije, 23. siječnja 2014.

9 Pavao VI., Obraćanje sudionicima 1. Dijecezanskog kongresa o pastoralu turizma, 12. lipnja 1969.

HRVATSKI BISKUPI

Izjava Komisije "Iustitia et pax" Hrvatske biskupske konferencije

Savjest – čuvar čovjekova dostojanstva i slobode

Zagreb, 18. lipnja 2018.

Čovjek po svojoj naravi teži uspostavi društva u kojem će živjeti slobodno, u skladu sa svojim vjerskim i svjetonazorskim uvjerenjem i vrijednostima, odnosno u skladu sa svojom savjesti. Stoga zabrinjava činjenica da se u posljednje vrijeme sve češće osporava pravo građanima da se slobodno izjasne o nekim društveno-političkim i svjetonazorskim pitanjima. Uočava se i određena isključivost od strane pojedinaca ili pojedinih interesnih skupina koji se ne ustručavaju javno obezvrijedavati uvjerenja i stavove koji su suprotni njihovim svjetonazorskim i ideoškim uvjerenjima. U takvom ozračju svjedoci smo sve učestalijega prizivanja pojma "savjest" kada se radi o nekim ključnim pitanjima koja se odnose na opće dobro u Hrvatskoj, prvenstveno kada su posrijedi vrijednosna i svjetonazorska pitanja ili opredjeljenja. Stoga Komisija Hrvatske biskupske konferencije "Iustitia et pax" smatra potrebnim izreći svoj stav o poimanju onoga što savjest jest, ali i o pravu na priziv savjesti. To čini jer smatra da je nepoštovanje osobne savjesti i njezina uvjerenja nedopustivi pokušaj ugrožavanja ljudske slobode, a time neposredno i ljudskoga dostojanstva. Istodobno u tome prepoznaje duboke korijene mnogih problema s kojima se suočava hrvatsko društvo.

1. Moralni vid. Svaki čovjek posjeduje savjest kao zadnje subjektivno mjerilo svojega konkretnoga moralnoga djelovanja. Savjest nije autonoma instancija, nego se tijekom života oblikuje prema normama objektivnoga moralnoga reda do kojih ljudi različitim kultura dolaze na različite načine. Kršćani oblikuju svoju savjest i na temelju Svetoga pisma te učenja crkvenoga Učiteljstva, koje tumači objektivni moralni red. Crkva stoga uči da je savjest "najskrovitija jezgra i svetište čovjeka, gdje je on sam sa svojim Bogom, čiji glas odzvanja u njegovoј nutrini" (Gaudium et spes, br. 16). U tom smislu, savjest je izričaj do-

stojanstva svakoga čovjeka, a u kršćanskom smislu ona je bitna dimenzija čovjekove "sličnosti s Bogom". Djelovanje po savjesti stoga je obveza svakoga čovjeka, jer zahtjeva od ljudskoga bića da djeluje kao homo moralis. Činiti nešto protiv uvjerenja vlastite savjesti, osobito ako osjećamo da je to zlo, istinski je grijeh. Dakle, ne postoji nikakav forum, institucija ili politička stranka koja čovjeku smije naložiti da čini nešto što on po savjesti smatra nedopuštenim ili štetnim. Takav bi pokušaj bio teško narušavanje čovjekova dostojanstva, čime širom otvaramo vrata totalnom relativizmu, a u konačnici i jednoumlju.

Savjest i sloboda idu zajedno, odnosno čovjekova sloboda temelji se na savjesti koju je potrebno trajno oblikovati u istini. To je potrebno kako bi se izbjegla pogrješna poimanja i primjena pojma savjesti u konkretnom životu. Prema tome, savjest se ne može poistovjetiti s osobnim poimanjem onoga što je dobro i zlo, s konkretnom individualnom prosudbom u pogledu svega, pa tako i vrjednota. Tako nije moguće da netko smatra kako mu je, snagom odluke vlastite savjesti, dopušteno ubiti nevinu ljudsko biće, krasti, lagati i sl. To vrijedi za svakoga čovjeka, pogotovo kršćanina, a osobito vrijedi za izabrane predstavnike naroda koji su preuzeli odgovornost skrbiti za opće dobro, bez obzira kojoj političkoj stranci pripadali. Jer i onaj koji nije vjernik obvezatan je savjest oblikovati sukladno određenim objektivnim kriterijima moralnosti. Među te objektivne kriterije svakako se ubraja i ono što sačinjava opće dobro zajednice.

2. Pravni vid. Sloboda mišljenja i izražavanje misli te sloboda savjesti i vjeroispovijesti temeljna su ljudska prava. U tom smislu i pravo na priziv savjesti zajamčeno je Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom, a potvrđeno je, u više navrata, i u praksi Europskoga suda za

ljudska prava. Države imaju obvezu poštovati pravo na priziv savjesti svakoga pojedinca, kako kroz odgovarajuće zakonodavstvo tako i kroz oblikovanje politika koje moraju poticati slobodu očitovanja savjesti. To se posebno odnosi na situacije u kojima donošenje odluke na temelju savjesti dolazi u sukob sa zahtjevima nadređenih te stvarne ili pretpostavljene većine koja odlučuje o pitanjima od javnoga interesa, odnosno općega dobra.

Potretno je stoga razlikovati pravo priziva na savjest pojedinca od poštovanja odluka određene političke stranke ili od očekivanja nadređenih. Stranački politički život u demokraciji pretpostavlja djelovanje pojedinaca po pravilima stranke, dok se ona u demokratskoj proceduri ne promjeni. Bez tog pravila ne bi mogla funkcionirati demokracija. Međutim, kada je riječ o pitanjima vrijednosne orientacije, tada sloboda savjesti pojedinca ima absolutnu prednost pred tzv. "stranačkom stegom". Uspoređivanje "stranačke stege" i prava na priziv savjesti ne samo da je nedopustivo, nego je i veoma opasno za budućnost demokracije u Hrvatskoj.

Pozivamo stoga političke čimbenike u Hrvatskoj da trenutačne političke ili neke druge interese ne povezuju s pravom priziva na savjest.

Povijest poznaće izvrsne svjedočke savjesti, od ranokršćanskih mučenika do Thomasa Morea (1478. - 1535.), kojega je sv. Ivan Pavao II. u Vel-

kom Jubileju (2000.) progglasio zaštitnikom političara i svih koji obnašaju službu svjetovne vlasti. On je, naime, kao i ranokršćanski mučenici, bio spremjan u ime vlastite savjesti i zbog promicanja istine podnijeti trpljenje, poniženje i vlastitu smrt. Njih se stoljećima časti i poštujte kao svijetle primjere moralne neporočnosti. U Hrvatskoj je očito savjest podcijenjena i u društvenom i političkom životu postaje puka formalnost. Još uvjek zarobljeni određenim ideologijama, prioritetom postavljamo stranačku stegu i uskogrudne društveno-političke interese te se tako u jednom demokratskom društvu žrtvuje ono što je vrhunski cilj svake demokracije, a to je sloboda čovjeka. Ta činjenica mora zabrinjavati svakoga komu je stalo da se hrvatsko društvo demokratski razvija i oslobađa jednoumnih robovanja.

Izražavajući zabrinutost takvim stanjem, Komisija poziva i potiče sve odgovorne osobe i institucije u hrvatskom društvu na bezuvjetno poštovanje prava na slobodu savjesti kao pretpostavke istinske slobode čovjeka u demokratskom društvu.

✠ Đuro Hranić,
nadbiskup đakovačko-osječki,
predsjednik Komisije HBK-a
"Iustitia et pax"

Izjava Komisije "Iustitia et pax" Hrvatske biskupske konferencije

Izazovi migrantske krize u europskom prostoru

Zagreb, 17. srpnja 2018.

Komisija Hrvatske biskupske konferencije »Iustitia et pax« do sada je već nekoliko puta govorila o migrantskoj krizi i posljedicama koje ona izaziva, ne samo u našoj domovini i širem okruženju, nego i u cijeloj Europskoj uniji. Na osobit način to smo učinili u rujnu 2015. godine, kada smo naglasili da su uglavnom izostala strateška promišljanja o stvarnim uzrocima i načinima rješavanja ove krize, kako na državnoj tako i na europskoj i međunarodnoj razini, premda je prihvat i briga za izbjeglice u prvom redu odgovornost država i vlada, odnosno mjerodavnih državnih tijela. Premda se od tada do danas malo smiruje ratna situacija u Siriji, kao i na cijelom području Bliskoga istoka, nastavlja se, iako u manjem broju, dolazak migranata na naše granice. Komisija stoga želi još jedanput svojim promišljanjima pridonijeti senzibiliziranju javnosti za ovaj problem te u duhu evanđelja, koje promiče pravdu i mir, uputiti na neka moguća rješenja kako bi se, prije svega, pomoglo ljudima u potrebi, a istodobno očuvala nacionalna sigurnost te izbjegli mogući incidenti na našim granicama.

1. Migracije i seobe. Ove godine navršilo se pet godina otkako je Republika Hrvatska pristupila Europskoj uniji – toj u povijesti jedinstvenoj udruzi država, naroda i građana, zajednici mira i solidarnosti. Kao punopravna članica te međunarodne zajednice pozvana je dijeliti sve ono dobro, ali i poteškoće koje opterećuju tu zajednicu država. Naime, unatoč svim nastojanjima odgovornih, Europska unija još uvijek nije pronašla pravi odgovor na dolazak migranata koji bježe pred ratnim strahotama i progonstvima, ali i siromaštvo i bijedom u pojedinim azijskim i afričkim državama. Možemo stoga govoriti i o svojevrsnoj seobi naroda jer sadašnji val migracija, ponajviše izbjeglica s Bliskoga i Srednjega istoka, ali i progonjenih kršćana iz naftom bogatih područja supersaharskih afričkih zemalja te ekonomskih migranata iz raznih dijelova svijeta,

zapljasnuo je Europu.

Taj priljev ljudi različitih nacionalnosti i svjetonazora donio je sa sobom i određene kulturnoške izazove. U tom smislu zaokupljeni, prije svega, zaštitom vlastite sigurnosti ili traženjem ekonomskih interesa, često ne vidimo u tim nesretnicima ljudska bića poput nas, nego tek strance druge vjere i kulture. Zaboravljamo, međutim, da među njima ima i mnoštvo bliskoistočnih i drugih kršćana, danas najprogonjenijih vjerskih zajednica u svijetu, od kojih neki još uvijek govore jezikom kojim je zborio i naš Gospodin, Isus Krist. Zaboravljamo isto tako da je danas u svijetu, po procjenama UN-a, 68,5 milijuna ljudi otjeranih sa svojih ognjišta i iz domova. Od toga je broja 40 milijuna još unutar svojih država, u izbjeglištvu ih je već 25,4 milijuna, a 3,1 milijun drugih prognanika traži utočište i azil u slobodnim zemljama svijeta.

2. Četiri slobode EU-a i »zatvorenost životu«. Građani Republike Hrvatske i Europske unije znaju da se Unija diči »slobodom kretanja« kapitala, robe, usluga i ljudi, ali i to da se te slobode odnose samo na Uniju kao cjelinu, a useljenička politika ne spada u vlastite ovlasti Unije. Osim toga, valja ovdje podsjetiti da su od tih četiriju sloboda samo dvije potpune – sloboda kretanja kapitala i robe, a dvije potonje još uvijek kaskaju na pojedinim područjima. Međutim, zbog podjele ovlasti u Europskoj uniji, koja je još uvijek pretežito ekonomska integracija, moglo se dogoditi i zabilo se da su zemlje poput Njemačke smjele samostalno, prije tri godine, pozivati potencijalne useljenike bez ikakva ograničenja i tako stvoriti kaos na »tranzitnom« europskom jugoistoku.

To se dogodilo jer su Euroljani općenito, a mi Hrvati osobito, sve manje »otvoreni životu« te se polako, *volens-nolens*, odriču vlastite budućnosti. Europa sve brže stari pa demografske procjene predviđaju da će joj uskoro nedostajati ljudi da

osiguraju gospodarski rast i posebice održivost zdravstvenoga i mirovinskoga sustava. To nije samo njemački problem, nego i hrvatski, a i baltički i talijanski i španjolski... i pred tim teškoćama Europska unija danas traži način da utvrdi zajedničke kriterije useljeničke politike, ali i zaštite svojih vanjskih granica. Pred tim potrebama Unija je danas duboko podijeljena. S jedne strane čuju se glasovi ljudske i kršćanske brižnosti i poziva na ljudska prava, s druge oni nacionalnih potreba i interesa, pa i egoizama, a s treće strahova od ugrožavanja identiteta i vrijednosti ljudi i prostora, pa sve do »najezde terorista«. Sred sadašnje medijske buke, populističke uzbune i političke demagogije, ova izjava teži tek kršćanskomu i građanskому bistrenju pojmove o pravu i interesima, kao i o identitetu i europskim vrijednostima.

3. Integracija ili asimilacija? Političari su nas naveli da na sve teškoće gledamo kroz »nacionalne interese«, a ne kroz kriterije prava i pravičnosti. Ljudska su prava međutim etički i civilizacijski doseg kojemu su kršćanstvo i prosvjetiteljstvo udarili temelje, a naše su crkve od davnih vremena bile skloništa proganjениh i obespravljenih. Bila su »potrebna« dva velika svjetska rata i njihove strahote da kršćani, zajedno s drugim borcima protiv triju totalitarizama dvadesetog stoljeća, budu među začinjavcima prava na azil i dužnosti zaštite prognanika, najprije načelno, kroz *Univerzalnu deklaraciju o pravima čovjeka UN-a* (1948.), a zatim konkretno kroz »ženevsku« *Međunarodnu konvenciju o statusu izbjeglica* (1951.) i zatim »Dublinsku uredbu« Europske unije (2013.), kao i pojedine smjernice EU-a. *Međunarodna konvencija*, koju je ratificirala i Republika Hrvatska, pruža stoga zaštitu osobama proganjenima zbog rasne, vjerske, nacionalne i socijalne pripadnosti, kao i političkoga mišljenja.

Što se pak tiče onih koje su ratovi otjerali s njihovih ognjišta, međunarodna zajednica mora poraditi na tome da im se omogući povratak. Ostaje ipak otvoreno pitanje kako tretirati one ljude kojima su prirodne kataklizme, a sutra će to biti i nepovratne klimatske promjene, onemogućile život na njihovoј djedovini? Drugim riječima, kad se radi o izbjeglicama od rata i prirodnih nepogoda, osobito onih koji traže rada i kruha, ili boljega života izvan svoje domovine zbog siromaštva i bijede, o njima bi se Europljani trebali dogovorati i primati ih u skladu s mogućnostima i potrebama pojedinih država članica. Ali i tu treba poštivati neka civilizacijska i etička načela, kao

npr. nerazdvajanje obitelji, nediskriminaciju na građanskom planu te poticanje duha altruiizma i solidarnosti.

S druge strane, međutim, od svih navedenih triju kategorija valja zahtijevati i očekivati poštivanje običaja i vrijednosti zemalja domaćina, a u isti mah olakšati i njihovo integriranje u društvo organiziranjem tečajeva učenja jezika te upoznavanje s vršenjem građanskih dužnosti. Drugim riječima, nije ni dobro, a ni pravedno zahtijevati njihovu »asimilaciju«, tj. napuštanje, u privatnoj sferi, običaja, vjere, jezika... ali jest opravdano očekivati i dobiti od njih poštivanje zakona i građanskoga reda u javnoj sferi. U tom smislu, nisu prihvatljivi ilegalni prijelazi granica, osobito bez ikakvih dokumenata, jer ugrožavaju nacionalni suverenitet, javni poredak i mir te sigurnost građana, ali ni rješenje koje bi vodilo stvaranju »rezervata« i getoizraciji migranata na rubovima (vanjskim ili unutarnjim) Europske unije.

4. »Stranac bijah i /ne/primiste me« (Mt 25, 34-43). Pred ovaj nas izbor u posljednje vrijeme sve češće stavlja papa Franjo ističući taj kristovski imperativ u ova nemirna i tjeskobna vremena. Na osobit način papa Franjo nas upozorava da ne smijemo ostati ravnodušni pred bijedom i nesrećom osoba u potrebi. Što nam je dakle činiti – kao ljudi, kršćani i građani – i što je od svih alternativa stvarno izvedivo? O tome, u jedinstvenom prostoru Europske unije i podijeljenom svijetu, moramo razgovarati, i to što hitnije, jer od sadašnje migrantske krize do mogućih seoba naroda zbog klimatskih promjena ne će proći ni tek jedan naraštaj. Jesmo li svjesni da će bez naše djelatne pomoći i zauzimanja ostati samo dva tragična »rješenja« za ova mutna obzorja: ratovi i/ili pandemije?

Zato nam valja već sad poći korak dalje od navedenoga, jednostavnoga razlikovanja prognanika od izbjeglica te ekonomskih migranata, pa kao ljudi i kršćani, kao hrvatski i europski građani, raspravljati i predlagati u okviru Europske unije kako pomoći da drugi ljudi u svijetu mogu ostati ili se vratiti u svoje domovine. Uz gospodarski, potrebno je u svijetu raditi na integralnom, cjelovitom razvoju kako bi se sprječili uzroci nasilnih migracija. Upravo na takav cjeloviti razvoj poziva papa Franjo koji je u tom smislu osnovao »Dikasterij za promicanje cjelovitoga ljudskoga razvoja« (17. 8. 2016.) unutar kojega djeluje i vatikanska »Iustitia et pax«. U tom je kontekstu velika uloga Europske unije koja se ne smije zaustaviti

na isključivom povremenom darivanju zemalja u razvoju, nego stvarnoj gospodarskoj pomoći koja će uključivati cjelovit razvoj pojedinih naroda, a sve to može biti samo na obostranu korist.

U ovom našem razmišljanju i izjavi ograničili smo se na europsku dimenziju ovog problema jer vidimo da nas on dijeli, budući da s jedne strane prijeti miru i suživotu u useljeničkim zemljama, a s druge rađa sukobe i trvenja između europskih država članica. Suzdržali smo se od govora o hrvatskom iskustvu progostava i izbjeglištva,

migracija i neuspjelih povratak, jer se o toj temi kanimo susresti i oglasiti zajedno sa sestrinskom Komisijom »Iustitia et pax« Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. (Foto: IKA)

✠ Đuro Hranić,
nadbiskup đakovačko-osječki,
predsjednik Komisije HBK-a
"Iustitia et pax"

Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju nadbiskupa Đure Hranića na početku školske i katehetske godine 2018./2019., upućena 22. kolovoza svećenicima, redovnicima i redovnicama, katehetama i vjeroučiteljima, djeci, mladima i roditeljima.

Gdje je Bog velik, velik je i čovjek

Dva puta Crkve do čovjeka. Početak pastoralno-katehetske i školske godine koja je pred nama obilježit će na poseban način dva događaja: jedan je objavljivanje dokumenta Hrvatske biskupske konferencije pod naslovom Da vaša radost bude potpuna (Iv 15,11). Kateheza i rast u vjeri u današnjim okolnostima, dok je drugi vezan uz eksperimentalnu provedbu tzv. kurikularne reforme u nekim našim osnovnim i srednjim školama. Kako jednom, tako i drugom događaju prethodile su mnoge rasprave i savjetovanja, analiza prethodne katehetske i obrazovne stvarnosti te dugotrajan rad. I za našu je Crkvu kurikularna reforma od posebnoga značenja, jer je ona po vjeronauku u školi također postala sudionicom promjena. Istodobno je, tražeći nove putove navještanja Božje riječi, što je njezina sveta obveza, između korica novoga dokumenta ispisala smjernice svoga daljnega pastoralnog i katehetskog rada.

Mogu li čovjek i Bog danas zajedno? Suvremene tendencije obrazovne strategije u Republici Hrvatskoj u središte svoga poslanja stavlju najprije učenika. I dobro je da je tako. Predmeti unutar školskoga sustava, kao isječci stvarnosti u kojoj učenik živi, nastoje učenika ospособiti (učiniti kompetentnim) za rješavanje različitih problema, kako bi u životu postao uspješnim. Tomu će, smatra se, najprije pridonijeti primjenjeno i uporabljivo znanje, koje će, uz digitalnu opisemnjenost učenika, biti temeljem životnoga uspjeha. Naravno, funkcionalni pristup obrazovanju i vjera u mjerljivost takva obrazovnog procesa božanstvo je neoliberalnoga mita, koji, premda stavlja učenika u središte procesa, ne postavlja pitanje o cilju i smislu njegova života, o tome komu on pripada te o svrsi njegovih nastojanja i rada. Stoga će papa Franjo s pravom upozoriti da onda kad nedostaje temeljna odrednica života, čovjekova narav teži stvaranju boga prema vlastitoj mjeri, a

božanstvo postaje samo izlika kako bi čovjek samoga sebe „postavio u središte stvarnosti“ (usp. Lumen fidei, br. 13.). Svijet postaje „supermarket božanstava“ (usp. Kateheza pape Franje na općoj audijenciji, 1. kolovoza 2018.), a čovjek stvaratelj selfmade-religion (samostvorene) religije. Tako, dok suvremena škola želi stvoriti „kompetentnoga“ učenika, on zapravo kao da postaje nesposobnim „sve svoje povjerenje staviti u Boga“ (usp. Kateheza pape Franje na općoj audijenciji, 8. kolovoza 2018.) te se svojim stvaralaštvom potvrđivati kao biće odnosa. U takvu okruženju vjeronauk u školi, koji nije i ne može biti ‘produžena ruka’ župne kateheze, čak često ni mjesto primarnoga duhovnog i vjerskog iskustva, nego tek mjesto življene prve, ‘pionirske teologije’, postaje jedinom oazom mogućega susreta učenika sa svetim, odnosno s Bogom.

Gdje je Bog velik, velik je i čovjek. U dugoj povijesti čovječanstva uvijek je bilo onih koji su sebe stavljali u središte predstavljajući se kao božanstva svoga vremena. „Iako čovjek, a ne Bog, ti srce svoje izjednači s Božjim“ (Ez 28,2). I današnji se čovjek često ponaša na način da o Bogu razmišlja kao o nekom tko ga otuđuje od njegova vlastita života i svijeta te sputava njegovo samostvarenje i slobodu. Božju opomenu i prijetnju: „Čovjek si, a ne bog“ (Ez 28,9), naša Crkva putem vjeronaučnih sadržaja i poruke najnovijega katehetskog dokumenta predstavlja kao riječ prekrasnoga Božjega dara čovjeku: „Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohađaš?“ (Ps 8,5-6). Vjeronauk u školi, zajedno sa župnom katehezom, želi govoriti o ljepoti čovjeka i njegova dostojanstva, „malo manjeg od anđela“ (Ps 8,6). Crkva želi da učenici i vjernici zavole ono što jesu. Želja nam je da svatko od nas upre svoj pogled i srce u Onoga koji nam daje istinu, koji nam dopušta da kao ljudi intenzivno živimo, koji nam ne brani biti velikima. Jer gdje je Bog velik

i čovjek smije biti velik. To je moguće „jer mu se pruža ona vjera u Boga Isusa Krista koja nudi mogućnost izbavljenja iz njegove nedostatnosti“ (Da vaša radost bude potpuna, br. 74.)

Vjera je duša života. Naša Crkva, svjesna učestaloga loma između života i vjere, pasivno i nerijetko privatno življenih vjerskih nadahnuća, kao i sve većeg odmaka od obiteljskoga odgoja u vjeri, upućuje svima vama, dragi svećenici i dragi vjernici, vama draga djeco, mlađi i roditelji, poziv na ponovno otkrivanje istinskoga puta do Boga, do Boga Isusa Krista, na novo i živo otkrivanje poruke evanđelja. Susret s njom, osobni susret s Kristom, obnavlja nas, snaži naše odnose, pomaže nam da iz dana u dan živimo Kristovu logiku ljubavi, koja nas vodi u solidarnost i bratsko zajedništvo. Vjera ima moć preobražavati i mijenjati našu životnu stvarnost, darovati nam ‘puninu života’. Crkva može puno toga učiniti vjerouačkom u školi, ali ne može sve. Kršćanstvo nije samo „nešto jači humanizam (...) te skladnije življene u različitosti“ (Da vaša radost bude potpuna, br. 22.), što se u školi često ističe kao njegova temeljna zadaća. Kršćanstvo je izbor, odluka, opredjeljenost. Ono je život! Upravo je zbog svega toga potrebno i nadalje aktivno osluškivati promjene unutar odgojno-obrazovnoga sustava u Republici Hrvatskoj. Istodobno nam je potrebna i otvorenost promjenama koje donosi dokument te se ne umara ponavljati: „Ovime se proslavlja Otac moj da donosite mnogo roda i da budete moji učenici. To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna“ (Da vaša radost bude potpuna, br. 100.).

Truditi se oko vjerouačka – zajedno izgrađivati Crkvu. Crkva je svjesna da u ovom trenutku škola ne nudi i ne daje cijeloviti odgovor na pitanje tko je zapravo učenik, a time ni odgovor na pitanje tko je doista čovjek. Polazeći od temeljnih naglasaka suvremenoga obrazovanja, naslućuju se doduše djelomične definicije, ali ne i njihova tumačenja. Tako je učenik subjekt obrazovnoga procesa, o čijem se znanju i vještina vodi računa, ali ne i o njegovim vrijednostima. Njegove će vještine biti ovisne i o njegovim mogućnostima, pri čemu mnogi od učenika neće, nažalost, moći ‘držati korak’ s potrebama društva i svijeta za

čije se „ovladavanje“ pripremaju. Nadalje, procesi individualizacije i globalizacije ne dopuštaju zadirati u vrijednosni sustav učenika, u njegovo tumačenje ili, pak, u njegovu preobrazbu. Bio bi to napad na vlastitosti pojedinca. Na taj se način mladoga čovjeka čak iskorjenjuje iz ‘zemlje’ iz koje je izrastao. Taj prikriveni himan individualnosti, koji pojedinca stavlja na pijedestal svih normi, istodobno će, po potrebi, biti protivnikom pojedinca ukoliko se on ne uspije sam održati na životu. Od čovjeka koji je sam sebi postao središtem ostat će krhotine neostvarene budućnosti.

Crkva, međutim, želi izgraditi kuću ‘na stijeni’ (usp. Mt 7,24). Dokument Hrvatske biskupske konferencije je poput temelja te kuće, u kojoj mjesto mogu naći svi koji vjeruju u Boga ili ga traže. Ne samo djeca i mlađi, nego i svi vjernici, zajedno sa svima koji su odgovorni u pastoralu i katehezi. Svi mi pripadamo jednoj Crkvi i ne postoje cijeloviti identitet bez naše pripadnosti Božjem narodu (Pismo pape Franje narodu Božjem, 20. 8. 2018.). Pripadnost je drugo ime za ‘logiku ljubavi’ na koju nas Krist poziva. Graditi kuću na čvrstoj stijeni, nije poziv koji nam bilo tko upućuje, već poziv Isusa Krista. Slušati njegove riječi, znači graditi život na njemu kao kamenu zaglavnom (usp. Mt 21,42). Čovjek tada raste u vjeri, život zadobiva u punini i njegova radost biva potpunom.

Draga djeco i mladosti, dragi roditelji, vjerouačili i braćo svećenici, evangelizacija kao zadaća Crkve najcjelovitija je promocija ljudske osobe. Prihvativi poziv Crkve te se iznova, i u pastoralno-katehetskoj godini koju započinjemo, otvorite bogatstvu evanđeoske poruke, koja jedina može ispuniti naš život. Zajedno sa svima nama ne zaboravite da nitko nije oslobođen od Kristova naloga: „Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju“ (Mk 16,15).

✠ Đuro Hranić,
nadbiskup đakovačko-osječki,
predsjednika Vijeća HBK za
katehizaciju i novu evangelizaciju

Završna poruka sa Plenarnog zasjedanje Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), u Poznańu, 13. - 16. rujna 2018.

"Duh solidarnosti u Europi"

1. Okupljeni na zasjedanju u Poznańu, u Poljskoj, kao biskupi Vijeća europskih katoličkih biskupskih konferencija, predano posvećeni razmišljanju o duhu solidarnosti u Europi, prije svega želimo izraziti svoju blizinu Svetome Ocu Franji. Jamčimo mu svoje molitve i zahvaljujemo mu na dragocjenoj poruci koju nam je uputio i pozivu predsjednicima katoličkih biskupskih konferencija iz cijelog svijeta da se u veljači 2019. okupe i zajedno razmišljaju o zlostavljanju djece. Papa nas u svojoj poruci poziva na jačanje veza komunikacije i zajedništva među europskim Crkvama, s posebnim naglaskom na mlade generacije. Svoju duboku zahvalnost izražavamo i Poznańskoj nadbiskupiji i njezinu nadbiskupu, mons. Stanisławu Gądeckom, koji je su našu godišnju plenarnu skupštinu organizirali na najbolji mogući način. Činjenica da je ona održana u Poznańu pokazuje našu obnovljenu predanost evangelizaciji ljudske i kršćanske vrijednosti solidarnosti. Naime, nakon što je bila tragičnim poprištem dvaju svjetskih ratova, Europa mora razviti duh međusobnog razumijevanja i suradnje, udišući dobar zrak solidarnosti s oba svoja kršćanska plućna krila – istočnim i zapadnim.

2. Naše poslanje kao pastira dovodi nas među ljude i naša srca slušaju vapaj koji se izdiže iz srca ljudi shrvanih tolikim tjelesnim i duševnim patnjama, bilo da je riječ bliskima ili dalekim. Sve nailazi na duboki odjek u našim srcima, katkad je to odjek radosti a katkad opet боли. Među mnogim temama o kojima smo imali priliku raspravljati, posebnu smo pažnju posvetili solidarnosti, što nas je dovelo do toga da smo se usredotočili na volonterski rad, čiju je važnost predstavio dr. P. Wojciech Sadłoń, kojem od srca zahvaljujemo. U volonterstvo su uključeni milijuni kršćana diljem Europe. To je izvanredan i kapilarni rad kojim se može, s jedinstvenom dinamikom ljubavi, doprijeti do mnogih siromašnih i marginaliziranih ljudi koji žive u našim društвima obilja. Ovo je vrlo živo poglavlje u životu naših Crkava koje, preko kršćana uključenih u dobrovoljni rad, mogu biti poput Dobrog Samarijanca iz evanđe-

oske prispostobe. Želimo izraziti svoju blizinu, ohrabrujuću podršku i zahvalnost kršćanima koji se bave volonterskim radom, bilo organiziranim bilo spontanim, sustavnim ili povremenim.

3. Želimo stvoriti snažniju, dosljedniju i sveobuhvatniju izgradnju koju se danas traži, počevši od duhovne izgradnje kao prianjanja uz našeg Gospodina Isusa Krista: što se više hranimo njegovom Riječu i sakramentima, to više rastu svijest o tome koliko je karitativen rad potreban i kvaliteta našeg svjedočenja. Duboko smo uvjereni da iskustvo vjere i karitativna služba moraju biti tjesno povezani za dobro sviju i stvorenoga svijeta. Svjesni smo da je to način na koji možemo doprijeti do mnoge braće i sestara koji su u potrebi, ali i da se dadne novi zamah našoj pastoralnoj djelatnosti te da, kako je papa Franjo napisao u Evangelii gaudium, evangeliziramo nove oblike siromaštva: nedostatak poštovanja prema životu, raspad obitelji, nametanje rodne kulture, ograničenje sloboda, uključujući vjersku slobodu, te migranti i izbjeglice. U to je uključena i tema ekumenskog i međureligijskog dijaloga i, šire uzevši, društvenoga dijaloga. Oni su veoma potrebni u ovom osjetljivom razdoblju kroz koje prolazi naš kontinent, zbog sve većih napetosti koje doživljava. I na tome planu kršćani, uključeni u volontерstvo, mogu njegovati značajne sineргije u okviru obnovljene solidarnosti za pravdu, mir i djelatnu supsidijarnost.

4. Solidarnost je odraz trojstvene ljubavi: naime, iz trinitarnog krila svaka osoba dolazi i nosi njegovu sliku koja joj daje jedinstveno i nepovredivo dostojanstvo. Kao Crkva pozvani smo neprestano se obraćati na Trojstvenu ljubav kako bismo solidarnost i služenje doživljavali nadasve kao razmjenu duhovnih darova koji karakteriziraju naše kršćanske i katoličke tradicije europskog kontinenta. U vezi s tim, obogaćeni onim što je izašlo na vidjelo tijekom našega zasjedanja, moramo razaznati daljnje putove suradnje među našim Crkvama.

5. Biskupi su također razgovarali o pitanju migracija, u svjetlu različitih situacija i odluka koje su donijele pojedine vlade te u svjetlu evanđelja. Mi nismo geopolitički stručnjaci, ali kao pastiri smo uronjeni u stvarni život naših zajednica u svim okolnostima. Svjesni smo da je riječ o složenom fenomenu, ali zajedno sa Svetim Ocem Franjom potvrđujemo da je solidarnost nezaobilazni put prema rješavanju nacionalnih, međunarodnih i globalnih problema. Ovaj put uključuje prihvatanje i integraciju u svim oblicima. Individuali-

stička kultura koja kao da prevladava kao "jednoumlje", vodi čisto ekonomicističkom pogledu na stvari gdje solidarnosti nema mjesta, gdje se slabije smatra teretom, a migrante promatra kao strance.

Gospu Žalosnu, čiji smo spomandan proslavili tijekom našeg zasjedanja, molimo za milost da štiti europski kontinent i da svojom majčinskom zaštitom podupre ove naše napore.

PROPOVIJEDI I GOVORI

Hrvatsko hodočašće Crnoj Gospi u Einsiedeln¹

Post 3, 9-15; 2 Kor 4, 13 – 5, 1; Mk 3, 20-35

*Draga braćo i sestre
Poštovani i dragi vjernici*

1. Došli smo Majci. Tko bi mogao izreći što majka znači za svakoga od nas? Ona nam je darovala život, hranila nas je, pratila u odrastanju. Majčinska ljubav je spremna žrtvovati vlastiti život da spasi život djeteta. Majci se možemo povjeriti. Majka uvijek ima riječ utjehe. Ako to sve vrijedi za zemaljske majke, koliko li više i uzvišenije za našu nebesku Majku Mariju!

Ovo je hodočašće prilika da Mariji zahvalimo za sve dobro što smo doživjeli i da je zamolimo za pomoć u onome što nas muči i opterećuje. Majci Mariji možemo povjeriti svoje neuspjehе i promašaje, bez straha, otvoreno i iskreno. Marijina majčinska briga očituje se također preko brojnih svetišta diljem svijeta. Time Marija na osobit način ulazi u povijest i zbivanja jednoga naroda i jednoga kraja.² Naš hrvatski narod odlikuje se velikom ljubavlju i pobožnošću prema Blaženoj Djevici Mariji, o čemu svjedoče brojna svetišta, crkve i zavjetne kapele diljem ljepe naše Domovine. Došavši u Švicarsku, naši su Hrvati odmah prepoznali dom svoje Majke Marije u Einsiedelu i iz godine u godinu rado hodočaste ovamo. Ove godine po pedeset i drugi put.

Dolazak u ovo Gospino svetište prigoda je da svoje brige i probleme, svoje sumnje i tjeskobe, a prije svega svoje grijehе, položimo preko Marije u Božje ruke. Zamolimo Blaženu Djevicu Mariju da onom moći, koju joj je Bog dao, razriješi tolike čvorove u našem životu koji nas opterećuju

i guše, kako bismo mogli ispuniti Božju volju u svome životu.

2. Biblija dobro poznaje stanje čovjekove izgubljenosti. Prvo čitanje nam govori o posljedicama grijeha prvih ljudi. Adam prebacuje krivnju na Evu, Eva na zmiju. No, ovdje se ne radi samo o traženju krivca za propust. Posrijedi je puno više od toga. Grijeh nije komunikacijski problem ili nesporazum. Ne može ga se svesti na promašaj, pogrešku ili neuspjeh u odnosu na neke zadane ciljeve. Grijeh ne možemo ograničiti na psihološku ili sociološku dimenziju. Grijeh je duhovna stvarnost jer se temelji na izboru koji čovjek čini kao slobodna osoba. Grijeh narušava naš odnos prema Bogu i bližnjemu jer ne poštije red ljubavi zbog sebične navezanosti na osobe ili stvari. Gdje nema vjere, gdje nema priznanja da u svome postojanju potpuno ovisimo o Bogu, gdje manjka ljubav i odgovornost prema Bogu i bližnjemu, tu se skriva zmija-sotona, prorušava se kako ga čovjek ne bi prepoznao.

No, Bog nas ne ostavlja, ide za nama i zove nas: »Gdje si?« (Post 3, 9). Štoviše, kako ističe Katedikizam »poput liječnika koji istražuje ranu prije nego li je lijeći, Bog svojom Riječju i svojim Duhom baca živo svjetlo na grijeh« (KKC 1848). Samo svjetлом vjere možemo raspoznati i imenovati grijeh i začetnika grijeha. Samo svjetлом vjere ozdravljaju narušeni međuljudski odnosi. Bog nam dolazi ususret i u najvećoj tami navješta spasenje: »Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu« (Post 3, 15). Tko je taj neimenovani potomak Žene, On koji će sotoni glavu satirati? Vjernička tradicija prepoznala je u ovome retku Krijige Postanka na vještaj nadolazećega Mesije. Crkveni oci kažu da je ovo obećanje "protoevangelje", praevangelje prva radosna vijest. Mi vjerujemo da je obećani Mesija naš Gospodin Isus Krist, pobjednik nad zlom i grijehom po svojoj ljubavi i milosrđu u žrtvi križa i slavi uskrsnuća.

1 Propovijed msgr. Jure Bogdana, vojnog ordinarija u RH, u nedjelju 10. lipnja 2018., u benediktinskoj bazilici u Einsiedelu u Švicarskoj, na 52. hrvatsko-mehodočašću.

2 Usp. Papa Franjo, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, br. 286.

3. Međutim, Isus izaziva podjele. Današnje evanđelje pokazuje kako se ljudi protive Isusu. Evanđelje spominje dvije skupine. Jedni mu se izravno suprotstavljaju. Oni odbacuju Isusovu poruku, smatraju ga neprijateljem i mrze ga. Stoga smišljaju klevete i laži, optužuju ga da je od Zloga, od Beelzebula, traže ga kako bi ga uhvatili i osudili.

S ovime se suočavamo i u suvremenom svijetu. Kršćani su danas najprogonjenija vjerska zajednica. Svakodnevno nam stižu vijesti s Bliskog Istoka, iz Azije i Afrike o ubojstvima, progonima i mučenjima kršćana. Dok naša braća i sestre u tim zemljama krvlju svjedoče za Krista, mi kršćani na Zapadu suočavamo se s drugačijim protivštinama. U zapadnoj kulturi prevladava duh individualizma i relativizma. Teži se za sebičnim zadovoljenjem potreba pod svaku cijenu, odbacuje se vrijednost žrtve, preziru se dom i obitelj, nema smisla za zajedništvo. Nijeće se svaki čvrst identitet, a potiču se labavi i neobvezujući profili. Kada kršćani u svome okruženju zastupaju naravne i evanđeoske poglede na život, spolnost, brak i obitelj, onda ih se osuđuje –baš kao i Isusa– da su predstavnici mračnoga i nazadnog doba. Bez obzira na sve suprotne glasove, kršćanin je dužan svjedočiti za istinu Evanđelja, u kojem se god okruženju našao, bilo u Kini ili Švicarskoj, bilo u Einsiedelu ili Pekingu. *Uvijek u svom tijelu dopunjamo što nedostaje patnjama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu.* (usp. Kol 1, 24)

4. No, postoji i druga skupina Isusovih protivnika koje nije lako prepoznati. Evanđelist kaže da dolaze Isusovi rođaci. Oni nastupaju kao da se brinu za Njega, a zapravo ga žele odvratiti od Njegova poslanja. Oni ne prepoznaju Isusovu jedinstvenost, nego ga pokušavaju držati pod kontrolom.

Ovakav pristup postoji i danas. Papa Franjo govori o "svjetovnoj duhovnosti" koju možemo opisati pojmovima gnosticizma i pelagianizma.³ O tome smo danas već nešto govorili. Ovdje ćemo samo nadodati sljedeće: takvi ljudi predstavljaju se kao kršćani, ali zapravo oduzimaju snagu evanđeoskoj poruci jer je svode na čisto povijesnu ili sociološku dimenziju, na neobvezatan i općenit govor o humanizmu. Oni ne vide da je Evanđelje Božja riječ koja nas dovodi

u pitanje i poziva na obraćenje, nego ograničavaju vjeru i Crkvu na izvanjski običaj, folklor, kulturno-umjetničku baštinu ili na dobrotovornu organizaciju koja je ustrojena kao svako drugo ljudsko udruženje. Papa Franjo pak naglašava da je »povijest Crkve slavna ukoliko je povijest žrtve, nade, svakodnevne borbe, života koji se potpuno daje u služenju, u ustrajnosti u mučnim poslovima«.⁴

5. Drugo čitanje iz Poslanice Korinćanima dodatno rasvjetljuje našu ljudsku egzistenciju. Sveti Pavao govori o "nutarnjem" i "izvanjskom" čovjeku. *Izvanjski čovjek se raspada, a nutarnji se iz dana u dan obnavlja* (usp. 2 Kor 4, 16). Izvanjsko je ono što zapožamo osjetilima: čovjek se rađa, razvija i raste, ima određenu psihofizičku konstituciju, na kraju umire. Osim ovoga biološkog i psihološkog vida života, ima i onaj teološko-antrpološki vid: nutarnji čovjek, to je cjeloviti čovjek, duša i tijelo, u kojem djeluje Duh Sveti.

Izvanjski čovjek vođen je naravnim potrebama i sklonostima koje po sebi nisu zle, ali su zbog istočnoga grijeha iskrivljene. Izvanjski čovjek povodi se za društvenim strujanjima, podložan je napastima Zloga. Izvanjski čovjek tako postaje rob požude i nalazi se u napetosti i procjepu, u »trajnoj shizofreniji«, kako kaže papa Franjo.⁵ Vođen različitim i suprotstavljenim požudama, izvanjski čovjek je u stalnom nemiru, nikada nije zadovoljan.

Nutarnji čovjek pak pročišćen je milosnim darovima Duha Svetoga koji sve njegove misli, riječi, djela i osjećaje usmjeruje prema dobru. Na taj se način naravne sklonosti usavršuju i postaju krjenosti.

6. Naš biološki i psihološki život može biti obilježen poteškoćama –bolešću, stresom, tjeskobom–, ali ono odlučujuće je duhovni život: Kakav sam čovjek? Koja je moja temeljna životna opcija? U čemu je smisao moga života? Računam li na dje-lovanje Duha Svetoga? Slijedim li Njegove poticaje koje mi daje preko Svetoga Pisma, sakrame-nata i nauka Crkve?

Vi živite ovdje u Švicarskoj u društvu velikoga blagostanja, ali često i u okolnostima koje čovjeka reduciraju samo na onu izvanjsku dimenziju,

3 Usp. Papa Franjo, Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, br. 94.

4 Isto, br. 96.

5 Papa Franjo, Enciklika *Laudato si'*, br. 118.

ne ispunjajući ga iznutra. Ovo hodočašće Gospi u Einsiedeln lijepa je mogućnost i poticaj da obnovite svoj duhovni život. Danas se često javlja napast traženja duhovnosti izvan Crkve, da put jelovnika sami iskombiniramo duhovnu hrana. Istina je da vjera treba biti osobna, ali ne privatizirana i individualizirana. »Vjera dolazi po poruci« (Rim 10, 17), to jest po slušanju, kaže sv. Pavao. To znači da nam je vjera darovana. Vjera nije nešto što po svome nahođenju izrađujemo, nego nešto što po Crkvi primamo. Isus Krist je ustanovio Crkvu kako bi ona iz naraštaja u naraštaj prenosila vjeru koju je od Njega primila. Ako vjerujemo u Isusa, onda ćemo vjerovati i u Crkvu, jer je ona Njegovo Tijelo prožeto Duhom Svetim da uvodi ljude u vršenje Očeve volje. Ne bojte se: širom otvorite vrata Kristu! Dozvolite Kristu da uđe u vašu dušu, u vaše domove. Neka bude prostora i vremena za zajedničku obiteljsku molitvu, nedjeljnu svetu misu, redovitu osobnu i tajnu isповijed pred svećenikom. Ne vjerujte onima koji sve to omalovažavaju. Vjerujte Crkvi! Vjerujte Kristu!

7. Blažena Djevica Marija u potpunosti je izvršila Božju volju i zato postaje »uzor vjere i ljubavi«⁶, pa i još više od toga: Marija je naša »majka u redu

6 Katekizam Katoličke Crkve, br. 967.

milosti«.⁷ Bog je htio da Isus uđe u svijet preko Marije, ponizne Djevice iz Nazareta. On, također preko Marije, hoće ući u svako ljudsko srce. Upoznavajući Mariju učimo kako se u potpunosti predati Bogu i Njegovoj svetoj volji. Učimo se poniznosti, predanosti i vjernosti. Učvršćujemo nadu, umnožavamo vjeru i usavršavamo ljubav. Mariji, majci Crkve i majci naše vjere, uputimo žarko molitvu.⁸

Pomozi, Majko, našoj vjeri!
Otvori nam srce da primimo Očevu Riječ, Isusa Krista.
Probudi u nama želju da idemo Njegovim putem.
Pomozi nam da se u potpunosti predamo Njemu,
da vjerujemo u Njegovu ljubav,
osobito u trenutcima kušnje i križa, kako bi naša vjera sazrela.
Izmoli nam darove Duha Svetoga
da u miru i radosti ispunimo Očevu volju
u sve dane našega života.
Amen.

7 Drugi vatikanski sabor, Dogmatska konstitucija *Lumen gentium*, br. 61. a

8 Usp. Papa Franjo, Enciklika *Lumen fidei*, br. 60.

Proslava 240. obljetnice Križevačke eparhije¹

Rim 6, 18-23; Mt 8, 5-13

*Draga subraćo u biskupstvu,
braćo svećenici, sestre redovnice,
poštovani hodočasnici,
posebno vi iz Žumberačkog dekanata,
predraga braćo i sestre u Kristu!*

1. Kao metropolit Zagrebačke crkvene pokrajine, u čijem je sastavu od njezine uspostave i sufraganska biskupija Križevačka eparhija, što predstavlja posebnost i bogatstvo naše Metropolijske, radosna srca, u katedrali Presvete Trojice u Križevcima, čestitam našem domaćinu vladiku Nikoli, te kleru, redovništvu i svim vjernicima Križevačke eparhije ovo slavlje, kojim se danas završava proslava 240. obljetnice osnutka Križevačke eparhije. Ta je obljetnica bila povod za otvaranje Godine Križevačke eparhije, 18. lipnja 2017. godine, svečanom arhijerejskom liturgijom u konkatedralnoj crkvi svete braće Ćirila i Metoda u Zagrebu.

Drugi vatikanski koncil naglašava da su u crkvenom zajedništvu zakonito prisutne partikularne Crkve koje raspolažu vlastitim predajama, dok ostaje netaknut primat Petrone Stolice koja predsjeda sveukupnom skupu ljubavi (usp. LG, 13). Na području države Hrvatske s velikom većinom vjernika rimokatolika zajedno žive i vjernici katolici istočnog obreda koje obično nazivamo grkokatolici. Svi vjernici katolici istočnog obreda u nas pripadaju Križevačkoj eparhiji.

2. Vjernici katolici istočnog obreda, koji sačinjavaju Križevačku eparhiju sa svojim bizantsko-slavenskim obredom hrvatske, ukrajinske i russinske baštine, članovi su jedne svete katoličke i apostolske Crkve. Ovdje pojam obred uključuje liturgijske, bogoslovne, duhovne i pravne posebnosti. Stoga je Križevačka eparhija ne samo još jedna biskupija u Hrvatskoj, nego je ona i, kako se to kaže, samosvojna Crkva, sa svojom autono-

mijom koja je opisana u Zakoniku kanona istočnih Crkava.

Ta raznolikost predstavlja bogatstvo Katoličke Crkve. Stoga pozivam vjernike rimokatolike da vrednujemo i poštujemo posebnost ove samosvojne Crkve, Križevačke eparhije i da pomognemo svojoj braći i sestrama istočnog obreda da žive svoje obredno bogatstvo prema svojim posebnim uredbama. A isto tako pozivam sve vjernike katolike istočnog obreda: njegujete i čuvajte svoju bogatu baštinu, cijenite svoj obred i u njemu odgajajte svoju djecu.

Draga braćo i sestre u Kristu, čuvajmo i živimo vjeru svojih otaca, vjeru kako su nam je predali naši predci i budimo ponosni na nju. Ne zaboravimo da su vjernici, kako rimokatolici tako i vjernici katolici istočnog obreda, svoju katoličku vjeru u davnjoj i nedavnoj prošlosti u nas često svjedočili i do mučeništva.

3. Danas smo ovdje okupljeni u zajedništvu molitve, razmatranju Riječi Božje i slavlju svetih otajstava. U ušima nam odzvanja satnikova isповijest iz današnjeg Evanđelja: »Gospodine, nisam dostojan« (Mt 8, 8). Satnik znade da je Židovima ulazak u kuću pogana razlog zakonskog onečišćenja, poštuje hebrejsku vjeru i priznaje se nedostoјnjim.

Prije rođenja Sina Božjega u Betlehemu, Bog je govorio izabranom narodu na gori Sinaju u zvucima grmljavine i znakovima sijevanja (Izl 20, 18). Tako je za biblijskog čovjeka, prije nego što se u kontemplaciji mogao približiti utjelovljenom Sinu Božjem, vidjeti Boga značilo umrijeti. Sveci nam svjedoče o udivljenju što su ga osjećali primajući svaki dan milost na milost, iako su sebe doživljavali nedostojnim grješnicima. Mistici su prispodobljavali Isusa Krista velikom mostu između neba i zemlje, a most je to veći što je veća udaljenost i visina nedohvatljivija.

Po ljudskim mjerilima neznatnost i poniznost oduzimaju čovjeku snagu i hrabrost, ali u duho-

1 Homilija kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa i metropolita zagrebačkog u Križevcima, u katedrali, 17. lipnja 2018.

vnom životu je suprotno: kada spoznamo kako je Božja milost ozdravila naše slabosti i očistila našu grješnost, jača naša nada, učvršćuje se naše pouzdanje u Boga koji nas nikada ne napušta, jer Bog je vjeran usprkos našoj nevjeri. To je trajna poruka života blaženog Alojzija Stepinca: »U tebe se, Gospodine, uzdam!«

4. »Čuvši to, zadivi se Isus i reče onima koji su išli za njim: Zaista, kažem vam, ni u koga u Izraelu ne nađoh tolike vjere« (Mt 8, 10). Sveti Ivan Zlatousti zapisao je da je apostol Andrija povjeroval kada je Ivan Krstitelj rekao: »Evo Jaganjca Božjeg«, da je sveti Petar povjeroval kada mu ga je brat Andrija navijestio, da je Filip povjeroval kada je čitao Pisma, a Natanael je ispovjedio vjeru tek nakon što je spoznao znak. Stoga Ivan Zlatousti smatra da je satnik iz Kafarnauma sve nadvisio jer je neposredno povjeroval u Isusovu moć.

Svemu tome može se dati i simboličko značenje. Ljudi vjeruju u moć Isusovu kada osjećaju njegovu blizinu u uslišanju. Ali postojana vjera očituje se i u samoći pustinje, koja predstavlja misterioznu povezanost između Božje blizine i čovjekove kušnje. Tu se pojavljuje nuda koja nas nikada ne ostavlja samima. Dragi vjernici, sa svetim Ivanom Zlatoustim molimo danas: »Vladaru i Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moje duše. Ali, budući da Ti unatoč tome želiš živjeti u meni, Čovjekoljupče, usuđujem se stupiti pred Te...«.

5. Kad je riječ o katolicima istočnog obreda ili grkokatolicima u Hrvatskoj, potrebno je razlikovati dva razdoblja života i djelovanja te samosvojne Crkve. Prvo razdoblje počinje 1611. godine kad je biskup Simeon Vratanja pošao u Rim i ondje s Apostolskom Stolicom sklopio uniju, to jest obnovio crkveno zajedništvo. Papa Pavao V. priznao je Simeona biskupom svih vjernika bizantskog obreda na području Hrvatske i ujedno ga imenovao arhimandritom ili opatom manastira sv. Mihuela Arkandela u Marči, mjestu nedaleko od Kloštra Ivanića, gdje je od samih početaka stolovao biskup Simeon i poslije njegovi nasljednici. Za obnovu tog crkvenoga zajedništva velike zasluge ima i zagrebački biskup Petar Domitrović, koji je Marčanskoj biskupiji darovao dio posjeda Zagrebačke biskupije, kao i župnik u Kloštru Ivaniću Martin Dubravić, koji se snažno zauzimao za vjernike te Biskupije. Na stabilnost Marčanske biskupije uvelike su djelovali i društveno-politički odnosi u Austro-Ugarskoj Monarhiji. Oni su

doveli do toga da su rušitelji crkvenoga jedinstva godine 1739. ognjem uništili katedralnu crkvu i manastir sv. Mihuela Arkandela u Marči. Marčanski biskupi bili su prisiljeni povući se u Pribić, podno Žumberka, kako bi tu nastavili borbu da u krilu Katoličke Crkve sačuvaju Žumberak kao ostatak ostataka nekada velike Marčanske biskupije, na području Kraljevine Hrvatske i Slavonije.

6. Drugo razdoblje za grkokatolike u Hrvatskoj počinje 1777. godine. Zadnji marčanski biskup Bazilije Božičković, inače rodom iz Vojakovačkog Kloštra kraj Križevaca, godinama je nastajao da se umjesto Marče za grkokatolike osnuje jedna nova biskupija u Hrvatskoj. U tome su ga podupirale mnoge utjecajne osobe na bečkom dvoru, a najviše austrijska carica i ugarsko-hrvatska kraljica Marija Terezija. Ona je, kao baštiniča privilegija dobivenih od Svetе Stolice, godine 1776. za grkokatolike u nas osnovala Križevačku biskupiju, a na današnji dan, 17. lipnja godine 1777., papa Pio VI. bulom *Charitas illa* i kanonski je ustanovio Križevačku eparhiju te za prvoga biskupa imenovao dotadašnjega marčanskog biskupa Bazilija Božičkovića.

Tada, uz grkokatolike Hrvate, baštine Marčanske biskupije, u sastav nove biskupije ulaze i grkokatolici Rusini u Bačkoj. To zajedništvo 1924. godine povećavaju grkokatolici Ukrajinci u Bosni i grkokatolici Makedonci.

Urušavanjem komunističkoga režima i uspostavom novih država u ovom dijelu Europe došlo je i do novog ustroja Katoličke Crkve u nas. Križevačkoj eparhiji danas pripadaju vjernici grkokatolici u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Sloveniji. Nedavno, prošlog mjeseca, uspostavljena je Strumičko-skopljanska eparhija za vjernike katolike istočnog obreda u Makedoniji, a za grkokatolike u Srbiji ranije je ustrojen novi Apostolski egzarhat u Vojvodini.

7. Draga braće i sestre, Križevačka eparhija odlikuje se bogatstvom posebnosti i jedinstvom u različitosti; tu su tri naroda: Hrvati, Rusini i Ukrajinci, tri duhovne baštine, tri jezika... Stoga smijemo slikovito reći da Katolička Crkva u Hrvatskoj još od 1611. godine »diše na oba plućna krila«, kako je to volio naglašavati sveti papa Ivan Pavao II.

To je naša hrvatska crkvena baština koja nas sve poziva i obvezuje na uzajamno upoznavanje, suradnju i bratsko poštivanje. Odajući priznanje

vama, dragi svećenici Križevačke eparhije, molim i želim da velikodušnom i strpljivom pastoralnom ljubavlju okupljate i hrabrite svoje vjernike. Budimo u tome jedni drugima od pomoći, jer imamo plod za posvećenje, a svršetak – život vječni (usp. Rim 6, 22).

Neka Presveta Trojica, Trojedini Bog: Otac i Sin i Duh Sveti, po zagovoru presvete Bogorodice,

Majke Crkve, i svetih triju svetitelja: Bazilija Velikoga, Ivana Zlatoustoga i Grgura Bogoslova, nebeskih zaštitnika Križevačke biskupije, svetoga mučenika za jedinstvo kršćana Marka Križevčanina, i blaženoga Alojzija Stepinca, svjedoka čiste savjesti, obdari obiljem milosti pastire i vjerni puk Križevačke eparhije i sveopće Crkve katoličke.

Dan zahvalnosti i obnove odgovornosti za Domovinu¹

1 Pt 3, 15-18; Mt 22, 15-21

*Cijenjena gospođo Predsjednici
Republike Hrvatske,
poštovani gospodine Predsjedniče
Hrvatskoga sabora
i saborski zastupnici,
poštovani gospodine Predsjedniče
Hrvatske vlade
i svi predstavnici izvršne i sudbene
vlasti.*

*Preuzvišeni apostolski Nuncije,
draga braćo biskupi, prezbiteri,
redovnici i sestre redovnice,
poštovani pripadnici hrvatske vojske
i policije, dragi hrvatski branitelji,
poštovani predstavnici znanstvenih,
obrazovnih i kulturnih institucija!
Draga braćo i sestre u Kristu!*

1. Ovaj dan spomena, koji nas okuplja u vjerničkome zajedništvu, povod je da jednu važnu zemaljsku stvarnost, državu, promotrimo u svjetlu Kristova otajstva i da u njoj nastojimo prepoznavati svoj kršćanski poziv, svoju ovozemnu sudbinu i odnose prema drugim ljudima u svjetlu vrjednota koje obuhvaćaju životnu cjelinu.

Dan hrvatske državnosti uvijek iznova potiče na obnovu zahvalnosti Gospodinu i svima koji su svojim žrtvama pridonijeli ostvarivanju slo-

bode naroda, izgradnji mira i pravednosti, da bi život bio otvoren punini svoga smisla. No, ovo je ujedno i dan koji poziva na obnovu odgovornosti što je kao građani i kršćani imamo za hrvatsko društvo i hrvatsku domovinu, osobito u trenutcima nejasnoća, previranja i prijetnji kojima se utemeljujuća polazišta pokušavaju zamagliti ili dokinuti.

Ti se naglasci i odnosi, na stanovit način, slijevaju i zrcale u Evanđelju koje nam je naviješteno, u Isusovim riječima koje su poznate i nekršćanima, a izgovorene su kao odgovor na pitanje ljudi, čija nakana nije bila usmjerena prema dobru.

Je li dopušteno dati porez caru ili nije? Puno se toga spaja u tom jednostavnom pitanju koje ne nastaje iz iskrene želje da bi se saznao pravi odgovor, nego iz želje da Isus izrekne ma kakav odgovor, jer se njegovim sugovornicima činilo da je pitanje tako smisljeno da Isusu ne preostaje povoljan izlaz. Ta nakana stvorila je lažno pitanje kojemu prethode riječi naizgled pune pohvala i dodvoravanja Isusu, a zapravo su odraz pokvarjenosti i dvoličnosti.

Sugovornici neiskreno pridaju Isusu tri pohvale: da je istinit, da po istini uči Božjemu putu i da nije pristran. Namjerno ističući te vrline, bit će im lakše udariti na Isusa, osporiti ga i čak mu se narugati, nakon što upadne u zamku. Naime, ispast će neistinit, daleko od Božjega puta i sva-kako – pristran. Prijetvorne pohvale toliko puta služe samo kao sredstvo za što veće poniranje.

1 Homilija zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića na misi za Domovinu na Dan državnosti, Zagreb, crkva sv. Marka, Gornji grad, 25. lipnja 2018. godine.

2. Mnogi komentatori nalaze u ovom evanđeoskom odlomku temelj za razlikovanje političkih i vjerskih sustava. U njemu nalaze podjelu vlasti na duhovnu i svjetovnu. Sve to nije neutemeljeno, ali Isusova poruka je puno dublja.

Isus odgovara polazeći od onoga što svi mogu vidjeti, od lika i natpisa na kovanici koja mu je pokazana, ali mijenja riječ dopušteno u imperativ: »Podajte caru carevo!« Posrijedi je nešto što treba učiniti, što je djelo pravednosti. Isus govori o slici vladara, koja je simbol, te upozorava da zajednički život ljudi treba ustroj, treba ustanove, kako političke i gospodarske, tako i društvene i vjerske, koje uređuju i štite određene vrjednote, zemlju i domovinu, a time i život građana.

Nije dopušteno i nije pravedno zanemariti te prisutnosti. Nijedna vremenita zbilja, nijedan politički, društveni ili gospodarski sustav nikada nije savršen. Može i mora se poboljšavati i jačati u korist čovjeka, u dijalogu i suradnji između nositelja vlasti i građana, zauzimanjem, umnošću, poštivanjem zakonitosti i hrabrošću, a ponajviše moralnom ispravnošću. To zahtijeva pravednost. No, postoji dublja i korjenitija pravednost na koju Isus upućuje riječima: »Podajte Bogu Božje«. Premda govori na temelju tadašnjega konkretnog sustava vlasti, njegova riječ seže puno dalje, kada uvodi u odgovor ono što pripada Bogu. A njemu pripada sve stvoreno, na poseban pak način čovjek koji u sebi nosi sliku svoga Stvoritelja.

3. Dati, štoviše vratiti Bogu ono što mu pripada, znači davati svjedočanstvo o Božjem daru koji je u nama. Isusu je ponajprije stalo do čovjeka koji je stvoren na Božju sliku. Isusove riječi nemaju polemičko značenje u odnosu prema zemaljskoj vlasti, niti u njima treba tražiti temelj za nepostojanje povezanosti vjere i političkoga života nekoga društva. Te su riječi u skladu s biblijskim naukom i s najvećom zapovijedi: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom, a bližnjega svoga kao sebe samoga!« (usp. Mk 12, 30-31).

U Isusovom odgovoru uključeno je prepoznavanje dva zasebnih područja, vjerskoga i političkoga, ali Isusova riječ ima dublje značenje. Car je, u ondašnjem Rimskom carstvu, nastojao zauzeti mjesto Boga. Ta je napast, u ovom ili onom obliku, trajno prisutna u svijetu vlasti, kako u pojedinaca, tako i kod interesnih lobija te skrivenih središta moći.

Isusov odgovor sadrži ovu poruku: samo Bog je Bog i nijedna druga osoba ili stvar na svijetu ne smije zauzeti Božje mjesto. Nositeljima vlasti povjerena je briga za ljude kojima i oni padaju. Igra riječi sa slikom i natpisom carevim postaje jasnija. Car vlada nad ljudskom slikom, on upravlja onim što je ljudsko. On je odgovoran za zajedničko dobro, ali će biti suđen na temelju onoga što je učinio sa "slikom Božjom", to jest s čovjekom.

Isus prokazuje s jedne strane idolatriju, kojom se čovjeku – pojedincu ili skupinama, daje mjesto koje pripada Bogu, a s druge strane prokazuje iskrivljavanje i sužavanje čovjeka na neki od oblika robovanja, odnosno zatvaranje čovjeka u samo zemaljsko.

4. Draga braće i sestre, ovogodišnji Dan državnosti slavimo u ozračju dvadesete obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca, kojega nam je sveti papa Ivan Pavao II., onog povijesnog dana za život Crkve i naše nacije, dao kao svojevrsni kompas da bi se znali orijentirati. Potaknut Božjom riječju u povezanosti s darovanim nam kompasom u blaženome Alojziju Stepincu ističem tri poticaja ključna za život našega naroda: poštovati savjest, njegovati nadu te ljubiti Domovinu i ostati u njoj.

Zahvaljujemo Bogu što upravo u pitanjima savjeti imamo najizvrsniji uzor i nebeskog zagovornika u blaženome Alojziju. Željeli su ga odvojiti od naroda i Domovine. Mislili su da će mu oduzeti nadu i potopiti ga u očaju, bili su uvjereni da će ga ocrniti i gurnuti u zaborav. No, njegova je savjest ostala svetište prepuno svjetla, čist prostor u kojem se jasno razlikuje dobro od zla, časna od nečasnih djela, velikodušnost od sebičnosti.

Snaga neke zajednice očituje se u slobodi, usklađenoj s Božjom voljom, a sloboda svoje najjače uporište ima u slobodi savjesti. I za našu Hrvatsku je upravo u tome njezina snaga. Stoga je pogubno slušati svjedočanstva kada se u gospodarskome, političkome ili pak kulturnom životu savjest drugoga čovjeka ne poštuje.

Znamo da postoje razni načini ucjenjivanja ljudi, pritisaka na savjest, obrazloženja koja su spremna žrtvovati savjest radi navodnih viših ciljeva. No, samo Bogu dugujemo konačnu poslušnost. To je zadnji korak u bespomoćnost koju osjećaju pojedinci, a zatim i čitave skupine, osjećaj bespomoćnosti pred umreženim strukturama koje

nadilaze granice stranaka i država, a koje one mogućuju živjeti hrvatsko zajedništvo i poticati napredak, buditi snagu za dobra djela.

5. Sveti Pavao nam danas govori o Kristu Gospodinu u našim srcima te nas vodi do drugoga poticaja, onoga koji je vezan za nadu, za koju Apostol kaže: »Budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama.«

Ta nada upisana u naše biće progovorila je osobito snažno u blaženome Alojziju. Pronalazio ju je u sebi, iznosio drugima i pomagao da je i oni nađu u svome životu. A sve je izgledalo bezzadnjim, nepromjenjivim i neostvarivim. U trenutcima najjače snage pojedine ideologije i totalitarizma, on je govorio o urušavanju tih sustava koji su se ponašali kao da mogu izbrisati nadu upisanu u srcima ljudi.

U Radnome dokumentu što ga je papa Franjo dao za 15. Redovitu opću sinodu biskupa o mlađima, koja će se održati u jesen ove godine, nalazi se i pitanje: »Kako mladi čovjek može biti prorok nade u svijetu u kojem vladaju korupcija i nepravda?« (u broju 78.). U Dokumentu se naglašava da mladi osjećaju potrebu za bližim Bogom koji po svojoj milosti donosi pouzdanu nadu u njihovu krhkost, u njihovo življene je koje se lako lomi. Upravo oni trebaju čvrste oslonce kakve možemo i dalje naći u ljudima koji su branili Domovinu, dok je u njoj razarana svaka mogućnost života, a ponajviše nade. No, kada se sustavno urušava smisao, kada se ponavljanje susrećemo s postupanjima koja zatvaraju vrata dobru, tada se svaki put čini neprohodnim i svaki odgovor nedostatnim. To naročito pogoda mlade naraštaje koji vase: Ne oduzimajte nam nadu!

6. Blaženog Alojzija Stepinca, neposredno nakon Drugog svjetskog rata, promicatelji komunističke revolucije i novog društva takozvanog napretka, željeli su pridobiti svojim ponudama kojima bi mu život izvanjski bio olakšan, zajamčena sloboda i stvorena slika da je upravo to ispravno. Kad je to odbio, isti su postali njegovi tužitelji i osudili ga. I u zatvoru i u pritvoru, iako naizvan nesloboden, osuđen, ostao je kamen spoticanja svojim sucima. Imenovan kardinalom, odlučio je 1953. godine ne poći u Rim, bojeći se da se ne bi mogao vratiti, a želio je svakako ostati sa svojim narodom. Blaženog su Alojzija njegovi progontelji željeli iseliti iz Hrvatske. Ali on je ostao i tako

donosio plodove utjehe i snage njemu povjerenim vjernicima i drugim ljudima, pogaženima u njihovu dostojanstvu. Njegov ostanak plod je pouzdanja u Gospodina.

Danas smo svjedoci iseljavanja iz Hrvatske, osobito mlađih školovanih ljudi i čitavih obitelji zbog ekonomskih razloga. Ima ljudi koji ne pronalaze drukčiji način preživljavanja i znam da im je teško ostaviti svoj dom i zavičaj, ljudi i razne povezanosti. No, ima onih koji mogu birati, a koji svojim ostankom pomažu i drugima. Treba jasno reći da se ljubav toliko puta očituje ostajanjem. Za nas kršćane to je ostajanje ponajprije uz Boga, ali i uz druge ljudi, ostajanje u svome pozivu, ostajanje uz Domovinu. Poziv da djelotvorno ljubimo Domovinu i da se za nju zalažemo suočava nas s raznim izazovima. Ponekad se stječe dojam da se u određenim krugovima sustavno i suptilno promiče ruganje Domovini s pozivima da je se napusti.

A istodobno su naši ljudi kao dobri radnici hvajeni u europskim zemljama, naše se stručnjake školovane na hrvatskim učilištima rado prima u razvijenim zemljama, naši mlađi sportaši postižu svjetske uspjehe, brojni turisti dive se bogatstvu naših prirodnih ljepota i hvale gostoljubivost naših ljudi. Naša je Domovina obdarena plodnom zemljom, čistim vodama, sinjim morem i plodovima od kojih se mnoge jeftino izvozi u inozemstvo da ih se ondje obradi i vrati nama da bismo ih skupo kupovali. Nameće se stoga pitanje: Što je ono što u nas usporava željeni napredak? Nažalost, silnici i sebične interesne skupine skloni su lomiti svaku novu iskru nade, obeshrabrujući pokušaje da se gradi na istini.

Kao službenik Crkve nemam pretenzija ulaziti u stručnu prosudbu, na što su drugi pozvani. Samo spominjem neka pitanja koja toliki ponavljaju: Štiti li naše zakonodavstvo na gospodarskom području malog čovjeka ili interesne skupine i lance moćnog kapitala? Zašto toliki u dobromanjernim pokušajima nailaze na nerazumljive zapreke te obeshrabreno posustaju? Suočava li se hrvatsko društvo na institucionalnoj razini studijski, ozbiljno i politički djelotvorno s demografskom krizom u kojoj se nalazimo? »Podajte Bogu Božje«, kaže Isus. Dok nam to govoriti sjetimo se one njegove riječi: »Ostanite u meni i ja u vama; ostanite u mojoj ljubavi.« Iz toga dubokog vjerničkog stava i pouzdanja u Boga zaključujem ovo razmatranje molitvom za hrvatsku domovinu.

Molitva za hrvatsku domovinu

Svemogući Bože, dobri naš nebeski Oče,
stvorio si nas na svoju sliku i uresio svojim do-
stojanstvom,
da živimo s Tobom na zemlji i u vječnosti.
Povjerio si nam predivnu domovinu Hrvatsku
da u njoj budemo Tvoji suradnici u djelu spase-
nja
u nesebičnoj brizi za ljude i za obilje prirodnih
ljepota.

U svome Sinu Isusu Kristu, našemu Gospodinu,
objavio si nam milosrdnu ljubav i darovao
Evangelje života,
da bismo prepoznali Tvoje lice u sebi i u bližnjima.
Po njemu, svojim Duhom, trajno ostaješ s nama,
i daješ nam svjetlo i snagu da vršimo Tvoju
volju,
u svemu tražeći najprije Tvoje kraljevstvo.

Zahvalni za očitovanje dobrote i milosti
kojima si tijekom povijesti pratio hrvatski narod
upućujemo Ti molbe suočeni s potrebama naše
Domovine.
Ti vidiš naše strepnje, tjeskobe i čežnje.
Ne napusti nas i ne uskrati nam svoja nadahnú-
ća,
da ne odustanemo od zalaganja za slobodu i
istinu.

Nama, vjernicima svojim, budi bliz u građenju
saveza u dobru,
u osjetljivosti za siromašne, obespravljenе i
odbačene.
Udijeli nam mudrost za iskrenost suočenja s
prošlošću,
u kojem smo pozvani pročistiti spomen, otklo-
niti neistine,
poštovati sve žrtve i, po primjeru svetosti naših
mučenika,
sebe ugrađivati u snagu evanđeoske ljubavi koja
obnavlja život.

Pogledaj nas, Gospodine! Pred Tobom smo, kao
narod
posebno privržen Blaženoj Djevici Mariji,
često okupljeni oko Nje, znajući da majčinski
nad nama bdije.
Hrvatsku povjeravamo Tebi i Presvetoj Bogoro-
dici Mariji, Kraljici Hrvata.
Ne dopusti da se udaljimo od svoga doma i
Domovine;
pomozi nam da ne gubimo nadu,
da ne prezremo otajstvo života i dar obitelji.

Ti vidiš naša dobra djela, kao i naše slabosti i
grijeha.
Ponizno Te molimo za milost kajanja i obraće-
nje,
za povratak k Tebi i za čuvanje čistoće srca
u kojem se prepoznaće glas savjesti i glas Tvo-
ga poziva.

Povjeravamo ti: naše obitelji, roditelje i djecu,
djevojke i mlađiće, djedove i bake,
svećenike, redovnike i redovnice, navjestitelje i
širitelje Evangelja;
sve ljude dobre volje i svekolike građane naše
Domovine;
povjeravamo Ti: odgojitelje i učitelje, znanstve-
nike i umjetnike,
sve koji se brinu za zdravlje ljudi, koji ublažava-
ju boli i umanjuju samoću;
povjeravamo Ti: predstavnike građanskih vlasti,
donositelje zakona, promicatelje pravednosti i
čuvare mira.

Po zagovoru blaženoga Alojzija Stepinca, svje-
doka čiste savjesti,
učvršćuj našu vjernost, obnavljaj nam nadu,
da bismo promicали kršćanske vrijednosti i civilizaciju ljubavi.
Dobri Bože, čuvaj nas, čuvaj našu braću i sestre
širom svijeta,
čuvaj dragu nam domovinu Hrvatsku! Amen.

Dan Pobjede i Domovinske zahvalnosti

Dan hrvatskih branitelja

Gospa Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta¹

Izl 16, 2-4.12-15; Ef 4, 17.20-24; Iv 6, 24-35

Braćo i sestre

1. S velikom radošću i ponosom hrvatski se narod danas okuplja u povjesnom, kraljevskom gradu Kninu da iskaže zahvalnost za dar slobode i mira koji je postignut oslobođiteljskom vojno-redarstvenom operacijom *Oluja* prije 23 godine.

Kao što je izraelski narod zahvaljivao Bogu što ga je izveo iz Egipta, iz kuće ropstva, i naš hrvatski narod prvenstveno zahvaljuje Bogu što je bio snaga i oslonac našim braniteljima od onih prvih teških dana Domovinskog rata, kada su se oni - loše opremljeni, ali s krunicom oko vrata - suprotstavili moćnom agresoru. Osjetili smo Božju blizinu i majčinski zagovor Blažene Djevice Marije u onim krvavim danima, kad smo proživljivali strahovite trenutke napada na naše gradove i sela, kada smo morali gledati spaljena ognjišta, ucviljenu djecu i nečovječne zločine i pokolje u Borovu Selu, Dalju, Vukovaru, Glini, Petrinji, Škabrnji, Dubrovniku i u tolikim mjestima diljem naše napačene Domovine.

No, zahvaljujući svojoj kršćanskoj vjeri naš narod nije gubio nadu u pobjedu istine i pravde. Nakon niza desetljeća u sastavu jedne države i sustava kojisu za hrvatski narod bilitarnica, kao što je za Izraelce bio Egit, a često i kuća smrti - prisjetimo se samo Bleiburga, Križnoga puta, Golog Otoka, Stare Gradiške, nasilno ugašenog Hrvatskog proljeća... Vojno-redarstvena operacija *Oluja* dogovor je na politiku sustavnog etničkog čišćenja jednog naroda iz njegove domovine. I to se opet ponovilo devedesetih godina prošlog stoljeća. Ne može se govoriti o miru i suživotu bez istine i pravde. Istina s ljubavlju, ma kako bila bolna, uvijek oslobađa i otvara perspektivu za budućnost. Stoga je prikladno da današnji dan, 5. kolovoza slavimo kao Dan pobjede i domovinske

zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja. Za nas kršćane ovo je prigoda da razmatramo o vjeri kao izvoru snage i zajedništva na ovozemaljskom putu.

2. Što vjera u nama prouzrokuje? U drugom čitanju iz Poslanice Efežanima sveti Pavao govori o preobrazbi koja se događa svakom kršćaninu. U sakramantu krštenja odložili smo staroga čovjeka i obukli novoga po slici i prilici Isusa Krista, čovjeka «po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine». Nije to naša zasluga, nego Božji milosni dar koji smo primili preko naših roditelja po vjeri i predaji Crkve. No, sveti Pavao zna da je taj dar istodobno zadatak. «Ne živite više kao što pogani žive», opominje nas. Ne slijedite varave požude koje vas vode u propast, odložite prijašnje ponašanje! Iz dana u dan iznova se odlučite za Krista i put Evanđelja!

Sakramentalni čin krštenja sažimlje i pokazuje u jednom trenutku ono što je cjeloživotni zadatak. Na tom putu pomažu nam sakramenti, razmatranje Božje riječi, osobna i zajednička molitva. Osobito u nedjeljnem i blagdanskom slavlju svete mise dariva nam Bog duhovnu hranu koja nam je potrebna na ovozemaljskom putu.

3. Taj život iz vjere u zajedništvu Crkve jest ono što je održalo naš hrvatski narod u burama i nedaćama povijesti. No, na tome putu postoje i napasti. Razmatrajući prvo čitanje iz Knjige Izlaska, kako ne primjetiti sličnost između mrmljanja izraelskoga naroda nakon izlaska iz Egipta i pojedinih glasova u hrvatskom društvu koji žale za prošlim vremenima, a preziru sve od osamostaljenja Hrvatske do danas?

Izraelci žale za Egiptom gdje su «sjedili kod lonaca s mesom i jeli kruha do mile volje». Brzo su zaboravili da su u Egiptu bili robovi, da su jeli kruh sa sedam kora, da su čamili kod lonaca s otpadcima sa stolova egipatske gospode. Nemojmo upasti u istu obmanu! Nemojmo zaboraviti što se

¹ Homilija msgr. Jure Bogdana, vojnog ordinarija RH na misi 5. kolovoza 2018., u crkvi Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta u Kninu.

događalo u našoj novijoj povijesti! Prisjetimo se da je agresija na hrvatski narod dugo pripremana – još od *Načertanija* i politiziranoga svetosavlja, pa preko propagandne knjige *Magnum crimen* sve do okupljanja na Kosovu Polju 1989. godine. Sustavno su se sijale klice mržnje pod političkim, kulturnim, pa čak i vjerskim velom.

No, operacija *Oluja* 1995. godine konačno je stala na kraj svemu tome. Akcija *Oluja* kao zajednička vojno-redarstvena operacija Hrvatske vojske i policije planirana je i izvršena uz maksimalno poštivanje ljudskih prava, međunarodnoga prava i običaja ratovanja. Ova je operacija upisana u analje svjetske povijesti i vojne udžbenike kao pravedna bitka u pravednom Domovinskom ratu. Operacija *Oluja* kruna je obrambenoga Domovinskog rata, konačni temelj uspostave samostalne hrvatske države i glavni preduvjet za razvijanje pravednoga i demokratskoga društva u kojem će hrvatski narod i svi građani dobre volje u slobodi i ravnopravnosti ostvarivati svoje sposobnosti i kreativne snage. Stoga s radošću i zahvalnošću slavimo ovaj dan.

4. Međutim, nije dovoljno ostati na ovom jednom danu. Duhovno ozračje treba prenijeti i na ostale dane u godini. Dar slobode i mira koji danas slavimo trebamo ostvarivati u našim svakodnevnim prilikama. Evangelije današnje nedjelje otvara nam oči za tu perspektivu: Što nam je činiti nakon ovoga dana? Je li nam vjera samo izvanjski ukras? Stari običaj? Lijep obred koji nam pruža okvir za sadržaj kojeg sami kreiramo? Ili pak zbiljski osjećamo da moramo prije svega i nadase Bogu zahvaliti i Njega slaviti, da nam je potrebna Njegova milost i blizina – danas i u ključnim trenutcima našega života? Tražimo li Isusa u svome svakodnevnom životu? Jesmo li spremni prihvati Njegove poticaje i Njegovo vodstvo?

Danas nas Isus poziva: «Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni» te nadodaje: «Ja sam kruh života. Tko dolazi k meni, neće ogladnjeti; tko vjeruje u mene, neće ožednjeti nikada.» Ono jedino za što se isplati živjeti jest zajedništvo s Isusom. On je jedini koji našem životu može dati smisao i pružiti nam trajnu, neprolaznu radost. On je bio oslonac našim predcima koji su tijekom trinaest stoljeća očuvali vjeru. Bio je oslonac našim braniteljima koji su se, uza svu svoju hrabrost i vojničke vještine, najviše uzdali u njega i njegovu majku noseći sa sobom krunicu.

Protekloga smo se mjeseca, na Svjetskom nogometnom prvenstvu, mogli osvjeđočiti kako hrvatski izbornik i nogometari iz vjere i molitve crpe snagu kako bi u svojoj struci ostvarili narančne talente koje im je Bog dao. A vidjeli smo i više od toga: hrvatska se reprezentacija isticala kao ekipa nošena vrednotama zajedništva, ljubavi prema Domovini, ustrajnosti i požrtvovnosti. To su vrednote koje su hrvatskom društvu potrebne ne samo na športskim terenima, nego prije svega na političkom, gospodarskom, obrazovnom i kulturnom planu. Sve to pak ne bi bilo moguće da nije prethodila oslobođiteljska operacija *Oluja* kojom su – uz Božju pomoć i zagovor Blažene Djevice Marije – ostvareni preduvjeti za mir, slobodu i slogan hrvatskoga naroda.

Okupljeni danas u Kninu želimo potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažemo u bezgrješno Srce Presvete Bogorodice Marije. Najvjernija Odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom! Amen.

Uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo¹

Otk 11,19a; 12,1-6a.10ab; Ps 45,10b-12b.16; 1 Kor 15,20-27a; Lk 1,39-56

*Poštovani štovatelji Blažene Djevice
Marije na nebo uznesene,
Draga braćo i sestre u kršćanskoj vjeri*

1. »Znamenje veliko pokaza se na nebu: Žena zaodjenuta suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda.« Tako sveta liturgija u svojoj ulaznoj pjesmi na današnju svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo časti Presvetu Djesticu, primjenjujući na nju riječi iz današnjeg prvog čitanja iz Knjige Otkrivenja svetoga Ivana Apostola (Otk 12,1-6a).

U tome tekstu pred nama se otvara dramatična scena borbe između žene zaodjenute suncem, kojoj je mjesec pod nogama a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda i koja »trudna viče u porođajnim bolima i mukama rađanja«, te Zmaja »velika, ognjena, sa sedam glava i deset rogova; na glavama mu sedam kruna, a rep mu povlači trećinu zvijezda nebeskih«, zmaja koji »stade pred Ženu koja imaše roditi da joj, čim rodi, proždre Dijete«. Dramatična je to scena iz Apokalipse u kojoj se sučeljavaju, s jedne strane, žena i njezin porod, njezin »sin, muškić« i, s druge strane, veliki Zmaj - vječni neprijatelj Boga i čovjeka, sa svojom zlokobnom namjerom da joj, »čim rodi, proždre Dijete«. Scena je to u kojoj se sučeljava novost poroda koji je za ženu uvijek velika radost, radost koja sasvim zasjenjuje sve muke rađanja koje su mu prethodile, i nezasitna, stara želja Zloga koji se želi dokopati novorođenog života da ga proždre i da ga zatre. Scena je to, u kojoj se, sučeljavaju svjetlo života i tama smrti, proslava i poraz, uzdignuće i pad...

Sve nas to podsjeća na ostvarenje mesijanskog obećanja sadržanog u riječima što ga je, kako nam to govore prve stranice Biblije u Knjizi Postanka, Bog uputio Zloduhu - zmiji zavodnici: »Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene,

između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu«(Post 3, 15). Ono se, doista, ostvarilo po Mariji! Ona je ta žena, ona je »blagoslovljena među ženama«(Lk 1, 42), kako ju je u svojem pozdravu oslovila Elizabeta, ona je majka Mesije, Isusa Spasitelja na kojega je nasruuo »Zmaj veliki, Stara zmija – imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta«(Otk 12, 9), da ga proždre i uništi, ali koji ga je konačno i zauvijek porazio, bacivši ga na zemlju, a s njime i anđele njegove². Isus, Sin Marijin je pobjednik toga ljutog boja. Bog Otac ga je uzeo u svoju zaštitu. A i njegovu je majku Bog također uzeo u svoju zaštitu: »I Dijete njezino bi uzeto k Bogu i prijestolju njegovu. A Žena pobježe u pustinju, gdje joj Bog pripravi sklonište«(Otk 12, 5-6). Po njoj je svijetu došao Spasitelj, on je tijelo njezina tijela, on je »blagoslovjeni plod njezine utrobe«(Lk 1, 42), čovjek koji je živio s nama, »nama u svemu jednak, osim u grijehu«³. Po njoj i po njezinom slobodnom „Da“ Božjem planu spasenja, po njezinom slobodnom i poniznom »neka mi bude po riječi tvojoj«(Lk 1, 38), nastalo je »spasenje i snaga i kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegoval«(Otk 12, 10). I zbog svega toga Bog je nije mogao napustiti, Bog joj je »pripravio sklonište«, Bog ju je nakon smrti uzdigao i uznio i postavio u svoju slavu kao »kraljicu u zlatnoj odjeći«, kako to lijepo pjeva današnji Psalam.

Da, svemogući i vjekovječni Bog je bezgrešnu Djesticu Mariju, Majku svoga Sina, tijelom i dušom uznio u nebesa!⁴. To je, braćo i sestre, otajstvo koje danas slavimo, to je istina vjere koju, kao sinovi i kćeri Katoličke crkve isповijedamo, to je stvarnost kojoj se danas tako duboko radujemo!

To je istina – povijesna činjenica vjere koja nama smrtnicima osvjetljuje tamu smrti ma kako ona bila bolna i teška, otvara perspektivu s onu stranu groba. Jednostavno i snažno poručuje da smrt

1 Homilija msgr. Jure Bogdana, vojnog ordinarija u RH, prigodom svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo, u srijedu 15. kolovoza 2018., u župi Uznesenja BD Marije u Pagu.

2 Usp. Isto.

3 Zborna danje Mise na svetkovinu Velike Gospe.

4 LG 59.

čovjeka nije kraj nego jedan redovito teški i bolni prijelaz u novu stvarnost a o čemu se radi i što nas čeka s onu stranu smrti - „na drugoj obali“ nadahnuta Božja riječ u Svetome pismu to nam također objavljuje.

2. Draga braćo i sestre, Uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo je povjesna istina! To nije mit, to nije lijepa pripovijest, niti je to bajka. To je duboka stvarnost i povjesna istina! To je stvarnost koja se tiče svih nas koji u Krista Isusa vjerujemo! Čuli smo: dok nam apokaliptička vizija iz *Knjige Otkrivenja* prikazuje ženino dijete koje »bi uzeto k Bogu i prijestolju njegovu« - što jasno aludira na Kristovo slavno uzašaće na nebo, istodobno nam prikazuje i Ženu koja »pobježe u pustinju, gdje joj Bog pripravi sklonište«, a što je slika Marijinog slavnog uznesenja u nebesku slavu. »Pripravljeno sklonište« za Mariju nebeska je slava u koju je ona dušom i tijelom uznesena. Doista, ona koja je »na sasvim osobit način, radi obnavljanja nadnaravnog života dušâ, poslušnošću, vjerom, nadom i žarkom ljubavlju surađivala u Spasiteljevom djelu« te nam »na temelju toga postala majkom u redu milosti«⁵, bila je i prva od svih ljudi koja je u potpunosti uzela udjela u proslavi svoga Sina: Marija, »neokaljana Djevica, sačuvana slobodnom od svake ljage istočnoga grijeha, pošto je dovršila tijek zemaljskog života, tijelom i dušom bila je uznesena u nebesku slavu; Gospodin ju je pak uzvisio kao Kraljicu sviju, da bude potpunije suobličena sa svojim Sinom, Gospodarem gospodara (usp. Otk 19, 16) i pobjednikom nad grijehom i smrću«⁶.

Tako se upravo u Marijinu uznesenju na nebo u potpunosti ispunilo ono što je ona sama izrekla u svojem odgovoru na Elizabetin pozdrav, u svojemu *Veliča* kojeg smo čuli u današnjem sv. Evandželu: Bog je pogledao na neznatnost službenice svoje i velika joj je djela učinio Svesilni čije je ime sveto, čija je dobrota od koljena do koljena nad onima što se njega boje, koji je raspršio oholice umišljene, koji je silne zbacio s prijestolja, a uzvisio neznatne⁷.

U Mariji se u potpunosti ostvarilo i ono o čemu nam govori i sv. Pavao u drugom čitanju. Govoreći, naime, o uskrsrom Kristu kao o »prvini usnulih«, on zaključuje da će jednoga dana sví

oni koji u njega vjeruju, imati udjela u njegovoj proslavi: »prvina Krist, a zatim koji su Kristovi«⁸. A među onima koji su Kristovi, prvo mjesto priпадa Mariji, Bezgrješnoj Djevici, jedinoj od svih stvorenja u kojoj sjaj milosti Božje nikada nije bio nagrđen sjenom ikakva grijeha, onoj, naime, koja je »od vječnosti zajedno s utjelovljenjem božanske Riječi predodređena za Majku Božju - po odluci božanske Providnosti ovdje na zemlji bila slavna majka božanskog Otkupitelja, na jedinstven način i ispred drugih velikodušna drugarica te ponizna Gospodnja službenica«⁹.

Zato nas se svih tiče stvarnost Marijina uznesenja na nebo. Tiče nas se, jer je to i naša buduća stvarnost; jer je to ono u što i mi svim srcem vjerujemo i čemu se čvrsto nadamo; jer je to ono što predstavlja konačnu, za svakog od nas najvažniju i najtemeljniju svrhu svega našega života: zaslužiti vječni život, postići i zajedno s Marijom i sa svima svetima, uživati vječnu slavu u Bogu, zadobiti ono »sklonište«, ono mjesto koje je Gospodin Bog pripravio za nas, pripravio, prije postanka svijeta, svima onima koji ga ljube¹⁰! U Marijinom uznesenju dušom i tijelom na nebo gledamo puno ostvarenje te naše najdublje i najvažnije težnje, težnje koja osmišljava sav naš život, koja ga obasjava jedinstvenim, ničim zamjenjivim i usporedivim svjetлом, žarko želeći da Gospodin i sa nama učini ono što je već učinio s Marijom, »početkom i slikom konačnog savršenstva njezove Crkve i putokazom nade i utjehe nama, njezovu putničkom narodu«¹¹.

3. Postignuće te svrhe i toga cilja, draga braćo i sestre, iziskuje napor, iziskuje hrabru i trajnu budnost i borbu... Ona se odvija oko nas i u nama, u našim srcima. Boj je protiv zla i grijeha, boj između svjetla života i tame smrti, boj u kojemu »Zmaj veliki, Stara zmija - imenom Đavao, Sotona, zavodnik svega svijeta« (Otk 12, 9) ne prestaje na nas nasrtati, zavoditi nas i napadati. Napada nas i otvoreno i skriveno i javno i suptilno bezočno oskvrnjujući dostojanstvo ljudske osobe. Diktatura relativizma, omotana u lijepi celofan s primamljivim krilaticama poput progresu, ljudskih prava, sekularnosti, slobode, preuzima sve više inicijativu na svim područjima ljudske savjesti, na područjima etike i morala što ima

5 Usp. Lk 1, 46-55.

6 Usp. 1 Kor 15, 20-26.

7 LG 61.

8 Usp. 1 Kor 2, 9.

9 Popričesna danje Mise na svetkovinu Velike Gospe.

teške, razorne posljedice za suvremenog čovjeka. Napada nas napadajući naše obitelji, želeći ih razoriti. Napada na brak kao zajednicu muškarca i žene koju je Bog kao takvu od početka predviđao, uzdižući ju na dostojanstvo sakramenta. Napada na majčinstvo i na očinstvo. Napada nas u raznim rodnim teorijama i ideologiji koja želi izbrisati naravne i od Boga Stvoritelja usađene razlike između muškarca i žene. Napada na novi, na još nerođeni život, želeći ga „proždrijeti“ i prije nego ugleda svjetlo Božjeg dana. Napada na naše mlade nudeći im lažne načine ‐lagodnog života‐, života bez žrtve, života egocentrične samodostatnosti u kojoj nema mjesta za drugog čovjeka, a još manje za Boga. Panem et circenses! (Kruha i igara!) govorili su stari Rimljani. Napada na naše starije i nemoćne osobe želeći i njih „proždrijeti“ prije prirodnog kraja njihova života, nudeći im u eutanaziji tzv. „potpomognutu smrt“. Napada sve nas Kristove vjernike, napadajući sveti Božji zakon i crkveni nauk koje Crkva neumorno promiče, naučava, brani i branit će sve do konca svijeta... Napada nas taj stari »čovjekoubojica od početka, lažac i otac laži«(Iv 8, 44) mnogovrsno i u tomu se nikada ne umara.

Istina, vječna istina, vjere je ova: Krist je svojim djelom spasenja konačno pobjedio ovu lukavu staru zmiju, no borba s njom još nije prestala. Ona još traje i trajat će sve do konca vremenâ, do konačne *pobjede svetih*. Svatko od nas u toj

mučnoj i ponekad vrlo teškoj borbi treba, poput samoga Krista, podnijeti svoj dio. U tomu nas pomaže naša vjera u Krista Gospodina, snaga njegovih svetih Otajstava i majčinska pomoć Blažene Djevice Marije koja iz nebeske slave ne prestaje zagovarati i štiti sve one koji su se svrstali u redove njezina Sina. Pobjeda je njihova, pobjeda je naša, ako ostanemo s njime i u njemu, jer pobjediti možemo samo snagom Jaganjeve krvi i riječju svojega svjedočanstva, ne ljubeći života svoga – sve do smrti (*usp. Otk 12, 11*).

Molimo se, draga braćo i sestre, molimo se bez prestanka i s pouzdanjem, da ne malakšemo na putu vjere i predanja Bogu, da hrabro ustrajemo u borbama života koje svakodnevno vodimo protiv grijeha, da odolimo svim napadima Zloga koji nas želi odvojiti od Krista i njegove Crkve, kako bismo, po zagovoru Blažene Djevice Marije na nebo uznesene, svi jednom prislijeli k slavi uskrsnuća.¹² Amen.

10 Usp. 1 Kor 2, 9.

11 Usp. Predslovље danje Mise na svetkovinu Velike Gospe.

12 *Popričesna* danje Mise na svetkovinu Velike Gospe.

Hodočašće hrvatske policije u Ludbreg¹

Izl 12, 21-27; Ps 40 (39), 2 i 4 ab. 7-8a. 8b-9. 10; 1 Pt 1, 17-21; Mk 14, 12-16. 22-26;

*Draga braćo i sestre, hrvatski
redarstvenici - policajci i policajke.
Poštovani i dragi svi Vi hodočasnici
u svetište Predragocjene Krvi Kristove
u Ludbreg.
Sve Vas srdačno pozdravljam!*

1. U svakoj Svetoj Misi svaki svećenik, nakon izgovorenih riječi Pretvorbe po kojima kruh i vino postaju Tijelo i Krv našega Gospodina, izgova ra riječi: »Tajna vjere«. Da, draga braćo i sestre, Presveta Euharistija, Presveto Tijelo i Presveta Krv Gospodnja koji nam se u Euharistiji daruju pod prilikama kruha i vina – *tajna je naše vjere*. I to *središnja tajna!* »Euharistija je ‘izvor i vrhunac svega kršćanskog života’, ona sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, to jest samoga Krista – našu Pashu². Bez Euharistije nema Crkve. »Crkva crpi svoj život iz Euharistije. Ova istina nije jednostavno izričaj svakodnevnog iskustva vjere, nego sažetak *središnjeg otajstva Crkve*. Na različite načine ona u radosti doživljava trajno ispunjenje obećanja: “I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta” (Mt 28, 20). Ali u svetoj Euharistiji, po pretvorbi kruha i vina u Gospodinovo tijelo i krv, ona se u toj prisutnosti raduje velikom radošću. Nakon Duhova, kad je Crkva započela svoje hodočašće prema nebeskoj domovini, božanski je Sakrament označavao protjecanje njenih dana, ispunjujući ih i nadom.³

I upravo onako kako bez Euharistije nema Crkve, tako ni vjerničkoga života nema, niti ga može biti bez blagovanja Tijela i Krvi Kristove koji nam se u njoj daruju. Mnogima, je i u današnjem svijetu, kao nekoć nekim među Isusovim učenicima, nažalost, to divno Otajstvo, bilo i jest neprihvatljivo, bilo i jest životno daleko i strano: Prva navaja Euharistije unijela je podjelu među učenike, kao što ih je sablaznio i navještaj o muci, te su

rekli: ”Tvrd je to govor! Tko ga može slušati?” (Jv 6,60). Euharistija i Križ jesu kamen smutnje. Riječ je o istom otajstvu koje neće prestati biti uzrok dioba. ”Da možda ne kanite i vi otići?” (Jv 6,67) – ovo pitanje Gospodinovo stoljećima odjekuje neprekidno kao poziv njegove ljubavi da ljudi otkriju da je on jedini koji ima “riječi života vječnoga” (Jv 6,68), i da primiti s vjerom dar njegove Euharistije – isto je što i primiti njega samoga.⁴ Svi mi danas kao hodočasnici okupljeni u ovom našem dragom ludbreškom svetištu – svetištu posvećenom Predragocjenoj Krvi Kristovoj – želimo i hoćemo izjaviti i javno isповјediti: Ne, Gospodine Isuse, mi ne želimo i ne kanimo nikamo otići od Tebe. Mi znamo i vjerujemo da jedino Ti i samo Ti imaći riječi života vječnoga. Mi znamo i vjerujemo da je, primajući s vjerom dar Tvoje Euharistije, isto što i primiti Tebe samoga. I makar »vid i opip, okus varaju se tu«, mi *znamo i želimo znati*: „al’ za čvrstu vjeru dosta je što čuh«. Mi *vjerujemo i želimo vjerovati*: »Vjerujem u svemu Kristu Bogu svom, istine nad ovom nema istinom!«⁵ I zato smo Ti, Gospodine, zahvalni!

2. Zahvalni smo, braćo i sestre, Gospodinu jer nas je pozvao na jedinstvo s njime u blagovanju njegova Tijela i Krvi, tog središta života Crkve i središta života svakog Kristova vjernika, koje u svakoj Misnoj žrtvi obnavljamo i uprisutnjujemo. I tako sve do konca svijeta! Doista: »Tako, iz slavlja u slavlje, navješćujući Isusovo vazmeno otajstvo “dok on ne dodje” (1 Kor 11,26), Božji narod na hodočašću “uskom stazom Križa stupa” prema nebeskoj gozbi kada svi izabrani budu sjeli za stol u Kraljevstvu«.⁶ A to nam je sve omogućeno po sakramantu sv. Krštenja, kojim smo postali »sinovi i baštinici« Božji (usp. Gal 4, 4-7) ospobljeni Kristovim Vazmenim Otajstvom biti dijonicima toga njegova Slavlja, primateljima toga njegova Otajstva, baštinicima života kojima ni smrt ništa ne može. Krštenjem smo naime iz ropsstva grijeha izišli u slobodu djece Božje te smo na

1 Propovijed Vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na sv. misi prigodom hodočašća hrvatske policije u Ludbreg, 31. kolovoza 2018.

2 Euharistijski Himan *Klanjam Ti se smjerno*.

3 KKC, br. 1344.

4 KKC, br. 1340.

5 Papa Franjo, Enciklika *Lumen fidei*, br. 45.

6 Papa Franjo *Lumen fidei*, br. 44.

svojim čelima obilježeni spasonosnim znakom – znakom sv. Križa. I ne samo na svojim čelima, nego i na svojim životima, na *nadvratnicima* i *dovratnicima* kuće naših životā. Pozvani da u njima živimo novim životom, životom u bogobojaznosti, jer smo obilježeni i oprani od starog, »ispravnog načina života«, otkupljeni »ne nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, nego dragocjenom krvlju Krista, Jaganjca nevina i bez mane«, kako nam poručuje sv. apostol Petar u drugom današnjem čitanju. Tu je njegovu Krv predoznačila krv onog jaganjca na nadvratnicima i na dovratnicima izraelskih domova u Egiptu koja je sinove Izraelove spasila od Zatornika, sačuvala im život i ospasobila ih za izlazak iz Egipta u Obećanu zemlju, za prijelaz iz ropstva u slobodu, za Pashu gospodnju, kako smo to čuli u današnjem prvom čitanju: »I kad dođete u zemlju koju će vam Jahve dati kako je obećao, vršite ovaj obred. Kad vas vaša djeca zapitaju: ‘Što vam taj obred označuje?’ odgovorite im: ‘Ovo je pashalna žrtva u čast Jahvi koji je prolazio mimo kuće Izraelaca kad je usmrćivao Egipćane, a naše kuće poštedišao.’« Tada narod popada ničice i pokloni se« (Izl 12, 25-27).

3. I mi, braćo i sestre, poput Izraelaca, padamo ničice i klanjamo se Kristu Gospodinu, našoj Pashi, prisutnom u Presvetom Oltarskom Sakramenu. On je onaj koji je, slaveći Posljednju večeru s apostolima u obrednoj pashalnoj večeri, židovskoj pashi dao konačno značenje. Njegov prijelaz Ocu po smrti i uskrsnuću – ta *nova Pasha* – anticipirana je na njegovoj Posljednjoj večeri i slavi se u Euharistiji koja ispunja židovsku Pashu i anticipira konačnu Pashu Crkve u slavi Kraljevstva.⁷ Krist Gospodin je tako svim onim tragičnim događajima koji su zatim uslijedili – događajima njegove izdaje, njegova uhićenja, suđenja i zlostavljanja, njegove nepravedne osude i njegove strašne smrti, smrti na križu, dao drugo usmjerenje i drugi smisao – pozitivni smisao. Dao im je smisao dara i predanja, smisao saveza, smisao ljubavi, ljubavi koja potpuno i definitivno pobjeđuje! U Posljednjoj večeri na kojoj nam je svoje Tijelo dao za hranu a krv za piće, on je veliki Pobjednik. On je doista onaj koji je, prihvativši na sebe muku i smrt, tu istu muku i smrt transformirao u dar ljubavi, u utemeljenje novoga i vječnoga saveza sklopljenog u njegovoj Krvi. Isusove riječi i nje-

govi čini na Posljednjoj večeri o kojemu nas izvještava današnje sveto Evanđelje bacaju doista potpuno novo svjetlo na događaj njegove muke i smrti. Bez njih bismo ostali u tami Kalvarije, u uvjerenju da smrt i zlo ipak imaju zadnju riječ. No, to nije tako, niti to tako može biti. To nije tako, jer je Isus na Posljednjoj večeri, ustanovivši Presvetu Euharistiju, ljubavlju svoga Srca, preobrazio smrt u pobjedu, tamu Kalvarije u svjetlo Uskrsa, prividnu pobjedu zla i smrti u njihov potpuni poraz. Poraz koji im je zadala ta njegova potpuna, nesebična i do kraja predana ljubav!

4. Potrebno je, drago braćo i sestre, da uvijek imamo na pameti tu transformaciju koju je Isus ostvario na svojoj Posljednjoj večeri i koju ostvara u svakom našem slavljenju Euharistije. U Euharistiji Isus ostvaruje i želi ostvariti sa svakim od nas pojedinačno i sa svima nama zajedno takvu transformaciju. On želi, darujući nam svoje Tijelo za hranu i Krv za piće, preobraziti sav naš život. On želi da svim događajima našega života podari drugi, pozitivan i sretan smisao, da ih obasja drugim, novim svjetлом. Tu mi nalazimo dragocjenu hranu našoj vjeri; tu se susrećemo s Kristom stvarno prisutnim u najvišem činu ljubavi, u životvornom daru kojim je predao samoga sebe; tu se presijecaju dvije osi vjere: s jedne strane, os povijesti, jer u tom spomen-činu, posadašnjemu otajstvu prošlost, kao čin smrti i uskrsnuća, pokazuje svoju sposobnost da se otvari budućnosti i da nam dadne okus konačne punine, te, s druge strane, os koja vodi od vidljivoga svijeta, do nevidljivoga. Tu, u Euharistiji, učimo se vidjeti dubinu i širinu stvarnosti⁸. Dubinu i širinu, naime i naših vlastitih životnih stvarnosti, stvarnosti nas samih i onih koji nas okružuju, stvarnosti naše svakodnevnice, naših životnih zgradā, naših problema, poteškoća, nedoumica, naših nada i naših strahovanja, naših radosti i naših žalosti... Euharistija je ono jedino i pravo mjesto u kojemu se sve to transformira i obasjava drugim, Božjim svjetлом. Po njoj smo, po pretvorbi kruha i vina u Tijelo i Krv Kristovu, koji se uprisutnjuje u svojem prelasku Ocu, unesen, tijelom i duhom, u kretanje svega stvorenoga svijeta prema punini u Bogu⁹. Tako i samo tako sav naš život, sve ono što mi jesmo i što činimo dobivaju jedino pravo i istinsko osmišljenje.

7 Pismo pape Benedikta XVI. uz proglašenje Svećeničke godine povodom 150 obljetnice smrti Arškog župnika, sv. Ivana Marije Vianneya, 16. lipnja 2009.

8 Papa Franjo, Enciklika Lumen fidei, br. 45.

9 Papa Franjo Lumen fidei, br. 44.

5. Da bismo to postigli, potrebno je da i mi, svakoga dana iznova, poput učenika iz današnjega Evanđelja, pitamo Krista Gospodina: »Gdje želiš blagovati Pashu, da odemo i da Ti pripravimo?« Gdje, Gospodine, u kojemu to dijelu moje egzistencije, u kojemu dijelu moga života i rada, u kojem dijelu mojega vremena, mojih napora, mojih nada i mojih muka, mojih ostvarenja i mojih padova..., želiš da Ti pripravim prostor da blaguješ svoju Pashu? I da je blaguješ sa mnom i za mene? Imam li ja mjesta i vremena za Tebe u mojoj životu? Mogu li Ti ja u svojem životu pokazati »veliko blagovalište, prostrto i spremljeno«, pa da Te ondje mogu primiti da blagujem Tvoju Pashu? Da Te ja blagujem u Tvome Tijelu i Krvi, u Tvojim sakramentima i u Tvojoj Riječi. Ili je pak moj život posve zauzet, pa ja u mome životu tako živim da u njemu nema ni mjesta ni vremena za Boga, jer su sve moje prostorije, a napose one »na katu«, među mojim prioritetima, zauzete i u njima nema mjesta za Boga? Nema među njima mjesta za sakramente ispovijedi i pričesti? Nema u njima mjesta za molitvu, osobnu i obiteljsku? Nema mjesta za život vođen prema Božjim i Crkvenim zapovijedima? Imam li u momu danu i jednog trenutka u kojemu barem na kratko mislim da posjetim Isusa koji me čeka u Presvetom Oltarskom Sakramantu u mojoj Crkvi ili u mojoj kapeli? Tu me On čeka i tu me on želi vidjeti i tu bismo trebali i mi željeti vidjeti Njega. »Ja gledam njega i on gleda mene«, kazao je svom svećatom župniku Ivanu Mariji Vianneyu jedan seljak iz Arsa, moleći pred Svetohraništem. Gledajući

primjer svoga svetog župnika njegovi su vjernici učili moliti, zadržavajući se rado pred svetohraništem radi pohoda euharistijskom Isusu¹⁰. Da, braćo i sestre, Isus nas gleda u Presvetom Oltarskom Sakramantu, i želi da i mi njega gledamo. Još više: Isus želi ne samo da ga gledamo i da On nas gleda, nego da ga blagujemo u sv. pričesti i da se tako u potpunosti s nama sjedini. Da naš život postane njegovim, a njegov život našim.

To su pitanja, braćo i sestre, koja danas svatko od nas treba postaviti sebi samome. I na njih zatim dati odgovore. Današnje naše hodočašće i ovo Euharistijsko slavlje jedinstvena su prigoda da to učinimo. Da, naime, ako živimo dosljednim kršćanskim životom, Bogu zahvalimo na tom daru, te nastavimo, s Božjom pomoću i dalje tako živjeti. Ili pak, ako tu nismo bili na visini, da danas donešemo odluku za novi, bolji i autentični kršćanski život, daleko od grijeha i grešnosti, a pun otvorenosti za Boga, za Krista.

Neka nam u tomu pomogne moćni zagovor Blažene Djevice Marije, majke Riječi Božje koja je tijelom postala i koja nam se na otajstven, sakramentalan način daruje u Presvetoj Euharistiji. Amen.

10 Pismo pape Benedikta XVI. uz proglašenje Svećeničke godine povodom 150. obljetnice smrti Arškog župnika, sv. Ivana Marije Vianneya, 16. lipnja 2009.

Svetkovina sv. Marka Križevčanina¹

Mudr 3, 1-9; Ps 124(123) 2-5.7b-8; 1Pt 4, 12-19; Lk 9, 23-26

1. Odlazeći točno prije trideset godina na studij u Rim, znao sam da je iz ovoga našeg prigorskog kraja, nakon školovanja u Grazu, sličnim putem prošao i bogoslov Marko iz Križevaca, da bi četiri godine živio, učio, rastao u zvanju kao član Papijskoga zavoda 'Germanicum et Hungaricum', koji je postao i mojim rimskim domom.

Bilo je poticajno za nas koji smo dolazili iz Hrvatske pod komunističkom vlašću, susresti i osjetiti duhovnu povezanost s tada blaženim Markom Križevčaninom. Meni je bila draga pomisao da je on u svojim očima ponio slike istoga rodnog kraja, u svojim traženjima nosio čežnje oblikovane istim zavičajem, izražavane istim jezikom i duhom, istim nadama i vjerom. U molitvama, u susretima s likovnim prikazima, svečarski, pogodno ili usputno, bio je prisutan, zazivan, razmatran.

Osim toga, istim su nadahnućem bili nošeni i drugi pitomci, tisuće 'germaničara' iz cijele Europe, od kojih su neki postali novim uzorom predanosti Bogu, među kojima je nama najbliži i najdraži kardinal Alojzije Stepinac. Bila mi je dirljiva ta blizina, taj trag koji premošćuje stoljeća; svjedočanstvo koje izrasta jedno iz drugoga i dovodi do današnjega slavlja u kojem se spajaju pogledi iz prošlosti i naša sadašnjost.

2. Sljedeće godine napunit će se točno četiri stoljeća od mučeništva svetoga Marka (1619.-2019.). Gotovo je neizbjježno pitati se: Što je to vrijedno što se prenosi i pamti stoljećima? Vidimo da se čak i događaji iz bliže prošlosti danas lako zamagle, činjenice iskrive i obescijene, a spomen zanemari. Jednako tako, nije teško pokazati da je Crkva ustrajna u čuvanju spomena te da je u njoj najdublje ukorijenjen spomen mučenika.

Sigurno bismo rado znali puno detalja, okolnosti i odnosa iz života svetoga Marka, ali nam je tijekom četiriju stoljeća predaje koja živi među vjernicima, u povezanosti s Božjom riječju i s našim životima, preneseno bitno. A što nam je rekla ta riječ na koju smo naviknuti svake godine, slušajući nešto tako protivno redovitomu mnjenju i teško shvatljivo suvremenosti koju živimo?

Zar ne zvuče kao tlapnja ili kao 'opijum' (kako su donedavno i kako još i danas neki nazivaju vjeru) riječi Knjige Mudrosti da su duše pravednika u Božjoj ruci, da ih se ne dotiče nikakva muka i da su oni u miru? Što je preduvjet da bi se razumjelo veličanje onih koji žive slušajući Boga, a ne slijede pravila zemaljskoga nadmetanja? Kako se radovati pogrdama zbog Kristova imena? Zašto se odreći sebe; izgubiti život? Nije li lakše odreći se Boga i svidjeti se ljudima?

3. Braćo i sestre, došli smo ponovno čuti odgovor Marka koji je rođen i odrastao na ovoj hrvatskoj grudi; koji je živio zemaljske dane baš tu, gdje je Bog i nama povjerio otajstvo života. Drago nam je povezati živote ljudi s događajima, mjesta na kojima su rasli, na kojima su učinili nešto lijepo, na kojima je ili očito ili jedva vidljivo ostao pečat njihove prisutnosti.

I dok je malo prije odzvanjala riječ Evandjelja u nama i među nama; dok je dopirala do raznih mjesta ovdje u Križevcima i puno dalje (nošena radijskim prijenosom), ne zaboravimo da je ta ista Božja riječ prožela život Marka Križevčanina, čujna i vidljiva u crkvi svetoga Križa, življena po redovnicima, tumačena u poukama duhovnika, učitelja i roditelja, nošena u srcima onih koji su branili domovinu od navale Turaka i koji su upravo u to vrijeme podizali obrambeni gradski zid, a nakon što je turško nasilje (prije predesetak godina) razrušilo i spalilo križevački Gornji grad. U najranijim godinama Marko je ovdje osjetio prijetnju na obrambenoj crti, ali jednak tako i prvu pobedu hrvatskih branitelja kod Siska 1593. S druge strane, živio je u doba snažnih previranja i lomova u Crkvi, praćenih političkim nemirima i sukobima.

1 Homilija zagrebačkog pomoćnog biskupa Ivana Šaška na svetkovinu sv. Marka Križevčanina, mučenika, zaštitnika bjelovarsko-križevačke biskupije, u petak 7. rujna na Trgu J. J. Strossmayera u Križevcima

U Marku je živjela i rasla ista riječ: Tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti. Nema koristi od posjedovanja cijelog svijeta, bez pronalaska sebe u Bogu, bez susreta s vječnošću...

4. Upravo to, dragi vjernici, jest stvarna razdjelnica. Upravo to je ključ razumijevanja svega što danas slavimo i kao kršćani nastojimo živjeti. Bez vjere u dar besmrtnosti po Kristovu križu i uskršnju, ovo naše slavlje bila bi velika ispraznost; bez vjere u vječnost bilo bi to površno zavaravanje i duboka prijevara samih sebe. Ostali bismo tamo gdje ostaju one društvene manifestacije i – kako se običava reći – ‘obilježavanja’ koja ne računaju s vječnošću; štoviše, žele ju ukloniti. U kršćanskim slavlјima ne obilježavamo mi, nego slavimo što smo mi obilježeni darom Isusa Krista; što nam je darovana vječnost.

Slušajući današnju Božju riječ u svjetlu vječnosti u kojemu je nadahnuta i pisana, sve postaje drukčijim i smislenim. Onima koji ne vjeruju u vječnost čini se da pravedni umiru uzalud i njihova smrt, njihovo trpljenje kao nesreća, ali pogled vjere vidi mir i radost, susreće nadu besmrtnosti. Ta mudrost jamči da će oni koji se uzdaju u Gospodina „spoznati istinu”, steći milost i milosrđe. Jednako je i s riječima apostola Petra. Samo s vjerom u vječnost, s vjerom da Duh Božji počiva u nama, prihvatljava je riječ o radosti u patnjama, o klicanju u slavi. Ta vjera prihvaća Božju volju, jer zna da je u njegovim rukama i da on sve vodi prema dobru.

Evandeoska riječ uistinu je ludost, ako nije prihvaćena vjerom u vječnost. Pa tko to još ima u nekome svojem životnom, gospodarskom, političkom programu istaknuto nošenje križa – danomice? Tko bi to u današnjoj društvenoj javnosti očekivao neke sljedbenike i uspjeh promičući zalaganje u žrtvi za bližnje, bez obećanja ugleda, koristi, utjecaja? Doduše, čuju su i takve riječi, ali one ostanu flatus vocis, kao nešto što je tek lijepo čuti u okviru sasvim drugih zakonitosti međusobnih odnosa.

5. Ali, Križevci, naša hrvatska kultura i ono što je ostalo vrijedno spomena, raslo je na kršćanskoj nesebičnosti, ukorijenjenoj u vjeri u vječnost. Svatko se u to može uvjeriti, upravo danas kada se neki metaforički, a neki stvarno trude tu jezgru iščupati iz hrvatskoga bića.

Velika je to pouka za nas. Povijest nas uči, a ovđe ju i da hoćemo ne možemo zanemariti, da je

pouzdanje u Gospodina i odaziv Bogu donosio dragocjene plodove, a odmicanje od njega teškoće i nemir. Lako je vidljivo da darovanost čovjeka naslijedovanjem Isusa Krista i vjera u vječnost čini čudesna djela. Dar i vječnost – nosivi stupovi svjedočanstva svetih, na dobro čovjeka i svijeta. Njima se uvijek suprotstavlja sebičnost i navezanost na zemaljsko. To je donijelo najviše zla u Crkvi i u narodu.

U kršćanskome daru i vjeri u vječnost ne radi se o bijegu od svijeta i o nemaru za svijet. To jasno možemo vidjeti iz činjenice da su upravo najveći darovi dostojanstvu čovjeka proizšli iz kršćanske vjere u vječnost. Kršćanin voli svijet ljubavlju koja svijet vidi u povezanosti s vječnim. Kršćanska zauzetost za čovjeka i za prolazno proizlazi iz vjere da je Bog gospodar, da je Otac i mrtvima i živima te da te dvije stvarnosti nisu odvojene. Kad god ih je netko razdvojio, okrnjio je smisao otajstva života.

6. Mefisto u Goetheovu „Faustu” izgovara rečenicu koja sažima bit protivljenja Bogu: „Ich bin der Geist, der stets verneint!” (usp. Goethe, Faust, 1338-1344) „Ja sam duh koji trajno niječe; ja sam onaj koji sve poriče.” Taj protivnik Boga od početka niječe postojanje; izgovara ne čovjeku i svijetu. I onda kada se čini da svojom primamljivošću zasluzuje povjerenje, nakana mu je razoriti ljepotu života s Bogom.

Kada je kršćanstvo u pitanju, danas se čuje izravan odgovor koji niječe kršćanske vrijednosti, a još je prisutniji neizravan odgovor koji u sebi sadrži „ali”. Redovito se pojavljuje zaprjeka, u obliku sumnje, ubačenoga nemira koji otežava oduševljenost. Tom malom riječju ali onemogućuje se razgovor, no jednak tako i povjerenje. To je onaj ali koji zapravo znači ne. Onaj tko uvijek i svemu govori ali, u biti niječe. „Ja sam duh koji trajno niječe.” To nije jednoznačni odgovor koji vodi na stratišta, nego skriveni izražaj neslaganja, bez hrabrosti za otvoreno sučeljavanje i bez spremnosti za otvoreno suglasje. Mefisto dodaje: Sve što postoji tek je vrijedno da bude uništeno. Drugim riječima: ništa što postoji nije vrijedno.

Za Boga i njegov Duh sve je vrijedno da bude zaštićeno, brižno čuvano, jer iz njega dolazi i jer je on sve stvorio. Kao što čitamo u poslanici svetoga Pavla: „Sin Božji, Isus Krist, koga mi... vama navijestismo nije bio ‘Da!’ i ‘Ne!', nego u njemu bijaše ‘Da!’” (2Kor 2, 19)

7. Sveti Marko je ispovjedio tu vjeru i svoju riječ prihvaćanja čvrsto vezao uz Krista i Crkvu. Nama su itekako poznati odgovori koji su pomiješani s riječju: ali: Vjerujemo u Boga, ali, zar nema toliko razloga da sumnjamo u njegovo postojanje i u njegovu dobrotu; vjerujemo u Isusa Krista, ali nije li on ipak samo čovjek koji s našim današnjim životom nema puno veze; vjerujemo u Duha Svetoga i u Katoličku Crkvu, ali zar nije Crkva daleko od svetosti i vjerodostojnosti?

Ne čujemo li danas, braće i sestre, u hrvatskom društву rečenice poput sljedećih: Treba biti vjernik, ali za svaki slučaj ipak je dobro paziti da se ta vjera previše ne ističe. Kršćanstvo je dobro, to je naša povijest; pomoglo nam je kad nam je bilo teško, ali sada je drugo vrijeme, ali nije ga dobro ugrađivati u gospodarski, politički, kulturni život, jer će nam prigovoriti da nismo moderni. Kršćanstvo ne uči ništa loše, ali nije dobro previše vjerskoga u odgoju i obrazovanju. Znamo da čovjek ne živi samo od rada, ali kako ćemo preživjeti ako ne radimo nedjeljom... Koliko pogubnih ali koji ne dopuštaju hrvatskomu čovjeku i društvu da živi radost i ljepotu dara i istine o vječnosti koja se nalazi duboko u nama!

Bez obzira kako bilo, postoje životni trenutci u kojima ne možemo odgovoriti s ali; postoje izazovi pred kojima se očekuje ne samo naša jasna riječ, nego životni stav; onaj, naime, koji zovemo vjerom, temeljnom odrednicom ljudskoga postojanja.

8. Slaveći svetoga Marka Križevčanina pred sobom imamo iznimian primjer življene vjere, kršćanina sazdanoga od pouzdanja u Boga koje nije moglo poljuljati mnoštvo niječnih odgovora, mnoštvo ali njegovih progonitelja. Prema prikazima mučeništva čini se da su mu dali ponudu: Marko, tvoj zemaljski život imamo u svojim rukama, ali možeš se spasiti, ako prihvatiš ponude: odricanja, prihvaćanja položaja, bogatstva...

I danas je moguće svaku životnu stvarnost i trenutak provjeriti mjerom vječnosti i darovanosti, što postavlja određena pitanja: Mogu li riječi, od luke, ponašanja izdržati tu provjeru?

Kako izgleda obitelj, razgovori, odnosi između supružnika, roditelja i djece, kada ih se stavi pred

vječnost? Kako izgledaju društveni odnosi, ciljevi, poslovi, kada ih se ne mjeri korišću koja brzo propadne, nego vječnošću koja ne stavlja u prvi plan umišljenost i oholost? Kako izgledaju zakoni, odredbe u koje je ugrađena vječnost? Jesu li naši zakoni takvi i misli li se uopće na to kada ih se prihvata i njima daje svoj glas? Računaju li s istinom vječnosti programi odgoja i obrazovanja? Odiše li sadašnja hrvatska kultura dahom vječnosti koji joj je omogućio da izrazi najljepše; očituje li nadahnuće životom ili prihvata veličanje umiranja s mnoštvom suptilnih ali koji se razlijevaju u porama svakidašnjice? Vječnost vrlo brzo otkrije tragove ideologija koje zatvaraju pogled i guše slobodu, ponajprije slobodu savjesti.

Jasno je da se ni na demografska pitanja ne može dobiti konačan odgovor bez prihvatanja logike dara i bez pogleda prema vječnosti. Jednako je i s gospodarstvom koje se mora odlučiti na težnjom prema zemaljskomu probitku ili prema vrjetnotama dara i vječnosti. Život koji polazi i završava u prolaznome ima svoj izražaj u sebičnosti, a onaj koji polazi od dara i vidi vječnost puninu nalazi u ljubavi, jer je ljubav satkana od dara i vječnosti. Usudimo li se svjedočiti ili se stidimo Kristovih riječi i njega samoga, kada treba pitati o vječnosti i o darovanosti, kada treba skinuti krinku sa sebičnosti i prolaznoga probitka? Ako vjerujemo u vječnost s Kristom, ona će nam uvijek dati snagu toga dara.

Molimo svetoga Marka da svojim zagovorom rasprši naše sumnje; da odgovor da Bogu bude snažniji od tolikih ali koji se uvlače u naš život. Ovdje u euharistiji Bog nam govori da nam je sve darovao. Nema više ničega što bi bilo veće. Nema snažnijega argumenta za nas. Božji Sin koji se predaje u smrt za nas, da nas ništa ne bi razdvojilo od Božje ljubavi. To je radosna vijest koju je živio svaki mučenik. I zbog toga je tako privlačna: jer je jednostavna i istinita, svakomu dostupna i oslobođajuća.

Naši su stari to prepoznali. I nama danas snagom vjere govore: ugradite u život svoje zajednice, svoga Grada ljepotu kršćanske kulture izrasle iz Božje ljubavi koji je u Sinu izrekao svoj da, i uveo nas u vječni život sa sobom. Amen.

Slavlje rođenja Blažene Djevice Marije¹

Mih 5, 1-4a; Rim 8, 28-30; Mt 1, 1-16.18-23

Draga braćo i sestre,

1. rođenje Blažene Djevice Marije, Majke Sina Božjega i naše duhovne majke, radosno nas okuplja u slavlju na Gospinom otoku, na svetom tlu našeg rodoslovlja i krsnog preporođenja. U rodoslovlju Isusa Krista evanđelist Matej nam donosi tri etape po četrnaest generacija. Simbolikom brojeva želi nam reći da je Sin Božji, koji je začet po Duhu Svetom i koji je ljudsku narav primio od Majke Marije, duboko uključen u obitelj cijelog ljudskog roda. U nizu rodoslovlja dolazi do prekida reda s oca na sina, te se za Isusovo rođenje kaže: „Jakovu se rodi Josip, muž Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist.” (Mt 1, 16) A sveti Pavao će slično reći: „A kada dođe punina vremena, koju najavljuje i prorok Mihej, odasla Bog Sina svoga: od žene bi rođen.” (Gal 4,4) Po Majci Mariji Božji Sin ulazi u naše ljudsko rodoslovje i želi da se svaki od nas suoči Njemu, prvorodencu među mnogom braćom (usp. Rim 8, 29) i time nas čini dionicima božanskog rodoslovlja u kom smo spašeni.

2. U središtu Božjeg plana spasenja stoji žena – majka po kojoj se na svoj način dodiruje ljudsko i božansko rodoslovje. Zato danas slavimo rođendan i Isusove i naše Majke. Svojim dolaskom na slavlje rođendana Blažene Djevice Marije ulazimo i mi sa svojim obiteljima u radosni tok rijeke božanskog milosrđa koje je svijetu poklonilo čistu i neokaljanu Majku. Ovogodišnje rođendansko slavlje još je svečanije jer nas uvodi u Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji kojeg ćemo za tjedan dana slaviti ovdje u prasvetištu Gospe od Otoka. S Majkom želimo ići ususret ovom Susretu. Jer Majka nas vodi k svom Sinu Isusu Kristu, darovatelju života. A upravo to ovim nacionalnim susretom želimo obnoviti: da nam obitelji budu izvor života i radosti, mesta zajedništva i ljubavi, požrtvovnosti i brige za drugoga.

3. Braćo i sestre, rođendanu Male Gospe uz tolike druge narode svijeta raduje se i naš hrvatski rod koji na ovom svetom tlu opстоje već četrnaest stoljeća. No, koliko ćemo još rođendana naše nebeske Majke slaviti? Koliko ćemo još dugo opstati? Možda tri puta po četrnaest stoljeća? Odgovor na ova pitanja nalazi se u brizi i odnosu prema obitelji, zajednici muškarca i žene. Samo „u” i „po” obitelji život se nastavlja i imamo budućnost. Premda se i u našem brojanju obiteljskog rodoslovlja život prenosio po muškoj lozi, s oca na sina, ne smije se u našem četrnaest stoljetnom rodoslovlju zanemariti uloga žene – majke. Na to nas snažno podsjeća i današnje evanđelje. A mi želimo ostati vjerni evanđelju i evanđeoskoj logici življjenja. Naravno, u tajni i daru života prisutno je i očinstvo i majčinstvo. Ali život ide po majci u njoj se rađa i ona ga rađa. Žena – majka je sa svojim čedom povezana vječno i duboko ovim nutarnjim vezom ljubavi i blizine.

Stoga u hodu naših obitelji prema Trećem nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji u Splitu i Solinu, u sljedeću subotu i nedjelju, ovu godinu priprave posvetili smo majci i majčinstvu. Samo ti majko životnom ljubavlju pratiš rast čeda pod svojim srcem, dok ga ti oče nestrpljivo iščekuješ kako bi ga uzeo u svoje naručje. Vi drage majke, s Marijom nosite časni naslov – majka! I najbolje razumijete Majku Mariju kao i ona vas. Razumijete i njezin rođendan jer imate iskustvo slavlja koje vam u obitelji priređuju vaša djeca.

4. Doista, za Majku Mariju može se reći da je ona svetohranište jer je u svom krilu nosila Sina Božjega, onoga istoga koji je prisutan u svetohraništima naših crkava. I za tebe, poštovana majko, vrijedi da si svojevrsno svetohranište! Što je život kojeg vi u svom krilu nosite nego Božji dar po kojem je Bog prisutan u vama? Vi ste gorući grm u kojem nam se Bog objavljuje, pred kojim puni poštovanja trebamo izuti obuću jer je trudna žena donositeljica novog života. A Bog je došao da život imamo i to u izobilju! No kako se odnosimo prema ovim božanskim darovima? Zar je moguće i zar se smije gasiti i trnuti život u majčinu krilu? Zar se smije gaziti po ovom svetom

¹ Homilia splitsko-makarskoga nadbiskupa Marina Barišića, Solin, 8. rujna 2018.

tu? Narod koji to čini nema budućnosti. Njegovo rodoslovje ne može poznavati ni stoljeća ni tisućljeća. Kratkog je vijeka! Stoga je vrijeme da majku i obitelj stavimo na prvo mjesto, jer su majka i obitelj put nade – izvor života i radosti!

5. Drage majke, život vašega čeda nikada se od vas u potpunosti ne odvaja. Vi pratite korake i putove svoje djece milim pogledom i toplim srcem. I kada su udaljeni od vas, vi ste svakodnevno blizu svojoj djeci. Ne samo posredstvom komunikacijskih sredstava, već prije svega onom snažnom niti ljubavi koja vas je zauvijek povezala i zbljžila u trenutku začeća. A ta nit ljubavi najbolje se hrani i učvršćuje molitvom majke za dijete, ali vjerujem i molitvom djece za svoju majku! Za vašu djecu i supruga vi ste svetište i središte, srce i duša obitelji! U obiteljskoj ljepoti zajedništva najvažnija uloga je dodijeljena tebi ženo – majko! Prevažna si i za društvo i za Crkvu, a osobito si na srcu Boga koji preko tebe svjetu kojeg voli daruje novi život i spasenje.

6. U svojoj pobudnici „Radost ljubavi” papa Franjo upozorava da smanjenje majčinske prisutnosti u društvu predstavlja ozbiljnju opasnost za samo društvo. Nažalost, danas društvo prihvata ženu, ali ne i majku! Žena da, ali majka ne! Ako si trudna, ako želiš i imaš djecu tebi nije dostupno radno mjesto! A što reći o ženi – majci koja je i nedjeljom prisiljena biti odsutnom iz svoje obitelji. A da i ne spominjemo slučaj obitelji koja je bez vlastitog doma i mora u podstanarstvo. Što će čuti? Oprostite, ne primamo obitelj s djecom. Poznat nam je onaj slučaj kada iznajmljivač nije htio primiti dvojicu deklariranih turista. Istoga dana doznale su to i osudile sve svjetske agencije i naši domaći mediji. A tko će znati za slučaj odbijanja obitelji s djecom? Nitko osim same obitelji. I nikomu ništa! I nikomu ništa za slučaj gubljenja radnog mjesta zbog trudnoće. Zapravo, svi to skupo plaćamo! Jer ako se tako odnosimo prema majci koja nosi i daruje život ostat će nam prazna radna mjesta i bit ćemo i bez mirovina i bez rodoslovlja.

Uostalom, što nam govore tolike škole bez pravašića? Mentalitet kapitalizma i produktivnosti tjera ženu da između „biti žena” i „biti majka” izabere ostati žena. Prisiljena je odreći se majčinstva kako bi se svim raspoloživim sredstvima – kontracepcijom, abortusom... - obranila od svog čeda koje postaje opasnost i ugroza za njezin nametnuti status u društvu. O koje sve drame u svojoj nutrini žive tolike žene, ove osjetljive, a u

isto vrijeme i jake duše! S kolikim poteškoćama i izazovima se nose mnoge žene zbog sve veće pojave neplodnosti. Što bi sve učinile za dar majčinstva! Ostajemo nijemi pred ovakvim stvarnostima, ali svoj pogled i molitve upravljamo prema Majci Mariji – onoj koja je pohitala u gorje kako bi podijelila radost s Elizabetom kojoj je darованo dijete onda kada se to činilo nemogućim. No, Elizabetin život prije Ivanova začeća u starosti nije bio promašen i beznadan, jer ljubav prema bližnjemu i briga za druge uvijek sa sobom nosi ostvarenje ženstvenosti i duhovnog majčinstva. Majko Marijo, tebi povjeravamo svaku ženu koja bi htjela biti majkom, a u tom ne uspijeva. Ti ih pohodi, i moli za njih svoga Sina.

7. Braćo i sestre, kroz ovih četrnaest stoljeća našega rodoslovlja u našoj kulturi i civilizaciji znali smo razlikovati muški i ženski rod. Znali smo što je obitelj! Znamo li to još uvijek? Ako znamo imamo budućnost. Ali ako to ne znamo, sigurno znamo da budućnosti nemamo. Naš hod obitelji ususret Trećem nacionalnom susretu obitelji želi vrednovati i svratiti pozornost sviju nas i u Crkvi i društvu na jedini mogući put i društva i Crkve – obitelj. Potrebno je usmjeriti svu našu pažnju i sva naša djelovanja prema obitelji i povratiti do stojanstvo majčinstvu u našem društvu.

Vrijeme je da naše društvo prepozna i vrednuje majčinstvo i majčin odgojni rad u obitelji. To također trebaš vrednovati i ti poštovani supruže i oče, koji ćeš svojom prisutnošću i odgovornošću znati preuzeti i one kućne obveze za koje ti se čini da ti ne pripadaju. Dragi i poštovani supruže i oče, pozvan si u blagosti i strpljivosti ljubiti svoju suprugu i majku svoje djece. Jer što najviše može učiniti jedan otac za svoju djecu, tj. za čitavu obitelj i vlastito rodoslovje? Da voli majku svoje djece, svoju suprugu! Ako je s jedne strane za zdravo društvo potrebna prisutnost majke i majčinstva, s druge strane je potrebno oca i očinstvo više povratiti u obitelj. Na to nas podsjeća i papa Franjo kada kaže da je za zdravlje obitelji i društva nužno vrednovati i majčinstvo i očinstvo kako bi se dogodilo ozbiljno vrednovanje i uvažavanje obitelji, a time i čitavog društva po njegovoj temeljnoj stanici.

8. Mala Gospe, pod tvoju obranu i u tvoj zagovor stavljamo i svu našu djecu koja započinju novu školsku i vjeronaučnu godinu. Ti Majko znaš da sve majke s ljubavlju prate korake i putove, dane i godine svoje djece. Marijo Majko Isusova i naša majko blagosloví sve naše majke i očeve, roditelje

i djecu. Kraljice obitelji pomozi im da pod Tvojom majčinskom zaštitom budu ono što želimo s našim Trećim nacionalnim susretom hrvatskih katoličkih obitelji: Obitelj – izvor života i radosti! Amen!

Početak - Krunjenje Gospe

Kruna kojom smo okrunili Majku Mariju želi biti naša zahvalna rođendanska čestitka. Ovim gestom ne želimo Majku samo veličati i častiti, već

prije svega nju, najvjerniju učenicu svoga Sina, i u životu naslijedovati. Sa našim zavjetnim darovima i mi poput Majke Marije želimo reći Gospodinu: „Veliča duša moja Gospodina, i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju, jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo.” (Lk 1, 46-47) Želimo poslušati i slijediti Majčin primjer i upute: „Sve što vam rekne, učinite!” (Iv 2, 5) Braćo i sestre zamolimo Majku Mariju da sa svojim Imenom Isusom Kristom bude dragi član svake naše obitelji.

Dan hrvatskih mučenika¹

Danom hrvatskih mučenika se spominjemo velikog broja znanih i neznanih sinova i kćeri našeg hrvatskog naroda koji su izgubili živote tijekom naše nacionalne povijesti, osobito onih koji su izgubili živote kao svjedoci vjere, ufanja i ljubavi. Rado ističemo ovdje na ovom mjestu i u ovom danu naše svete mučenike, poput sv. Nikole Tavelića, sv. Marka Križevčanina, bl. Alojzija Stepinca, bl. Miroslava Bulešića, bl. Drinskih mučenica, službenice Božje s. Žarke Julijane Ivasić i šest njezinih susestara, za koje je proces pokrenut u ovoj Gospicko-senjskoj biskupiji, a među kojima je s. Trofima (Made) Miloslavić i iz moje Dubrovačke biskupije. Njima, uvjeren sam, možemo dodati i puno drugih imena ljudi koji su u različitim povijesnim razdobljima izgubili živote zbog ispovijedanja svoje vjere i ljubavi za svoj vlastiti narod ili su se žrtvovali iz ljubavi za druge, boreći se protiv onih koji su te vrijednosti željeli ugroziti.

Na ovom se mjestu i u ovom danu s osobitim poštovanjem želimo prisjetiti ponajprije onih koji su ovdje stradali prije 525 godina, 9. rujna 1493., u Krbavskoj bitci. Oni su, kao svojevrstan simbol našeg povijesnog stradanja, ogledni primjer žrtvovanja iz ljubavi velikog broja muškaraca i žena – kako ne spomenuti moju Poljičanku Milu Gojsalić – koji su svoje živote položili u borbi „na

prediđu kršćanstva”. Njima, s tugom što smo kao narod još uvijek podijeljeni u ocjeni uzroka njihovog stradanja, na ovom mjestu koje je, inspirirano činjenicom da su mnogi od njih ostali bez groba biskupa Milu nadahnulo na ideju Svehrvatskog groba, želimo pridružiti spomen na one koji su svoje živote izgubili kao žrtve totalitarnih sustava dvadesetog stoljeća. Često se prigovara da se spominjemo jednih žrtava i o njima govorimo, a da druge žrtve ignoriramo. Vjerujem da to nije bila namjera onih koji su pokrenuli ovu ideju jer sve su žrtve jednakov vrijedne i zaslужuju naš spomen, nego da nam je namjera bila ispraviti povijesnu nepravdu i na ovom mjestu progovoriti i o onima o kojima se moralno šutjeti. Mišljenja sam da su upravo ta šutnja i neadekvatno suočavanje s totalitarizmima dvadesetog stoljeća bili jedni od glavnih razloga što se na prostoru naše domovine i susjednih zemalja vodio još jedan stravičan rat i što onom spomenu na žrtve prošlih vremena moramo pridodati spomen na žrtve i mučenike našega vremena, one koji su svoje živote položili za našu slobodu i kojima je potrebno, to ponekad zaboravimo, pridodati i brojne civilne žrtve. Želim se, među tim civilnim žrtvama prisjetiti osobito banjolučkog svećenika vlč. Zvonimira Matijevića koji je preminuo prije nekoliko dana, a koji je, između ostalog, ovako svjedočio pred papom Franjom u Sarajevu, ističući bit kršćanskog mučeništva: „Premda, zbog svega što sam doživio, sad bolujem od bolesti multipla skleroza koja je poprilični životni križ te mi u pamet doziva riječi sv. Pavla: ‘Najradije

1 Propovijed dubrovačkog biskupa Mate Uzinića
8. rujna 2018. u Crkvi hrvatskih mučenika
na Udbini

ću se još hvaliti svojim slabostima da se nastani u meni snaga Kristova' (2 Kor 12,9), ja, svećenik Zvonimir, od srca opraštam svima koji su mi naijeli boli i molim za njih, da im milosrdni Bog oprosti i da se obrate na put dobra".

Osim što slavimo Spomen hrvatskih mučenika danas, s cijelom Katoličkom Crkvom, slavimo i rođendan Blažene Djevice Marije. U njezinom rođendanu slavimo jedan važan iskorak u ostvarenju Božjeg praiskonskog plana spasenja čovjeka i čovječanstva. Današnje evanđelje saželo je taj Božji plan u niz generacija i imena. Taj niz završava s Josipom, mužem „Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist.“ Možda nam se ovaj popis može činiti nepotrebnim ponavljanjem, ali nije tako. Svako ovo ime je bilo i te kako potrebno da bi uopće postojao niz. Zato ga je važno spomenuti. Što bismo mi dali, na primjer, kad bismo svaku žrtvu, svakog hrvatskog mučenika kojeg se danas spominjemo, mogli navesti po imenu? Nažalost, to nam nije moguće jer su mnogima od njih zajedno sa životima izbrisana i imena. Zato su imena važna. Iza svakog ovog imena se nalazi osoba sa svojom poviješću, koja je na svoj način obilježila povijest izraelskog naroda, ali i postala povijest spasenja. Zahvaljujući svakom od tih imena Isus koji se zove Krist, a u njemu Bog koji je odlučio postati S nama Bog, mogao je postati dionik naše ljudske povijesti.

Citajući taj popis imena u ozračju ovog našeg Spomena hrvatskih mučenika, spontano mi se postavilo pitanje što bi se dogodilo s poviješću spasenja da je kojim slučajem bio prekinut niz, da je neko od ovih imena skupa s njihovim životom bilo izbrisano. Bi li i, ako da, kako taj niz stigao do Josipa, muža „Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist“? I omogućio mu da prihvatanjem volje Božje za sebe, Mariju i dijete koje je ona nosila pod srcem, njegovo rodoslovje postane Isusovo rodoslovje? Što bi u tom slučaju bilo od našeg spasenja? Važno se zaustaviti nad ovim pitanjima kako bismo shvatili da je Spomen hrvatskih mučenika zapravo spomen na izbrisana imena i živote, izbrisane generacije i prekinuta rodoslovlja s kojima su izbrisani i Josipi i Marije, oni koji su trebali biti rođeni, a nisu, s kojima je Bog imao svoj plan u svom velikom povijesnom planu spasenja, a nisu ga dobili priliku ostvariti.

Koliko god je ovaj Spomen hrvatskih mučenika usmjerjen prema prošlosti, ne bi nas smio ostaviti u prošlosti. Zato bismo ovom promišljanju o iz-

brisanim imenima i prekinutom rodoslovju trebali dodati razmišljanje o sebi i svojoj generaciji u kojoj se, nažalost, događa novo brisanje generacija i imena. Neću spominjati sve katastrofalne demografske podatke koji o tome govore. Dosta je reći da je prošle godine rođeno 1151 dijete manje nego preprošle, da je ove godine u prvi razred upisano više od 500 djece manje nego prošle godine, da u 117 škola ove godine nije upisano niti jedno dijete, da se ove godine zatvorilo 8 škola. Istovremeno s manjim brojem rođenih i većim brojem umrlih, iz godine u godinu povećava se iseljenički val. I ne odlaze više samo pojedinci nego cijele obitelji. Negdje sam pročitao da Irska bilježi porast broja hrvatskih građana od čak 431 %, a donekle sam se u to i sam mogao uvjeriti sudjelujući na Svjetskom susretu obitelji u Dublinu.

Pročitao sam i da u Njemačkoj već živi više Hrvata nego li u Bosni i Hercegovini, koja je jedna od domovina hrvatskog naroda. Ono što dodatno zabrinjava su statistički podaci iseljenih Hrvata u Njemačkoj iz jednog nedavnog istraživanja prema kojemu ih samo 15 % razmišlja o povratku, a čak ih 80% kaže da su im odlaskom iz domovine ispunjena sva njihova očekivanja. Iako ih 65% kao motiv za iseljavanje navodi ekonomske razloge, zabrinjava da ih je čak 27% otišlo zbog političkih razloga.

Nisam političar, a ni analitičar, pa će sebi dopustiti navođenje jednog političara koji razumjevam kao svojevrsnu samokritiku, koji je ne tako davno rekao da je našem društvu „najveći problem klijentelizam, klijentelistički, odnosno ortački kapitalizam, mali krug ljudi koji si namješta poslove na račun domovine i slobode“. Bilo bi dobro da se svi nad tim zamislimo, a osobito oni koji participiraju u zakonodavnoj, sudskoj i izvršnoj vlasti jer, bojim se, ni jedna od njih nije imuna na tu kritiku. A odgovorni su da tako ne bude i dužni stvoriti sustav u kojemu se to neće moći događati. Vjerujem da u ovoj nesređenoj situaciji našeg društva koja truje ne samo naše odnose, nego i našu volju za životom u Hrvatskoj, kao demotivirajuće mogu pridodati i naše unutarnje svađe i prepucavanje oko istih onih ideologija koje su svojevremeno izbrisale cijele generacije. Sve ovo za posljedicu ima ponovno brisanje imena i generacija, a s imenima i generacijama i cijelog našeg hrvatskog naroda, koji ovačko ne može imati budućnosti, jer jedni napuštaju Hrvatsku, a drugi su, iako ostaju u Hrvatskoj, demotivirani da se u njoj otvore životu.

Htio bih se ponovo vratiti i sv. Josipu. Nadam se da se Marija neće naljutiti. Naravno, šalim se. Činim to jer je on zaštitnik hrvatskog naroda, ali i jer je bio muž pravedan i kao čovjek pravedan omogućio Bogu da može ostvariti svoj plan spašenja za svu stvorenu stvarnost. Evo što nama je potrebno. Trebaju nam ljudi pravedni. Trebaju nam na svim razinama. I u svim društvenim strukturama pa i crkvenim. Jedino tako ćemo moći ići naprijed. Počnimo svatko od sebe. Bu-

dimo ljudi pravedni, kako ne bismo zbog svoje nepravednosti postali uzrok izbrisanim generacijama, a s izbrisanim generacijama i izbrisanim narodu, nego bi se i po nama nastavio ostvarivati Božji plan, a njegov plan nikad nije smrt nego je uvijek život. Neka nas u tom nastojanju prati Božji blagoslov i nebeski zagovor Blažene Djevice Marije, sv. Josipa njezinog zaručnika i svih svetih hrvatskih mučenika kojih se na ovome mjestu spominjemo.

Hodočašće Hrvatske kopnene vojske u Udbinu¹

1Kor 8, 1b-7. 10-13; Ps 139, 1b-3. 13-14.23-24; Lk 6, 27-38;

*Poštovani i dragi vjernici
Draga braća i sestre*

Radostan sam da kao vojni biskup predslavim današnje sveto euharistijsko slavlje na našemu sada već tradicionalnom hodočašću Hrvatske kopnene vojske u Udbinu, u mjesto svehrvatskih stradanja. U zajedništvu s dušobrižnicima, vojnim kapelanicima, zapovjednicima i pripadnicima Hrvatske kopnene vojske okupili smo se kako bismo tražili snagu i nadahnuće za svoj život u zanimanju koje je jako zahtjevno i posebno.

Hodočašće je odlazak u neko sveto mjesto, u određenome vremenu i s jasnim ciljem. Poznato je nekoliko vrsta hodočašća: pokorničko hodočašće ima cilj dobiti oproštenje grijeha ili izvršenje pokore za grijehu; zavjetno hodočašće s molitvama i nakanama koje su obvezujuće, kao i zahvalno hodočašće kao zahvala za primljene milosti i uslišane molitve, pomoć u nevoljama, razna ozdravljenja. Naše hodočašće u sebi objedinjuje sve, pokoru, zavjet i zahvalu. Ovdje donosimo terete svoje ljudskosti, grijehu i grješna nagnuća, sklonosti, navike i sve što nas opterećuje i razdire, ali i ljepotu biti čovjek, ljubljeno Božje stvorenje, dijete Božje, kojemu Bog iskazuje svoju

ljubav, primajući ga u okrilje svojega milosrđa i praštanja.

Hodočastiti znači doći na sveto mjesto u potrazi za smisлом, otvorena srca i duha ponizna, tražeći blagoslov.

Treba nam svjetlo i nada, utjeha i moćna riječ, ohrabrenje. Žedni smo Božje dobrote i blizine. Božja riječ je svjetlo i našim stazama, ona je univerzalna i nije prikladna samo pojedincima. Nije eksluzivna. Božja riječ snažno govori i poučava, oblikuje i odgaja sve bez obzira na zanimanje i poziv.

Bilo bi nerazumno i neodgovorno oglušiti se na Božju riječ i olako je shvatiti, s mislima kako je daleka i opora, neprimjenjiva i nesuvremena.

Više od ušiju koje će čuti, Božja riječ traži otvoreno srce pozorna slušatelja. Kada nam drage osobe i oni koje poštujemo govore, ne stvaraju se komunikacijski šumovi, nego pomno slušamo i promišljamo o sadržaju. Koliko bi nas tek trebao obuzeti Božji govor, riječi iz Božjih usta i srca!

Dragi hrvatski vojnici, lijepo je i časno biti dionik današnjega hodočašća na ovome svetome hrvatskom tlu.

Dopustimo da nas Božja riječ zahvati. Svjesno izbjegnimo monologe i razgovore koji će nas udaljiti od traženja riječi koje će biti svjetlo našim

1 Propovijed msgr. Jure Bogdana, vojnog ordinarija u RH, u Udbini, crkva hrvatskih mučenika, četvrtak, 13. rujna 2018.

koracima, koje će nas pokretati i usmjeravati, odgajati i voditi. Pustimo neka nam Bog govori, jer jedino su to riječi života vječnoga.

Današnja nas liturgijska čitanja obogaćuju i poučavaju. Ne trebamo tražiti prigodnije tekstove za današnju euharistiju. Evanđeoski ulomak o praštanju i ljubavi prema neprijateljima nije jeka ni glas koji se gubi u daljini kao echo nekih prošlih, davnih vremena, nego su to riječi koje struje u život vječni. Uvijek svježe i nove, snažne i poticajne, izazovne i obvezujuće.

Ljubav je najveće mjerilo i mjera svega, pa tako i našega kršćanstva. Praštanje je lice ljubavi. A tu smo uvijek početnici. Učimo prve korake. Teško nam je praštati i najbližima, onima koje volimo. Kako li je tek teško prihvatići govor o praštanju i ljubavi prema neprijateljima iz netom naviještene Evandželja!

Ljubav iskazana praštanjem temelj je kršćanskog prihvaćanja i nasljedovanja našega Učitelja. Neprijateljstvo, mržnja i osveta s druge strane izravno se suprotstavljuju evanđeoskoj poruci i Isusovu pozivu i primjeru. Isus prašta i moli oproštenje u najtežim i najbolnjim trenutcima, s križa vapije Ocu da oprosti onima koji su ga odbacili, prezreli i osudili, pogubili, »jer ne znaju što čine«. Vapaj ljubavi koji sve otkriva. Vrijedno je sebi i drugima posvijestiti da dubok i trajan trag ostavljaju samo oni koji iskazuju ljubav u praštanju.

Koliko god bilo teško praštati i prihvatići one koji su nas povrijedili, nanijeli nam nepravdu ili zlo, obveza i nalog praštanja su neopozivi i opečetovani, praštati i ljubiti iznova, ne brojeći koji je put, da bi se nama oprostilo: »Kako i mi otpuštam dužnicima našim!« Itekako zahtjevno.

I bez obzira koliko svoj život usklađivali po ovome nalogu, teško da ćemo ga za života posve ostvariti i ispuniti, ali je pokazatelj i mjerilo našega kršćanstva i sličnosti s našim Gospodinom i Učiteljem.

Ovaj zahtjev za praštanjem i ljubavi prema neprijateljima slijedi nakon Isusova Govora na gori, proglaša blaženstava kojima naglavačke izvrće dotadanje ljestvice vrjednovanja. Blaženstva su središte, srce Evandželja, povelja evanđeoske poruke i temelj kršćanstva. Blaženi su, kaže Isus, siromašni, ožalošćeni, krotki, gladni i žedni pravednosti, milosrdni, čisti srcem, mirotvorci i pro-

gonjeni zbog pravednosti, takvima pripada kraljevstvo Božje. Sve suprotno od dotad poznatih kraljevstava, u kojima je blago bogatima, jakima, nemilosrdnim, osvetnicima, junacima...

Korak dalje ide Isus i govori učenicima kako treba ljubiti neprijatelje i praštati onima koji im čine nepravdu. Iznenadujući je to i neočekivan zahtjev, posve suprotan ljudskoj logici i gotovo nemoguć. Isus je toliko puta šokirao one koji su ga slušali, jer je govorio suprotno od onoga što su naviknuli slušati, oprječno njihovim iskustvima i očekivanjima. Nema govora koji draškaju uši i raspaljuju maštu, umiljato i slatkorječivo, da predobije što veći broj, da se svidi masi koja će ga slušati i slijediti. Naprotiv, na svakome koraku riječi koje obvezuju i traže, pred kojima nitko ne može ostati ravnodušan, nego se mora opredijeliti.

Isusove riječi u svojoj snazi potresaju i ruše sve što je lažno i varljivo, svaku vrstu neiskrenosti i mazanja očiju. Ne trebaju mu oni koji će klicati i diviti se samo milini riječi koje izgovara, jer mu ne treba priznanje, pohvala ni pljesak. Jedina prava nagrada je istinsko prihvaćanje i obraćenje. Onima pak koji ga žele slijediti nije obećao ni uspjeh ni slavu, nego naprotiv: »Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom» (Mt 16, 24). To je perspektiva budućnosti, koja se ne zaustavlja samo na trenutnome, nego gleda smisao u ispunjenju, u vječnosti. Mnogima je to bilo teško slušati, odlazili su i vraćali se starim navikama.

I nama je ovo itekako izazovan govor, možda i tvrd i teško prihvatljiv. Iskustvo oko nas govori o nečemu posve drugičjemu. Kako ljubiti one koji nas mrze i žele nam zlo, koji nam čine nepravdu?

Je li to moguće prihvatići i ostvariti ako na jedvite muke prihvaćamo i članove unutar obitelji, prijatelje, kolege. Teško nam je voljeti i one koji su nam dragi i praštati svojim najbližima, koji nas vole. Boli nas ako nas povrijede i teško praštamo, posebice ako se to ponavlja. I tu svaki put uočavamo kako smo slabi i nesavršeni, nestalni, zaprobljeni i slomljeni ljudskom mržnjom i zlobom.

Isus poziva na ljubav koja prašta, jer prava ljubav ne može drugičje. Prava i iskrena ljubav, čista ljubav nema granica, ne da se zarobiti ni uvjetovati. Gdje vlada ljubav, nema mjesta mržnji, zlu i osveti, nego samo praštanju. Valja nam pročistiti život od osjećaja koji nas zarobljuju. Svijet nas uči

i odgaja po svojim pravilima, uzajamnosti, proračunatosti i uzvraćanja: Koliko meni drugi, toliko i ja drugima!

Isto vrijedi za dobro i za zlo! Svađa izazivlje svađu, nasilje nasilje, nepravda nepravdu i tako u nedogled. Svijet je pun osvete, mržnje, nasilja i nasilnika na svakome koraku. Svaki nas dan zapljuškuju bujice nasilja u vijestima, novinama, serijama i filmovima. Obračuni svake vrste, odbacivanja, prijevare, uništavanje i razdor. I dječje su igrice pune nasilja. Nema mjesta za slabe, za one koji ne mogu uzvratiti pa se stvara svijet osvajača, osvetnika, uličnih heroja, nasilnika u najmlađoj dobi. Kako ih onda učiti nenasilno se ponašati i izgrađivati civilizaciju ljubavi i praštanja? Kako odgovoriti na Isusov nalog da treba okrenuti i drugi obraz onomu tko nas udari po jednome? Kako ih učiti praštanju i da traže oproštenje, a ne osvetu?

Previše je nepodnošljivosti u obiteljima jer nema praštanja, isprike ni traženja oprosta. Ništa drukčije nije na radnim mjestima, u bilo kojem zanimanju, a tako i u vojsci. Priznati vlastite pogreške i tražiti oproštenje, a još više i praštati, ne znači biti slabici. Naprotiv, to je ljudska veličina. Čime će roditelji pokazati ljubav prema djeci i obrnuto ako ne praštanjem i traženjem oprosta.

Sve odgojne mjere i vojna stega nemaju snagu bez ljubavi. Razumijevanje i ljudsko prihvaćanje, ono što se izrekne s poštovanjem i ljubavi najuspješnije je sredstvo odgoja. Samo onaj tko je iskusio ljubav i praštanje, tko živi u okružju ljubavi i praštanja, može ljubiti i praštati. Uzvraćati na tuđe zlo i nepravdu nepravdom i zlom znači uništavati u sebi ljubav i dopustiti uvjetovati se tuđim zlom i opačinama.

Težak je uistinu Isusov zahtjev, ali je zato spasosan. Tako se izgrađuje i živi Božje kraljevstvo, koje se ne osvaja niti čuva ljudskom silom; ne grabe ga nametljivci i silnici, nego oni koji praštaju i ljube.

Sveti Augustin, razmatrajući nad ovim Isusovim pozivom na praštanje i ljubav prema neprijateljima, zaključuje: «U neprijateljima ne ljubiš ono što on jest, nego ono što želiš da postane. Stoga kada ljubiš neprijatelja, ljubiš brata.»

Dragi hrvatski vojnici, na različite smo načine izloženi nevoljama i raznim podnošenjima zla i gorčine. Svijet obiluje nepravdama. Toliko je oko

nas zavisti, ljubomore, sukoba i sebičnih interesa, osvete i mržnje koji razdiru. Svakim danom nam je bačena rukavica izazova, uči u takvu arenu, stati na otvorenu pozornicu obračuna kojima se ne nazire kraj, boriti se za svoja prava svim silama, nasiljem odgovarati na nasilje. Ali treba znati da time samo zlo pobjeđuje. Praštanje i ljubav zaustavljaju zlo i pobjeđuju zlo.

Vojnik nije tek ratnik koji se bori, spreman za boj u svakome trenutku i u bilo kojim uvjetima. Vjerojatno da u vama kuca junačko srce, ali i srce ispunjeno ljubavlju koje kuca za drage osobe, vaše obitelji, za našu Domovinu i naš hrvatski narod. Hrvatski vojnik nije osvetnik, nego osoba puna ljubavi i topline, i koliko god bio strogo odgojen i izvježban, osjeća i razumije, voli.

Pokatkada vojnička stega može poslužiti kao izlika za razne vrste nepravdi prema podređenima, ponižavanja i zakidanja u njihovim pravima. Opasno je ako se druge promatra kao prijetnju vlastitom uspjehu i karijeri, a ne kao prijatelje i kolege, s istim ciljevima i zadaćama. Pogotovo je poguban karijerizam na štetu drugih. Naše je ogledalo uvijek drugi, a ne naša sjena koja nas prati. U licima svojih kolega i prijatelja vidimo svoje pravo lice, svoje uspjehe i napretke, rast i ljudskost, ali i neuspjehe, neljudskost i poraze. Vojnički život ne čine samo uspješne i redovite vježbe, sposobljenost. Život nije poligon raznih ratničkih vještina i snalaženja, uspješna karijera i visok čin. Drugi su uvijek mjerilo našega uspjeha i postignuća, jezičac na vagi.

Hrvatski vojnik nije nikakav plaćenik, ratnik ni za čije sebične interese, nego domoljub koji ljubomorno i po cijenu života čuva svoje «sveto tlo hrvatsko», «jedinu, milu i lijepu našu domovinu», «napačenu zemlju hrvatsku».

Nismo mi ni roblje moćnika, niti je naša povijest nalik groblju bez znakovlja i s bezimenim pločama, zaraslo u korov i rasutim kostima usput, kako već pjeva Vladimir Nazor:

Rekoše: "Vi ste uvijek bili roblje,
A povijest vaša nalik je na groblje
Na kome niti pravog krsta nema;
Ponegdje ploča, bez imena, nijema;
I korov svuda! Uza sve su pute
Otaca vaših kosti razasute!"

.....

Da, to nam kažu,
A sve u meni na to kliče: Lažu!
lako nema raka, spomenika,
Zidina, ploča, pergamenka, slika,
Ja ipak znam što bje i kako bje.
Ne razasute na sve četir strane
Već u mom tijelu leže ukopane
Otaca mojih put i kosti sve!
Propao nije ni duh im ni lik:
Pognojili su tlo iz koga nikoh,
Njivu što gradim, putove što svikoh:
Njih mrtvih ja sam živi spomenik!

...U meni sva je njina povijest živa.
Ne trebam drevnih zgrada, knjiga, štiva.

Dragi pripadnici Hrvatske pobjedničke vojske, neka vas ovo hodočašće učvrsti u vjeri. Molimo za sebe i za svoje obitelji, za našu Domovinu, da možemo izgrađivati ljepši i čovječniji svijet, svijet u kojem vladaju ljubav i praštanje, na temeljnim odlikama «bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja, i nadasve poštenja», te budemo živi spomenik svoga naroda.
Bog mira i ljubavi neka vas učvrsti u dobru!

Sveta misa za poginule hrvatske branitelje¹

1 Kor 8, 1a-7.10-13; Ps 139, 1a -3.13-14.23-24; Lk 6, 27-38;

*Poštovani pripadnici Hrvatske
ratne mornarice,
Draga braćo i sestre,*

Danas 13. rujna, kada Crkva slavi spomen svetog Ivana Zlatoustog, biskupa, nenadmašivog crkvenog propovjednika – „kršćanskog Demostena“ kako su ga neki zvali, Vi slavite Dan Hrvatske ratne mornarice, 27. obljetnicu njenog utemeljenja. Slavlje će trajati do 18. rujna. Posebno svečano bit će ovdje u Pločama, te Makarskoj i Splitu. Dan Hrvatske ratne mornarice koji službeno pada na 18. rujna obilježit će se posvuda gdje je prisutna hrvatska mornarica. Ovogodišnje slavlje povezano je sa svečanim otvaranjem i imenovanjem vojarne 116. brigade Hrvatske vojske, otkrivanjem spomen obilježja hrvatskim braniteljima iz Domovinskoga rata. Poseban je ovo, usudio bih se reći, i povjesni dan, za Hrvatsku ratnu mornaricu, za grad Ploče i za cijelu Južnu Hrvatsku.

U ovome slavlju obilježavate 27. obljetnicu osnutka, postojanja i djelovanja HRM. To nas podsjeća na one velike i slavne događaje iz hrvatske povijesti od ranog Srednjeg vijeka i pomorske

sukobe hrvatskih kneževina a kasnije i hrvatskog kraljevstva s Mlečanima, Arapima i drugim protivnicima.... Dan Hrvatske ratne mornarice slavi se 18. rujna u spomen na taj dan 887. kad je hrvatska flota pod vodstvom kneza Branimira pobijedila Mletačku flotu kod Makarske. Hrvatski pomorci i brodovi sudjelovali su u raznim bitkama i mornaricama tijekom stoljeća sve do naših dana.

Čestitam Vam ovaj dan, te kao čovjek, vjernik i Vaš biskup, izražavam zahvalnost vašim majkama i očevima, što su Vas rodili, Domovini koja je predmet Vaše ljubavi, dragom Bogu što Vam je dao sposobnost za žrtvu i velike pothvate na kopnu i moru, u ratu i u miru. Tko ste Vi, koja je Vaš uloga u našoj Domovini i koji su zadatci koji su pred Vama, najbolje znadete Vi, autentični potomci velikog početka koji se zbio 1990. godine, kada je ona trebala nastati „ni iz čega“ i postati temelj i jamac jakog vojnog i policijskog ustroja koji će biti sposoban iznijeti teret i zadatak obrane zemlje onda, i očuvanje obranjenoga danas.

Vaša povijest svjedoči da ste podarili zemlji više mladih života kojih se posebice u ovoj svetoj misi spominjemo. Vaši ubijeni kolege i uzori time su završili svoju ljubav te su zemljii, moru i kamenu Domovine darovali svu svoju krv i svoje nade, a ranjeni postadoše svjesni količine i vrste ljubavi koju traži Domovina. Jedni i drugi ostavili su nam poruku o idealima za koje se vrijedi boriti ali i ginuti. Ova ostavština toliko je velika i sveta da obvezuje ne samo Hrvatsku ratnu mornaricu,

1 Homilija msgr. Jure Bogdana, vojnog ordinarija u RH na sv. misi za poginule hrvatske branitelje povodom dana hrvatske ratne mornarice, u župnoj crkvi u Pločama, 13. rujna 2018., 17.30 sati.

nego i svako ljudsko i političko promišljanje odgovornih ljudi u RH i svih građana RH, tako da nitko ne može uzeti sebi za pravo krasti zemljni njihovu ljubav (manipulirati njome) ili pretvarati ju u bilo kakav interes, a Bože sačuvaj, odnosit se prema njoj kao stvarnosti koja može postati predmet ponižavanja i osporavanja.

Poštovani pripadnici Hrvatske ratne mornarice. U programskoj formaciji Vaših članova kao i svekolike hrvatske vojske dominira sadržaj kojeg bismo mogli sažeti u tri latinske riječi: Patria – Honor – Fortitudo (Domovina – Čast/Ponos, Jakost/Snaga).

Ustvari, ove tri riječi su sažetak naše Himne, „jedine na svijetu, koja veliča ljepote domovine, a ne poziva na borbu ili otpor kao himne koračnice (npr. Marseljeza)“. Nadam se da naša djeca u hrvatskoj školi, već od prvog razreda, učeći Hrvatiju, uče da je riječ o Domovini u kojoj je sve i za koju je sve. Što je i kakva je ta Domovina? Ona je i zemlja i ljudi, ona je i narod i povijest, ona je lijepa (u ljudima i u vrijednostima), u rijekama i u moru (Jadranskome u kojem se slijeva blagoslovljena voda rijeke Jadro, rijeke koja svjedoči o počecima kršćanskog identiteta hrvatskog naroda). Na ušću te rijeke ćemo u slijedeću subotu i nedjelju u Solinu i Splitu razmišljati o identitetu, te sadašnjpostoi i budućnosti hrvatskih katoličkih obitelji. Domovina je subjekt, živi sugovornik svojih žitelja. Zato joj se obraćamo kao osobi pred kojom stojimo i govorimo joj da je „lijepa“ (podsjećajući ju da je naša Domovina!), da je „junačka“ i četiri puta „mila“: kano nam je „slavna“ (u svojoj povijesti i kulturi, u pothvatima i vrijednostima), da je „jedina“ (nema joj ravna među stvorenim stvarnostima), da je mila kuda nam je „ravna“ (njezina ravnica je za nas kao plodna majka!), i „kuda je planina“ (kao zov na uspone koji proširuju vidike). Ona je „stare slave djedovina“ (od hrvatskog je pamтивјека i čuva „slavu“ svojih početaka) te joj želimo „da bi vazda sretna bila“! Nakon ovih hvalbenih epiteta, obraćamo joj se s molbom i željom da tijek njezinih rijeka i šum njezinog mora budu vjesnici da „svoj narod Hrvat ljubi“, da bi joj u završnoj strofi rekli kako su prema njoj beskrajne granice naše ljubavi i koliko je ona duboka i zahtjevna.

Ona je takva i tolika da se izriče trajanjem sunčeve energije (dok „njive sunce grijе“), postojanjem vjetrova (dok „hrašće bura vije“), činjenicom smrti (dok mrtve grobak krije“) i dokle god nas bude (dok nam „živo srce bije“). Druga

riječ je „Honor“ (čast i ponos). Korijen ove riječi ima i „onus“ (oneris), što znači „breme“ koje se ne smije napustiti, ali zahtjeva uporan karakter i odnos. „Čast“ – honor, pripada karakternim ljudima, ljudima koji su dostojni da im se kaže „svaka vam čast“, iznimno vrijednima i iznimno velikima.

Ovo razmišljanje govori da je Hrvatska ratna mornarica skup ljudi velikog „značaja“ – karačtera, ponosa, takvih stavova koji nadilaze svaku prosječnost kako na području stručnosti, tako i na području čovječnosti. Vi, ovakvi ljudi, pripadnici Hrvatske ratne mornarice, zasluzujete naše dijaljene i naš „ponos“, jer sve što imate i što jeste, to je radi Domovine. Riječju „Fortitudo“ (jakost, snaga), Hrvatska ratna mornarica želi izraziti i činjenicu i potrebu Domovine.

Činjenica nedavno završenog Domovinskog rata, jasan je govor o potrebi „snage“ i „jakosti“ kako pojedinaca tako i naroda da se Domovina obranila. Tada je bila osobito naglašena potreba obučenosti, organiziranosti i borbene pripremljenosti za koju su trebale jake motivacije. Današnje vrijeme jasno govori o potrebi nove „jakosti“ da bi Domovina, koju ste branili kao majku, voljeli kao zaručnicu i poštivali kao svoje dijete, bila poštivana, čuvana i razvijana. Mnoštvo je „parazita“ i trutova koji ju razaraju iznutra, što je mnogo opasnije nego li napadi izvana: paraziti i trutovi iznutra rastaču nutarnju strukturu tkiva i čine biće ponekad nepopravljivo bolesnim. Domovini danas potrebna je „snaga“ koja se stječe učenjem i vježbom te „jakost“ koja postaje svojstvo izgrađenog karaktera. Što ste zdraviji unutra (u svojim osobama, obiteljima, postrojbama, međuljudskim odnosima, požrtvovnoj ljubavi i odricanju, osjećaju zajedništva, povjerenja u Boga i ljudi), to ste veće blago Domovine.

U času rađanja i stvaranja države, ni slutiti nismo mogli da će doći povijesni čas u kojem će (u tako teško oslobođenoj zemlji), nedostajati krepost „domoljublja“, ideal „časti“ i stava „jakosti“. Nažalost, ponegdje je ovo jako vidljivo danas. Vi nemojte Domovini uskratiti sebe, kako na razini „snage“ tako i na razini „jakosti“. Vi joj trebate, jer bez Vaše ljubavi bit će manje voljena.

Prije nekoliko dana slavili smo svetog Marka Križevčanina koji je prije 399. godina podnio mučeništvo iz mržnje prema Katoličkoj vjeri. On je kao student dok se pripremao za svećenika

boravio u poznatome odgojnom Zavodu „Germanicum-Hungaricum“ u Rimu. Za njega je u dokumentima toga Zavoda zapisano slijedeće: „Marko Križevčanin, student, Hrvat, bistroguma i kreposti“. Neka Vam dragi pripadnici Hrvatske ratne mornarice ova kvalitetna poruka sv. Marka Križevčanina, sjedinjena s njegovom

postojanošću u istini vjere i čovječnosti, pomegne održati živima Patriam (Domovinu) - Honorem (Čast/ponos) i Fortitudinem (Snagu/jakost). Njegova ljubav prema istini jednaka je ljubavi Vaših suboraca prema Domovini: koštala ih je života. To je mjerilo našeg odnosa i pokazatelj kako ljubiti Boga, čovjeka i domovinu. Amen.

„Hod svjetla“¹

Nakon teoloških promišljanja uzetih iz crkvenih dokumenata i papinskih nagovora te zanimljivih i vrijednih svjedočanstava o bračnoj ljubavi, plodnosti, životu, vjeri, obitelji, promicanju crkvenosti, dobra braka i obitelji, za promišljanje nam se večeras nudi evanđelje blaženstava koje u osam kratkih rečenica sažima cijelo evanđelje, radosnu vijest o našem spasenju, ali istovremeno i daje recept za život i radost koju želimo za sebe i za svoje obitelji.

Blaženstva su Isusov osobni portret. On želi da blaženstva budu i osobni portret svakog kršćanina. Ovu misao izražava i papa Franjo u apostolskoj pobudnici o svetosti Gaudete et exultate govoreći da su blaženstva „poput osobne iskaznice za kršćanina“ (63). Čitajući blaženstva u ozračju Trećeg susreta hrvatskih katoličkih obitelji u Splitu i Solinu mi u njima želimo prepoznati i iskaznicu naših katoličkih obitelji. No nije dovoljno imati osobnu iskaznicu. Da bi ona bila valjana, odnosno da ne bi bila falsifikat, podaci koju su u njoj upisani, uključujući i sliku koju ima, trebaju biti istiniti. A oni mogu biti istiniti samo ako je naš život i život naših obitelji usklađen s onim što čitamo u blaženstvima, odnosno ako živimo ili se trudimo živjeti u skladu s logikom blaženstava. To ne znači biti savršen, ne. Kako to postići? Možda nam može pomoći papa Franjo koji u spomenutom dokumentu kaže, tumačeći riječi „radostan“ i „blažen“ kao riječi koje su sinonim za svetost, „da se u sebedarju postiže pravo bla-

ženstvo“ (64). Sebedarje je, dakle, ključna riječi za shvatiti logiku blaženstva, ali i za razumjeti način na koji možemo, živeći u skladu s tom logikom, učiniti da podaci upisani u našoj kršćanskoj i obiteljskoj iskaznici odgovaraju stvarnosti.

Bez sebedarja, kao nove vrijednosti života u skladu s logikom blaženstava - dakle, nije riječ o savršenstvu - u našoj će se Crkvi i narodu nastaviti smanjivati broj sklopljenih brakova i povećavati broj rastava. I brakovi će se iz godinu u godinu sklapati sve kasnije. Jer zašto ulaziti u brak ako se ne želim darovati? Bez sebedarja, kao temeljne oznake blaženstava, nikakav zakon i nikakva demografska politika nam neće pomoći da promijenimo trend demografskog izumiranja našeg naroda i krenemo putem demografske obnove domovine. Bez sebedarja nema i ne može biti muža i oca koji se brine za svoju obitelj i kao hranitelj i kao odgojitelj, koji je čvrsta stožina oko koje se okuplja obitelj, koji svim članovima obitelji daje sigurnost i oslonac, koji ih nosi na svojim ramenima. Žena i majka bez sebedarja - da se poslužim poslovicom - ne može držati ni jedan, a kamo li tri kuta kuće niti unositi u obitelj nježnost, zagrljaje i vrijednosti specifično ženskog genija. Bez sebedarja se djeca ne mogu razviti u zrele ljude sposobne preuzeti odgovornost za sebe i svoju budućnost, a onda preko toga za budućnost Crkve i društva. Bez sebedarja djedovi i bake nisu prenositelji mudrosti i iskustva i molitelji, njihova koljena nisu oslonac za unuke, a djeca i unuci nisu utjeha u starosti. Bez sebedarja nisu moguće neranjene obitelji, a ranjene obitelji postaju još ranjivije.

Sa sebedarjem, a ono je služenje, davanje sebe, može sve biti drugačije. Ondje gdje ima sebedarja, koje je sastavni dio logike svakog od osam

1 Homilija dubrovačkoga biskupa Mate Uzinića, predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj, na Euharistijskom bdjenju „Hod svjetla“ Trećega nacionalnoga susreta katoličkih obitelji, prasvetište Gospe od Otočka, Solin, 15. rujna 2018.

blaženstva, možemo biti i u obitelji i izvan obitelji siromasi duhom čije je kraljevstvo nebesko, ožalošćeni koji su utješeni, krotki koji baštine zemlju, gladni i žedni pravednosti koji su nasićeni pravednosti, milosrdni koji su zadobili milosrđe, čisti srcem koji Boga gledaju, mirotvorci koji se zovu sinovima Božjim i proganjeni zbog Isusa i pravednosti čije je kraljevstvo nebesko i čija su imena upisana na nebesima. Ono, sebedarje, mijenja nas osobno, omogućujući nam da na nov način možemo preuzeti svoju odgovornost i za sebe i za druge i služeći jedni drugima u ljubavi onako kako je to činio Isus Krist, na nov način, živjeti svoje unutarobiteljske odnose kao muž, žena, otac, majka, sin, kći, brat, sestra, djed, baka, unuk, unuka, svekar, svekrva, punac, punica. Sebedarje će nam omogućiti da naše hrvatske katoličke obitelji žive u skladu s logikom blaženstva i da im blaženstva budu iskaznica koja i po podacima i po slici odgovara stvarnosti koju predstavlja. Ono, sebedarje, nam jedino može pomoći

da zaustavimo negativni trend koji jedne zatvara životu, a druge tjeru iz domovine i da krenemo u novom, pozitivnom smjeru. Sebedarje može omogućiti našim obiteljima da ponovo budu ono što su bile kroz cijelu našu prošlost i na što ih poziva ili, bolje rečeno, kako ih definira geslo ovoga Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji u Splitu i Solinu, koje glasi: „Obitelj - izvor života i radosti!“

Draga braćo i sestre, drage katoličke obitelji hrvatskog naroda, dobrodošle u Solin! Dobro došle u ovo mjesto okupljanja koje u sebi nosi važne trenutke naše nacionalne povijesti, kako bi u sebi otkrili vrijednost sebedarja, kako bi naš narod imao budućnost. Dao Bog, po zagovoru Svetе nazaretske obitelji Isusa, Marije i Josipa koja nam je svojim primjerom pokazala kako se to sebedarje i logika blaženstava živi u međuobiteljskim i u svim drugim odnosima, da tako i bude.

Obitelj je dijagnoza i terapija našeg hrvatskog društva!¹

1 Sam 1, 20-22.24-28; 1 Iv 3, 1-2.21-24; Lk 2, 41-52

*Drage obitelji,
draga braćo i sestre!*

1. Na ovom svetom tlu Gospe od Otoka, mjestu našeg identiteta i krsnog preporođenja, za vreme „majke sirota i zaštitnice udovica“, kraljice Jelene sagrađena je prva Crkva u Hrvata posvećena Blaženoj Djevici Mariji. Stoljećima kasnije, to jest 1976. godine, ovdje smo započeli naš hod buđenja svijesti za budućnost hrvatskog naroda koja i danas ovim Susretom obitelji raste. Održali smo se i konačno izišli na pozornicu svijeta. Održali smo se i opstojimo već četrnaest stoljeća zahvaljujući snažnoj vjeri u Boga koju smo primili od naših predaka. Održali smo se jer smo čuvali i branili obitelj koja je izvor života i radosti! Taj isti put obitelji i vjere vodi i okuplja nas i danas. Okuplja nas uvjerenje da je obitelj svetinja, put

života i budućnosti, put Crkve i društva. U ovim vremenima potrebni su nam ovakvi susreti koji nisu izraz bunta niti su usmjereni protiv ikoga. Susreti su nam potrebni kao živo svjedočanstvo o ljepoti života koji se krije i rađa unutar braka i obiteljskog zajedništva. Često na to zaboravljamo, još češće nam se nameću suprotne slike o obiteljskom životu, a najmanje se daje prilika samoj obitelji da u istini progovori o svojoj svakodnevničici.

2. Svi smo djeca svojih roditelja, ali smo i sinovi i kćeri svoga vremena. Živimo u dinamičnom vremenu tolikih izazova, brzih promjena, mnoštva informacija, raznolikog znanja, tehničkih mogućnosti, ali i mnogih nesigurnosti i nejasnoća koje nas zbujuju i dovode u pitanje ono što je svima i odvjeka bilo jasno. Znali smo što je muški i ženski rod. Znali smo što je to obitelj! A danas kao da više nismo u to sigurni. Što je obitelj progovaraju nam već malena djeca u svojim prvim sloganima: ma-ma; ta-ta! Jednu ženu zovu majkom, a jednog muškarca ocem. U bračnom zajedništvu

¹ Propovijed splitsko-makarskoga nadbiskupa Marina Barišića, na Euharistijskom slavlju, Solin, 16. rujna 2018.

ljubavi oca i majke prepoznaju dobrodošlicu, radost prihvatanja i toplinu nježnosti. Dva draga lica ih obasjavaju! Djeca prepoznaju oca i majku kao dva lica iste ljubavi te žele rasti i radovati se životu na ramenima svoga tate, u zagrljaju svoje mame i na koljenima svoga djeda i bake. Djeca već na svom početku iskustveno svjedoče ono što bijaše u početku: „Na svoju sliku stvori Bog čovjeka...muško i žensko stvori ih.” (Post 1,27) „...i bit će njih dvoje jedno tijelo.” (Post 2, 24)

3. Univerzalno i povijesno iskustvo ljudskoga roda svjedoči da je brak zajedništvo muškarca i žene, a obitelj zajedništvo roditelja i djece. I to se nikada ne smije i ne može promijeniti! Život ima svoju logiku koliko god to netko nijekao. Čežnja za biti ljubljen i ljubiti kako bi se darovao život u obiteljskom zajedništvu, čežnja za pripadati svojoj obitelji i imati roditelje i rodoslovje, ne može biti ugašena nikakvim Konvencijama i uklanjanjima imena roditelja iz školskih svjedodžbi, ni uvođenjem brojeva umjesto imena djeteta već od vrtičke dobi. Nitko ne pamti samo brojeve, već imena i lice. Čovjek nije bezličan broj, već je svatko od nas jedinstven i neponovljiv u Božjem planu stvaranja. Samo čovjek ima sličnost s Bogom i želju da, kao jedinstven i neponovljiv, sa srcem i dušom, ljubi i bude ljubljen. Ova želja za pripadanjem zajednicu i sličnost s Bogom u darivanju novog života ne može nestati jer je dio identiteta svakog čovjeka! O tom nam svjedoče i toliki mlađi koji u svojim snovima i u svojim odgovorima na anketna pitanja obitelj stavljaju na prvo mjesto, a sebe žele vidjeti u trajnom i plodnom bračnom zajedništvu.

4. U evanđelju smo čuli o slučaju gdje se ide na put života, na put bez Isusa ili ga se traži тамо gdje on nije. Opasno je hoditi bez Krista. U tome se vidi i današnja slika svijeta koji pokušava tražiti brak i obitelj тамо i у onome gdje oni nisu! Svjedoci smo da obitelj danas biva sve više ugrožena raznim ideologijama, razornim relativizmom, beščutnim hedonizmom, opasnim individualizmom i posesivnim egoizmom. Isto tako, kada se govori o obitelji, najčešće se govori o njezinoj krizi, o problemima, poteškoćama pa čak i o obitelji kao problemu. Time se brak i obitelj predstavljaju kao nepogodno mjesto za život, koje oduzima sreću i slobodu, a donosi samo nepotrebna svakodnevna i zakonska opterećenja. Brak se vidi kao nešto usputno, privremeno i prolazno. Mogli bismo reći da se borba za život i budućnost čovjeka danas u najvećoj mjeri događa upravo u borbi „za” ili „protiv” obitelji. Una-

toč tobožne lošim prognozama za ishod te borbe, obitelj ne može biti poražena jer je u njenom temelju ljubav samoga Krista prema Crkvi, koja se preljeva u snagu održanja bračnih obećanja koja ste jedno drugom dali na vjenčanju. Bračna ljubav je neopoziva jer svoj temelj ima u neopozivoj ljubavi koju Krist ima prema Crkvi.

5. Na Devetom svjetskom susretu obitelji papa Franjo reče: „Božja se ljubav u našem svijetu utjelovila u obitelji, te po svjedočanstvu kršćanskih obitelji u svakom naraštaju ima moć probiti svaku zapreku kako bi pomirila svijet s Bogom te od nas učiniti ono što smo oduvijek bili određeni biti – jedna ljudska obitelj koja zajedno živi, u pravednosti, u svetosti, u miru.” Na to nas podsjeća i sv. Ivan: „Ljubljeni! Gledajte koliku nam je ljubav darovao otac. Djeca se Božja zovemo i jesmo!” (1 Iv, 3,1) Doista, Božja ljubav je prisutna u hramu bračnog zajedništva. (usp. Amoris laetitiae, str. 246.) Njegova ljubav je snažno prisutna u današnjem svijetu preko nezamjenjivog otajstva bračne ljubavi i obiteljskog zajedništva. Što je danas više potrebno nama u Lijepoj našoj od autentičnog zajedništva? Samo zajedno, i svatko u svojoj službi, možemo pristupiti gorućim pitanjima poražavajuće demografije, malih plaća, nezaposlenosti, neradne nedjelje, pobačaja, škola bez prvašića, odlaska mlađih... Obitelj je škola zajedništva u kojoj je Krist prisutan, mjesto je u kojem se od prvih životnih koraka uči pravednosti koja je prožeta milosrđem! Nasljeđujući Krista u božanskoj pravednosti možemo se suprotstaviti svim nepravednim i urušenim oblicima društvenih odnosa koji od jednih čine bogataše bez truda, a od drugih svakodnevno umorne i osiromašene koji jedva preživljavaju do kraja mjeseca.

6. Hrabri oče i neustrašiva majko, dar života kojeg ste primili po svojoj djeci otvara vas i povezuje u mistični odnos s Bogom, darivateljem života. Toga je bila svjesna i starozavjetna žena-majka Ana koja zahvaljuje Bogu na daru djeteta kojega ona sa svoje strane zahvalno daruje Bogu.

Dragi roditelji, ne umanjujući vaša nastojanja da djeci osigurate sva sredstva potrebna za normalan život, ne zaboravite ono najvažnije, ono što je djeci najpotrebnije. Osim kruha, njima je važnija vaša blizina i podrška. Potrebna su im usmjerenja kako bi bili sigurniji i kako bi se razvijali u što zrelije i odgovornije osobe. Koliko god vam se ponekada čini da im je moderna tehnologija privlačnija od razgovora s vama, oni ipak duboko čeznu za razumijevanjem i prihvaćanjem, za

živom riječi, za vašim pogledom i toplinom. Nitko vas u tome ne može zamijeniti!

7. Ponosne obitelji, vaše su svakodnevnice puno više prožete pozitivnim obiteljskim događajima koji ostavljaju snažne i radosne tragove na vaše živote. I to je ona radosna povijest koje se sjećate i koja vas nosi u trenutcima poteškoća i nejasnoća. Jasno je da će tih trenutaka biti. Stoga je važno da se osim sjećanja na radosne trenutke vašeg zaručničkog i bračnog zajedništva, svakodnevno susrećete i s Gospodinom u zajedničkoj molitvi kako bi mu rekli svoje brige i obiteljske potrebe, kako bi ga zamolili da vam pomogne pokazati ljubav, da mu zahvalite za život i za sve dobro u vašim životima. Zajednički hod molitve ima svoj vrhunac za euharistijskim stolom, osobito nedjeljom. Isus kuca na vaša vrata kako bi podijelio s vama kruh i vino – svoje tijelo i krv. Dragi supružnici, u slavlju nedjeljne euharistije obnavljate svoj bračni savez vjernosti i ljubavi, jer dok čujete Božju ljubav: ovo je moje tijelo, moja krv za vas, zar vas to ne podsjeća na sklapanje vašega bračnog saveza? Zapravo isto ste rekli: ovo je moje tijelo i moja duša za tebe! (Usp. Amoris laetitiae, str. 248-249)

8. Blaženi Alojzije Stepinac u svoje vrijeme reče: nema zdravog naroda bez zdravih, snažnih i sretnih obitelji! To itekako vrijedi i danas. Obitelj je naše finale, naš zajednički nazivnik. Obitelj ne smije imati oporbu! Zato s ovog mjesta po-

navljam i riječi pape Franje koje je uputio pred nekoliko dana u Irskoj, a izmijeniti ću samo ime države: „Molim da Hrvatska dok sluša polifoniju suvremene političko-društvene rasprave, ne zaboravi titrajuće melodije kršćanske poruke, koje su je podupirale u prošlosti te je i dalje mogu podupirati u budućnosti.“ Najsnažniji glas ove titrajuće melodije ste vi, drage obitelji, svjedočanstvo vaših života i življenje vlastite vjere. Stoga je neizmjerno važno da se još snažnije uključite u ovo naše društvo i za njegov humani rast i razvoj. Vaša je uloga nezamjenjiva i neponovljiva za živote vaše djece i boljšak Domovine. O tom svjedoči i jedna svetica koja je bila ovdje u Solinu 1976. godine, sveta Majka Terezija koja reče: „Nikada se ne bih posvetila služenju siromasima da nisam naučila u svojoj obitelji ljubiti, uvažavati i pomagati siromahe.“

9. Braćo i sestre! Obitelj je i dijagnoza i terapija našeg hrvatskog društva! Koja obitelj? Obitelj koja je otvorena životu i koja poštuje život! Ona nosi budućnost i radost. Zato, zauzmimo se da ovaj Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji bude novi iskorak i snažno ohrabrenje svima nama u Crkvi i društvu; da nam obitelj bude u središtu naše trajne pažnje i zajedničke odgovornosti; da nam u središtu obitelji bude prisutan Isus i majka Marija: izvori života i radosti. Kriste, budi naša sreća! Kriste, budi naša radost! Kriste, budi nam život Ti! A ti, majko Marijo, Kraljice obitelji, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom!

ODREDBE VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 621-01/18-01/01

URBROJ: 512-07-18-1

Zagreb, 16. ožujka 2018.

VOJNIM KAPELANIMA

PREDMET: Ljetovanje mladih, djece djelatnika MORH-a i OS RH
- obavijest, daje se

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj i ove godine u vojarni "Kovčanje" na Malom Lošinju organizira ljetovanje za mlade, djecu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga RH. Ljetovanje je ove godine prvi puta predviđeno za djecu s posebnim potrebama i za mlade koji su rođeni između 1. kolovoza 2001. godine i 1. kolovoza 2003. godine. Planirani termini za ljetovanje djece i mladih su slijedeći:

1. od 25. lipnja (ponedjeljak) do 2. srpnja (ponedjeljak) 2018. godine
(djeca s posebnim potrebama)
2. od 2. srpnja (ponedjeljak) do 9. srpnja (ponedjeljak) 2018. godine (mladići)
3. od 9. srpnja (ponedjeljak) do 16. srpnja (ponedjeljak) 2018. godine (djevojke)
4. od 16. srpnja (ponedjeljak) do 23. srpnja (ponedjeljak) 2018. godine (mladići)
5. od 23. srpnja (ponedjeljak) do 30. srpnja (ponedjeljak) 2018. godine (djevojke)
6. od 30. srpnja (ponedjeljak) do 6. kolovoza (ponedjeljak) 2018. godine (mladići)

Uz odmor i rekreaciju, predviđeni su izleti i kratka predavanja vezana uz opće društvene i vjerske vrijednosti. Troškove boravka i prijevoz osigurava Vojni ordinarijat, a sudionici trebaju ponijeti džeparac za izlete i ostalo što im je potrebno. Roditelj ili staratelj potpisat će suglasnost za sudjelovanje svog maloljetnog djeteta, pridržavanje programa te poštivanje osoba koje provode ljetovanje.

Prijavljanje mladih obavlja se po vojnim kapelanicama, a popis odabrane srednjoškolske mlađeži kapelan će dostaviti najkasnije do 27. travnja 2018. godine u ured VK "Bl. Alojzija Stepinca" u Zapovjedništvu HKoV-a (fax: 26536 ili na lotus mail: Daniel Radinović). Kod prijavljivanja važno je dostaviti kopiju osobnog dokumenta sa slikom onog tko se prijavljuje i potvrdu liječnika opće prakse o zdravstvenom stanju sudionika ljetovanja.

Uz dopis vam šaljemo obrazac za prijavu djeteta, obrazac o suglasnosti roditelja i tablicu u kojoj je određen broj sudionika iz pojedine kapelanie koja je načinjena prema brojčanom stanju pripadnika pojedinih postrojbi tako da nam možete poslati točan broj djece koju prijavljujete.

Molimo cijenjene kapelane da poštuju gore navedene kriterije, a ujedno molimo sve kapelanie da tablice budu odvojene po grupama (svaka na svom listu) zbog lakšeg snalaženja i manje mogućnosti pogreške kod sastavljanja konačnog popisa.

MM/SŽ

Prilog: kao u tekstu

S poštovanjem,

prof. dr. sc. Jakov Mamić, OCD
generalni vikar

Dostaviti:

- Naslovu,
- Pismohrani, ovdje

KLASA: 621-01/18-01/01
URBROJ: 512-07-18-6

Zagreb, 6. lipanj 2018.

VOJNIM KAPELANIMA

PREDMET: Duhovno - rekreativni dani studentske mlađeži i drugih mlađih njihove dobi, djece djelatnika MORH-a i OS RH,
- obavijest, daje se

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj i ove godine u vojarni "Kovčanje" na Malom Lošinju organizira duhovno-rekreativne dane za mlađe, punoljetnu djecu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnike Oružanih snaga RH. Navedena aktivnost će se održati od 20. do 27. kolovoza 2018. godine.

Uz odmor i rekreaciju, predviđeni su sadržaji (predavanja, radionice, posjeti kulturnim i povijesnim znamenitostima, planinarenje...) koji će sudionike obogatiti, oplemeniti i povezati cjelovitim pristupom za tijelo, dušu i duh.

Trošak boravka, prehrane i prijevoza preuzima Vojni ordinarijat, a sudionici trebaju ponijeti džeparac za izlete i ostalo što smatraju da im je potrebno. Sudionici će potpisati da će se pridržavati programa, te poštivati osobe koje budu vodile program.

Prijave dostaviti u Ured vojne kapelanie "Sv. Petra i Pavla" ZHRZ ili poslati putem faksa na broj 01/6228-484. Prijave traju do popune smještajnih kapaciteta u vojarni "Kovčanje", a najkasnije do 25. lipnja 2018. godine. Voditelj projekta je vojni kapelan o. Viktor Grbeša, OCD sa svojim pomoćnikom p.z. Lorencom Tomkićem.

Sve informacije možete dobiti na telefon : 28-862 ili mobitel: 098-946-7773.

VG/LT

Prilog: Obrazac za prijavu.

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:
Naslovu
Pismohrani, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/06
URBROJ: 512-07-18-2

Zagreb, 8. lipnja 2018.

- VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
 - DJELATNICIMA VOJNOG ORDINARIJATA U RH
 - MUP - SAMOSTALNA SLUŽBA ZA SURADNJU S VO
 - MORH - SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU VO
 - POMOĆNICIMA VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
- svima -

PREDMET: Đakonsko i svećeničko ređenje u Vojnom ordinarijatu

- obavijest i poziv, dostavlja se

Poštovani,

javljam vam da će u subotu 30. lipnja 2018. godine u crkvi sv. Franje Ksaverskoga, Jandrićeva br. 21 u Zagrebu, pod misnim slavlјem u 10.30 sati zaređiti dvojicu kandidata za đakone te jednog kandidata za svećenički red na naslov Vojnog ordinarijata u RH.

Pozivam Vas, kao i sve kapelane Vojnog ordinarijata, pomoćnike kapelana i djelatnike, da sudjelujete u ovom radosnom događanju.

Svećenike molim da ponesu albe, a svi neka sudjelovanje potvrde slanjem obrasca za prijavu zaključno do utorka 26. lipnja 2018., na telefaks broj: 01/4670-662.

Nakon misnog slavlјa slijedi prigodni domjenak u prostorima franjevačkog samostana otaca trećoređaca na Ksaveru, na koji ste srdačno pozvani.

Radujem se Vašem dolasku.

JB/RS

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Prilog: Obrazac za prijavu

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/04
URBROJ: 512-07-18-23

Zagreb, 12. lipnja 2018.

VOJNIM KAPELANIMA
- svima -

**PREDMET: Duhovne vježbe za djelatnike Ministarstva obrane RH i
pripadnike OS RH**
- obavijest, daje se

Za jesenski turnus duhovnih vježbi za 2018. godinu, Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj osigurao je smještaj i prehranu za djelatnike Ministarstva obrane i pripadnike Oružanih snaga RH, prema slijedećim lokacijama i rasporedu:

od 25. do 28. rujna 2018. godine

- Mali Lošinj vojarna "Kovčanje" 33 osobe
- Veli Lošinj "Kuća Betanija" 27 osoba

od 9. do 12. listopada 2018. godine

- Kaštel Lukšić "Hotel Kastel" 27 osoba
- Mali Lošinj vojarna "Kovčanje" 33 osobe
- Veli Lošinj "Kuća Betanija" 27 osoba

od 16. do 19. listopada 2018. godine

- Kaštel Lukšić "Hotel Kastel" 27 osoba
- Mali Lošinj vojarna "Kovčanje" 33 osobe
- Veli Lošinj "Kuća Betanija" 27 osoba
- Vinkovci "Hotel Admiral" 30 osoba

Vojni ordinarijat će za svaku grupu odrediti mjesto održavanja vježbi, vodeći računa o traženjima vojnog kapelana i slobodnim terminima, a o čemu je potrebno u pisanim oblicima rezervirati termin. Prilikom odabira termina (zbog racionalizacije troškova prijevoza) potrebno je voditi računa da u istoj grupi budu djelatnici koji su po lokaciji iz istog mjesta, ali nije obvezno da pripadaju istoj kapelaniji. Kompletirane popise djelatnika, kao i linije-relacije (pravac kretanja) potrebno je dostaviti u Vojni ordinarijat najkasnije do 6. kolovoza 2018. godine radi pravovremene nabave autobusa pri Samostalnom sektoru MORH-a za javnu nabavu.

Pozivamo Vas da u svojim vojnim kapelanicama i pripadajućim ustrojstvenim cjelinama izvršite pravovremenu i adekvatnu promidžbu za jesenski turnus duhovnih vježbi, kako bismo uspješno organizirali i proveli ovu važnu pastoralnu aktivnost Vojnog ordinarijata u RH. Također, molimo kapelane, voditelje vježbi da izvješća o provedenim vježbama u pisanim oblicima dostave u Vojni ordinarijat.

MM/MV

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

- Naslovu,
- Pismohrani, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/01
URBROJ: 512-07-18-64

Zagreb, 29. lipnja 2018.

**VOJNI KAPELANI
POLICIJSKI KAPELANI**
- kao u tekstu -

PREDMET: Regionalno vojno i policijsko hodočašće Gospo Sinjskoj
- obavijest, daje se

Poštovana braćo svećenici,

Obavještavamo Vas da će Vojni ordinarijat u RH na temelju poziva gvardijana i upravitelja Svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske fra Petra Klapeža i ove godine organizirati hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospo Sinjskoj u Sinju na regionalnoj razini.

Hodočašće će biti održano u petak 27. srpnja 2018. godine u Sinju s početkom u 10:30 sati, a uključivat će procesiju te svetu Misu koju će predvoditi vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan.

Budući da se radi o regionalnom hodočašću koje obuhvaća dragovoljno uključivanje pripadnika postrojbi Oružanih snaga RH iz Knina, Benkovca, Zadra, Splita i Sinja, te policijskih službenika iz PU zadarske, PU šibensko-kninske, PU splitsko-dalmatinske te PU dubrovačko-neretvanske, molimo Vas da u svojim postrojbama odnosno upravama animirate djelatnike na sudjelovanje.

Srdačno Vas u Gospodinu pozdravljam.

MM/RS

Prilog: Program hodočašća

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti, faksom:

1. o. Ivo Topalović SVD, Zadar
2. fra Božo Ančić OFM, Knin
3. fra Ilija Mikulić OFM, Knin
4. o. Jozo Mravak OP, Split
5. don Branimir Projic, Split
6. fra Žarko Relota OFM, Split
7. don Martin Jadreško, Zadar
8. don Darko Poljak, Šibenik
9. fra Ivo Kramar OFM, Dubrovnik
10. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/03
URBROJ: 512-07-18-44

Zagreb, 3. srpnja 2018.

- VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
 - DJELATNICIMA VOJNOG ORDINARIJATA U RH
 - MUP - SAMOSTALNA SLUŽBA ZA SURADNJU S VO
 - MORH - SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU VO
 - POMOĆNICIMA VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
- svima -

PREDMET: Mlada misa don Branka Čagelja

- obavijest, daje se

Obavještavamo Vas da će Vojni ordinarijat u RH za odlazak na Mladu misu velečasnog gospodina don Branka Čagelja u Bistrigu kod Uskoplja (BiH) organizirati prijevoz autobusom. Autobus polazi iz Zagreba u nedjelju 29. srpnja 2018. godine u 05.00 sati ispred Vojnog ordinarijata, Ksaverska cesta 12. Povratak se planira istoga dana u večernjim satima.

Molimo Vas da ukoliko želite koristiti organizirani prijevoz ispunite formular prijave u privitku dopisa i pošaljete ga telefaksom u Vojni ordinarijat na broj 01/4670-662, najkasnije do 25. srpnja 2018. godine.

JB/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

1. Naslovu, faksom
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 610-01/18-01/02
URBROJ: 512-07-18-16

Zagreb, 3. srpnja 2018.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Proslava svetkovine zaštitnice Vojnog ordinarijata u RH
Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta
- poziv

Poštovana braćo svećenici,

Pred nama je svetkovina naše nebeske zaštitnice Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta. Ujedno obilježavamo Dan Pobjede i Domovinske zahvalnosti, Dan Hrvatskih branitelja te 23. obljetnicu vojno-redarstvene operacije "Oluja 95". Stoga smo pozvani na zahvalnost i radosno obilježavanje prigodnim programom, koji ne bi smio biti drugo nego vanjski pokazatelj unutarnjeg raspoloženja svakog čovjeka dobre volje u slobodnoj nam Domovini Hrvatskoj, posebno nas svećenika što djelujemo pod okriljem Vojnog ordinarijata u RH.

Posebno mi je stalo i stoga Vas osobno pozivam, da se kao svećenici – kapelani Vojnog ordinarijata uključite u svečano Euharistijsko slavlje naše zaštitnice te sudjelujete u koncelebraciji u crkvi Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta u Kninu, u nedjelju 5. kolovoza 2018. u 11,30 sati. Svetu misu će predvoditi šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, a propovijedat će vojni ordinarij u RH. Nakon Sv. Mise svi kapelani, kao i drugi svećenici, pozvani su na ručak u samostan kod otaca franjevaca u Kninu. Molim Vas da svoje sudjelovanje potverdite slanjem ispunjenog obrasca prijave (u prilogu) putem telefaka u Vojni ordinarijat do 1. kolovoza 2018.. Ponesite svoje albe. Nesudjelovanje je prihvatljivo uz obrazloženu pisaniu ispričnicu samo zbog velikih opravdanih razloga.

Pozivam svakoga od vas, da u tjednu uoči blagdana, u dogовору sa zapovjednicima postrojbi odnosno načelnicima Policijskih uprava u kojima djelujete, upriličite Euharistijsko slavlje, koristeći obrazac svete mise koji je predviđen za ovaj blagdan. Obrazac se nalazi u Molitveniku Vojnog ordinarijata na str. 75-81.

Rado Vas očekujem na slavlju u Kninu i srdačno pozdravljam u Gospodinu.

Vaš biskup

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Prilog: Prijava - obrazca

Dostaviti:

1. naslovu, svima, telefaksom
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/04

URBROJ: 512-07-18-28

Zagreb, 1. kolovoza 2018.

SVIM VOJNIM KAPELANIMA

Poštovana braćo svećenici,

Obavještavamo vas da će se jesenski turnus duhovnih vježbi za bračne parove i ovaj puta odvijati u dva termina.

- 1) od 23. do 26. listopada 2018. god. – 17 parova u policijskom odmaralištu Valbandon pored Pule.
- 2) od 06. do 09. studenog 2018. god. – 17 parova u duhovnom centru "Kuća Betanija" u Velom Lošinju.

Susreti započinju u utorak a završavaju u petak u poslijepodnevnim satima. Zbog što kvalitetnijeg rada tijekom susreta i ograničenosti smještajnih kapaciteta, svaka grupa će se maksimalno popunjavati do broja od sedamnaest (17) bračnih parova, pri čemu će se voditi računa o datumu prijave kapelaniji zaduženoj za provedbu aktivnosti. Ujedno radi ekonomičnosti i smanjenja troškova prijevoza preporučujemo da kapelani koje djeluju na Jugu RH (Knin, Zadar, Split) ili na tom području imaju pripadajuće ustrojbene cjeline, svoje prijave nastroje realizirati isključivo u drugom terminu, od 06. do 09. studenog. Stoga vas molimo da ovo oglasite u svojim kapelanjama i u dogовору sa zapovjednicima prijavite osobe, bračne parove, te potpuno popunjene obrasce prijava dostavljate putem fax-a kapelaniji Sv. Ivan Pavao II., MORH i GS OS RH. Urudžbirane originale dopisa, u kojima ćete dostaviti samo imena i prezimena prijavljenih i ustrojbenu cjelinu u kojoj rade, kao i do sada šaljite poštom.

Molimo vas da koristite isključivo priložene nove obrasce, prijavnice. Sve potrebno za izočnost osoba iz postrojbe obaviti će Vojni ordinarijat preko MORH-a i GS OS RH. Sukladno svemu navedenom prijave se zaprimaju do popunjenošći grupa a najkasnije do 12. rujna 2018. god. Za sve dodatne informacije možete kontaktirati vojnu kapeliju Sv Ivan Pavao II., na broj tel. 01 / 45 68 080 ili mob. 091/763 58 66, bjn Srećko Žmalec.

MM/SŽ

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti telefaksom:
Naslovu,
Pismohrani, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/04
URBROJ: 512-07-18-29

Zagreb, 3. kolovoza 2018.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Duhovne vježbe za svećenike Vojnog ordinarijata u RH
- obavijest, dostavlja se

Poštovana braćo svećenici,

Obavještavamo Vas da će se godišnje duhovne vježbe za svećenike Vojnog ordinarijata u RH održati sukladno Godišnjem pastoralnom planu za 2018. godinu, u terminu od 18. do 21. rujna 2018. godine u Policijskom odmaralištu „Valbandon”, u Valbandonu kraj Pule.

Voditelj duhovnih vježbi je msgr. Petar Palić, hvarski biskup i generalni tajnik HBK.

Molimo Vas da ispunite formular prijave u privitku ovog dopisa i dostavite ga telefaksom (01/4670-662) u Vojni ordinarijat do 31. kolovoza, kako bismo na vrijeme sve mogli organizirati, poglavito prijevoz.

Svećenici koji će putovati organiziranim prijevozom okupiti će se 18. rujna u 12:30 sati na ručku u zgradi Ordinarijata u Zagrebu. Svi svećenici u Valbandon trebaju doći do 18:00 sati kada je predviđen smještaj, te večera u 18:30 sati.

Potrebno je ponijeti albu, štolu zelene i crvene boje i brevijar. Program duhovnih vježbi završava u petak 21. rujna.

Naglašavamo da su duhovne vježbe obvezne i da se bez ozbiljnog razloga ne bi smjelo izostati. O eventualnoj sprječenosti i razlozima obavijestite pismeno biskupa vojnog ordinarija.
Radujući se susretu s Vama srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu.

JB/RS

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Prilog: Formular za prijavu

Dostaviti:

1. Naslovu - telefaksom
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 910-01/18-01/01
URBROJ: 512-07-18-29

Zagreb, 7. rujna 2018.

VOJNI I POLICIJSKI KAPELANI
- svima -

PREDMET: Hodočašće na Bobovac (BiH)
- obavijest, dostavlja se

Poštovani,

Obavještavamo Vas da se u subotu 20. listopada 2018. godine održava tradicionalno hodočašće Vrhbosanske nadbiskupije te pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine na Bobovac. Vojni biskup u BiH msgr. Tomo Vukšić tim je povodom uputio poziv Vojnom ordinarijatu u RH da se hodočašću pridruži i službena delegacija Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Kapelani Vojnog ordinarijata te pomoćnici vojnih i policijskih kapelana koji žele sudjelovati na hodočašću na Bobovac trebaju se prijaviti u tajništvo Vojnog ordinarijata (kućni 113) do petka 21. rujna o.g.

Ovisno o Vašim prijavama bit će organiziran prijevoz autobusom.

Polazak će biti u petak 19. listopada u 12.00 sati iz Vojnog ordinarijata u Zagrebu nakon ručka u 11.30 sati, noćenje je osigurano u ugostiteljskom objektu „Motel Marić“ kod Žepča, a povratak je predviđen 20. listopada u večernjim satima.

Hodočasnici će na ovom hodočašću predstavljati Republiku Hrvatsku u službenim odorama (vojnim odnosno policijskim).

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. Naslovu, faksom
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/01

URBROJ: 512-07-18-79

Zagreb, 11. rujna 2018.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: 26. hrvatsko vojno-policijsko hodočašće u Mariju Bistricu
- obavijest, dostavlja se

Poštovana braćo svećenici,

Zahvalni smo Bogu što pripadnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH, Ministarstva unutarnjih poslova i policije te Hrvatskih branitelja već 26 godina hodočaste u hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje u Mariju Bistricu.

Vojni ordinariat u RH stoga organizira 26. vojno-policijsko hodočašće u Mariju Bistricu, u nedjelju 7. listopada 2018. godine. Euharistijsko slavlje predvodit će vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, s početkom u 10:15 sati.

Hodočašće ćemo i ove godine započeti slavljem sakramenta Svetе ispovijedi u prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzije Stepinac gdje je izgrađeno 13 novih ispovjedaonica, u vremenu od 08:00 do 09:30 sati. Od 09:30 do 10:00 sati dok hodočasnici dolaze na svoja mesta u svetištu molit ćemo Gospinu krunicu.

Svi vojni i policijski kapelani neka budu na raspolaganju za ispovijed. Stoga ponesite albu i štolu ljubičaste boje. Hvala vam za to služenje. U autobusima obavijestite svoje hodočasnike o mogućnosti za pristupanje ispovijedi i pripremite ih za pristupanje ovom sakramentu prigodnim razmatranjem kako bi u potpunosti doživjeli hodočašće i posjet nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici.

Molimo vas da animirate i motivirate pripadnike vaših vojnih postrojbi i djelatnike policijskih uprava da u što većem broju sudjeluju na hodočašću.

Do skorog susreta, neka vas prati zagovor naše zaštitnice Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta.

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Privitak: Program 26. vojno-policijskog hodočašća u Mariju Bistricu

Dostaviti:

1. Naslovu – faksom
2. Pismohrana, ovdje

**KLASA: 032-08/18-01/01
URBROJ: 512-07-18-81**

Zagreb, 11. rujna 2018.

**KOORDINACIJSKI ODBOR ZA ORGANIZACIJU
26. HODOČAŠĆA
HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA
U MARIJU BISTRICU 2018.**

**PREDMET: 26. hodočašće Hrvatske vojske i policije te hrvatskih branitelja u
Mariju Bistrigu, sastanak koordinacijskog odbora**
- poziv, dostavlja se

Obavještavamo Vas da će se u četvrtak 27. rujna 2018. godine u 10.00 sati u Mariji Bistrici (okupljanje u dvorani župnog ureda), održati sastanak povodom organizacije 26. hodočašća Hrvatske vojske i policije te hrvatskih branitelja u Mariju Bistrigu. Hodočašće će biti održano u nedjelju 7. listopada 2018. godine.

Molimo vas da na sastanak uputite predstavnika vaše ustrojbene cjeline, kako bismo uspješno organizirali i proveli hodočašće.

PK/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti putem telefaksa:

1. gbr Mato Mikić, zapovjednik 26. hodočašća u MB
2. MORH - Glavni tajnik ministarstva g. Petar Barać
3. Glavni Stožer OS RH - Kabinet Načelnika GS OS, na znanje
4. MUP - predstavnik ministarstva
5. Min. hrv. branitelja - Uprava za hrvatske branitelje
6. Min. pravosuđa - Uprava za zatvorski sustav
7. MUP - S. služba za suradnju s Voj. ordinarijatom
8. MORH - S. odjel za protokol
9. MORH - Služba za potporu
10. Zapovjedno-operativno središte GS OS
11. Zapovjedništvo HKoV
12. Zapovjedništvo za potporu
13. Orkestar OS
14. Dom Glavnog Stožera OS
15. Pukovnija vojne policije
16. Počasno-zaštitna bojna
17. Pleter-usluge d.o.o.
18. HRT - Religijski program
19. Savez povijesnih postrojbi
20. Rektoru bistročkog svetišta preč Domagoju Matoševiću, na znanje
21. Pismohrana, ovdje

DEKRETI I IMENOVANJA

fra Ilija Mikulić, OFM imenovan je kapelanom poslužiteljem Vojne kapelanije „Gospa velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ u Kninu te mu se produžuje služba za slijedećih godinu dana (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-25, od 11. lipnja 2018.).

don Željko Rakošec razriješen je službe policijskog kapelana poslužitelja policijske kapelanije „Sveti Euzebije i Polion“ u PU vukovarsko-srijemskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-27, od 5. srpnja 2018.). Nastavlja vršiti službu policijskog kapelana policijske kapelanije „Sveti Jeronim“ u PU osječko-baranjskoj.

don Ivan Begović imenovan je policijskim kapelanom policijske kapelanije „Sveti Euzebije i Polion“ u PU vukovarsko-srijemskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-28, od 5. srpnja 2018.).

don Ante Mihaljević razriješen je službe vojnog kapelana vojne kapelanije „Sveti Leopold Bogdan Mandić“ u Osijeku i odlazi u mirovinu (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-29, od 5. srpnja 2018.).

don Ante Mihaljević razriješen je službe dekana Osječkog vojnog dekanata (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-31, od 5. srpnja 2018.).

don Josip Kešinović imenovan je vojnim kapelanom vojne kapelanije „Sveti Leopold Bogdan Mandić“ u Osijeku (805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-30, od 5. srpnja 2018.).

o. Drago Majić, DI razriješen je službe vojnog kapelana vojne kapelanije „Sveti Sebastijan“ u Đakovu i vraća se u svoju provinciju (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-32, od 9. srpnja 2018.).

don Vladislav Mandura razriješen je službe vojnog kapelana vojne kapelanije „Blaženi Alojzije Stepinac i sveti andđeli čuvari“ u Karlovcu i Kamenskom i imenovan je vojnim kapelanom vojne kapelanije „Sveti Sebastijan“ u Đakovu (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-33, od 9. srpnja 2018.).

don Vladislav Mandura razriješen je službe dekana Karlovačkog vojnog dekanata zbog odlaska na drugo radno mjesto u Vojnom ordinarijatu (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-34, od 9. srpnja 2018.).

don Ivan Blaževac razriješen je službe vojnog kapelana vojne kapelanije „Sveti Franjo Asiški“ u Gospicu i imenovan je vojnim kapelanom Vojne kapelanije „blaženi Alojzije Stepinac i sveti andđeli čuvari“ u Karlovcu i Kamenskom (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-35, od 9. srpnja 2018.).

fra Žarko Relota, OFM Conv. razriješen je službe policijskog kapelana policijske kapelanije „Sveti Mihovil arkanđeo“ u PU splitsko-dalmatinskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-36, od 10. srpnja 2018.).

fra Žarko Relota, OFM Conv. razriješen je službe dekana Splitskog policijskog dekanata (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-37, od 10. srpnja 2018.).

s. Gordana Miškić razriješena je službe tajnika (vicekancelar) u kuriji Vojnog ordinarijata u RH (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-38, od 11. srpnja 2018.).

s. Jasmina Kokotić imenovana je na radno mjesto tajnika (vicekancelar) u kuriji Vojnog ordinarijata u RH (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-39, od 11. srpnja 2018.).

don Antonio Mikulić imenovan je vojnim kapelanom za 9. HRVCON RS misije u Afganistanu (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-40, od 17. srpnja 2018.).

fra Matej Ećimović, OFM imenovan je vojnim kapelanom vojne kapelanije „Sveti Franjo Asiški“ u Gospicu (805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-41, od 19. srpnja 2018.).

don Mario Vazgeč razriješen je službe policijskog kapelana policijske kapelanije „Sveti hrvatski mučenici“ u PU ličko-senjskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-42, od 19. srpnja 2018.).

fra Matej Ećimović, OFM imenovan je kapelanom poslužiteljem policijske kapelaniјe „Sveti hrvatski mučenici“ u PU ličko-senjskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-43, od 19. srpnja 2018.).

don Darko Poljak imenovan je kapelanom poslužiteljem policijske kapelaniјe „Sveti Mihovil arkanđeo“ u PU splitsko-dalmatinskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-44, od 24. srpnja 2018.).

don Marko Medo razriješen je službe vojnog kapelana vojne kapelaniјe „Sveti Ivan Pavao II.“ za MORH i GSOS RH u Zagrebu (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-49, od 30. srpnja 2018.).

o. Zrinko Nikolić, SMM razriješen je službe policijskog kapelana policijske kapelaniјe „Sveti

Nikola biskup“ u PU krapinsko-zagorskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-50, od 30. srpnja 2018.). Imenovan je vojnim kapelanom vojne kapelaniјe „Sveti Ivan Pavao II.“ za MORH i GSOS RH u Zagrebu (805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-51, od 30. srpnja 2018.).

don Branko Čagelj imenovan je policijskim kapelanom policijske kapelaniјe „Sveti Nikola biskup“ u PU krapinsko-zagorskoj (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-52, od 30. srpnja 2018.).

don Milenko Majić imenovan je za v.d. kapelana vojne kapelaniјe „Sveti Ilija prorok“ u Petrinji za vrijeme trajanja misije 9. HRVCON RS u Afganistanu na koju je poslan vojni kapelan don Antonio Mikulić (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-53, od 1. kolovoza 2018.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

Izvještaj sa susreta NAFCCC u Njemačkoj

Godišnja konferencija i susret vojnih kapelana vojnih zrakoplovstava NATO saveza ima tradiciju unazad preko četrdeset godina.

Svake godine održava se u nekoj drugoj zemlji sa nekom aktualnom temom. Ove godine 5. i 6. lipnja, a naglasak je bio na temi „Etike u vojnim zrakoplovstvima“

Udruženje NAFCCC (NATO Air Force Chaplains Consultative Committee) je višenacionalno i višekonfesionalno tijelo. Redovito su tu katolički vojni kapelani najbrojniji a slijede pravoslavni, protestantski, anglikanski i židovski dušobrižnici. Sudjelovalo je 26 kapelana iz 15 zemalja Europe i Amerike. Glavnina događanja odvijala se u Njemačkoj zrakoplovnoj časničkoj školi – bazi blizu Minhena. Domaćini su nam bili zapovjednici baza i časnici za odnose s javnošću.

Prvi dan radnog programa događaja imali smo etičko razmatranje na temu: *Naoružani dronovi i ubojiti autonomnih oružanih sustava*. Predavanje je održao stručnjak dr. Bernhard Koch. Tu smo upoznati sa dostignućima i planovima razvoja dronova i autonomnih oružanih sustava te njihovom primjenom u borbi protiv kriminala ili vojnog neprijatelja u ratnim uvjetima ali isto tako i o mogućnosti zlouporabe ako sustavi dođu u ruke terorista.

Drugo predavanje istog dana bilo je o *Žarištima sa dalekosežnim posljedicama – nemira na Bliskom istoku*. Predavanje je održao novinar Rolf Clement. U popodnevnim satima pratili smo ekrанизirano suđenje pilotu koji je srušio civilni zrakoplov iznad Minhena otet od terorista i usmjeren na stadion pun ljudi da bi se osvetio za rat u svojoj zemlji. Drama je nazvana *Teror i presuda*. Uz ispitivanje javnog mijenja dobiven je rezultat da je 80% glasača odobrilo obarenje civilnog zrakoplova tako da smo razmatrali dvije vrste presude

ovog moralno zahtjevnog događaja.

Nakon toga išli smo na spomen obilježe svim stradalim pilotima II. Svjetskog rata. Večernji program obuhvaćao je posjet poznatom velebnom Furstenfel samostanu benediktinaca gdje smo slušali o povijesti i kulturnoj važnosti toga mjestu. Tu nam je upriličen koncert na orguljama.

Slijedećeg dana, u sri. 6.6. upriličen je posjet mjestu stradanja Izraelskih sportaša na Minhenkoj zračnoj luci 1972 koji su došli na olimpijske igre. Održan je nagovor o okolnostima tragičnog događaja i molitva za poginule od strane rabina.

Ovaj dan imali smo nekoliko preleta helikopterom CH-53 do baza Neuburg/Donau i Laupheimgdje smo bili upoznati sa poviješću Njemačkog zrakoplovstva i vidjeli najnovije letjelice: Eurofighter i taktički helikopter za specijalne taktičke i antiterorističke jedinice. Upoznati smo sa sustavima zračnog nadzora te smo se vratili na Furstenfeldbruck od kuda smo i krenuli. Kroz sve ovo događa se i naša međusobna komunikacija i razgovori o situaciji u zemljama iz kojih dolazimo.

Zadnji dan službenog programa bio je posvećen upoznavanju povijesti, kulture i duhovnosti grada Minhena kao i Bavarske regije. Nakon kraćeg organizacijskog sastanka pošli smo posjetili modernu crkvu Srca Isusovog i imali predavanje o prvenstveno o značaju i vrijednosti arhitektonskog izražaja građevine. Nakon toga uputili smo se u posjet drevnoj židovskoj sinagogi praoča Jakova te smo upoznati sa poviješću i djelovanjem židovske zajednice u gradu i regiji.

Svečana završna večer u svečanim uniformama uz ceremonije govora i darivanja označila je službeni kraj godišnjeg susreta vojnih kapelana zračnih snaga NATO saveza.

Proslava sv. Antuna u Pridvorju

Na svetkovinu svetog Antuna, zaštitnika djece, siromaha i zatvorenika, u samostanu sv. Vlaha u Pridvorju, 13. lipnja 2018. godine održano je svečano misno slavlje i procesija. Misno slavlje predvodio je fra Ivo Kramar, policijski kapelan Policijske uprave dubrovačko-neretvanske. Koncelebrirao i propovijedao je fra Josip Barišić, župnik župe u Čilipima. Uz rukovodstvo i dječatnike Policijske uprave dubrovačko-neretvanske, proslavi su nazočili mnogobrojni vjernici iz

Pridvorja i okolnih mjesta. Poslije mise krenula je procesija s kipom sv. Antuna prema trgu, gdje su mnogobrojna djeca i okupljeno mnoštvo vjernika primili blagoslov.

Stoljećima se hrvatski narod utječe sv. Anti, moleći ga za izbavljenje iz nevolja, bolesti i svih životnih poteškoća, potaknuti živim svjedočanstvima njegove moći.

Svečano proslavljen Dan policijske kapelaniјe "Sv. Vid" u Rijeci

U četvrtak, 14. lipnja 2018. u riječkoj prvostolnici vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, povođom Dana policijske kapelaniјe "Sv. Vid", predslavio je euharistijsko slavlje. »Čestitam Vam blagdan sv. Vida sa željom da njegov primjer postojanosti u kršćanskoj vjeri sve do proljevanja krvi bude trajni izvor nadahnuća za krjeposni život svim vjernicima katolicima ove policijske kapelaniјe s vašim kapelanom vlč. Pavlom Mokrim. Čestitam i svim vjernicima Riječke nadbiskupije s nadbiskupom metropolitom Ivanom Devčićem«, rekao je na početku mise msgr. Jure Bogdan. Iz Rike sv. Vida, kako se grad na Rječini u prošlosti nazivao, odaslao je poruku o mučeništvu po uzoru na zaštitnika Riječke nadbiskupije sv. Vida.

»Jedna od glavnih vrlina - kreposti sv. Vida i svih drugih mučenika od staroga Rima do danas jest postojanost, ustrajnost u vjeri do smrti«, rekao je msgr. Bogdan. »Vid je bio iskreni, uvjereni kršćanin. Živio je iz vjere. A nju je hranio Božjom riječju koju je navještao u svojoj sredini u zgodno i nezgodno vrijeme, cjelovito. Hrabrio je okupljenu kršćansku zajednicu pred moćnim Dioklecijanom i drugim silnicima da ustraju u vjeri, jer je dobro znao, prosvijetljen vjerom, da neprijatelji Isusove poruke mogu ubiti tijelo, ali ne mogu ubiti dušu.« Dodao je da sveci, mučenici nisu prošlost te da su i danas kršćani proganjeni u nekim krajevima svijeta: »Sveci nas pozivaju da slijedimo Isusa i Evandgelje u današnje doba koje je sve manje skljono Isusovoj poruci.«

»Zar i mi svakodnevno ne doživljavamo sukobe materijalističkog pogleda na svijet i čovjeka s kršćanskim objavljenom porukom?! To čovjek osjeća najprije u svojoj savjesti, u svojoj nutritini, a onda i u društvu. Umjesto da se dijaloški traže najbolja rješenja za otvorena pitanja, u zapadnoj kulturi sve više se pribjegava javnom linču kršćanskih svetinja i službenika. Ne biraju se ni riječi ni sredstva ni metode. U ime slobode govoru sve glasniji je govor mržnje prema kršćanima, prema Crkvi. Kršćanski vjernik znao se i znat će i

s time nositi. Odgovor je uvijek isti: život po vjeri, suočen s Kristom. Svetost života!«

U nastavku je biskup Bogdan kazao da smo danas puni poštovanja prema vjeri sv. Vida i postojanosti u vjeri. Susret s njime, njegovim životom i svjedočanstvom vjere, nadahnuće je i za naš kršćanski život i ustrajnost u vjeri u zgodno i nezgodno vrijeme. On nas potiče i obvezuje kršćanski živjeti. Pred Bogom i u životu prema Bogu nitko nas ne može zamijeniti, jer nitko umjesto nas ne može za nas vjerovati. Drugi se za nas mogu moliti, ali u konačnici mi smo oni koji odlučujemo o svom životu s Bogom.

Tijekom prinosa darova simbolično su doneseni hrvatska zastava, krunica, policijska odora, zemlja, kruh i vino. Na kraju mise, prije završnog blagoslova, biskup Bogdan ukazao je na izazove policijskog posla, kazavši kako su policijski službenici nerijetko pod lupom javnosti i u negativnom kontekstu kritizirani. »Vi ste osobito bili u mojim molitvama na ovom misnom slavlju. Osiguravate miran suživot svih građana i neka vam Bog po zagovoru sv. Vida podari da odgovorno i profesionalno izvršavate svoje poslanje na korist našega društva i na sve veću slavu Božju.« Nakon mise, biskup Bogdan je blagoslovio prostore policijske kapelaniјe "Sv. Vid".

Uz msgr. Bogdana na misi su suslavili generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, vikar za pastoral u MUP-u fra Frano Mušić OFM te više vojnih i policijskih kapelana. Na misi su bili i djelatnici Samostalnog odjela za potporu Vojnog ordinarijata (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP), djelatnici Vojnog ordinarijata i pomoćnici kapelana. Svi oni se nalaze na duhovno-permanentnom četverodnevnom obrazovanju u policijskom odmaralištu u Valbandonu kraj Pule. Liturgijsko pjevanje animirala je klapa Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske "Sv. Matej" pod vodstvom policijskog kapelana vlč. Damira Vrabeca.

Proljetni susret djelatnika Vojnog ordinarijata u Valbandonu

U sklopu godišnjeg pastoralnog plana Vojnog ordinarijata u RH, od 12. do 15. lipnja 2018. godine održan je proljetni formativni susret djelatnika Vojnog ordinarijata. Na susretu su sudjelovali djelatnici iz Kurije i Ureda Vojnog ordinarijata, djelatnici MORH-ova Samostalnog odjela za potporu, djelatnici MUP-ove Samostalne službe za suradnju, pomoćnici policijskih i vojnih kapelana koji djeluju u Uredima vojnih kapelacija razmještenih u postrojbama Oružanih snaga RH. Početkom travnja sličan susret – seminar imali su i svećenici – vojni i policijski kapelani Vojnog ordinarijata. Susret je održan u policijskom odmaraštu Valbandon kraj Pule.

Tema susreta bila je "Odgovornost i savjesnost u provedbi dušobrižništva u vojsci i policiji". Voditelji su bili generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral u MUP-u fra Frano Musić OFM i policijski kapelan za Policijsku upravu istarsku i župnik Fažane don Ilija Jakovljević.

Susret je započeo u utorak, 12. lipnja u večernjim satima okupljanjem sudionika u Valbandonu. U srijedu ujutro prvo tematsko predavanje pod naslovom "Veličina i snaga ljudske riječi: Odgovornost za izgovorenu riječ" održao je vikar fra Frano Musić OFM. Započevši izlaganje određivanjem termina "rijec" kao sredstva komunikacije te njenim sadržajem i porukom, predavač je usporedio riječ s odorom vojnika i policajca koje daju značenje i poruku. Riječ ima stvaralačku snagu i u biblijskim tekstovima pojavljuje se kao izravan izvor života. Stoga je potrebno voditi računa o izgovorenoj riječi. Kao negativan aspekt riječi istaknuta je psovka čija je snaga uvijek rušilačka i štetna. Besmislenost psovke sagledana je s vjerskog, kulturnog, zdravstvenog, pedagoškog i utilitarnog aspekta. Na kraju predavanja istaknuti su biblijski tekstovi koji upozoravaju na štetnost psovke.

Generalni vikar don Marko Medo održao je popodnevno predavanje o odgoju savjesti vojnika

i policijskog službenika na temelju biblijskih tekstova, učiteljstva Crkve i svetačkih primjera. Biblijski tekstovi ističu vojnike kao one koji trebaju biti moralna vertikala u zajednici. Vojnik vjernik treba biti božanski usmjerjen i živjeti po božanskim načelima kako bi bio smjerokaz spasenja braći. Istaknut je primjer vojnika i sveca Martina Tourskoga. Nakon predavanja održana je diskusija i motivacijski nagovor o provedbi dušobrižništva u vojnim i policijskim kapelijama.

Drugi dan susreta zaključen je svetom misom u župi sv. Kuzme i Damjana u Fažani na blagdan svetog Ante Padovanskoga. U homiliji je vikar fra Frano Musić predstavio život svetog Ante, sveca koji je toliko drag hrvatskom narodu.

U četvrtak, 14. lipnja sudionici susreta pridružili su se slavlju Dana policijske kapeljanije "Sveti Vid" u Rijeci. Svetu misu predslavio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. Održao je homiliju posvećenu svetom Vidu, kršćanskom vjerniku laiku koji je mučen 303. godine u južnoj Italiji za vrijeme rimskog cara Dioklecijana. Na misi je suslavilo deset policijskih i vojnih kapelana, a sudjelovali su policijski službenici iz Policijske uprave primorsko-goranske s njezinim načelnikom Tomislavom Dizdarom te predstavnici

Hrvatske vojske i udruga proizašlih iz Domovinskog rata. Nakon mise sudionici proljetnoga susreta posjetili su riječku župnu crkvu Uznesenja Marijina - Assunta. S poviješću grada i župne crkve upoznao ih je župnik don Sanjin Francetić. Sudionici su razgledali Kosi toranj, riječki Korzo te ušće Rječine i mjesto na kojem je sveti papa Ivan Pavao II. 2003. godine slavio svetu misu prilikom trećeg pastoralnog pohoda Hrvatskoj.

Zadnjeg dana susreta, u petak, 15. lipnja djelatnici Vojnog ordinarijata i Službi te vojni i policijski pomoćnici kapelana sudjelovali su na svetoj misi u kapeli blaženog Miroslava Bulešića u Valbandonu. Misu je predslavio biskupski vikar fra Frano Musić OFM.

Završno predavanje održao je don Ilijan Jakovljević na temu "Blaženi Miroslav Bulešić – uzor kršćanskog života". Predavač je razmotrio pitanje identiteta na temelju duhovnog dnevnika blaženog Miroslava te odnos pojedinca prema službi, kolegama i bližnjima. »Spomeni se sebe, što si, koja su tvoja obećanja i nećeš zalutati!«, poručuje nam blaženi Miroslav.

Nakon ručka djelatnici su se uputili prema svojim matičnim postrojbama i domovima.

Mađarevo svečano proslavilo blagdan sv. Vida

U petak, 15. lipnja 2018. godine vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predslavio je svečano euharistijsko slavlje na svetkovinu svetog Vida, u župi sv. Vida i sv. Jurja mučenika u Mađarevu. Uz koncelebraciju više svećenika te policijskog kapelana i župnika vlc. Vjekoslava Vidačeka, svečano je proslavljena svetkovina sv. Vida. Uz velik broj vjernika na misi je sudjelovao i gradonačelnik Novog Marofa gospodin Siniša Jenča i njegov zamjenik gospodin Ivica Šantek.

Na početku propovijedi biskup Bogdan čestito je župljanim blagdan svetog Vida, poželjevši da ga nasljeđuju svojim životom. Nastavio je govoriti o liku svetog Vida, opisavši način na koji je bio mučen. Govoreći o imenu sv. Vida, napomenuo je kako su u djelu "Bibliotheca Sanctorum"

spomenuta tri sveca i mučenika istoga imena. Istaknuo je da je sv. Vid osuđen i mučen zbog svojeg dosljednog kršćanskog života, ali i da je »osudom Vida osuđeno daleko više od jednoga čovjeka. Osuđena je misao, ideja, poruka, sloboda izbora. Osuđen je kršćanski svjetonazor. Osuđena je Crkva!«

Osvrnuvši se na pročitana misna čitanja, msgr. Bogdan je naglasio: »Jedna od glavnih vrlina - kreposti sv. Vida i svih mučenika od staroga Rima do danas jest postojanost i ustrajnost u vjeri do smrti. Vid je bio iskreni, uvjereni kršćanin. Živio je iz vjere. Nju je hranio Božjom riječju koju je naviještao u svojoj sredini u zgodno i nezgodno vrijeme, cjelovito. Pred moćnim Dioklecijanom i drugim silnicima hrabrio je okupljenu kršćan-

sku zajednicu da ustraje u vjeri, jer je dobro znao, prosvijetljen vjerom, da neprijatelji Isusove poruke mogu ubiti tijelo, ali ne i dušu.«

U nastavku je biskup Bogdan govorio o mučenicima današnjeg vremena, koji svakodnevno zbog vjere bivaju mučeni. Propovijedao je o kršćanima koji ne žive život u svjetlu vjere, nego se gube na stranputicama svijeta. Biskup Bogdan pozvao je okupljene vjernike: »Neka nas Bog obdari svojom milošću i neka nam dade snage da budemo svjetlo svijeta u današnjemu vremenu, kao što je

sv. Vid bio u svomu vremenu. To će biti najbolja proslava Boga i današnjega sveca i mučenika.«

Na kraju euharistijskog slavlja župnik vlč. Vidaček zahvalio je biskupu Bogdanu što se odazvao da predslavi proslavu svetog Vida. Zahvalio je svećenicima koji su koncelebrirali, kao i onima koji su ispunjavali. Zahvalio je i župljanima koji doprinose napretku i obnovi župe, kao i gradskim vlastima i gradonačelniku. Zahvalu je uputio i pjevačima koji su doprinijeli svečanoj proslavi sv. Vida.

Završetak Godine Križevačke eparhije

Svečanom arhijerejskom liturgijom sv. Ivana Zlatoustog koju je u katedrali Presvete Trojice u Križevcima predvodio križevački vladika Nikola Kekić završena je u nedjelju, 17. lipnja Godina Križevačke eparhije o 240. obljetnici njezine uspostave.

U susluženju liturgije bili su zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, zadarski nadbiskup i predsjednik HBK-a Želimir Puljić, đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić te biskupi varażdinski Josip Mrzljak, sisački Vlado Košić, bjelovarsko-križevački Vjeloslav Huzjak, dubrovački Mate Uzinić, gospicko-senjski Zdenko Križić, vojni ordinarij Jure Bogdan, kao i zagrebački pomoćni biskupi Ivan Šaško i Mijo Gorski, tajnik Apostolske nuncijature mons. Janusz Stanislaw Blachowiak i umirovljeni đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić. Suslavili su i svećenici Žumberačkog vikarijata predvođeni vikarom Željkom Pajićem. Na liturgiji su se okupili domaći vjernici, kao i hodočasnici pristigli sa Žumberka, te predstavnici grada Križevaca i Koprivničko-križevačke županije.

Na početku homilije kardinal Bozanić napomenuo je kako se u sastavu Zagrebačke crkvene pokrajine nalazi i sufraganska biskupija Križevačka eparhija, što predstavlja posebnost i bogatstvo. Podsjetio je kako su katolici istočnog obreda koji čine Križevačku eparhiju sa svojim bizantsko-slavenskim obredom hrvatske, ukrajinske i rusinske baštine članovi jedne, svete katoličke i apostolske Crkve.

Istaknuo je da to uključuje liturgijske, bogoslovne, duhovne i pravne posebnosti. Vjernike rimokatolike kardinal Bozanić pozvao je da vrednuju i poštuju posebnost ove samosvojne Crkve te da pomognu braći i sestrama istočnog obreda živjeti obredno bogatstvo prema svojim posebnim uredbama.

Katolike istočnog obreda kardinal je pak pozvao: »Njegujte i čuvajte svoju bogatu baštinu, cijenite svoj obred i u njemu odgajajte svoju djecu. Čuvajmo i živimo vjeru svojih otaca, vjeru kako su nam je predali naši pređi i budimo ponosni na nju. Ne zaboravimo da su vjernici, kako rimokatolici tako i vjernici katolici istočnog obreda, svoju katoličku vjeru u davnoj i nedavnoj prošlosti u nas često svjedočili i do mučeništva.«

U nastavku homilije, kardinal Bozanić osvrnuo se na dva razdoblja ove samostojne Crkve. Prvo razdoblje počinje godine 1611. kad je biskup Simeon Vratanja u Rimu s Apostolskom Stolicom sklopio uniju te tako obnovio crkveno zajedništvo. Kardinal je naglasio kako za obnovu toga crkvenoga zajedništva velike zasluge ima i zagrebački biskup Petar Domitrović, koji je Marčanskoj biskupiji darovao dio posjeda Zagrebačke biskupije te župnik u Kloštru Ivaniću Martin Dubravić, koji se snažno zauzimao za vjernike te biskupije. Drugo razdoblje za grkokatolike u Hrvatskoj počinje godine 1777. Posljednji marčanski biskup Bazilije Božičković godinama je nastojao da se umjesto Marče za grkokatolike osnuje jedna nova biskupija u Hrvatskoj. U tome su ga po-

dupirale mnoge utjecajne osobe na bečkom dvoru, a najviše austrijska carica i hrvatsko-ugarska kraljica Marija Terezija.

Ona je kao baštinica privilegija apostolske kraljice, godine 1776. za grkokatolike osnovala Križevačku biskupiju. Papa Pio VI. je 17. lipnja 1777. bulom *Charitas illa* i kanonski ustanovio Križevačku eparhiju, a za prvoga biskupa imenovao dotadašnjega marčanskog biskupa Bazilija Božičkovića. Kardinal je podsjetio kako su u sastav Marčanske biskupije uz grkokatolike Hrvate ušli i grkokatolici Rusini u Bačkoj, a 1924. godine i grkokatolici Ukrajinci u Bosni i grkokatolici Makedonci. Urušavanjem komunističkog režima i uspostavom novih država ovog dijela Europe došlo je i do novog ustroja Katoličke Crkve u nas. Križevačkoj eparhiji danas pripadaju vjernici grkokatolici u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Sloveniji. Prošlog mjeseca uspostavljena je Strumičko-skopljanska eparhija za vjernike katolike istočnog obreda u Makedoniji, a za grkokatolike u Srbiji ranije je uspostavljen novi Apostolski egzarhat u Vojvodini.

Križevačka eparhija odlikuje se bogatstvom posebnosti i jedinstvom u različitosti. Tu su tri naroda, Hrvati, Ukrajinci i Rusini, tri duhovne baštine, tri jezika. Stoga smijemo slikovito reći da Katolička Crkva u Hrvatskoj još od godine 1611.

diše »na oba plućna krila«, kako je to volio naglašavati sveti papa Ivan Pavao II. Kardinal Bozanić je nastavio: »To je naša hrvatska crkvena baština koja nas sve poziva i obvezuje na uzajamno upoznavanje, suradnju i bratsko poštovanje.« Svećenicima Križevačke eparhije obratio se riječima: »Molim i želim da velikodušnom i strpljivom pastoralnom ljubavlju okupljate i hrabrite svoje vjernike. Budimo u tome jedni drugima od pomoći, jer imamo plod za posvećenje, a svršetak život vječni.«

»Neka Presveta Trojica, Trojedini Bog Otac i Sin i Duh Sveti po zagovoru presvete Bogorodice, Majke Crkve i svetih triju svetitelja Bazilija Velikoga, Ivana Zlatoustoga i Grgura Bogoslova, nebeskih zaštitnika Križevačke biskupije, svetoga mučenika za jedinstvo kršćana Marka Križevčanina i blaženoga Alojzija Stepinca, svjedoka čiste savjesti, obdari obiljem milosti pastire i vjerni puk Križevačke eparhije i sveopće Crkve Katoličke.«, zaključio je kardinal Bozanić.

Na kraju liturgije zahvalnu riječ uputio je vladika Kekić. Posebnu zahvalu uputio je prisutnim (nad)biskupima koji su time iskazali zajedništvo Crkve na ovim prostorima. Pjevanje je predvodio katedralni zbor u zajedništvu s pjevačima HPD "Kralnik" pod ravnanjem Ozrena Bogdanovića.

Hodočašće Vojne kapelaniјe "Sv. Petar i Pavao" Majci Božjoj Remetskoj

Pripadnici Hrvatskog ratnog zrakoplovstva (HRZ), Bojne nuklearno-biološko-kemijske obrane (NBKO), Bojne veze, branitelji iz prve postrojbe protuzračne obrane grada Zagreba (PZO) i Bojne Frankopan s članovima obitelji hodočastili su u utorak, 19. lipnja 2018. godine u marijansko svetište u gradskom naselju Remete. Hodočasnike su vodili vojni kapelan o. Viktor Grbeša i pomoćnik Lorenc Tomkić.

Prvotno su pohodili Muzej blaženog Alojzija Stepinca, otvoren 1995. godine koji javnosti predstavlja brojne dokumente i predmete kojima se za života služio kardinal Stepinac, umjetnička poprsja te fotografije vezane za njegov život i djelovanje. Hodočasnike je kroz muzej i katedralu stručno vodio čuvar zbirke prof. Tomislav Plukavec. Nakon prigodne molitve uz odar blaženog Alojzija Stepinca, hodočasnici su pješice krenuli

putem kojim su kardinali bl. Alojzije Stepinac i Franjo Kuharić jedanput tjedno hodočastili Majci Božjoj Remetskoj.

Putem su pohodili crkvu svetog Ivana Krstitelja u Novoj Vesi, gdje ih je srdačno dočekala i s poviješću crkve i Družbe sestara Služavki Malog Isusa upoznala s. Kristina Maslač.

Na groblju Mirogoj odali su počast i pomolili se za prvog hrvatskog predsjednika dr. Franju Tuđmana i za sve poginule branitelje u Domovinskom ratu kod središnjeg križa u Aleji poginulih hrvatskih branitelja.

Stigavši u Remete, bogoslov Marko Malić upoznao ih je s poviješću svetišta Majke Božje Remetske. Vrhunac hodočašća, misno slavlje u svetištu, predvodio je vojni kapelan o. Viktor Grbeša.

Sveta misa na promociji 153 polaznika vojnih škola u Vukovaru

U sklopu programa obilježavanja Dana državnosti u Vukovaru je 20. i 21. lipnja 2018. godine održana svečana promocija 153 polaznika vojnih škola Hrvatskog vojnog učilišta (HVU) "Dr. Franjo Tuđman". Dvodnevni program ovogodišnje svečanosti započeo je 20. lipnja u jutarnjim satima polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća na vukovarskom Memorijalnom groblju i spomenobilježju Ovčara. Svečana koncelebrirana misa održana je u crkvi Sv. Filipa i Jakova za polaznike vojnih škola, njihove zapovjednike i nastavno osoblje. Uz njih su na misi bili načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske (GS OS RH) general zbora Mirko Šundov, brigadni general Željko Živanović i zamjenik zapovjednika HVU-a brigadir Željko Dadić. Misu je predslavio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s generalnim vikarom don Markom

Medom, gvardijanom samostana i vukovarskim župnikom fra Ivicom Jagodićem OFM i vojnim kapelanom iz Vinkovaca fra Matom Vincetićem OFM.

Tumačeći misne tekstove dana, biskup je u povijedi rekao da se u današnjem vremenu od vjernika očekuje autentičnost života. Isus nas poziva na aktivno življenje vjere. Pripadnost Isusu iz uvjerenja prožima ljudsko srce i cijelo čovjekovo biće, što se onda odražava na svim razinama života i djelovanja kršćanina. Opasnost je trajna i posvudašnja biti obijeljeni grobovi, zadovoljavati izvanjsku formu zaodjenetu lijepim riječima, izvršavanjem propisa i zadržavati se samo na tome. Isus izgrađuje integralnog čovjeka, s uvjerenjem i ne zadovoljava se samo formom. Ljudi danas radije slušaju svjedočeg nego učitelje, a ako slušaju učitelje onda ih slušaju zato što su svjedo-

ci. Nikad ne bismo smjeli ostati na deklarativnoj razini »kako to u sinagogama i na ulicama čine licemjeri da bi ih ljudi hvalili. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću«. Vjera mora proizlaziti iz unutarnjeg uvjerenja, iz susreta sa živim Bogom Isusom Kristom. Biskup Bogdan je istaknuo da djela ljubavi, milostinja, post i molitva jesu sredstva u životu vjernika po kojima postajemo istinskim svjedocima Isusa Krista. Ona nisu sredstva kojima se pokazujemo ili hvalimo pred drugima. Ljudi danas traže autentične svjedočke vjere. Djela ljubavi, milostinja, post i molitva svima koji ih istinski prihvate i žive u skrovitosti svoga srca mogu pomoći u osobnom i profesionalnom životu. Biskup Bogdan je istaknuo primjer obraćenja sv. Augustina za kojeg je neumorno molila njegova majka Monika. Presudan trenutak za njegovo krštenje bio je primjer autentičnog života i molitve milanskog nadbiskupa sv. Ambrozija. Biskup je pozvao vjernike da žive autentično i da u svojem vojnem pozivu budu nositelji kršćanskih vrijednosti. Misno slavlje završeno je pjesmom "Tebe Boga hvalimo". Na misi je pjevala klapa "Sveti Juraj" HRM-a.

Nakon mise sudionici su se iz crkve u svečano-mime mimođedu kroz Vukovar uputili do velikog središnjeg križa u luci na Dunavu, podignutom u spomen na žrtve Domovinskog rata pale za slobodnu Hrvatsku. Položili su vijence i zapalili svijeće, a vojni biskup je predmolio molitvu za sve poginule i nestale u Domovinskom ratu.

U poslijepodnevnim satima na središnjem gradskom trgu, Trgu Republike Hrvatske, priređen je prigodni program za sve Vukovarce, goste,

uzvanike i polaznike vojnih škola. Održan je akrobatski nastup pilota Hrvatskog ratnog zrakoplovstva "Krila Oluje" te akrobatsko-ceremonijalne radnje Počasno-zaštitne bojne, koncert orkestra Oružanih snaga RH i klape sv. "Sveti Juraj" HRM-a.

U četvrtak, 21. lipnja u Memorijalnom centru Domovinskog rata održana je svečana promocija 153 polaznika vojnih škola HVU-a. Uz polaznike, njihove obitelji, rodbinu i prijatelje svečanosti su nazočili predsjednica RH i vrhovna zapovjednica OS RH Kolinda Grabar-Kitarović, izaslanik predsjednika Vlade RH, potpredsjednik vlade RH i ministar obrane Damir Krstičević, načelnik GS OS RH general zbora Mirko Šundov, vojni biskup msgr. Jure Bogdan, generali HV-a, vukovarski gradonačelnik Ivan Penava, saborski zastupnici, visoki dužnosnici i predstavnici hrvatskog javnog, društvenog, političkog, znanstvenog, kulturnog i gospodarskog života te predstavnici županije i grada.

Nakon prijavka i pregleda svečanog postroja polaznika vojnih škola započela je svečanost promocije polaznika, kao i pohvale i nagrade najboljima. Tijekom svečanosti promovirani su polaznici visoke dočasničke izobrazbe, intergranske zapovjedno-stožerne škole, temeljne časnicike izobrazbe i pilota i ratne škole. Prigodne govore održali su zamjenik zapovjednik HVU-a brigadir Željko Dadić, načelnik GS OS RH general zbora Mirko Šundov, ministar obrane Damir Krstičević i predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović.

Povijesne postrojbe Hrvatske vojske na Oltaru domovine

U subotu, 23. lipnja 2018. godine Savez povijesnih postrojbi Hrvatske vojske obilježio je Dan državnosti na Oltaru domovine na Medvedgradu.

Sudjelovalo je petnaest povijesnih postrojbi Hrvatske vojske. Prigodnu molitvu predvodio je vojni

ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan s generalnim vi-karom Vojnog ordinarijata don Markom Medom.

U čast Republike Hrvatske ispaljeno je dvadeset pet počasnih plotuna, održana je minuta šutnje za sve preminule veterane Domovinskog rata i preminule članove povijesnih postrojbi.

Sveta misa za domovinu

Svetu misu za domovinu prigodom Dana državnosti u ponedjeljak, 25. lipnja 2108. u crkvi sv. Marka u Zagrebu predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. U koncelebraciji je, uz desetak svećenika, bio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giuseppe Pinto, križevački vladika Nikola Kekić, vojni ordinarij u RH Jure Bogdan, hvarske biskup Petar Palić, tajnik nuncijature mons. Janusz Stanislaw Blachowiak. Misi su nazočili mnogobrojni vjernici i hrvatski branitelji te predstavnici političkoga, javnoga i kulturnoga života, predvođeni predsjednicom RH Kolindom Grabar-Kitarović, predsjednikom Hrvatskoga sabora Gordanom Jandrokovićem i predsjednikom Vlade Andrejem Plenkovićem.

Okupljenima je pozdravnu riječ uputio domaći župnik Vladimir Magić. Zahvalio je na dolasku i molitvi na nakanu za dobro i blagoslov domovi-

ne Hrvatske, za slogu, mir, jedinstvo i sigurnost u domovini.

Na početku homilije, kardinal je osvijestio kako Dan hrvatske državnosti uvijek iznova potiče na obnovu zahvalnosti Gospodinu i svima koji su svojom žrtvom pridonijeli ostvarivanju slobode naroda, izgradnji mira i pravednosti s ciljem da život bude otvoren punini svojega smisla. Dan državnosti je ujedno i dan koji poziva na obnovu odgovornosti što je kao građani i kršćani imamo za hrvatsko društvo i hrvatsku domovinu, osobito u trenucima nejasnoća, previranja i prijetnji, kojima se utemeljujuća polazišta pokušavaju zamagliti ili dokinuti. »Ti se naglasci i odnosi, na stanovit način, slijevaju i zrcale u Evanđelju, koje nam je navješteno, u Isusovim riječima koje su poznate i nekršćanima, a izgovorene su kao odgovor na pitanje ljudi, čija nakana nije bila usmjerena prema dobru.«

Osvrnuvši se na misno evanđelje i na pitanje »Je li dopušteno dati porez caru ili nije?«, kardinal je upozorio kako mnogi komentatori nalaze u ovom evanđeoskom odlomku temelj za razlikovanje političkih i vjerskih sustava. U njemu vide podjelu vlasti na duhovnu i svjetovnu, što nije neutemeljeno, no Isusova poruka je puno dublja. Isus odgovara polazeći od onoga što svi mogu vidjeti, od lika i natpisa na kovanici koja mu je pokazana, ali mijenja riječ dopušteno u imperativ: »Podajte caru carevo!«. Posrijedi je nešto što treba učiniti i to je djelo pravednosti. Govoreći o simbolici slike vladara, propovjednik upozorava da zajednički život ljudi zahtijeva ustroj i ustavove, političke i gospodarske, društvene i vjerske, koje uređuju i štite vrijednote, zemlju, domovinu i život građana. Nije dopušteno i nije pravedno zanemariti te prisutnosti. Nijedna vremenita zbilja, nijedan politički, društveni i gospodarski sustav nikada nije savršen. Može i mora se poboljšavati i jačati u korist čovjeka, u dijalogu i suradnji nositelja vlasti i građana, zauzimanjem, umnošću, poštivanjem zakonitosti i hrabrošću, a ponajviše moralnom ispravnošću. Kardinal je kazao kako to zahtijeva pravednost, naglasivši kako postoji dublja i korjenitija pravednost na koju Isus upućuje riječima: »Podajte Bogu Božje!«. Dati, štovi-

še vratiti Bogu ono što mu pripada znači davati svjedočanstvo o Božjem daru koji je u nama.

U nastavku homilije, kardinal je podsjetio kako se ovogodišnji Dan državnosti slavi u ozračju dvadesete obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca. Taj povjesni dan za život Crkve i hrvatskoga naroda, sveti papa Ivan Pavao II. darovao nam je da nam bude kompas po kojem se moramo orijentirati. Kardinal je istaknuo tri poticaja za hrvatski narod, a na koje upućuje i blaženi Stepinac: poštivanje savjesti, njegovanje nade, ljubav prema domovini i ostanak u njoj.

Kardinal Bozanić je podsjetio kako je savjest bl. Alojzija Stepinca sve do kraja ostala svetište ispunjeno svjetлом, čist prostor u kojem se jasno razabire dobro od zla, časna od nečasnih djela, velikodušnost od sebičnosti. Snaga zajednice očituje se u slobodi koja je usklađena s Božjom voljom i koja svoje najjače uporište ima u slobodi savjesti. Snaga Hrvatske je upravo u tome. Stoga je pogubno slušati svjedočanstva o nepoštivanju čovjekove savjesti u gospodarskome, političkome i kulturnom životu. Kardinal je upozorio: »Znamo da postoje razni načini ucjenjivanja ljudi, pritisaka na savjest, obrazloženja

koja su spremna žrtvovati savjest radi navodnih viših ciljeva. No, samo Bogu dugujemo konačnu poslušnost. To je zadnji korak u bespomoćnost koju osjećaju pojedinci, a zatim i čitave skupine, osjećaj bespomoćnosti pred umreženim strukturama koje nadilaze granice stranaka i država, a koje onemogućuju živjeti hrvatsko zajedništvo, poticati napredak i buditi snagu za dobra djela.«

Propovjednik je podsjetio kako su Stepinca nastali protjerati iz Hrvatske. On je, međutim, ostao i nastavio donositi plodove utjehe i snage njemu povjerenim vjernicima i drugim ljudima, pogazenima u njihovu dostojanstvu. Njegov ostanak plod je pouzdanja u Gospodina.

Propovjednik je povukao usporedbu s današnjim vremenom, kada mnogi, a osobito mladi školovani ljudi i čitave obitelji iseljavaju zbog gospodarskih razloga. »Ima ljudi koji ne pronađe drugaćiji način preživljavanja i znam da im je teško ostaviti dom i zavičaj, lude i povezaništvi. No, ima onih koji mogu birati, a koji svojim ostankom pomažu i drugima. Treba jasno reći da se ljubav toliko puta očituje ostajanjem. Za nas kršćane to je ostanje ponajprije uz Boga, ali i uz druge ljudе; ostanje u svome pozivu, ostanje uz domovinu.«

Postavljajući pitanje »Što je ono što u nas usporava željeni napredak?«, kardinal je ustvrdio: »Naravno, silnici i sebične interesne skupine skloni

su lomiti svaku novu iskru nade, obeshrabrujući pokušaje da se gradi na istini. (...) Kao službenik Crkve nemam pretencija ulaziti u stručnu pro-sudbu, na što su drugi pozvani. Samo spominjem neka pitanja koja toliki ponavljaju: Štiti li naše zakonodavstvo na gospodarskom području malog čovjeka ili interesne skupine i lance moćnog kapitala? Zašto toliki u dobromanjernim pokušajima nailaze na nerazumljive zapreke i obeshrabreno posustaju? Suočava li se hrvatsko društvo na institucionalnoj razini studijski, ozbiljno i politički djelotvorno s demografskom krizom u kojoj se nalazimo?« Homiliju je kardinal Bozanić zaključio molitvom za hrvatsku domovinu.

U molitvi vjernika molilo je za mudrost onih koji vode domovinu, kao i za sve koji su se u povijesti našeg naroda žrtvovali za njezinu slobodu. Nakon popričesne molitve, kardinal Bozanić je rekao: »Zahvalni smo za sve dobro koje čine vlasti u domovini, ali u isto vrijeme molimo za novu hrabrost kako bi se hrabrije svi zajedno suočili s kočnicama koje priječe napredak.«

Na kraju euharistijskog slavlja odana je počast domovini himnom "Lijepa naša". Euharistijsko slavlje pjevanjem je uveličao oratorijski zbor crkve sv. Marka "Cantores sancti Marci" pod ravnateljem prof. Jurice Petra Petrača, uz pratnju na orguljama prof. Pavla Mašića. Izvedena je Hrvatska misa skladatelja Franje Serafina Vilhara-Kalskog (1852.-1928.).

Obilježena 27. obljetnica oružanog otpora na glinskom području

U organizaciji Ministarstva unutarnjih poslova, u utorak, 26. lipnja 2018. u Glini, obilježena je 27. obljetnica početka oružanog otpora srpskom agresoru na glinskom području. Tom je prigodom upriličen cijelodnevni program na kojem je sudjelovao vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bođan, u pratnji đakona Vojnog ordinarijata don Branka Čagelja.

Vojnog biskupa dočekao je policijski kapelan don Ivo Borić koji je na službi u Sisku. Na spomen danu su sudjelovali ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, posebni savjetnik i izaslanik predsjednice Republike Hrvatske Ante

Deur, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i zamjenik župana Sisačko-moslavačke županije Ivan Celjak, ministar Hrvatskih branitelja Tomo Medved, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, posebni savjetnik ministra unutarnjih poslova umirovljeni general pukovnik Mladen Markač, gradonačelnik grada Gline Stjepan Kostanjević, saborski zastupnici, predstavnici nadležnih državnih tijela i tijela lokalne i područne samouprave, predstavnici raznih ustanova, udruga i organizacija. Na obljetnici su sudjelovali branitelji i mještani Gline te obitelji poginulih branitelja Gline i druge braniteljske udruge.

Nakon ceremonije podizanja hrvatskog stijega te polaganja vjenaca i paljenja svijeća ispred spomen-obilježja poginulim hrvatskim braniteljima i civilnim žrtvama u Domovinskom ratu, msgr. Jure Bogdan uputio je prigodnu riječ i pomolio se za sve pokojne branitelje. Biskup je rekao kako je motiv okupljanja ljubav prema domovini, odavanje zahvalnosti i poštovanja prema svima koji su doprinijeli slobodi i obrani naše domovine. Posebice se spomenuo poginulih i ranjenih hrvatskih branitelja. Ova je obljetnica važna upravo danas, kad prijeti zaborav i kad se događaji prije dvadeset sedam godina sustavno pokušavaju interpretirati drugačije. »Naše molitve uzdižemo dobrome Bogu sa zahvalnošću na daru slobode i domovine. Ova lijepa Domovina nam je dana na čuvanje i daljnje oplemenjivanje, nakon što su mnogi stoljećima za nju proljevali krv«, rekao je biskup Bogdan u kratkome obraćanju.

Nakon biskupove molitve prisutni su se u mimođodu, predvođeni ratnim zastavama, uputili od spomen-obilježja do Hrvatskog doma, gdje je održana svečana akademija. Nazočni su se riječu i slikom prisjetili događaja na današnji dan prije dvadeset sedam godina. Spomenuto je da

su pobunjeni Srbi, nakon što je Sabor prihvatio Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske, u terorističkoj akciji napali Policijsku postaju u Glini. Hrvatski su se policijci hrabro oduprli srpskim paravojnim formacija-ma. Tom je prilikom poginuo pričuvni policajac Tomislav Rom, dok su neki ranjeni i zarobljeni. Smrtno stradali hrvatski policajac Tomislav Rom je zajedno s drugim braniteljima postao simbol otpora i junaštva hrvatskih branitelja. Zbog slabe naoružanosti hrvatskih snaga i velike nadmoći u tehnici i ljudstvu velikosrpskih osvajača, podržavanih od strane JNA i brojnih pobunjenika, hrvatska je policija bila prisiljena napustiti postaju i poći sa stanovništvom u povlačenje, a grad je pao u ruke pobunjenih Srba.

Poslije svečane akademije okupljeni su se uputili u Park bana Josipa Jelačića, gdje je održan prigodni program "Policija danas u službi građana", pokazna vježba ATJ Lučko, taktičko-tehnički zbor Hrvatske policije te kulturno-umjetnički program. Gostima su podijeljene porcije graha.

U popodnevним satima u župnoj crkvi sv. Ivana Nepomuka u Glini služena je sveta misa.

Dan vojne kapelaniјe "Sveti Ivan Krstitelj" u Požegi

U srijedu, 27. lipnja 2018. vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan sudjelovao je na proslavi dva desete obljetnice osnutka vojne kapelaniјe "Sveti Ivan Krstitelj" u vojarni "123. brigade HV" u Požegi. Tom je prigodom biskup Jure Bogdan predslavio euharistijsko slavlje u kapelici posvećenoj sv. Ivanu Krstitelju. S biskupom Bogdanom su u koncelebraciji bili vojni kapelan domaćin vlč. Željko Volarić, vojni kapelani p. Drago Majić DI, vlč. Ante Mihaljević i fra Mato Vincetić OFM. Koncelebrirali su i svećenici iz Požeške biskupije, župnik župe sv. Ivana Krstitelja u Požegi vlč. Branko Šipura, voditelj katedralnog zbora vlč. Mario Večerić, kapelan požeške katedrale sv. Terezije Avilske vlč. Robert Kupčak i župnik župe sv. Ane Skenderovci vlč. Mijo Lasović. Čakonirao je don Branko Čagelj, čakon Vojnog ordinarijata.

U ime zapovjednika Zapovjedništva za potporu, na svetoj misi sudjelovao je brigadir Ivan

Jušić, dožupan Požeško-slavonske županije Vojdran Neferović, dogradonačelnik grada Požega Ferdinand Troha, zamjenik načelnika Policijske uprave požeško-slavonske Dalibor Bauer, predsjednik Koordinacije udruga proisteklih iz Domovinskog rata Anto Pavličević, zapovjednik Središta za temeljnu obuku brigadir Milan Čorak, zapovjednik Dočasničke škole pukovnik Zdenko Šakota, domaćin zapovjednik Središta za obuku i doktrinu logistike Požega i zapovjednik vojarne "123. brigade HV" Požega pukovnik Mato Tomašević. Sve prisutne prije početka misnog slavlja pozdravio je vlč. Volarić.

Čestitavši imendan svima koji ga slave, biskup Bogdan je homiliju posvetio Ivanu Krstitelju i naglasio važnost koju mu Crkva pridaje. Opisao je njegov život i proročku ulogu. Istaknuo je njegovu čvrstu i nepokolebljivu osobnost: »Plijenio je pažnju svojih suvremenika. Njegov govor nije

bio neki mekušasti stil, celofanska poruka ili reklama, sladunjavi rječnik, osrednjost. Mediokriteti nikoga ne mogu oduševiti za visoke ideale! Ivan je privlačio svojim radikalnim stilom života i djelovanja, svojom pokorom, opredijeljenošću, karakterom, nepotkupljivošću, daleko od svake korumpiranosti koju je žestoko osuđivao.« Govoreći o Ivanu kao preteči Mesije, biskup Bogdan kazao je kako je i Ivan, kao svaki prorok, naila-

zio na poteškoće. Ali preteča, poslan od Boga nije posustao. Išao je dalje, do kraja, dajući svoj život za Istinu, budući da je bio svjedok Istine. Biskup je propovijed zaključio riječima: »Primjeri privlače. Lik i djelo Ivana Krstitelja snažan su govor svoj kršćanskoj zajednici punih dvadeset stoljeća. Njegova riječ i poziv na obraćenje podjednako su aktualni danas kao i u njegovo vrijeme.«

Primanje prigodom Papina dana

U povodu Papina dana apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giuseppe Pinto predrio je u četvrtak, 28. lipnja 2018. godine primanje u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Primanju su nazočili predstavnici Katoličke crkve predvođeni predsjednikom HBK-a zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem, predstavnici drugih vjerskih zajednica, kao i visoki predstavnici državnih, političkih i kulturnih institucija te članovi Diplomatskoga zbora akreditiranog u Republici Hrvatskoj.

Nakon intoniranja himni Republike Hrvatske i Države Vatikanskoga Grada, pozdravljajući okupljene, nuncij Pinto ukazao je na encikliku *Laudato si* u kojoj se nalazi program pape Franje. »Kao i

sv. Franju, poniznost ga ujedinjuje sa stvorenjima i daje okus života, jer on niti žudi niti posjeduje. Međutim, najsironašniji čovjek na zemlji samo je onaj koji posjeduje ono suštinsko, ljubav Božju. Onaj koji ne posjeduje ništa posjeduje sve. To je logika evanđelja«, kazao je nuncij.

Osvrćući se na kvalitetu razvoja diplomatskih odnosa između Hrvatske i Svetе Stolice, nuncij je posebno istaknuo dva događaja. Prvi je posjet papina državnog tajnika kardinala Pietra Parolino Zagrebu krajem listopada prošle godine, a drugi je posjet predsjednika Vlade Republike Hrvatske Andreja Plenkovića 7. listopada 2017. Svetoj Stolici, kada je primljen u audijenciju kod pape Franje.

Proslava Dana vojne kapelaniјe „Sv. Petar i Pavao“

U vojarni "Pukovnik Marko Živković" na Plesu u petak, 29. lipnja 2018. godine proslavljen je Dan vojne kapelaniјe "Sv. Petar i Pavao". Euharistijsko slavlje predvodio je izaslanik vojnog ordinarija biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM u koncelebraciji vojnog kapelana o. Viktora Grbeša OCD.

Uz brojne vjernike, misnom slavlju nazočili su zapovjednik 91. zrakoplovne baze HRZ (Hrvatsko ratno zrakoplovstvo) brigadir Nikola Mostarac, zapovjednik bojne ZMIN (Zračno motrenje i navođenje) pukovnik Dalibor Benko, zapovjednik Bojne veze Zoran Bakula, zamjenik zapovjednika SOD-a (Središte za obavještajno djelovanje), zamjenik zapovjednika Bojne NBKO (Nuklearno-biološka obrana), bivši zapovjednik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva umirovljeni general-bojnik

Josip Štimac, bivši zapovjednici postrojbi HRZ, pripadnici prve postrojbe protuzračne obrane grada Zagreba, voditelj Samostalne službe za suradnju sa Vojnim ordinarijatom (MUP) Mario Dokmanić te članovi obitelji poginulih branitelja. Na početku euharistijskog slavlja fra Frano Mušić pozdravio je okupljene, čestitajući im Dan kapelaniјe. U propovijedi je naglasio je da je Bog unatoč njihovim slabostima, odabrao Petra i Pavla da po svem svijetu šire evanđelje – Radosnu vijest. Bog i nas, iako slabe i grešne, odabire da budemo svjetlo u našim obiteljima i poslovnom okruženju.

Na kraju misnog slavlja o. Viktor Grbeša OCD zahvalio je svima na sudjelovanju i pomoći pri obilježavanju Dana kapelaniјe te je pozvao okupljene na zajedničko druženje.

Svećeničko i đakonsko ređenje u Vojnom ordinarijatu

Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predvođio je u subotu, 30. lipnja 2018. godine u crkvi sv. Franje Ksaverskoga u Zagrebu svečano euharistijsko slavlje na kojem je za prezbitera zaređio Branka Čagelja, a za đakone Hrvoja Relju i Marka Trogrlića. S biskupom Bogdanom koncelebrirao je umirovljeni vojni ordinarij msgr. Juraj Jezerinac, provincijal o. Ivo Martinović TOR i pedesetak svećenika Vojnog ordinarijata i drugih zajednica.

U prigodnoj homiliji biskup je govorio o sakramenu svetoga reda. Sveti red je sakrament po kojemu se u Crkvi do konca vremena nastavlja poslanje što ga je Krist povjerio apostolima. Sakrament svetoga reda ima tri stupnja: episkopat (biskupstvo), prezbiterat (svećeništvo) i đakonat. Drugi Vatikanski Sabor uči da se biskupskim posvećenjem dijeli punina sakramenta reda koju liturgijski običaj Crkve i glas svetih Otaca zove

najvišim svećeništvom. Služba prezbitera (svećenika) usko je povezana s biskupskim redom. Prezbiter sudjeluje u vlasti kojom sam Krist svoje Tijelo izgrađuje, posvećuje i upravlja. Svećenici su prvi suradnici biskupa i u zajedništvu s biskupima sudjeluju u općem poslanju kojeg je Krist povjerio apostolima. I premda svećenici nemaju puninu svećeništva i u vršenju svoje vlasti ovise o biskupima, ipak su s njima združeni svećeničkom čašću i posvećuju se po sakramantu reda, na sliku Krista, vrhovnog i vječnog svećenika, da propovijedaju Evanđelje, da budu pastiri vjernika i da vrše službu Božju kao pravi svećenici Novoga zavjeta.

Msgr. Bogdan je zatim protumačio i bitne oznake reda đakonata. One se, istaknuo je biskup, očituju u služenju u Crkvi, jer su đakoni biskupove "oči" i "ruke", kako su to govorili sveti oci. »Đakoni, pak, na osobit način sudjeluju u Kristovu

poslanju i milosti. Sakrament reda utiskuje im karakter (biljeg) koji se ne može izbrisati i koji ih suobličuje s Kristom koji je postao đakon, tj. poslužitelj svih«, naglasio je nadalje u svojoj propovijedi msgr. Bogdan. Istaknuo je njihovu dužnost pomaganja biskupu i prezbiterima u slavljenju božanskih otajstava, osobito euharistije, njezino dijeljenje, prisustvovanje ženidbi i njezino blagoslovljivanje, navješćivanje Evanđelja i propovijedanje, vođenje sprovoda i posvećivanje različitim službama kršćanske ljubavi.

Nakon homilije uslijedio je središnji čin ređenja: polaganje ruku na glavu izabranika za prezbiterat i đakonat te molitva ređenja. Novozaređeni đakoni Hrvoje Relja i Marko Trogrlić odjenuli su štolu te dalmatiku, nakon čega im je biskup pružio u ruke evanđelistar govoreći: »Primi Kristovo evanđelje po kojem si postao navjestitelj. Nastoj vjerovati što pročitaš, učiti što uvjeruješ, živjeti što učiš.« Novozaređeni svećenik Branko Čagelj odjenuo je štolu i misnicu. Zatim mu je biskup pomazao dlanove svetom krizmom te je na plitici primio darove – kruh i kalež s vinom pomiješanim s vodom. Na koncu je biskup s novozaređenim prezbiterom i đakonima izmijenio cjelov

mira. Euharistijsko slavlje je zatim nastavljeno svojim redom.

Na kraju misnog slavlja novozaređeni prezbiter Branko Čagelj obratio se svima nazočnim u svoje ime i u ime novozaređenih đakona. Uputio je zahvalu na daru svećeničkog poziva Bogu, Blaženoj Djevici Mariji, obiteljima ređenika, vojnog ordinariju msgr. Bogdanu, vojnog ordinariju u miru msgr. Jurju Jezerincu, generalnom vikaru don Marku Medi, generalnom vikaru u miru o. Jakovu Mamiću OCD, kolegama svećenicima, djelatnicima Vojnog ordinarijata, bogoslovima koji su asistirali misnom slavlju, franjevcima trećorecima koji su velikodušno ustupili svoju crkvu i prostore ovom slavlju te svima koji su nažočili obredu ređenja.

Svečanom liturgijskom slavlju uz mnogobrojne vjernike nažočili su i načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, pomoćnik ministra obrane Roman Mikulić, brigadni general Ivica Kinder, glavni tajnik MORH-a Petar Barać, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, glavna tajnica MUP-a Sanda Šimić Petrićnjak, načelnica Ureda glavnog ravnatelja policije

Adrijana Bago, obitelj i rodbina novozaređenog đakona Branka te prijatelji novih đakona.

Misno slavlje svojim pjevanjem uveličala je klapa Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske "Sv. Matej" pod vodstvom policijskog kapelana Dama Vrabeca.

Branko Čagelj rođen je 1983. godine u Bugojnu. Uslijed ratnih strahota s obitelji se 1993. preselio u Staru Mokošicu. Završio je srednju komercijalističko-ekonomsku školu, komercijalistički smjer. Nakon radnog iskustva odlučio se za svećeništvo. Filozofsko-teološki studij završio je na Filozofsko-teološkom Institutu Družbe Isusove u Zagrebu 2017. godine. Službe lektorata i akolita primio je u Družbi Isusovoj čiji je član bio pet godina. Posljednje tri godine formacije boravio je u odgojnoj ustanovi kod karmelićana u Remetama u Zagrebu kao bogoslov Vojnog ordinarijata. Vojni ordinarij msgr. Bogdan zaredio ga je za đakona u prosincu 2017. godine.

Hrvoje Relja rođen je 1970. u Splitu. Na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu završio je studij strojarstva (1994.). Na

Papinskom Sveučilištu *Regina Apostolorum* u Rimu stekao je stupanj licencijata (2000.) i doktorata iz filozofije (2008.). Nakon povratka u Domovinu djeluje kao profesor metafizike i srednjovjekovne filozofije na Odsjeku za filozofiju Filozofskog fakulteta u Splitu. Formaciju za svećeničke kandidate primio je u Papinskom Kanadskom Zavodu u Rimu. Tijekom boravka u istom Zavodu završio je licencijat iz fundamentalne teologije na Papinskom Sveučilištu *Gregoriana* (2017.).

Marko Trogrlić iz Studenaca (Imotski) rođen je 1972. godine u Zadvarju. Studij povijesti i doktorat je završio na Sveučilištu u Beču. Studij filozofije završio je na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu (1997.), a studij teologije na Papinskom sveučilištu Svetoga Križa u Rimu (2002.). Nakon povratka u Domovinu djeluje kao profesor moderne i suvremene povijesti na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu. Formaciju za svećeničke kandidate primio je u Papinskom Kanadskom Zavodu u Rimu. Tijekom boravka u istom Zavodu apsolvirao je liturgijsku teologiju na Papinskom sveučilištu Svetoga Križa u Rimu (2017.).

Povratak prvog hrvatskog kontingenta iz Litve

U vojarni "Pukovnik Predrag Matanović" u Petrinji u utorak, 3. srpnja 2018. godine održan je svečani doček pripadnika 1. hrvatskog kontingenta koji su u okviru borbene skupine pod vodstvom SR Njemačke u Republici Litvi sudjelovali u NATO aktivnosti ojačane Prednje prisutnosti (eFP – enhanced Forward Presence).

Uz članove obitelji i kolege iz postrojbi, kontingenat su dočekali predstavnici Ministarstva obrane RH i Hrvatske vojske, među kojima i izaslanik predsjednice Republike Hrvatske i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga RH načelnik Glavnog stožera OS RH general zbora Mirko Šundov, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane Zoran Piličić, glavni inspektor obrane general-bojnik Slaven Zdilar i zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-bojnik Siniša Jurković, izaslanik vojnog ordinarija u RH generalni

vikar don Marko Medo. Svečanosti su nazočili i predstavnici lokalne uprave i samouprave, Ministarstva unutarnjih poslova, vojno-diplomatskog zbora, udruga proizašlih iz Domovinskog rata i drugi uzvanici. Većinu snaga kontingenta čine pripadnici 1. mehanizirane satnije iz sastava 1. mehanizirane bojne "Tigrovi" Gardijske mehanizirane brigade Hrvatske kopnene vojske.

Nakon svečanosti, svetu misu zadušnicu za preminulog razvodnika Marija Pavišića predvodio je petrinjski vojni kapelan don Antonio Mikulić u koncelebraciji s generalnim vikarom don Markom Medom, vojnim kapelanom kontingenta iz Litve don Slavkom Rajičem i policijskim kapelanom don Ivanom Borićem. U homiliji je istaknuo je kako se upravo na spomendan sv. Tome apostola, u narodu znanog kao nevjernog Tomu, sami moramo zapitati kada smo spremni reći

"Gospodin moj i Bog moj". Don Mikulić je poručio: »Stavimo ruke kao i Toma na Gospodina i budimo vjerni. Isus se nije stadio pokazati svoje rane. Pokažimo i mi Gospodinu naše boli i sve što nas tišti. Bog stanuje u našim srcima i očekuje da ga tražimo u našoj svakodnevici. Vi, pripadnici, koji ste došli iz misije sada se vraćate vašoj

najizazovnijoj misiji, misiji svakodnevnog rada, odricanja i življenja s vašim obiteljima, bližnjima i na radnim mjestima. Naš pokojni Mario otišao je s onu stranu zavjese gdje smrt ne vlada. Mi vjerujemo da njegova smrt nije konačni kraj, nego samo zora novoga života u Kristu Isusu Gospodinu našemu.«

Sveta misa zahvalnica za završetak školovanja 13. naraštaja Policijske škole "Josip Jović" na Policijskoj akademiji

U četvrtak, 12. srpnja u kapeli sv. Mihovila na Policijskoj akademiji služena je sveta misa zahvalnica prigodom završetka školovanja 13. naraštaja polaznika Policijske škole "Josip Jović" na Policijskoj akademiji u Zagrebu. Svetu misu predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u sumisništvu biskupskoga vikara za pastoral MUP-a i policijskoga kapelana Policijske akademije fra Frane Musića. Na misnom slavlju sudjelovali su glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, glavna tajnica MUP-a Sanda Šimić Petrinjak, načelnik Policijske akademije Dubravko Novak sa suradnicima, načelnica Policijske škole Renata Odeljan sa suradnicima te profesori i odgajatelji Policijske škole. Svetoj misi nazočio je 13. naraštaj polaznika Policijske škole koji se obrazovao za zanimanje policajca.

Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u propovijedi je, na temelju evanđeoskoga ulomka iz Matjeja evanđelja o poslanju apostola da navije-

štaju svima kraljevstvo Božje, ne tražeći zauzvrat nikakva dobitka, podsjetio na temeljne ljudske i kršćanske vrjednote, univerzalne za svako zanimanje i zvanje, a koje se posebice mogu primjeniti na svećenike, policajce i vojnike. Vjerodostojnost i svjedočenje temelji su na kojima počiva policijsko zanimanje i život. Teško je nabrojiti sve poteškoće, izazove i opasnosti s kojima se policajci susreću. Nerijetko se od policajaca traže gotovo nadljudske sposobnosti i napor u suzbijanju zla i u očuvanju poretka i mira. Zato je, naglasio je biskup, itekako potrebna Božja pomoć i zagovor Blažene Djevice Marije, Majke svih vjernih: «Na svršetku školovanja i u novome početku, skorome poslu, neka vas prati Božji blagoslov i pomoć Duha Svetoga!»

Policijska klapa "Sveti Mihovil" pjevanjem je uveličala svetu misu, a na kraju misnoga slavlja prigodno je otpjevala "Tebe Boga hvalimo".

Završena međunarodna vojna vježba MIR 18/2

Na vojnoj vježbi MIR 18/2 provedeno je završno uvježbavanje i ocjenjivanje operativnih sposobnosti sastavnica 9. hrvatskog kontingenta koji će ove godine biti upućen u NATO-ovu misiju potpore miru "Odlučna potpora" u Afganistanu. Vježba je provedena na vojnem poligonu "Crvena zemlja" kod Knina. Očekuje se upućivanje 106 pripadnika OSRH koje će pratiti i vojni kapelan. S našim pripadnicima već nekoliko dana ranije boravio je don Antonio Mikulić, vojni kapelan 9. hrvatskog kontingenta.

Kroz upoznavanje, razgovor i slavljenje nedjeljne svete mise, don Antonio Mikulić je pokušao pripadnicima kontingenta dati potrebnu duhovnu snagu i okrjepu. U homiliji je naglasio potrebu pouzdanja u Isusa i njegovu milost. «Mnogi od nas idu prvi put u tako daleku zemlju. Crpimo snagu iz Božjeg nepresušnjog izvora. Budimo potpora jedni drugima. Kršćani koji pretaču riječi

u djela. Kršćani koji su živa Riječ Božja, hodajući tabernakuli ljubavi, praštanja i strpljivosti.

Osoba vojnog kapelana stoji vam stalno na raspolaganju kao svjetionik Majke Crkve koja brine o svojoj djeci. Kršćanin je čovjek vedrine i optimizma, čak i kad situacija nije takva. Isus ne gleda stranice naše prošlosti nego želi s nama pisati stranice sadašnjosti i budućnosti. Pozovimo ga u naše živote. Slavimo ga ovdje na ovome vojnem poligonu, a slavit ćemo ga i u Afganistanu. On je nastanjen u našim srcima i osjeća našu radost i bol. Neka vas dobri i svemogući Bog čuva, jača i raduje dragi moji "novi župljani"».

U trenucima odmora, kao "šlag na tortu", naši su pripadnici imali priliku pogledati utakmice Hrvatske na Svjetskom nogometnom prvenstvu i dodatno osjetiti ponos pripadnosti hrvatskome narodu.

Svečana prisega 13. naraštaja polaznika Policijske škole "Josip Jović"

Svečana prisega 13. naraštaja polaznika Policijske škole "Josip Jović" održana je 13. srpnja na Policijskoj akademiji u Zagrebu. Budući policijski službenici i službenice, 341 polaznica i polaznik Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka 2017./2018. jednoglasno su se obvezali da će štititi Ustavom utvrđeni pravni poredak, braniti teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske, čuvati sigurnost, imovinu, prava i dostojanstvo hrvatskih građana te da će savjesno, odgovorno i profesionalno izvršavati službene zapovijedi.

Svečanost je započela prijavkom voditeljice Policijske škole Renate Odeljan glavnom ravnatelju policije Nikoli Milini, njihovim pregledom postroja, himnom te minutom šutnje za sve poginule pripadnike Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Budućim policajkama i policajcima uvodno se obratio glavni ravnatelj policije Nikola Milina: «Služiti svojoj domovini, biti na usluzi svim građanima, čuvati njihove živote i imovinu časno je i plemenito zanimanje policajca. To je zvanje koje traži humanost, kompetentnost, pravednost i odvažnost». Polaznicama i polaznicima poručio je da u svom radu budu uvijek profesionalni, motivirani i željni novog znanja, štiteći pritom osobni integritet i integritet Hrvatske policije.

U tom ponosnom duhu, atmosferu je dodatno obilježila policijska klapa "Sv. Mihovil" izvedbom skladbe "Mojoj lijepoj zemlji Hrvatskoj". Prisutnima se potom obratio ministar unutarnjih poslova Davor Božinović: «Vaše školovanje ne završava danas, dapače, ono se nastavlja

u policijskoj postaji gdje ćete od svojih mentora, starijih i iskusnijih kolega, svakodnevno stjecati nova znanja i vještine potrebne za rad. Iskoristite svaku mogućnost osobnog i profesionalnog una-prjeđenja jer će se već sutra pred vas, kao policijske službenice i policijske službenike, staviti izazovi na koje morate biti spremni». Čestitajući na uspješnom završetku školovanja, ministar Božinović je poručio: «Uvijek imajte na umu da ste vi policija stup sigurnosti naše domovine. Budite nam na ponos, sinovi i kćeri Hrvatske, jer ovo je više od samog zanimanja. Ovo je način života».

Potom su podijeljene nagrade najuspješnijim polaznicima. U njihovo ime prisutnima se obratila Nikolina Šagi i zahvalila voditeljima i profesorima na nesebičnoj pomoći, stjecanju znanja i iskustva: «Uvjereni sam da svojim poštenjem, stručnošću i domoljubljem nećemo iznevjeriti vaše povjerenje koje nam od danas predajete da časno služimo i štitimo našu zemlju i građane», rekla je Nikolina Šagi. Na kraju svečanog programa prisegе, okupljeni su poslali podršku "Vatrenima" na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji.

Na svečanome činu prisegе sudjelovala je i mnogobrojna rodbina i prijatelji 13. naraštaja. Uz visoke policijske službenike na prisedi je bio i vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan s biskupskim vikarom za pastoral MUP-a fra Franom Musićem.

Dan prije prisegе 12. srpnja, biskup je u kapelici sv. Mihovila na Policijskoj akademiji slavio svetu misu zahvalnicu za polaznike 13. naraštaja, njihove profesore i odgajatelje.

U Petrinji proslavljen Dan vojne kapelije "Sv. Ilija Prorok"

U petak, 20. srpnja 2018. u vojarni "Pukovnik Predrag Matanović" svetim misnim slavlјem, koje je predvodio vojni biskup msgr. Jure Bogdan, svečano je proslavljen Dan vojne kapelije "Sv. Ilija Prorok". U koncelebraciji su bili petrinjski vojni kapelan don Antonio Mikulić te svećenici Sisačke i vojne biskupije. Misno slavlje pjevanjem je animirala klapa sv. Matej Policijske uprave Bjelovarsko-bilogorske. Svečanosti su nazočili roditelji poginulih, umrlih i nestalih hrvatskih branitelja, zapovjednik GMTBR-a brigadni general Tihomir Kundid, zapovjednici bojni "Tigrovi" i "Gromovi", udruge ratnih veterana 2. gardijske brigade "Gromovi" i udruge "Crne Mambe", predstavnici županijskih i gradskih vlasti, MUP-a PP grada Petrinje i DVD Kašina.

U svojoj homiliji vojni biskup je istaknuo: «Kroz minula stoljeća Petrinja je prolazila kroz svoje uspone, zastoje i padove, kroz iskušenja, ali se

uvijek dizala. Tako i u posljednjem ratu, kao Feniks iz pepela, bila je puna života, životna, nije se dala, išla je naprijed. Prosperitet, ali i politička nestabilnost država u okruženju i onih u čijem je sastavu bila Petrinja, ostavljali su pozitivne trage, ali i duboke negativne posljedice na život ovoga grada i okolice. Tako je bilo i sve do naših dana». Dodao je kako su i danas u Petrinji vidljivi ožiljci Domovinskog rata. Zato je potrebno čuvati uspomenu na sve žrtve i prenositi je na mlade. Posebno se to odnosu na istinu o Domovinskom ratu. «Dobro mi je poznato koliko su vaš grad i kraj pretrpjeli u vrijeme Domovinskog rata. Okupacija, rušenje gospodarskih postrojenja, infrastrukture, protjerivanja, prisilna raseljanja stanovništva, zarobljavanje i pogubljenja civilnog stanovništva, ali i hrvatskih redarstvenika, branitelja, bili su golemi. Skupo ste platili svoju slobodu, ljudskim životima, krvlju vlastitih muževa, žena, očeva, majki, sinova, djevojaka,

mladića, djece. Mnoge rane su još uvijek duboke i nisu zacijeljene. Uspomena na vojne i civilne žrtve ne bliјedi. Uspomena na njih s poštovanjem se čuva. Kao građani slobodne Domovine, samostalne hrvatske države, želimo s ljubavi i istinom kod mladih naraštaja i svih stanovnika Hrvatske, razvijati osjećaj odanosti i poštovanja prema vlastitoj Domovini, kako bi nam u njoj život uvijek bio siguran, što je preduvjet svakog napretka i čvrstog iskoraka u bolju budućnost. Ovo je hrvatska domovina, to je naša kuća i onako kako u njoj organiziramo život, tako će nam biti i tu smo svi jednako odgovorni, bez iznimke, svatko u svome zvanju i svatko u svome poslanju», rekao je između ostaloga msgr. Bogdan.

Govoreći o Svetom Ilijи Proroku biskup je kazao kako ga štujemo godinama. «Prorok Ilija u sebi je

imao takvu snagu karaktera, imao je takav duh i tako je nastupao i djelovao. Po Božjem nalogu, nadahnuću, on najavljuje trogodišnju sušu i patnju za sve, on se jednostavno samo Boga boji i nikoga više. Oslanja se na Boga, Gospodin ga izbavlja od straha svakoga. Spreman je na sve i pod cijenu vlastitog života, svjestan je da je on instrument u Božjim rukama, on je Božja truba, Božji mikrofon, Božji glasnik, Bog po njemu progovara čovjeku», dodaо je biskup Bogdan.

Na kraju misnoga slavlja kapelan domaćin don Antonio zahvalio je ocu biskupu i svim prisutnima, posebno DVD Kašina na potpori u smještaju pripadnika tradicionalne hodnje na Mariju Bistrigu koja svake godine kreće iz vojarne Petrinja.

27. obljetnica pogibije 13 hrvatskih redarstvenika u mjestu Struga Banska

Na blagdan sv. Joakima i Ane, 27. srpnja 1991. u ratnoj operaciji "Žaoka" velikosrpski agresor pokušao je zauzeti hrvatska sela u Pounju. U pokušaju osvajanja mjesta uzeli su nekoliko desetaka stanovnika kao taoce i postavili ih kao živi zid ispred teškog naoružanja. Tome su se suprotstavili hrabri hrvatski redarstvenici, žrtvujući vlastiti život za spas svojih mještana. Herojskim djelom obrane pričuvni policajac Mile Blažević Čađo i Željko Filipović zaustavili su prođor neprijatelja i spasili mještane.

Uz obitelji poginulih redarstvenika, predstavnike braniteljskih udruženja, obilježavanju su nazočili: vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, pomoćnik ministra hrvatskih branitelja Dinko Tandara, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, posebni savjetnik ministra unutarnjih poslova Mladen Markač, savjetnik ministra unutarnjih poslova Josip Mihaljević, načelnici Policijske uprave zagrebačke, sisačko-moslavačke, bjelovarsko-bilogorske i brodsko-posavske Marko Rašić, Luka Pešut, Jakob Bukvić i Antun Valić, župan Sisačko-moslavačke županije Ivo Žinić i njegov

zamjenik Ivan Celjak, predstavnici nadležnih državnih tijela i tijela lokalne i područne samouprave, predstavnici ustanova, institucija, udruženja i organizacija te predstavnici medija.

Kod mjesnog spomenika - mjesta stradanja, položeni su vijenci i zapaljene svijeće. Kod spomenika poginulim redarstvenicima održan je prigodni komemorativno-molitveni program. Molitvu je predvodio msgr. Jure Bogdan s vjernim kapelanom don Antonijem Mikulićem.

Cijeli program bio je popraćen pjesmom članica KUD-a "Pounjski pleter", policijske klape "Sv. Mihovil" i solista Mate Grgata. Istovremeno, u Mjesnom društvenom domu mogla se razgledati izložba Muzeja policije "Dvorsko Pounje u Domovinskom ratu". Po završetku komemoracije okupljeni su se spustili prema rijeci Uni, gdje su u čast poginulih hrvatskih redarstvenika dočekali djecu iz Kajak kanu kluba "Kupa" iz Petrinje, sudionike Prvog Memorijalnog spusta čamaca "Heroji hrvatskog Pounja". Zahvaljujući njihovom nesebičnom trudu i sudjelovanju u obilježavanju ovog herojskog dana, ministar Bo-

žinović, ravnatelj policije Milina i načelnik Policijske uprave sisačko-moslavačke kajakašima su uručili medalje, a mladi sudionici spusta s ponosom su na svojim majicama nosili imena stradalih redarstvenika: Mile Blaževića - Čađe, Željka

Filipovića, Mile Pušića, Davora Vukasa, Branka Vuka, Ivice Perića, Žarka Gundića, Mladena Halapa, Zorana Šaronje, Gorana Fadljevića, Marijana Parlova, Drage Matijevića i Šefika Pezerovića - "Da se ne zaboravi".

Četvrto pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj

Četvrto pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Republike Hrvatske održano je u svetištu Čudotvorne Gospe Sinjske u petak, 27. srpnja 2018. godine. Na hodočašću su sudjelovali vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, provincijal provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman, rektor svetišta fra Petar Klapež, generalni vikar vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj don Marko Medo te vojni i policijski kapelani.

Među hodočasnicima sudjelovali su izaslanik ministra obrane i glavni tajnik MORH-a Petar Barać, brigadni general Boris Zdilar, stožerni brigadir Rozario Rozga, predsjednik časničkog zbora i glavni koordinator MUP-a Ivica Franić, načelnik Policijske uprave splitsko-dalmatinske Slobodan Marendić. U ime Grada Sinja hodočašću je naznačila sinjska gradonačelnica Kristina Križanac.

Na početku misnog slavlja pozdravnu riječ uputio je fra Petar Klapež, istaknuvši kako je geslo ovogodišnjih hodočašća u svetište Gospe Sinjske "Obitelj – izvor života i radosti". To je ujedno i geslo Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih kataličkih obitelji koje će se održati 15. i 16. rujna u Solinu.

Biskup je na početku homilije istaknuo:« U crkvenoj tradiciji i molitvama, od apostolskih vremena do danas, Blaženu Djericu Mariju nazivamo različitim imenima. Nižu se naslovi, dodaju se novi i tu jednostavno nema kraja: Majka Božja, Prijestolje mudrosti, Pomoćnica kršćana, Kraljica anđela, Kraljica neba i zemlje, Kraljica mira, Kraljica Hrvata, kraljica obitelji... Jedan od starih, prastarih Marijinih naslova je Majka Božje milosti. (...) I u ovome svetištu Gospe Sinjske vjernici je osobito prepoznaju i časte kao majku. Dominantna crta našeg odnosa prema Mariji je odnos

djeteta prema majci. Majka Božja, Majka Crkve, Majka kršćana privlači nas i okuplja u svoje crkve i svetišta kako bi nas odvela k svome Sinu.» Biskup je nastavio: «Majka je ognjište ljubavi. Gdje je majka, ondje je dom. Čitavim je svojim bićem usmjerena na ljubav i život. I nije slučajan izraz *materinji jezik*! Majka je najveća svetinja svakoga čovjeka i naroda, jer daruje najviše što se može dati, daruje život iz ljubavi. Nema brižnije čuvarice od majke, od prvih posrtaja i slabih koračića, do budnoga oka i srca u posvemašnjim brigama za djecu, i onda kada su ona već odrasla. Lakoćom sve rane blaži i iscijeljuje, nježnim poljupcima i riječima iz dubine srca. Pa i njezin prijekor zvuči blago i lako se prihvata. Majka je više nego svi pedagoški priručnici s polica svjetskih znanstvenih simpozija i istraživanja. Majka je prvo slovo i lektira, uvod u tajnu života i temelje života, sva znanost ovoga svijeta.»

Biskup je u propovijedi citirao Frana Mažuranića koji pod naslovom *Majka* pripovijeda o sinu koji je zdrav i čio otišao u svijet, a vratio se slobodnih krila. Majčinskim okom i srcem koje sve vidi, njegova majka odmah primjećuje velike promjene na njemu, primjećuje da je bliјed i bez

osmijeha, nesretan. Ne usuđuje se pitati ga, ali je zamišljena i pokušava odgonetnuti razloge, priječajući se prvih koraka i riječi kojima ga je učila, prve molitve koju ga je naučila, kako ga je hraniла i odgajala. Mažuranić opisuje: «Noć je. Majka nema mira. Ide k sinu. Spava. S bliјedog mu lica iščeznu osmijeh. Starica kleči mu kraj uzglavlja i gleda ga suznim okom, a uvele usne šapću: Usreći ga, Bože!»

Toliko je blizak i jasan ovaj unutarnji portret majčina lika da ne iziskuje dodatnu interpretaciju, nego evocira duboke uspomene i žive slike. Širok je spektar u kojima se majčine brige i žalosti, tuge zbog djece ozbiljuju, kada preostaju samo suzne oči, tiki uzdasi i molitve Bogu. Majka razumije i ono što dijete ne izgovori i u majčinu je krilu najbolje mjesto za utjehu. Majčino je srce bezdan u čijim se dubinama krije neizmjerna snaga i bezgranična ljubav. Sva ljubav svijeta počinje i završava s majčinom ljubavi.

Zato nikada nije dovoljno isticati ulogu majke u obitelji, Crkvi, društvu. Ali se ne smije zadržati na riječima nego treba svjedočiti, čuvati tajanstveni promisao Božji po kojem je majka dosto-

jna nositeljica i čuvarica života. Kao što je Marija otvorena srca i puna ljubavi prihvatile Božju riječ i postala svetište ljestvica, neokaljani hram, koljevka Božje ljubavi koja se utjelovila i postala čovjekom, svaka majka koja se otvara životu nježna je i živodajna, sveta koljevka ljubavi. I nikakve druge vrste zamjenskih koljevaka, surogat majčinstva nisu prihvatljive. Sveta koljevka majčinske ljubavi koja daje život nema alternative.»

Biskup je homiliju završio riječima: «Sjetimo se danas, u ovome Marijinu svetištu, svojih majki i svih majki koje su s vjerom i nadom prihvatile Božji plan i izabrale život. Molimo za majke koje su nas brižno i s puno ljubavi nosile, u radosti rodile i bdjele nad našim posteljama, nad svakim korakom, koje su nas pratile i još uvijek prate molitvama, povjeravajući Marijinoj zaštiti. Molimo i za majke nerotkinje koje čeznu za potomstvom i koje sa svojim suprugom žele i od Boga mole dijete, ali iz ovog ili onog razloga nemaju potomstvo. Nažalost, danas je takvih sve više. Upravo je svjedočanstvo Marijine majčinske ljubavi najsnažnije u našim majkama, jer su crpile

snagu na nepresušnome Marijinu vrelu. Marijo majko Crkve, majko naša, Majko Božje milosti, Gospe Sinjska, čuvaj naše majke. Čuvaj naše djevojke, supruge, sestre da budu uvijek otvorene životu, životu s Bogom. Pomozi njima i pomozi svima nama da nam majka i majčinstvo ostanu uvijek na najvišoj cijeni i najdubljem osobnome poštovanju.»

Na kraju misnog slavlja fra Joško Kodžoman zahvalio je svim prisutnima hrvatskim braniteljima, vojnicima i policajcima koji čuvaju sigurnost i svjedoče dušu hrvatskog identiteta. Vojni biskup msgr. Jure Bogdan pred Gospinim oltarom predvodio je posvetnu molitvu Čudotvornoj Gosi Sinjskoj.

Prije početka mise u crkvi svetišta Gospe Sinjske, orkestar HRM-a izveo je nekoliko duhovnih skladbi i sve prisutne duhovno uveo u ovogodišnje hodočašće i svetu misu. Misno slavlje pjevanjem su animirale klapa "Sv. Juraj" HRM i policijska klapa "Sv. Mihovil".

Proslava Dana pobjede, Dana hrvatskih branitelja i Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta

Povodom središnje proslave Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 23. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja u nedjelju, 5. kolovoza 2018. godine u Kninu je slavljena svečana misa za Domovinu na kojoj je Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj proslavio blagdan svoje nebeske zaštitnice Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta. Euharistijsko slavlje u kninskoj crkvi Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta predvodio je šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, dok su u koncelebraciji bili vojni ordinarij u RH msgr Jure Bogdan, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM, kninski župnik fra Marko Duran, mnogobrojni vojni i policijski kapelani, đakoni Vojnog ordinarijata Marko Trogrlić i Hrvoje Relja, bogoslovi i drugi svećenici.

Misi su nazočili predsjednica i vrhovna zapovjednica Oružanih snaga Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general Mirko Šundov, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, član Predsjedništva BiH Dragan Čović, ostali ministri u Vladi, saborski zastupnici, predstavnici Hrvatske vojske i policije, županijske i gradske vlasti, javnih ustanova, branitelji i brojni vjernici. Liturgijsko pjevanje animirali su klapa Hrvatske ratne mornarice "Sv. Juraj" i Policijska klapa "Sv. Mihovil".

U homiliji je biskup Bogdan posebno istaknuo stoljetan život hrvatskog naroda u zajedništvu Crkve. Kazao je kako je upravo snaga kršćanske vjere bila presudna u mnogobrojnim nedaćama kojima se hrvatski narod tijekom povijesti morao oduprijeti. Na poseban je način hrvatsko zajedništvo u kršćanskoj vjeri došlo do izražaja u Domovinskom ratu. Biskup je poručio: »Život iz vjere u zajedništvu Crkve jest ono što je održalo

hrvatski narod u burama i nedaćama povijesti. Zahvaljujući kršćanskoj vjeri naš narod nije bio nadu u pobjedu istine i pravde.» Oluja, kojom je hrvatski narod obranio svoju toliko željenu samostalnost i slobodu, predstavlja krunu našeg zajedništva. Msgr. Bogdan istaknuo je da treba radosno i zahvalno slaviti ovaj dan jer je «akcija Oluja kao zajednička vojno-redarstvena operacija Hrvatske vojske i policije planirana i izvršena uz maksimalno poštivanje ljudskih prava, međunarodnoga prava i običaja ratovanja. Upisana je u anali svjetske povijesti i vojne udžbenike kao pravedna bitka u pravednom Domovinskom ratu. Ona je konačni temelj uspostave samostalne hrvatske države i glavni preduvjet za razvijanje pravednoga i demokratskoga društva u kojem će hrvatski narod i svi građani dobre volje u slobodi i ravnopravnosti ostvarivati svoje sposobnosti i kreativne snage.» Operacijom Oluja otvoren je put za život u miru, slozi i blagostanju. Na tom putu, međutim, ne manjkaju kušnje i napasti. S istim onim duhom zajedništva kojeg smo iskazali u Oluji, današnjim kušnjama i glasovima koji žale za prošlim vremenima treba se mudro i snažno oduprijeti. Biskup je usporedio današnje kušnje s kušnjama izraelskog naroda po izlasku iz Egipta: »Kako ne primijetiti sličnost između mrmljanja izraelskoga naroda nakon izlaska iz Egipta i pojedinih glasova u hrvatskom društvu koji žale za prošlim vremenima, a preziru sve od osamostaljenja Hrvatske do danas?» (...) Biskup je pozvao vjernike da ne upadnu u istu obmanu kao i Izraelci koji su žalili za Egiptom: »Nemojmo upasti u istu obmanu! Nemojmo zaboraviti što se događalo u našoj novijoj povijesti! Prisjetimo se da je agresija na hrvatski narod dugo pripremana – još od Načertanija i politiziranoga svetosavlja, pa preko propagandne knjige Magnumcrimen sve do okupljanja na Kosovu Polju 1989. godine.

Sustavno su se sijale kljice mržnje pod političkim, kulturnim, pa čak i vjerskim velom.» Msgr. Bogdan upozorio je kako duh slobode i mira koji slavimo na današnji dan treba iskreno i predano živjeti tijekom cijele godine. Dobar primjer dali su nam hrvatski nogometari i izbornik na nedavno održanom Svjetskom nogometnom prvenstvu. Oni su pokazali vrednote koje su potrebne

svim segmentima hrvatskog društva: vjeru, zajedništvo, ljubav prema Domovini, ustrajnost i požrtvovnost. Homiliju je vojni biskup završio potvrdom krsnog saveza s Bogom pri čemu je zazvao zagovor Blažene Djevice Marije: «Svoju odluku polažemo u bezgrješno Srce Presvete Bogorodice Marije. Najvjernija Odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom!»

Okosnica biskupove poruke povodom proslave Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta, baš kao i okosnica propovijedi za Domovinu bila je jednodušna postojanost hrvatskog naroda. U svojoj je prigodnoj poruci vojni ordinarij kazao kako je hrvatskom društvu u današnjem vremenu snažno potrebna jednodušna postojanost, a nju nam može dati upravo Gospa svojom spasenosnom zadaćom kojom okuplja, ujedinjuje i učvršćuje Kristove sljedbenike. Potrebno nam je isto ono zajedništvo, odlučnost i jednodušnost koje je hrvatski narod iskazao u obrani domovine u Domovinskom ratu, a čiji je vrhunac bila vojno-redarstvena operacija Oluja. Msgr. Bogdan istaknuo je da se jednodušna postojanost mora očitovati u našoj katoličkoj vjeri, molitvi i u našem odnosu prema svim izazovima suvremenog kršćanskog života. To se prije svega odnosi na »demografske probleme s kojima se suočavamo i koji prijete nestankom našeg naroda i države.« Nadalje je naglasio da nam je »jednodušna postojanost potrebna i u konsenzusu oko temeljnih društvenih i državnih vrijednosti koje ćemo znati promicati, braniti i čuvati.«

Proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja te 23. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja započela je u nedjelju u ranim jutarnjim satima budnicom ulicama Knina u izvedbi Orkestra Oružanih snaga RH. Nakon okupljanja u Zapovjedništvu GMBR i susreta s obiteljima poginulih branitelja i stopostotnim invalidima Domovinskog rata, visoki državni i vojni dužnosnici, na Trgu dr. Ante Stračevića na spomeniku hrvatske pobjede »Oluja 95», polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća odali su počast poginulim braniteljima u Domovinskom ratu. Vojni biskup msgr. Jure Bogdan predvodio je molitvu za branitelje poginule u vojno-redarstvenoj operaciji Oluja. Odao je poštovanje i

zahvalnost svima koji su za Domovinu položili živote, zahvalivši Bogu za dar slobode i mira.

Nakon prigodnih obraćanja predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović, predsjednika Hrvatskog sabora Gordana Jandrokovića, predsjednika Vlade Andreja Plenkovića i roditelja poginulog branitelja u Oluji na Trgu dr. Ante Starčevića, program je nastavljen na Kninskoj tvrđavi. Pročitana je povjesnica o vojno-redarstvenoj operaciji Oluja, a zvonjavom kninskih crkvenih zvona simbolično je obilježen ulazak pripadnika Hrvatske vojske u Knin 1995. godine. Uz zvukove Lijepe naše podignuta je hrvatska zastava na Kninskoj tvrđavi, nakon čega su pročitana imena poginulih i nestalih pripadnika Oluje. Minutom šutnje odana im je počast, a s tvrđave su iz šest topničkih oružja ispaljena 23 plotuna u spomen na 23. obljetnicu operacije Oluja. Nakon što je klapa HRM "Sv. Juraj" otpjevala pjesmu Stina pradića, uslijedio je prelet zrakoplova Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (helikopteri KW OH-58, helikopteri Bell, helikopteri MI18 i MI 117, zrakoplovi PC-9, Air Tractor Canadeir MIG 21). Knin su nadlijetala i dva izraelska višenamjenska borbena zrakoplova F16 koja su prije dana stigla u Hrvatsku. Program je na Kninskoj tvrđavi završen izvedbom akrobatske grupe Hrvatskog ratnog zrakoplovstva "Kri-la Oluje" i pjesmom klape "Sv. Juraj" Croatio iz duše te ljubim.

Svečano obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja te 23. godišnjice operacije Oluja započelo je u subotu, 4. kolovoza taktičko-tehničkim zborom naoružanja i opreme na pomoćnom igralištu NK Dinara u Kninu, a nastavilo se revijalom nogometnom utakmicom između pripadnika Hrvatske vojske i policije na čelu s izbornikom Zlatkom Dalićem i ekipi veterana HV-a i HVO-a. Subotnji svečani program završen je na Kninskoj tvrđavi prijemom ratnih zapovjednika iz Domovinskog rata na kojem je predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović dodijelila odlikovanje Velereda kralja Petra Krešimira IV. s lentom i Danicom general-pukovnicima Anti Gotovini i Mladenu Markaču.

2. HRVCON u Poljskoj obilježio 23. obljetnicu VRO „Oluja“

Postrojavanjem u vojarni "Bemowo Piskie" pripadnici 2. hrvatskog kontingenta (2. HRVCON), koji se u sklopu NATO aktivnosti Ojačane prednje prisutnosti nalaze u Republici Poljskoj, obilježili su 23. obljetnicu vojno-redarstvene operacije *Oluja*, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti te Dan hrvatskih branitelja.

Zapovjednik kontingenta satnik Dario Bilješković prigodnim je riječima podsjetio pripadnike na događanja 1995. godine, istaknuvši značaj vojno-redarstvene operacije *Oluja* za okončanje Domovinskog rata. Zahvalio je svim sudionicima, napose poginulim i nestalim pripadnicima Hrvatske vojske na nesobičnoj žrtvi u oslobađanju Domovine.

Jedinstvena je činjenica da se među postrojenim pripadnicima 2. HRVCON-a nalazi i trinaest sudionika *Oluje*. Mladi pripadnici, od kojih mnogi tada nisu bili ni rođeni, imaju čast stajati rame

uz rame sa svojim iskusnim kolegama koji su ispisali povijest Hrvatske vojske. S druge strane, sudionici *Oluje*, nakon dvadeset tri godine mogu posvjedočiti kako je njihovo sudjelovanje u Domovinskom ratu udarilo temelje suvremene Hrvatske vojske, koja danas kao članica NATO-a doprinosi miru i sigurnosti u svijetu.

Nakon postrojavanja u mjesnoj crkvi služena je sveta misa posvećena hrvatskim braniteljima. Misu je predvodio vojni kapelan 2. HRVCON-a v.l. Željko Savić. Minutom šutnje odana je počast poginulima i umrlima u Domovinskom ratu, a zajedničkom molitvom velečasni Savić podsjetio je pripadnike 2. HRVCON-a kako je zajedništvo u Domovinskom ratu bilo presudno u konačnoj pobjedi. I danas je to isto zajedništvo potrebno pripadnicima Hrvatske vojske, koji se u misijama diljem svijeta nalaze u specifičnoj situaciji, budući da odvojeni od svojih obitelji, obavljaju vojničku dužnost predstavljanja svoje Domovine.

Ljetovanje djece djelatnika MORH-a i GS OS RH u Malom Lošinju

Vojni ordinariat u RH i ove je godine organizirao duhovno-rekreativno ljetovanje djece djelatnika Ministarstva obrane (MORH) i Glavnog stožera Oružanih snaga RH (GS OS RH) u Malom Lošinju.

Od lipnja do kraja kolovoza šest skupina dječaka i djevojčica srednjoškolskog uzrasta provele su tjedan dan u vojarni "Kovčanje" u Malom Lošinju. Djecu su na duhovno-rekreativnom odmoru pratili kapelani i pomoćnici kapelana vojne biskupije, djelatnici Vojnog ordinarijata, bogoslovi, medicinske sestre i psihologinja. Duhovni sadržaj uključivao je misna slavlja, marijanske pobožnosti, predavanja i duhovne radionice. Za vrijeme boravka djeca su posjetila duhovni centar "Betanija" u Velom Lošinju, gdje su im Milosrdne sestre Svetoga Križa održale predavanja posvećena liku Samarijanke. Dječaci i djevojčice imali su prilike uživati i u zabavnom dijelu programa: svakodnevnim odlascima na plažu, orga-

niziranim sportskim i društvenim aktivnostima, razgledavanju gradova Malog i Velog Lošinja i gledanju utakmica hrvatske reprezentacije na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji.

Krajem kolovoza organiziran je i duhovno-rekreativni susret studentske mlađeži djece djelatnika MORH-a i GS OS RH, a važno je istaknuti da je ove godine Vojni ordinariat organizirao i prvo ljetovanje za djecu s posebnim potrebama u pratići njihovih obitelji i uz duhovno vodstvo don Marka Mede, generalnog vikara Vojnog ordinarijata.

Duhovno-rekreativan ljetni odmor djece u Malom Lošinju, kojeg svake godine organizira Vojni ordinariat u RH, predstavlja lijep i vrijedan projekt u kojem djeca imaju priliku zbližiti se s Bogom, bolje upoznati sebe i svoje bližnje, međusobno se družiti i na obogaćujući način provesti dio svojih ljetnih praznika.

Sudjelovanje predstavnika Hrvatske vojske na 27. međunarodnom hodočašću u Poljskoj

Na poziv poljskog vojnog ordinarija msgr. Józefa Guzdeka šesnaest predstavnika Hrvatske vojske sudjelovalo je na XXVII. međunarodnom hodočašću poljske vojske i njihovih gostiju, od 12. do 14. kolovoza 2018. Hodočašće počinje svake godine 4. kolovoza iz vojne katedrale u Varšavi i traje do 14. kolovoza dolaskom u Czestochowu.

S obzirom na mogućnosti, pripadnici Hrvatske vojske sudjeluju u zadnjoj etapi hodočašća. U dogovoru s kapelima nastojao sam da na hodočašću budu obuhvaćene sve kapelani sa svojim predstavnicima. Cilj je bio Hrvatsku, od Vinkovaca do Splita, povezati hodočasničkom ljubavlju i pretvoriti to u trenutak u kojem vjernik želi biti dar, žrtva i molitva za bližnje.

Potaknuti evanđeoskom riječju i nahranjeni Kristom krenuli smo 12. kolovoza 2018. godine

u Czestochowe. Bilo je to vrijeme međusobnog upoznavanja i molitve. Hodočašće smo započeli svetom misom u vojnem kampu u svetištu Pade Pia. Misno slavlje predslavili su poljski vojni ordinarij msgr. Józef Guzdek i slovački vojni ordinarij msgr. František Rábek, a u koncelebraciji su bili kapelani iz Poljske, Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Litve i Slovačke. Svetu euharistiju do kraja je pratilo lijepo, sunčano vrijeme. Ovo hodočašće proteklo je u znaku 100. obljetnice proglašenja Konstitucije slobodne Poljske. U molitvama smo se sjetili mnogih koji su u turbulentnoj povijesti poljskog naroda bili dar koji je rodio slobodu i neovisnost poljskog naroda. Događaj 100. obljetnice poljske Konstitucije bila je i središnja tema propovijedi Oca Biskupa. U svojim riječima biskup je želio potaknuti na pomirenje čovjeka s Bogom, bližnjim i sa samim so-

bom. Vojnik, dočasnik i časnik su ljudi mira, oni koji mir primaju, koji s Bogom računaju i koji se Bogu raduju. Zato su u svom narodu, postrojbi i obitelji pozvani nositi i nasljedovati Boga te izgrađivati i nositi mir.

Nakon blagoslova, Gospodin nas je poškropio obilnom kišom koja je trajala taman toliko da se uspijemo pripremiti za hodočašće. Svaki kapelan je predmolio zajedničku molitvu, a do svetoga Crne Madone pratilo nas je sunce.

Prema protokolu domaćina, visoki uzvanici položili su cvijeće i zapalili svijeće pred Spomenikom nepoznatom junaku.

Završili smo mimohodom i blagoslovom Oca Biskupa u Svetištu. Biskup nam je poželio sretan put i radostan, ispunjen život u našim postrojbama.

Izlet u Krakov uslijedio je kao nagrada hrvatskim hodočašnicima. Upoznali smo se s ljepotom grada, razgledali smo kulturne znamenitosti, a bilo je vremena i za osobne potrebe kao što je kupnja poklona. Bio je to trenutak u kojem smo se ponovno sjedinili sa svojim bližnjima.

Dan smo završili večerom u župi BDM u gradu Sosnowcu. Ugostio nas je župnik dr. Grzegorz Noszczyk s kapelanicima. Radost se samo umnažala.

Na blagdan Uznesenja BDM u jasnogorskom svetištu zahvalili smo Gospodinu i preporučili se zagovoru Njegove Majke da nas obnovljene, radosne i zdrave vrati našim domovima i našoj Domovini.

Proslava Velike Gospe u Pagu

Na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo ili Velike Gospe, u srijedu 15. kolovoza 2018. godine, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predvodio je misno slavlje u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Pagu, u drevnom paškom svetištu Gospe od Staroga grada. Uz župnika don Gašpara Dodića, na misnom slavlju koncelebrirali su ravnatelj nadbiskupske gimnazije iz Zadra don Ante Sorić i drugi svećenici. Slavlje je započelo svečanom procesijom s čudotvornim Gospinim kipom u svetištu Gospe od Staroga grada do zborne crkve Uznesenja Marijina u Pagu, gdje je slavljena sveta misa.

Uz brojne vjernike s otoka i obale, svečanom misnom slavlju nazočili su ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, gradonačelnik Paga Ante Fabijanić i brojni drugi predstavnici društvenog i političkog života. Svečanu procesiju i misno slavlje pjevanjem su animirali župni mješoviti zbor Uznesenja Blažene Djevice Marije pod vodstvom Anthony Buljevića i policijska klapa "Sv. Mihovil" iz Splita.

Biskup Bogdan započeo je homiliju svetopisamskim riječima: «*Znamenje veliko pokaza se na nebū: Žena zaodjenuta suncem, mjesec joj pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda* (Otk 12,1-6a). Tako sveta liturgija u ulaznoj pjesmi na današnju svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo časti Presvetu Djesticu. Taj tekst otvara dramatičnu scenu borbe žene zaodjenute suncem, kojoj je mjesec pod nogama, a na glavi vijenac od dvanaest zvijezda i koja *trudna viće u porodajnim bolima i mukama rađanja*, te Zmaja, velika, ognjena, sa sedam glava i deset rogova; na glavama mu sedam kruna, a rep mu povlači trećinu zvijezda nebeskih, zmaja koji stade pred Ženu koja imaše roditi da joj, čim rodi, proždre Dijete. Scena je to u kojoj se sukobljava svjetlo života i tama smrti, proslava i poraz, uzdignuće i pad.» Biskup Bogdan nadalje je istaknuo: «Bog je bezgrešnu Djesticu Mariju, Majku svoga Sina, tijelom i dušom uznio u nebesa! To je otajstvo koje danas slavimo, to je istina vjere koju kao sinovi i kćeri Katoličke crkve isповijedamo, to je stvarnost kojoj se danas tako duboko radujemo! Uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo je povijesna istina! To nije mit, to nije lijepa pripovijest, niti je to

bajka. To je duboka stvarnost i povijesna istina! To je stvarnost koja se tiće svih nas koji u Krista Isusa vjerujemo! U Marijinom uznesenju dušom i tijelom na nebo gledamo puno ostvarenje te naše najdublje i najvažnije težnje, težnje koja osmišljava sav naš život, koja ga obasjava jedinstvenim, ničim zamjenjivim i usporedivim svjetлом, žarko želeći da Gospodin i s nama učini ono što je već učinio s Marijom.»

Pozivajući vjernike da slijede Marijin primjer, biskup Bogdan je rekao: «Postignuće te svrhe i toga cilja što je Marija ostvarila iziskuje napor, iziskuje hrabru i trajnu budnost i borbu. Ona se odvija oko nas i u nama, u našim srcima. Boj je to protiv zla i grijeha, boj između svjetla života i tame smrti, boj u kojemu *Zmaj veliki, Stara zmija – imenom Davao, Sotona, zavodnik svega svijeta* (Otk 12, 9) ne prestaje na nas nasrtati, zavoditi nas i napadati. Napada nas i otvoreno, i skriveno, i javno, i suptilno, bez čno oskvrnjujući dostojanstvo ljudske osobe. Diktatura relativizma, omotana u lijepi celofan s primamljivim krilaticama poput progresu, ljudskih prava, sekularnosti, slobode, preuzima sve

više inicijativu na svim područjima ljudske svijesti, na područjima etike i morala, što ima teške i razorne posljedice za suvremenog čovjeka. Napada nas napadajući naše obitelji, želeći ih razoriti. Napada na brak kao zajednicu muškarca i žene koju je Bog kao takvu od početka predvidio, uzdižući je na dostojanstvo sakramenta. Napada na majčinstvo i na očinstvo. Napada nas u raznim rodnim teorijama i ideologiji koja želi izbrisati naravne i od Boga Stvoritelja usađene razlike između muškarca i žene. Napada na novi, na još nerođeni život, želeći ga *proždrijeti* i prije nego ugleda svjetlo Božjeg dana. Napada na naše mlađe, nudeći im lažne načine *lagodnog života*, života bez žrtve, života egocentrične samodostatnosti u kojoj nema mjesta za drugog čovjeka, a još manje za Boga. *Panem et circenses* (*Kruha i igara*), govorili su stari Rimljani. Napada na naše starije i nemoćne osobe, želeći i njih *proždrijeti* prije prirodnog kraja njihova života, nudeći im u eutanaziji tzv. *pot-pomognutu smrt*. Napada sve nas Kristove vjernike, napadajući sveti Božji zakon i crkveni nauk koje Crkva neumorno promiče, naučava, brani i branit će sve do konca svijeta. Napada nas taj

stari čovjekoubojica od početka, lažac i otac laži (Iv 8, 44) mnogovrsno i u tomu se nikada ne umara.»

Na kraju propovijedi biskup Bogdan je istaknuo: «Istina, vječna istina vjere je ova: Krist je svojim djelom spasenja konačno pobjedio ovu lukavu staru zmiju, no borba s njom još nije prestala. Ona još traje i trajat će sve do konca vremena, do konačne *pobjede svetih*. Svatko od nas u toj mučnoj i ponekad vrlo teškoj borbi treba, poput samoga Krista, podnijeti svoj dio. U tome nam pomaže naša vjera u Krista Gospodina, snaga njegovih svetih Otajstava i majčinska pomoć Blažene Djevice Marije koja iz nebeske slave ne prestaje zagovarati i štiti sve one koji su se svrstali u redove

njezina Sina. Pobjeda je njihova, pobjeda je naša, ako ostanemo s njime i u njemu, jer pobijediti možemo samo snagom Jaganjčeve krvi i riječju svojega svjedočanstva, ne ljubeći života svoga – sve do smrti (*usp. Otk 12, 11.*)»

Na kraju propovijedi biskup Bogdan potaknuo je vjernike na molitvu: «Molimo se, draga braće i sestre, molimo se bez prestanka i s pouzdanjem, da ne malakšemo na putu vjere i predanja Bogu, da hrabro ustrajemo u borbama života koje svakodnevno vodimo protiv grijeha, da odolimo svim napadima Zloga koji nas želi odvojiti od Krista i njegove Crkve, kako bismo, po zagovoru Blažene Djevice Marije na nebo uznesene, svi jednom prispjeli k slavi uskrsnuća.»

Velika Gospa u misiji UNIFIL u Libanonu

Svečanim misnim slavlјem na hrvatskom jeziku, koje je predvodio vojni kapelan vlč. Vladislav Mandura, pripadnici u misiji UNIFIL proslavili su u srijedu, 15. kolovoza 2018. godine svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo. Vlč. Mandura od ponedjeljka se nalazi u Libanonu, gdje se druži i razgovara s hrvatskim vojnicima koje dobro poznaje, budući da su gotovo svi iz Inženjerijske pukovnije iz vojarne Kamensko. Kao duhovni skrbnik postrojbi Hrvatske vojske, Vojni ordinarijat organizirao je ovu posjetu u suradnji s Ministarstvom obrane i Glavnim stožerom Oružanih snaga.

Svi dobro znamo koliko Hrvati štuju i časte Majku Božju i kako svoje živote predaju u njezine majčinske ruke. Upravo se na ovu svetkovinu brojni vjernici slijevaju u Marijina svetišta i stupaju sakramantu pomirenja. Mole se i povjeravaju Gospi jer znaju da ih Ona razumije i zagovara kod svojega Sina. U Libanonu, daleko od domovine Hrvatske, ali blizu Marijine zemaljske domovine, naši vojnici našli su dom i utjehu u kapelici posvećenoj Gospi od Libanona. U kapelici redovito sudjeluju na svetim misama na talijanskom jeziku, živeći i svjedočeći svoju vjeru i jedinstvenu katoličku univerzalnost.

Duhovno-rekreativni susret studentske mladeži u Malom Lošinju

Duhovno-rekreativni susret studentske mladeži djece djelatnika MORH-a i OSRH održan je od 20. do 27. kolovoza 2018. godine u vojarni "Kovčanje" u Malom Lošinju.

Voditelj programa bio je vojni kapelan o. Viktor Grbeša OCD, a suradnici su mu bili kapelanov pomoćnik Lorenc Tomkić, djelatnica Vojnog ordinarijata Brankica Šandro i medicinska sestra Vesna Pezer. Program je uključivao euharistijsko slavlje, molitve, klanjanja, pokorničko bogoslužje, predavanja, radionice, razgledavanja i rekreativske aktivnosti.

Tijekom sedmodnevnog zajedničkog ljetovanja mladi su nazočili predavanjima o temama iz Biblije, antropologije, psihologije, komunikologije, itd.

U sklopu duhovno-rekreativnog susreta dvadeset sedmero mlađih je u Nerezinama na Lošinju

posjetilo samostan Svetog Frane iz XV. stoljeća te klauzurne časne sestre Euharistijske zajednice Srca Isusova i Marijina, koje su mladima iznijele svoja duhovna iskustva i povijest svojeg poziva. Misno slavlje predvodio je o. Viktor Grbeša u koncelebraciji sa župnikom iz Nerezina vlc. Silvijom Španjićem.

Mladi su posjetili i mjesto Osor na Cresu. U mjesnoj crkvi Svetog Nikole slavljena je sveta misa, nakon čega su studenti iskoristili lijepo vrijeme i okupali se na obližnjoj pješčanoj plaži.

Zadnjeg dana ljetovanja organizirano je zajedničko druženje i večera na kojoj su sudionici ovoga projekta zahvalili zapovjedniku i djelatnicima vojarne "Kovčanje" na potpori.

Primopredaja kapelaniјe "Sv. Euzebije i Polion" PU vukovarsko-srijemske

U prostorijama Policijske postaje u Vinkovcima, u četvrtak 30. kolovoza 2018. godine, izvršena je primopredaja kapelaniјe "Sv. Euzebije i Polion" Policijske uprave vukovarsko-srijemske.

Generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH don Marko Medo, u pratinji voditelja Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) Marija Dokmanića i ekonoma Vojnog ordinarijata Dragana Logarušića, predao je načelniku PU vukovarsko-srijemske Fabijanu Kapularu odluke vojnog ordinarijata msgr. Jure Bogdana o imenovanju i personalnim promjenama u policijskoj

kapelaniјi "Sv. Euzebije i Polion". Svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije don Ivan Begović imenovan je novim policijskim kapelanom, dok je dosadašnji kapelan poslužitelj vlč. Željko Rakošec razriješen službe i ostaje kapelanom kapelaniјe "Sv. Jeronim" PU osječko-baranjske.

Generalni vikar don Marko Medo zahvalio je vlč. Željku Rakošecu na njegovom predanom radu u kapelaniјi, a novoimenovanom kapelanu don Ivanu Begoviću zaželio je puno Božjeg blagoslova i uspjeha na njegovoj novoj dužnosti.

Ispraćaj 9. hrvatskog kontingenta u misiju u Afganistan

Svečani ispraćaj 9. hrvatskog kontingenta (HRV-CON) u misiju potpore miru "Resolute Support" u Afganistanu održan je u petak, 31. kolovoza

2018. godine u vojarni "Pukovnik Marko Živković" na Plesu. U područje misije potpore miru "Resolute Support" u Afganistanu upućuje se 9.

hrvatski kontingenat koji ukupno ima 106 pripadnika, od kojih je pet žena. U sklopu kontingenta putuje i 39 pripadnika Oružanih snaga partnerskih zemalja Crne Gore, Makedonije, Albanije i Bosne i Hercegovine.

U sklopu službenog programa, svečanosti ispraćaja nazočio je izaslanik predsjednice RH i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga RH Vlado Galić, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, posebni savjetnik ministra obrane Božo Kožul, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, vojni izaslanik SAD-a brigadir Robert Mathers, zapovjednik 9. HRVCON-a brigadir Dražen Ressler te predstavnici vojno-diplomatskog zbora i pripadnici oružanih snaga Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Makedonije.

U prigodnom govoru, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević naglasio je koliko je zahtjevan i požrtvovan vojnički poziv. Kazao je

kako se Hrvatsku treba braniti ne samo na hrvatskim granicama, nego i na svim mjestima na kojima se pojavi opasnost. Podsjetio je na činjenicu kako je Ministarstvo obrane pozornost usmjerilo na čovjeka, hrvatskog vojnika, dočasnika i časnika. Na kraju je ministar Krstičević pripadnicima 9. HRVCON-a poručio kako je uvjeren da će oni po svojoj plemenitosti nastaviti održavati tradiciju humanosti i razumijevanja prema stanovnicima Afganistana, njihovoj kulturi i običajima. Upozorio ih je da im tijekom obavljanja zadaća, njihova sigurnost i sigurnost njihovih suboraca uvijek treba biti na prvom mjestu.

Misno slavlje u kapeli vojne kapelanie "Sv. Petar i Pavao" u vojarni "Pukovnik Marko Živković" predvodio je generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH don Marko Medo u koncelebraciji s vojnim kapelanom don Antonijom Mikulićem, koji s kontingenatom odlazi u Afganistan. Misi su nazociili pripadnici 9. hrvatskog kontingenta i članovi njihovih obitelji.

Devetnaesto pokrajinsko hodočašće policijskih uprava Sjeverozapadne Hrvatske u Ludbreg

U petak, 31. kolovoza 2018. godine održano je 19. hodočašće policijskih uprava Sjeverozapadne Hrvatske u Ludbreg u svetište Predragocjene Krvi Kristove u sklopu vjerskih programa "Dani ludbreške Svetе nedjelje". Križni put i misno slavlje predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, uz sudjelovanje dvadesetak svećenika, među njima desetak policijskih kapelana, domaćina rektora svetišta i župnika msgr. Josipa Đurkana i organizatora hodočašća policije dekana Varaždinskog policijskoga dekanata vlč. Ivice Horvata.

Hodočašću djelatnika Policijskih uprava varaždinske, međimurske, koprivničko-križevačke, krapinsko-zagorske i bjelovarsko-bilogorske i ove godine pridružili su se policijske udruge IPA iz Slovenije, Austrije i Mađarske te njihovi policijski službenici u odorama. Osim policije,

na hodočašću su bili i hodočasnici iz više župa iz svih dijelova Hrvatske. Sudjelovali su i djelatnici Samostalne službe MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH, na čelu s voditeljem Mariom Dokmanićem, načelnici PU varaždinske Predrag Benčić, PU međimurske Ivan Sokač, PU koprivničko-križevačke Vjekoslav Štimac te policijski službenici i djelatnici susjednih policijskih uprava.

Kao i prethodnih godina, i ove su se godine hodočasnici okupili na početku hodočašća kod župnog dvora, gdje je formirana procesija koja se iz središta grada uputila prema svetištu. Prije početka misnog slavlja hodočasnici su najprije sudjelovali u pobožnosti križnog puta. Cijelo to vrijeme svećenici su bili na raspolaganju za ispunjaj. Prije početka misnog slavlja, hodočasnicima se riječima dobrodošlice obratio ludbreški

župnik i rektor svetišta msgr. Đurkan: «Dragi policajci, danas hodočastite u ovo Isusovo prošenište i sigurno silno želite obnoviti svoj krsni savez s Kristom i Crkvom sklopljen na svetom krštenju, produbiti svoju vjeru, učvrstiti nadu i usavršiti ljubav te Gospodinu izraziti zahvalnost za sve što nam je učinio».

Na početku propovijedivvojni ordinarij msgr. Jure Bogdan sve je srdačno pozdravio i podsjetio hodočasnike kako u svakoj svetoj misi svećenik nakon riječi pretvorbe, izgovara "tajna vjere". «Presveta euharistija, Tijelo i Krv našega Gospodina koji nam se u svakoj svetoj misi daruju, tajna je naše vjere, to je središnja tajna. Euharistija je izvor i vrhunac kršćanskog života. Ona sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, tj. samoga Krista, našu Pashu. Bez svete euharistije i ispovijedi nema Crkve. Crkva crpi svoj život iz euharistije. To nije samo izričaj svakodnevnog iskustva vjere, već sažetak središnjeg otajstva Crkve. Isus kaže kako je s nama u sve dane do svršetka svijeta. Ovdje na najosobitiji i najtajanstveniji način Isus izvršava svoje obećanje – ostaje s nama. Nakon Duhova, kada je Crkva započela svoje hodočašće prema nebeskoj domovini, božanski je

sakrament označavao protjecanje njezinih dana, ispunjavajući ih nadom. Upravo kako bez svete mise i svete pričesti nema Crkve, tako nema ni vjerničkoga života», kazao je biskup Bogdan.

«Prva najava Euharistije unijela je podjelu među učenike, kao što ih je sablaznio i navještaj o muci, te su rekli: *Tvrđ je to govor! Tko ga može slušati?* Mnogima je, nažalost, i u današnjem svijetu, kao i nekoć Isusovim učenicima, to divno i veliko otajstvo bilo i jest neprihvatljivo, daleko i strano». Biskup je podsjetio na Isusove riječi kada je video mrmljanje i podjelu ljudi onoga vremena, te je upitao apostole imaju li namjeru i oni otići: «Ovo pitanje Gospodinovo stoljećima odjekuje neprekidno kao poziv njegove ljubavi da ljudi otkriju kako je On jedini koji ima riječ života vječnoga. Primiti s vjerom dar svete pričesti isto je što i Njega samoga. Svi kao hodočasnici okupljeni u našem dragom ludbreškom svetištu želimo i hoćemo izjaviti i javno ispovjediti: *Ne Gospodine, mi ne želimo i ne kanimo nikamo otići od tebe. Znamo i vjerujemo da jedino i samo ti imaš riječ života vječnoga.* Zahvalni smo, braćo i sestre, Isusu Kristu jer nas je pozvao na jedinstvo s njime, blagovanju Njegova Tijela i Krvi, tog središta života Crkve i

svakog Kristovog vjernika», rekao je vojni ordinarij msgr. Bogdan.

Biskup je potom naglasio kako iza Isusovih riječi *Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta* stoji božanski autoritet: «To su riječi garancije – Crkva Kristova postojat će sve do eshatona. Doista, tako i mi navješćujemo Isusovo vazmeno otajstvo dok On ne dođe. Kao članovi Božjeg naroda na hodočašću uskom stazom križa stupajmo prema nebeskoj gozbi kada svi izabrani budu sjeli za stol u Kraljevstvu. A to nam je sve omogućeno zahvaljujući našem temeljnem sakramantu – krštenju – kojim smo postali sinovi i baštinici Božji, prijatelji Njegova otajstva kojima ni smrt ništa ne može. Krštenjem smo, naime, iz ropstva grijeha izašli na slobodu djece Božje te smo na svojim čelima obilježeni spasonosnim znakom svetoga križa. I ne samo na čelima, već i na nadvratnicima i dovratnicima kuće našega života».

Propovjednik je u zaključnoj misli iznio zgodu između župnika Arškog i seljaka te pohoda i klanjanja pred svetohraništem: «Isus želi ne samo da ga gledamo i da On nas gleda, nego da ga blagujemo u svetoj pričesti i da se tako u potpunosti

s nama sjedini. Da naš život postane njegovim, a njegov život našim. To su pitanja, braćo i sestre, koja danas svatko od nas treba postaviti sebi samome. I na njih zatim dati odgovore. Današnje naše hodočašće i ovo euharistijsko slavlje jedinstvena su prigoda da to učinimo. Da, naime, ako živimo dosljednim kršćanskim životom, Bogu zahvalimo na tom daru te nastavimo s Božjom pomoći i dalje tako živjeti. Ili pak, ako tu nismo bili na visini, da danas donešemo odluku za novim, boljim i autentičnim kršćanskim životom, daleko od grijeha i grešnosti, a puni otvorenosti za Boga, za Krista». Msgr. Bogdan zamolio je Blaženu Djevicu Mariju, kao majku Riječi Božje da nam bude pomoćnica i zagovornica.

Prije misnog blagoslova vjernicima se obratio vlč. Horvat, zahvalivši biskupu na njegovom odazivu i ostalim svećenicima na dolasku. Zahvalio je i prisutnim policijskim djelatnicima na čelu s njihovim načelnicima. Pozvao je sve policijske službenike da ostanu ispred oltara kako bi napravili zajedničku fotografiju. Po završetku službenog dijela hodočašća, uslijedio je ručak za sve sudionike u organizaciji Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Ispraćaj 1. hrvatskog kontingenta u NATO operaciju potpore miru "Sea Guardian"

Svečani ispraćaj 1. hrvatskog kontingenta u NATO operaciju potpore miru "Sea Guardian" u Sredozemlju kojeg čine brod Hrvatske ratne mornarice raketna topovnjača RTOP-41 "Vukovar" i posada, održan je u ponedjeljak, 3. rujna 2018. godine ispred sidrišta u vojarni "Admiral flote Sveti Letica-Barba" u Splitu.

Svečanom ispraćaju nazočio je izaslanik predsjednice i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga RH, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, posebni savjetnik ministra obrane Božo Kožul, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbornik Mirko Šundov sa suradnicima i zapovjednik HRM-a Ivo Raffanelly.

Brod HRM-a, koji ove godine prvi put sudjeluje u NATO operaciji "Sea Guardian", predvodit će

neborbene zadaće s težištem na stvaranju cjelovite pomorske situacijske slike, a s ciljem sprječavanja mogućih ugroza i pružanja potpore NATO strateškom komuniciranju. NATO operacija "Sea Guardian" bitno je unaprijedila sigurnost na Sredozemlju, osiguravši usklađeno angažiranje ljudskih i materijalnih resursa država članica Europske unije i NATO-a u ostvarenju zajedničkih sigurnosnih ciljeva.

Ispraćaju 1. hrvatskog kontingenta prethodila je sveta misa koja je održana u petak, 31. kolovoza u kapeli vojne kapelani "Sv. Nikola biskup" u vojarni "Admiral flote Sveti Letica-Barba". Misno slavlje predvodio je vojni kapelan o. Jozo Mravak OP, uz koncelebraciju don Branimira Projića. Izmolili su molitvu mornara i udijelili Božji blagoslov.

Komentar vojnog ordinarija Jure Bogdana o iznevjerenu svećeništvu pojedinaca u Crkvi

Vojni ordinarij u RH Jure Bogdan u tijeku boravka u Zadru gdje je predvodio duhovne vježbe za svećenike Zadarske nadbiskupije u Nadbiskupskom sjemeništu Zmajević, u srijedu 5. rujna komentirao je slučajeve iznevjerenog svećeništva s čime se Crkva suočava. „Jako me boli da se događaju velika i strašna zla nevjernosti svome svećeničkom idealu, biskupskome, svome poslanju, vjeničkome, kršćanskome. Jako me boli kad to susretнем. To je u mojoj Crkvi. To je moja Crkva! Ja moju Crkvu volim kao svoju mater. Moja mater nije ni najljepša, ni najbolja, ni najkvalitetnija, ali to je moja mama. Ja nju volim. I to je moja Crkva kojoj sam ja posvetio svoj život. S druge strane, kako mi je dragó da je društvo postalo osjetljivo, izrazito osjetljivo na sve zlouporabe. Poglavito naš Papa u Rimu, na sve zlouporabe svećeništva, odnosno biskupske službe. Ovo što

sada imamo jasan stav da javno osuđujemo i prozivamo zlo unutar Katoličke Crkve, želio bih da ga osuđujemo i prozivamo na svim razinama u društvu, u društvenim zajednicama, obiteljima, kod vjernika i kod nevjernika. Ako je nešto objektivno u sebi zlo, a iskorištavanje malodobne djece je veliko i strašno zlo, želio bih da se s tim velikim zlom obračunamo kao Crkva, kao narod, društvena zajednica, ne samo u našoj domovini, nego posvuda u svijetu.

Jer, imam dojam da se društvo mnogo puta poнаša cinično. S jedne strane, lopovi znaju vikati 'Držite lopova', a ustvari, ovo što se u Crkvi događa, duboko vjerujem da nam se događa jedno čišćenje. Bogu hvala da smo zauzeli takav jasan i energičan stav. Ali s druge strane, htio bih vidjeti isti takav stav, zauzetost svih na svim razinama

u našem društvu i posvuda u svijetu, u iskorijenjivanju tih zala. Nažalost, bojim se da nije tako, da se s tim zlom nad djecom ne obračunava energetično na svim razinama društva”, upozorio je msgr. Bogdan.

Biskup je kao potreban temelj istaknuo duboku duhovnu izgradnju pojedinca, jer otajstva Crkve može se i formalno slaviti, a ne ih i s istinskim uvjerenjem nutarnje živjeti. U tom smislu duhovne neizgrađenosti i nemolitvenog života pojedinca, pa i svećenika, biskup Bogdan vidi i

jedan od uzroka iznevjerjenosti u življenu svećeništva. „To je trajna opasnost i napast Crkve, od apostolskih vremena, preko nas danas, sve do eshatoloških vremena; za Svetog Oca u Rimu, za sve katoličke biskupe, svećenike, vjernike.

Nitko nije amnestiran od molitve. Intenzivni molitveni i duhovni život pridonosi kvalitetnoj izgradnji, duhovnoj klimi, duhovnom ozračju i svjedočenju svećenika i biskupa u svojoj sredini”, zaključio je msgr. Bogdan.

Bjelovarsko-križevačka biskupija proslavila nebeskog zaštitnika

Na svetkovinu sv. Marka Križevčanina, zaštitnika Bjelovarsko-križevačke biskupije, Koprivičko-križevačke županije i grada Križevaca, u petak 7. rujna, svećano misno slavlje na križevačkom Trgu Josipa Jurja Strossmayera predvodio je zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško. Koncelebrirali su domaćin bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak, biskupi sisački Vlado Košić, varaždinski Josip Mrzljak, kotorski Ilijan Janjić, šibenski Tomislav Rogić, križevački vladika Nikola Kekić, zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski te svećenici Bjelovarsko-križevačke i okolnih biskupija.

Pozdravljajući sudionike slavlja, biskup Huzjak istaknuo je da su svjedočki život i mučenička smrt sv. Marka Križevčanina i danas „snažni poticaji za naše kršćansko življenje, ali i za suočavanje s poteškoćama i nedaćama kako u Crkvi tako i u našem hrvatskom društvu”. Kao i sv. Marko u svoje vrijeme tako i mi danas i s ovoga mjesta izražavamo vjernost i odanost papi Franji i molimo Gospodina za njegovo hrabro predvođenje Crkve u ovim za Crkvu nimalo lakim vremenima, rekao je mons. Huzjak.

Osvrnuvši se na misna čitanja, biskup Šaško je protumačio. „Slušajući današnju Božju riječ u svjetlu vječnosti u kojemu je nadahnuta i pisana, sve postaje drukčijim i smislenim. Onima koji ne vjeruju u vječnost čini se da pravedni umiru uza lud i njihova smrt, njihovo trpljenje kao nesreća, ali pogled vjere vidi mir i radost, susreće nadu

besmrtnosti. Ta mudrost jamči da će oni koji se uzdaju u Gospodina ‘spoznati istinu’, steći milost i milosrđe. Jednako je i s riječima apostola Petra. Samo s vjerom u vječnost, s vjerom da Duh Božji počiva u nama, prihvatljava je riječ o radosti u patnjama, o klicanju u slavi. Ta vjera prihvata Božju volju, jer zna da je u njegovim rukama i da on sve vodi prema dobru”.

Biskup je razložio da je evanđeoska riječ uistinu ludost, ako nije prihvaćena vjerom u vječnost. „Pa tko to još ima u nekome svojem životnom, gospodarskom, političkom programu istaknuto nošenje križa – danomice? Tko bi to u današnjoj društvenoj javnosti očekivao neke sljedbenike i uspjeh promišljući zalaganje u žrtvi za bližnje, bez obećanja ugleda, koristi, utjecaja? Doduše, čuju su i takve riječi, ali one ostanu flatus vocis, kao nešto što je tek lijepo čuti u okviru sasvim drugih zakonitosti međusobnih odnosa”, primjetio je mons. Šaško, istaknuvši da su Križevci, naša hrvatska kultura i ono što je ostalo vrijedno spomena, rasli na kršćanskoj nesebičnosti, ukorijenjenoj u vjeri u vječnost.

„Povijest nas uči, a ovdje ju i da hoćemo ne možemo zanemariti, da je pouzdanje u Gospodina i odaziv Bogu donosio dragocjene plodove, a odmicanje od njega teškoće i nemir. Lako je vidljivo da darovanost čovjeka nasljedovanjem Isusa Krista i vjera u vječnost čini čudesna djela. Dar i vječnost – nosivi stupovi svjedočanstva svetih, na dobro čovjeka i svijeta. Njima se uvijek su-

protstavlja sebičnost i navezanost na zemaljsko. To je donijelo najviše zla u Crkvi i u narodu”, rekao je mons. Šaško.

„U kršćanskome daru i vjeri u vječnost ne radi se o bijegu od svijeta i o nemaru za svijet. To jasno možemo vidjeti iz činjenice da su upravo najveći darovi dostojanstvu čovjeka proizšli iz kršćanske vjere u vječnost. Kršćanin voli svijet ljubavlju koja svijet vidi u povezanosti s vječnim. Kršćanska zauzetost za čovjeka i za prolazno proizlazi iz vjere da je Bog gospodar, da je Otac i mrtvima i živima te da te dvije stvarnosti nisu odvojene. Kad god ih je netko razdvojio, okrnio je smisao otajstva života”, istaknuo je zagrebački pomoćni biskup.

Govoreći o kršćanstvu, biskup je primijetio da se danas čuje izravan odgovor koji niječe kršćanske vrijednosti, a još je prisutniji neizravan odgovor koji u sebi sadrži „ali”. Redovito se pojavljuje zapreka, u obliku sumnje, ubačenoga nemira koji otežava oduševljenost.

„Ne čujemo li danas u hrvatskome društvu rečenice poput sljedećih: Treba biti vjernik, ali za svaki slučaj ipak je dobro paziti da se ta vjera previše ne ističe. Kršćanstvo je dobro, to je naša povijest; pomoglo nam je kad nam je bilo teško, ali sada je drugo vrijeme, ali nije ga dobro ugrađivati u gospodarski, politički, kulturni život, jer će nam prigovoriti da nismo moderni. Kršćanstvo ne uči ništa loše, ali nije dobro previše vjerskoga u odgoju i obrazovanju. Znamo da čovjek ne živi samo od rada, ali kako ćemo preživjeti ako ne radimo nedjeljom... Koliko pogubnih ali koji ne dopuštaju hrvatskomu čovjeku i društvu da živi radost i ljepotu dara i istine o vječnosti koja se nalazi duboko u nama”, prokomentirao je biskup, poručivši da „bez obzira kako bilo, postoje životni trenutci u kojima ne možemo odgovoriti s ali; postoje izazovi pred kojima se očekuje ne samo naša jasna riječ, nego životni stav; onaj, naime, koji zovemo vjerom, temeljnном odrednicom ljudskoga postojanja”. Biskup je u homiliji pojasnio kako je „moguće svaku životnu stvarnost i trenutak provjeriti mjerom vječnosti i darovanosti, što postavlja određena pitanja: Mogu

li riječi, odluke, ponašanja izdržati tu provjeru? Kako izgleda obitelj, razgovori, odnosi između supružnika, roditelja i djece, kada ih se stavi pred vječnost? Kako izgledaju društveni odnosi, ciljevi, poslovi, kada ih se ne mjeri korišću koja brzo propadne, nego vječnošću koja ne stavlja u prvi plan umišljenost i oholost? Kako izgledaju zakoni, odredbe u koje je ugrađena vječnost? Jesu li naši zakoni takvi i misli li se uopće na to kada ih se prihvaća i njima daje svoj glas? Računaju li s istinom vječnosti programi odgoja i obrazovanja? Odiše li sadašnja hrvatska kultura dahom vječnosti koji joj je omogućio da izrazi najljepše; očituje li nadahnuće životom ili prihvaća veličanje umiranja s mnoštvom suptilnih ali koji se razlijevaju u porama svakidašnjice? Vječnost vrlo brzo otkrije tragove ideologija koje zatvaraju pogled i guše slobodu, ponajprije slobodu savjesti”. Biskup je istaknuo da se ni na demografska pitanja ne može dobiti konačan odgovor bez prihvatanja logike dara i bez pogleda prema vječnosti. Jednako je i s gospodarstvom koje se mora odlučiti na težnjom prema zemaljskomu probitku ili prema vrednotama dara i vječnosti. Život koji polazi i završava u prolaznome ima svoj izražaj u sebičnosti, a onaj koji polazi od dara i vidi vječnost puninu nalazi u ljubavi, jer je ljubav satkana od dara i vječnosti, rekao je mons. Šaško. Potaknuo je vjernike na molitvu svetom Marku „da svojim zagovorom rasprši naše sumnje; da odgovor ‘da’ Bogu bude snažniji od tolikih ‘ali’ koji se uvlače u naš život”.

Predvoditelj misnoga slavlja prenio je pozdrave zagrebačkog nadbiskupa i metropolite kardinala Josipa Bozanića koji je na sastanku u Bratislavi. Prije euharistijskoga slavlja upriličena je svečana procesija od konkatedralne crkve Sv. Križa do olтарa na otvorenom u središtu Križevaca.

Na misi su sudjelovali predstavnici političkih vlasti, kulturnoga života, crkvene udruge i pokreti, vjernici obučeni u narodne nošnje, ženska garda, predstavnici udruga proizašlih iz Domaćinskog rada, invalidi, predstavnici vojske, policije, vatrogasaca, učenici, djeca iz dječjih vrtića i brojni hodočasnici.

Proslava 28. godišnjice osnutka ATJ Lučko

Na blagdan svetoga Marka Križevčanina, 7. rujna 2018. godine, u večernjim satima, svečanim postrojavanjem Antiterorističke jedinice Lučko (ATJ) i podnošenjem prijavka ministru unutarnjih poslova Davoru Božinoviću, zapovjednik ATJ Lučko Mate Bilobrk započeo je obilježavanje 28. godišnjice osnutka ATJ Lučko, najelitnije jedinice Hrvatske policije. Proslavi su uz ministra Božinovića, nazočili i ministar hrvatskih branitelja general Tomo Medved, glavni ravnatelj policije Nikola Milina s pomoćnicima, zapovjednik zapovjedništva SJP RH Vjekoslav Hegedušić, zapovjednici ostalih centara Specijalne policije RH, mnogobrojni načelnici policijskih uprava sa suradnicima, zapovjednici interventnih jedinica policije RH, predstavnici MORH-a, umirovljeni pripadnici ATJ Lučko, roditelji i rodbina poginulih policajaca, branitelji i članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata.

Na svečanosti su uz zvuk zvona pročitana imena poginulih pripadnika ATJ Lučko, nakon čega su se okupljenima obratili zapovjednik ATJ Lučko

Mate Bilobrk, ministar unutarnjih poslova Davor Božinović i izaslanik predsjednice RH Ante Deur. Poslije uvodnih pozdrava i obraćanja uzvanika pred postrojenom ATJ Lučko, položeni su vijenci i zapaljene svijeće kod spomenika palim pripadnicima ATJ Lučko. Na prostoru ispred kapelice, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predvodio je svetu misu za poginule i umrle pripadnike Jedinice i sve hrvatske branitelje. Na svetoj misi koncelebrirali su vojni kapelan iz Knina fra Božo Ančić OFM, vojni kapelan u MORH-u o. Zrinko Nikolić i policijski kapelan iz Bjelovara Damir Vrabec. Svetu misu pjevanjem su uveličali članovi policijske klape "Sveti Mihovil" iz Splita. U propovijedi se vojni biskup osvrnuo na geslo ATJ Lučko *Patria, honor, fortitudo*, naglasivši da je ono na tragu stožernih kršćanskih kreposti koje smo svi pozvani živjeti.

Na kraju je za sve goste i uzvanike u prostorima i objektima ATJ Lučko upriličen domjenak i prijateljsko druženje.

Majko prevažna si i za društvo i za Crkvu

Brojni hodočasnici i ove su se godine okupili uz solinski Jadro na blagdan Male Gospe, 8. rujna, da bi zahvalili Blaženoj Djevici Mariji za njezin zagovor te molili za svoje najmilije. „Kruna kojom smo okrunili Majku Mariju želi biti naša zahvalna rođendanska čestitka. Tom gestom ne želimo Majku samo veličati i častiti, već prije svega nju, najvjerniju učenicu svoga Sina, i u životu nasljedovati. S našim zavjetnim darovima i mi poput Majke Marije želimo reći Gospodinu: ‘Veliča duša moja Gospodina, i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju, jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo’”, kazao je splitskomakarski nadbiskup Marin Barišić, predvodeći obred krunjenja odnosno blagoslova Gospine i Isusove krune.

Time je započela proslava koja se nastavila svečanim ophodom oko svetišta s Gospinim kipom.

Euharistijsko slavlje ispred crkve Gospe od Otoka predvodio je nadbiskup Barišić u koncelebraciji s provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, župnikom don Rankom Vidovićem i ostalim svećenstvom.

U propovijedi je nadbiskup govorio o obitelji kao temeljnoj stanicu društva i budućnosti, o ulozi majke u obitelji i o Trećem nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji. „U središtu Božjeg plana spasenja stoji žena – majka po kojoj se na svoj način dodiruje ljudsko i božansko rodoslovje. Zato danas slavimo rođendan i Isusove i naše Majke. Svojim dolaskom na slavlje rođendana Blažene Djevice Marije ulazimo i mi sa svojim obiteljima u radosni tok rijeke božanskog milosrđa koje je svijetu poklonilo čistu i neokaljanu Majku. Ovogodišnje rođendansko slavlje još je svečanije jer nas uvodi u Treći nacionalni susret

hrvatskih katoličkih obitelji kojeg ćemo za tjedan dana slaviti ovdje u prasvetištu Gospe od Otočka. S Majkom želimo ići ususret ovom susretu. Jer Majka nas vodi k svom Sinu Isusu Kristu, darovatelju života. A upravo to ovim nacionalnim susretom želimo obnoviti: da nam obitelji budu izvor života i radosti, mjesta zajedništva i ljubavi, požrtvovnosti i brige za drugoga”, rekao je nadbiskup.

Govoreći o majkama, naglasio je da je svaka majka, poput Majke Marije koja je u svom krilu nosila Sina Božjega, svetohranište jer nosi život koji je Božji dar. „Vi ste goruci grm u kojem nam se Bog objavljuje, pred kojim puni poštovanja trebamo izuti obuću jer je trudna žena donositeljica novog života. A Bog je došao da život imamo i to u izobilju! No kako se odnosimo prema ovim božanskim darovima? Zar je moguće i zar se smije gasiti i trnuti život u majčinu krilu? Zar se smije gaziti po ovom svetom tlu? Narod koji to čini nema budućnosti. Njegovo rodoslovje ne može poznavati ni stoljeća ni tisućljeća. Kratkog je vijeka! Stoga je vrijeme da majku i obitelj stavimo na prvo mjesto, jer su majka i obitelj put nade – izvor života i radosti!” Dodao je da je majka za djecu i žena za svoga supruga “svetište i središte, srce i duša obitelji! U obiteljskoj ljepoti zajedništva najvažnija uloga je dodijeljena tebi ženo – majko! Prevažna si i za društvo i za Crkvu, a osobito si na srcu Boga koji preko tebe svijetu kojeg voli daruje novi život i spasenje”.

U propovijedi nadbiskup se osvrnuo na pobudniču „Radost ljubavi” u kojoj papa Franjo upozorava da smanjenje majčinske prisutnosti u društvu predstavlja ozbiljnu opasnost za samo društvo. U tom je svjetlu govorio o suvremenim društvenim poteškoćama s kojima se susreće majka, kazavši: „Nažalost, danas društvo prihvata ženu, ali ne i majku! Ako si trudna, ako želiš i imaš djecu tebi nije dostupno radno mjesto! A što reći o ženi – majci koja je i nedjeljom prisiljena biti odsutnom iz svoje obitelji. A da i ne spominjemo slučaj obitelji koja je bez vlastitog doma i mora u podstanarstvo. Što će čuti? Oprostite, ne primašmo obitelj s djecom”.

Podsjetio je na nedavni slučaj kada iznajmljivač nije htio primiti dvojicu turista deklariranih homoseksualaca. Istoga dana doznale su to i osudile sve svjetske agencije i naši domaći mediji. Nadbiskup se upitao: „A tko će znati za slučaj odbijanja obitelji s djecom? Nitko osim same obitelji. I nikomu ništa! I nikomu ništa za slučaj gu-

bljenja radnog mjesa zbog trudnoće. Zapravo, svi to skupo plaćamo! Jer ako se tako odnosimo prema majci koja nosi i daruje život ostat će nam prazna radna mjesta i bit ćemo i bez mirovina i bez rodoslovlja. Uostalom, što nam govore tolike škole bez prvašića? Mentalitet kapitalizma i produktivnosti tjeru ženu da između ‘biti žena’ i ‘biti majka’ izabere ostati žena. Prisiljena je odreći se majčinstva kako bi se svim raspoloživim sredstvima – kontracepcijom, abortusom... – obranila od svog čeda koje postaje opasnost i ugroza za njezin nametnuti status u društvu. O koje sve drame u svojoj nutrini žive tolike žene, ove osjetljive, a u isto vrijeme i jake duše! S kolikim poteškoćama i izazovima se nose mnoge žene zbog sve veće pojave neplodnosti. Što bi sve učinile za dar majčinstva! Ostajemo nijemi pred ovakvim stvarnostima, ali svoj pogled i molitve upravljamo prema Majci Mariji – onoj koja je pohitala u gorje kako bi podijelila radost s Elizabetom kojoj je darovano dijete onda kada se to činilo nemogućim”.

Obraćajući se supruzima i očevima, nadbiskup Barišić je rekao: „Vrijeme je da naše društvo prepozna i vrednuje majčinstvo i majčin odgojni rad u obitelji. To također trebaš vrednovati i ti poštovani supruže i oče, koji ćeš svojom prisutnošću i odgovornošću znati preuzeti i one kućne obvezе za koje ti se čini da ti ne pripadaju. Dragi i poštovani supruže i oče, pozvan si u blagosti i strpljivosti ljubiti svoju suprugu i majku svoje djece. Jer što najviše može učiniti jedan otac za svoju djecu, tj. za čitavu obitelj i vlastito rodoslovje? Da voli majku svoje djece, svoju suprugu! Ako je s jedne strane za zdravo društvo potrebna prisutnost majke i majčinstva, s druge strane je potrebno oca i očinstvo više povratiti u obitelj. Na to nas podsjeća i papa Franjo kada kaže da je za zdravlje obitelji i društva nužno vrednovati i majčinstvo i očinstvo kako bi se dogodilo ozbiljno vrednovanje i uvažavanje obitelji, a time i čitavog društva po njegovoj temeljnoj stanici”.

Prigodnu riječ zahvale na kraju misnoga slavlja uputio je župnik i upravitelj solinskoga prasvetišta don Ranko Vidović, a nadbiskup Barišić pozvao je sve na cjeloviti program Trećega nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji i da podrže humanitarnu akciju „Obitelji za najmanje” pozivom na broj 060 9000. Po drevnom običaju, brojni su hodočasnici pristupili sakramentu euharistije, a euharistijsko slavlje, koje je zajedno s procesijom prigodnim riječima animirao don Ante Mateljan, završilo je himnom Lijepoj našoj.

Misi su nazočili izaslanik Vlade RH ministar Lovre Kuščević, solinski gradonačelnik Dalibor Ninčević, župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženka Boban, brojni (grado)načelnici, predstavnici crkvenih i društvenih ustanova te javni kulturni djelatnici. Pjevanje je predvodio zbor

Kraljice Jelene pod ravnjanjem prof. Mirka Jankovića. Proslava blagdana i Dana grada Solina završit će svečanim popodnevnim misnim slavljem u 18 sati koje će predvoditi vojni biskup u BiH Tomo Vukšić.

Dan hrvatskih mučenika na Udbini

Dan hrvatskih mučenika proslavljen je u subotu 8. rujna u Crkvi hrvatskih mučenika na Udbini svečanom misom koju je predvodio dubrovački biskup Mate Uzinić. Koncelebrirali su riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić, predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić, porečki i pulski biskup Dražen Kutleša, zagrebački pomoći biskup Mijo Gorski, umirovljeni porečki i pulski biskup Ivan Milovan, umirovljeni gospicko-senjski biskup Mile Bogović, domaćin go-

spičko-senjski biskup Zdenko Križić, generalni vikar Varaždinske biskupije mons. Antun Perčić, tajnik Apostolske nuncijature mons. Janusz Stanisław Blachowiak, upravitelj svetišta Josip Šimatović i brojni svećenici.

Pozdravljajući sudionike slavlja, biskup Križić istaknuo je da je naš narod kroz tešku povijest iskusio Marijinu pomoć i zato joj se s puno pouzdanja obraća te rekao da Mariji izručuju sve

mučenike naše povijesti, sigurni da njihove žrtve nisu bile uzaludne.

Prisjećajući se onih koji su na tome mjestu stradali prije 525 godina, 9. rujna 1493. u Krbavskoj bitki, onih koji su svoje živote izgubili kao žrtve totalitarnih sustava dvadesetog stoljeća te žrtava i mučenika našega vremena, onih koji su svoje živote položili za našu slobodu i kojima je pridodao i brojne civilne žrtve, biskup Uzinić u propovijedi je pojasnio da je Spomen hrvatskih mučenika zapravo spomen na izbrisana imena i živote, izbrisane generacije i prekinuta rodoslovija s kojima su izbrisani i oni koji su trebali biti rođeni, a nisu, s kojima je Bog imao svoj plan u svom velikom povijesnom planu spasenja, a nisu ga dobili priliku ostvariti.

„Koliko god je ovaj Spomen hrvatskih mučenika usmjerен prema prošlosti, ne bi nas smio ostaviti u prošlosti. Zato bismo ovom promišljanju o izbrisanim imenima i prekinutom rodosloviju trebali dodati razmišljanje o sebi i svojoj generaciji u kojoj se, nažalost, događa novo brisanje generacija i imena”, rekao je biskup, potkrjepljujući to katastrofalnim demografskim podacima. Naveo je da je prošle godine u Hrvatskoj rođeno 1151 dijete manje nego pretprešle, da je ove godine u prvi razred upisano više od 500 djece manje nego prošle godine, da u 117 škola ove godine nije upisano niti jedno dijete, da se ove godine zatvorilo osam škola. Upozorio je da se istovremeno s manjim brojem rođenih i većim brojem umrlih, iz godine u godinu povećava iseljenički val, primjetivši da više ne odlaze samo pojedinci nego cijele obitelji. „Negdje sam pročitao da Ir-ska bilježi porast broja hrvatskih građana od čak 431%, a donekle sam se u to i sam mogao uvjeriti sudjelujući na Svjetskom susretu obitelji u Dublinu. Pročitao sam i da u Njemačkoj već živi više Hrvata nego li u Bosni i Hercegovini, koja je jedna od domovina hrvatskog naroda. Ono što dodatno zabrinjava su statistički podaci iseljenih

Hrvata u Njemačkoj iz jednog nedavnog istraživanja prema kojemu ih samo 15% razmišlja o povratku, a čak ih 80% kaže da su im odlaskom iz domovine ispunjena sva njihova očekivanja. Premda ih 65% kao motiv za iseljavanje navodi ekonomske razloge, zabrinjava da ih je čak 27% otislo zbog političkih razloga”, naveo je neke od podataka biskup Uzinić.

„Nisam političar, a ni analitičar, pa ču sebi dopustiti navođenje jednog političara koje razumijevam kao svojevrsnu samokritiku, koji je ne tako davno rekao da je našem društvu ‘najveći problem klijentelizam, klijentelistički, odnosno ortački kapitalizam, mali krug ljudi koji si namješta poslove na račun domovine i slobode’. Bilo bi dobro da se svi nad tim zamislimo, a osobito oni koji participiraju u zakonodavnoj, sudskej i izvršnoj vlasti jer, bojam se, ni jedna od njih nije imuna na tu kritiku. A odgovorni su da tako ne bude i dužni stvoriti sustav u kojemu se to neće moći događati”, rekao je biskup. „Vjerujem da u ovoj nesređenoj situaciji našeg društva koja truje ne samo naše odnose, nego i našu volju za životom u Hrvatskoj, kao demotivirajuće mogu pridodati i naše unutarnje svađe i prepucavanje oko istih onih ideologija koje su svojevremeno izbrisale cijele generacije. Sve ovo za posljedicu ima ponovno brisanje imena i generacija, a s imenima i generacijama i cijelog našeg hrvatskog naroda, koji ovako ne može imati budućnosti, jer jedni napuštaju Hrvatsku, a drugi su, premda ostaju u Hrvatskoj, demotivirani da se u njoj otvore životu”, upozorio je mons. Uzinić, poručivši da su nam potrebni pravedni ljudi na svim razinama i u svim društvenom strukturama pa i crkvenim jer će se jedino tako moći ići naprijed. „Budimo ljudi pravedni, kako ne bismo zbog svoje nepravednosti postali uzrok izbrisanim generacijama, a s izbrisanim generacijama i izbrisanim narodu, nego bi se i po nama nastavio ostvarivati Božji plan, a njegov plan nikad nije smrt nego je uvijek život”, potaknuo je dubrovački biskup.

Svečano obilježena 25. obljetnica operacije "Medački džep"

U Gospiću je u nedjelju, 9. rujna 2018. godine svečano obilježena 25. obljetnica vojno-redarstvene operacije "Medački džep". Svečanosti su nazočili izaslanik predsjednika Vlade RH, ministar obrane i potpredsjednik Vlade Damir Krstičević, izaslanik predsjednice RH i vrhovne zapovjednici Oružanih snaga Ante Deur, savjetnik za branitelje, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora saborski zastupnik Marijan Kustić, načelnik GS OS RH general zbora Mirko Šundov, izaslanik ministra hrvatskih branitelja Ivan Vukić, župan Ličko-senjske županije Darko Milinović, gradaonačelnici Gospića, Otočca i Udbine, hrvatski branitelji sudionici operacije i članovi obitelji poginulih.

Misno slavlje u gospičkoj katedrali Navještenja Blažene Djevice Marije predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. U svojoj propovijedi biskup je naglasio važnost obilježavanja ove obljetnice i sjećanja na sve one koji su položili živote za slobodu Hrvatske. Okupljene vjernike potaknuo je na razmišljanje o otajstvu smrti, ista-

knuvši kako je smrt tek završetak ovozemaljskog života, nakon čega odlazimo svojem nebeskom Ocu. Kazao je kako je molitva za duše poginulih branitelja najljepši dar koji im možemo pokloniti. Nakon svete mise na Spomenik poginulim hrvatskim braniteljima u središtu grada položen je zajednički vijenac obiteljima poginulih sudionika operacije "Medački džep" i zajednički vijenac u ime Republike Hrvatske. Po završetku mimohoda gospičkim ulicama, održana je svečana akademija na kojoj su prigodne govore održali visoki dužnosnici. Prikazan je i dokumentarni film Pobjednici o operaciji "Medački džep". Na svečanoj akademiji nastupila je klapa Hrvatske ratne mornarice "Sv. Juraj".

U okviru obilježavanja ove važne obljetnice održan je i letački program članova eskadrile Hrvatskog ratnog zrakoplovstva "Krila Oluje", a na središnjem gospičkom trgu održan je taktičko-tehnički zbor na kojem su Hrvatska vojska i policija izložile dio svojeg naoružanja i opreme.

Treće vojno hodočašće Hrvatske kopnene vojske u Udbini

Treće vojno hodočašće Hrvatske kopnene vojske Oružanih snaga RH (HKoV) održano je u četvrtak, 13. rujna 2018. godine u Udbini. Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je pukovnik Vinko Rogić.

Hodočašće je započelo križnim putem kojeg je predvodio vojni kapelan don Vladislav Mandura od crkve Sv. Marka Groba prema Crkvi hrvatskih mučenika. Misno slavlje za poginule, umrle i nestale hrvatske branitelje u Domovinskom ratu predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s vojnim i policijskim kapelanicima i svećenicima Gospicko-senjske biskupije. Msgr. Bogdan je u propovijedi govorio o snazi ljubavi i praštanju kao temeljima kršćanskog prihvaćanja i nasljedovanja Krista. Obraćajući se hrvatskim vojnicima, ohrabrio ih je da slijede Isusov primjer te da, unatoč nepravdi i zlu neprijatelja, nikada ne prestanu ljubiti i praštati. Usprkos svojoj vojničkoj stezi, hrvatski vojnik nije nasilnik i osvetnik, već «osoba puna ljubavi i topline, osoba čije je srce ispunjeno ljubavlju

za drage osobe, svoje obitelji, Domovinu i hrvatski narod». Biskup je istaknuo kako se hrvatski vojnik ne vodi sebičnim interesima, nego svojim istinskim čovjekoljubljem i domoljubljem: «Hrvatski je vojnik domoljub koji ljubomorno i po cijenu života čuva svoje sveto tlo hrvatsko, jedinu milu i lijepu našu domovinu, napačenu zemlju hrvatsku». Msgr. Bogdan zaželio je vojnicima hodočasnicima da ih ovo hodočašće učvrsti u njihovoj vjeri kako bi mogli i dalje plemenito djelovati na izgradnji ljestvog i čovječnjeg svijeta, temeljenog na «bogoljublju, čovjekoljublju, domoljublju, i nadasve poštenju».

Na misnom slavlju pjevala je policijska klapa iz Bjelovara pod vodstvom kapelana Damira Vrabeća, a svirao orkestar Oružanih snaga RH. Po završetku misnog slavlja hodočasnici, predvođeni brigadnim generalom Sinišom Jurkovićem, položili su vijenac i zapalili svjeće kod križa podignutog svim hrvatskim mučenicima. Završni blagoslov izrekao je msgr. Jure Bogdan.

Proslava 27. obljetnice Hrvatske ratne mornarice u Pločama

Svečanost obilježavanja 27. obljetnice Hrvatske ratne mornarice održana je 13. i 14. rujna 2018. godine u Pločama.

Prvog dana proslave, u četvrtak, 13. rujna, izaslanik predsjednice RH i vrhovne zapovjednice OS RH i njezin savjetnik za obranu i nacionalnu sigurnost Vlado Galić, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane i državni tajnik MORH-a Tomislav Ivić, načelnik Glavnog stožera OS RH general zbora Mirko Šundov, savjetnik ministra obrane Ivica Ušlebrka i izaslanstvo HRM-a na čelu sa zapovjednikom komodorom Ivom Raffanellijem položili su vijenac u more za sve poginule hrvatske mornare. Molitvu odrješenja za sve poginule branitelje mornare na brodu "Učka" predvodio je vojni kapelan flotile o. Jozo Mravak.

Položen je vijenac i zapaljene su svijeće i ispred spomen-obilježja hrvatskim braniteljima poginulima u Domovinskom ratu na središnjem gradskom trgu. Molitvu odrješenja ispred središnjeg križa predvodio je vojni kapelan don Branimir Projić.

Istoga dana u župnoj crkvi Kraljice Neba i Zemlje, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predvodio je svetu misu za poginule branitelje u koncelebraciji s vojnim kapelanicima i svećenicima iz mjesne župe. Misi su nazočili visoki državni dužnosnici, generali i admirali, a slavlje je pjesmom uveličala klapa "Sv. Juraj" HRM. U propovijedi je msgr. Bogdan čestitao pripadnicima Hrvatske ratne mornarice njihov dan i zahvalio Bogu na njihovoj spremnosti na žrtvu koju iskazuju kako

na kopnu tako i na moru, u ratu i u miru. Istaknuto je kako okosnicu njihove programske formacije čine latinske riječi: *Patria – Honor – Fortitudo (Domovina – Čast – Jakost/Snaga)*, koje ujedno predstavljaju i sažetak hrvatske himne. Msgr. Bogdan poručio je da hrvatskog mornara mora odlikovati domoljublje, čast, ponos te snaga i jakost u obrani Domovine. Hrvatskoj su potrebni jaki, snažni ljudi, izgrađenog karaktera, osobe koje njeguju zdrave odnose s obiteljima, prijateljima, kolegama, koji su požrtvovni i puni povjerenja u Boga i svoje bližnje. Biskup je zaključio homiliju pozvavši članove Hrvatske ratne mornarice da slijede primjer svetog Marka Križevčanina, čovjeka postojane i čvrste vjere u Boga i čovjeka, čiji je blagdan proslavljen u petak, 7. rujna.

Sljedećeg dana, u petak, 14. rujna u Gradskoj luci u Pločama održana je središnja svečanost. Na inicijativu potpredsjednika Vlade i ministra obrane Damira Krstičevića svečano je svečano otvorena vojarna "116. brigade Hrvatske vojske" i održano postrojavanje Satnije mornaričko-desantnog pješaštva, koja će biti smještena u vojarni.

Predsjednica RH i vrhovna zapovjednica OS RH Kolinda Grabar-Kitarović, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, načelnik Glavnog stožera OS RH general zbora Mirko Šundov i zapovjednik Hrvatske ratne mornarice komodor Ivo Raffanelli uručili su pripadnicima Satnije mornaričko-desantnog pješaštva beretke kao simbol pripadnosti postrojbi.

Na početku svečanosti, kojoj su nazočili izašlanik predsjednika Hrvatskog sabora Branko Bačić, ministar zdravstva Milan Kujundžić, mnogobrojni predstavnici MORH-a i OS RH-a i bivši pripadnici 116. brigade, otkrivena je ploča s natpisom novoimenovane vojarne. Uz njezina prvog zapovjednika brigadnog generala u miru Nedjeljka Obradovića, ploču su otkrili njegovi nasljednici brigadni general Ivan Beneta i brigadir Josko Dragović. Vojarnu je blagoslovio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan.

Prigodne govore održali su predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović, ministar Damir Krstičević, načelnik GS OS RH general zbora Mirko Šundov,

zapovjednik HRM-a komodor Ivo Raffanelli, gradaonacelnik Ploča Mišo Krstičević i župan Dubrovačko-neretvanske županije Nikola Dobroslavić. Svi su oni čestitali pripadnicima HRM-a 27. obljetnicu postojanja i naglasili važnost povratka Hrvatske vojske u Ploče i ostale hrvatske gradove. Visoki uzvanici obišli su zatim smještajne objekte za pripadnike postrojbe. Prikazana je i metodsko-pokazna vježba postrojbe koja će u idućem razdoblju održivati postavljene zadaće kao Satnija desantno-mornaričkog pješaštva. Satnija mornaričkog-desantnog pješaštva bit će u sastavu Flotile Hrvatske ratne mornarice, brojiti će ukupno 158 pripadnika Oružanih snaga RH, razvijat će sposobnosti provedbe ograničenih

desantnih operacija, zaštitu i osiguranje vojnih lokacija, pomoći civilnom stanovništvu u katastrofama, a bit će i osnova za razvoj i podizanje pričuvnih snaga.

Istoga dana poslijepodne biskup je blagoslovio spomen-obilježe u Bagalovićima podignuto u čast trojice hrvatskih branitelja. Na svečanosti su sudjelovali ministar obrane RH i potpredsjednik Vlade Damir Krstičević i drugi visoki državni dužnosnici i predstavnici mjesnih i lokalnih vlasti te rodbina i mještani.

Pjevala je klapa Sv. Nikola iz Metkovića.

Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji

Splitsko-makarska nadbiskupija bila je domaćin Trećeg nacionalnog susreta katoličkih obitelji koji se pod geslom "Obitelj - izvor života i radošti" održao u Splitu i Solinu 15. i 16. rujna 2018. godine.

U tjednu prije početka susreta organiziran je bogat znanstveni, kulturni, duhovni i humanitarni program. U ponедjeljak, 10. rujna u palači Milesi u Splitu održan je okrugli stol na temu "Izazovi suvremenih obitelji", na kojem je među ostalim govornicima sudjelovao i predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj dubrovački biskup msgr. Mate Uzinić. Sljedećeg dana je u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu predstavljen zbornik dječjih radova "U zagrljaju moje mame" u organizaciji Katehetetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije, a na predstavljanju je bio i splitsko-makarski nadbiskup i metropolit msgr. Marin Barišić.

U srijedu je u splitskom Kazalištu lutaka izvedena predstava za djecu "Ružno pače", nakon čega je na Sustipanu upriličena predstava "Legenda o Miljenku i Dobrili", priča o ljubavi hrvatskog Romea i Julije iz Kaštela Lukšića. U četvrtak, 13. rujna u večernjim satima, u svim župama Splita i Solina i cijele Splitsko-makarske nadbiskupije upriličeno je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Sljedećeg dana organizirana je humanitarna akcija "Obitelji za najmanje" s ciljem pomoći kupnje endoskopskog stupa za zahvate u novorođenčadi i djece za potrebe Klinike za dječju kirurgiju KBC-a Split. U sklopu akcije u večernjim satima je na splitskoj Rivi održan humanitarni koncert na kojem su nastupili poznati hrvatski glazbenici.

U subotu, 15. rujna u večernjim satima u pravoslavnom Gospe od Otoka u Solinu održano je

euharistijsko bdijenje "Hod svjetla". Molitvu je predvodio i pozdrav uputio splitsko-makarski nadbiskup i metropolit msgr. Marin Barišić. Na bdijenju se okupilo 18 hrvatskih nad/biskupa, među njima i vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Prigodnu propovijed održao je predsjednik Vijeća HBK-a za život i obitelj dubrovački biskup msgr. Mate Uzinić. Molitveno bdijenje, na kojem je pjevao zbor mladih "Krstitelj" sa splitskog Trstenika, završilo je blagoslovom Presvetim Oltarskim Sakramentom.

U nedjelju, 16. rujna održan je središnji događaj Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji – svečano euharistijsko slavlje na Gospinoj livadi u prasvetištu Gospe od Otoka u Solinu. Uz predvoditelja slavlja splitsko-makarskog nadbiskupa i metropolita msgr. Marina Barišića

na slavlju je sudjelovao 21 nad/biskup, među njima i vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, tajnik Apostolske nuncijature u RH msgr. Janus Blachowiak te oko dvije stotine svećenika. Na Gospinu polju okupilo se oko 20.000 vjernika iz svih biskupija Hrvatske, BiH, Crne Gore, Vojvodine, iz Hrvatskih katoličkih misija u Europi i svijetu. Misi su nazočili i visoki hrvatski dužnosnici: predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, izaslanik predsjednika Sabora i gradonačelnik Splita Andro Krstulović-Opara, izaslanik predsjednika Vlade i splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban, gradonačelnik Solina Dalibor Ninčević, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga general zbora Mirko Šundov i general-bojnik Mladen Fuzul.

U propovijedi je msgr. Barišić naglasio da je obitelj dijagnoza i terapija hrvatskog društva. Bez zdrave obitelji nema ni zdravog društva. Istaknuo je kako je brak zajedništvo muškarca i žene, a obitelj zajedništvo roditelja i djece. Prepoznajući u ocu i majci dva lica iste ljubavi, djeca rastu u radosti i slobodi. Unatoč razornim ideologijama, relativizmu, beščutnom hedonizmu, individualizmu i egoizmu koji neprestano prijete obitelji, msgr. Barišić je kazao kako obitelj ne može biti poražena jer se u njezinom temelju nalazi ljubav Krista prema Crkvi, koja se preljeva u snagu održanja bračnih obećanja. Nadbiskup je ohrađio i potaknuo okupljene vjernike i obitelji da im u središtu uvijek moraju biti Isus i majka Marija kao trajni izvori života i radosti.

Na kraju misnog slavlja zahvalu je uputio zadarски nadbiskup i predsjednik HBK-a msgr. Želimir Puljić, poručivši da su obitelji Božjim darom i izborom pozvane biti "duhovno gnijezdo" i "ognjište života". Msgr. Puljić ponovio je Petrove riječi s Gore Preobraženja: «Lijepo nam je ov-

dje biti. Lijepo je slušati žubor rijeke Jadro, koja simbolizira naš hrvatski Jordan i naše Jadransko more koje svojom plavom bojom umiva bijelo kamenje, oblivenom crvenom krvlju tolikih mučenika ove nadbiskupije i čitave Domovine. Lijepo nam je i osjećamo se kod kuće s vama, drage i poštovane obitelji iz bliza i izdaleka, iz Domovine i iz inozemstva. Jer, vi ste pravi izvor života i razlog naše radosti kako piše na logotipu ovoga susreta».

Pjevanje na središnjem slavlju predvodio je veliki mješoviti zbor sastavljen od više zborova Splitsko-makarske nadbiskupije pod ravnanjem maestra don Šime Marovića, uz pratnju puhačkog komornog sastava *Bass quinteta* te orguljašku pratnju maestra don Ivana Urlića, orguljaša splitske prvostolnice.

Nakon svete mise na Gospinom otoku organizirano je druženje svih sudionika uz hranu i koncert duhovne glazbe.

Mladomisnik Vojnog ordinarijata

don Branko Čagelj

Branko Čagelj rodio se 6. siječnja 1983. godine u Bugojnu od oca pok. Perice i majke Ivke rođ. Gavrić u obitelji od šestero djece. Kršten je u župnoj crkvi Svete Terezije od Djeteta Isusa u Bistrici pokraj Uskoplja. Sakrament Svetе isповijedi i euharistije primio je u župi Sv. Spasa (Stara Mokošica), a krizme u župi Sv. Križa u Dubrovniku, gdje se uslijed ratnih strahota s obitelji preselio 1993. godine.

Završio je srednju komercijalističko-ekonomsku školu, smjer komercijalist. Nakon radnog iskušta odlučio se za svećeništvo. Filozofsko-teološki studij završio je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu 2017. godine.

Službe lektorata i akolitata primio je u Družbi Isusovoj čiji je član bio pet godina. Posljednje tri godine formacije boravio je u odgojnoj ustanovi kod otaca karmelićana u zagrebačkim Remetama kao bogoslov Vojnog ordinarijata. Red đakonata primio je 10. prosinca 2017. godine polaganjem ruku vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdana. Uspješno je obavio đakonsku pastoralnu godinu u Vojnom ordinarijatu.

Položio je završni komisijski ispit iz građe o liturgiji, pastoralu i crkvenom pravu. Položio je ispit iz građe za stjecanje isповједničke ovlasti, stekavši uvjete i diplomu Nadbiskupijskog pastoralnog instituta Zagrebačke nadbiskupije o postignutoj svećeničkoj spremi.

Položivši isповijest vjere, prisegu vjernosti pri preuzimanju službe koja se ima obavljati u ime Crkve, biskup je pozitivno odgovorio na Brankovu molbu da bude zaređen za prezbitera.

U crkvi sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu don Branko je 30. lipnja 2018. godine zaređen za prezbitera vojne biskupije.

Od 1. rujna 2018. godine obnaša službu policijskog kapelana u kapelaniji "Sv. Nikola biskup" Policijske uprave krapinsko-zagorske.

KRONIKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA

LIPANJ 2018.

Split, 1. lipnja 2018., subota. Biskup msgr. Jure Bogdan proslavio je u Splitu sa svojim gimnazijskim kolegama 45. obljetnicu mature. U sklopu proslave, u negdašnjoj kapelici Nadbiskupske sjemeništa u Splitu biskup je slavio sv. misu i propovijedao. Na slavlju su sudjelovali njegovi kolege iz ondašnje Nadbiskupijske sjemenišne klasične gimnazije koji su maturirali 1973. godine. Sedmorica su postali svećenici, a šestorica su koncelebrirali. Premda je tadašnja četverogodišnja sjemenišna gimnazija imala program klasične gimnazije, uslijed ondašnjih „kurikularnih“ i drugih reformi nije se smjela zvati ni gimnazijom ni klasičnom, a nije bila priznata ni u državnom sustavu. Službeni naziv gimnazije bio je „Srednja škola za spremanje svećenika u Splitu“.

Zagreb, 3. lipnja 2018., nedjelja. U kapelici Vojnog ordinarijata biskup je s narodom u 10.00 sati slavio sv. misu i propovijedao. Koncelebrirali su generalni vikar don Marko Medo i vojni kapelan iz Petrinje don Antonio Mikulić. Čakonirao je đakon Vojnog ordinarijata don Branko Čagelj.

Zagreb, 5. lipnja 2018., utorak. U Vojnome ordinarijatu održana je pripravna sjednica za Konferenciju Međunarodnog vojnog apostolata (AMI). Na sjednici su bili: biskup vojni ordinarij u RH, generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM, predsjednik AMI-ja nizozemski viceadmiral Matthieu Borsboom, tajnik AMI-ja Domenico D'Ortenzi i drugi.

Poslijepodne je biskup goste iz AMI-ja poveo u nacionalno Marijansko svetište Mariju Bistrigu.

Zagreb, 6. lipnja 2018., srijeda. Prijepodne biskup je primio gosp. Stjepana Ribića.

Zagreb, 7. lipnja 2018., četvrtak. Biskup je prijepodne u Vojnome ordinarijatu predsjedao sjednicom na kojoj je glavna i jedina tema bila raščlamba sudjelovanja Hrvatske vojske, policije i branitelja na Međunarodnome vojnemu hodočašću u Lourdesu od 15. do 22. svibnja o.g. Uz biskupa vojnog ordinarija, zapovjednika hodoča-

šća general-bojnika Sinišu Jurkovića, generalnog vikara don Marka Medu, biskupskog vikara za pastoral MUP-a fra Franu Musića OFM, djelatnike Vojnog ordinarijata, vojne i policijske kapelane, na sjednici su sudjelovali djelatnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH, Ministarstva unutarnjih poslova, pomoćnici kapelana, djelatnici MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH i MUP-ove Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH, predstavnici pravosudne policije, Carinske uprave, Hrvatske vatrogasne zajednice, Orkestra Hrvatske vojske itd. Na raščlambi su zacrtane smjernice za pripremu 27. hodočašća koje će biti održano u svibnju 2019. godine u Lourdesu.

Zürich, 8. lipnja 2018., petak. Poslijepodne biskup je oputovao u Švicarsku u Zürich. Odsjeo je u Hrvatskoj katoličkoj misiji. S biskupom je u pratnji fra Frano Musić OFM, biskupski vikar za pastoral MUP-a.

Einsiedeln, 9. lipnja 2018., subota. Prijepodne biskup je primio u misiji msgr. Boguslawa Kośmiedera, kapelana engleske misije u Zürichu. Poslijepodne je predvodio križni put u Einsiedelu kraj benediktinske opatije. Na pobožnosti je sudjelovalo veliko mnoštvo hrvatskih vjernika iz svih hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj. Po završetku križnog puta održao je homiliju.

Nakon križnog puta biskup je u 19.00 sati predvodio u bazilici benediktinske opatije koncelebriranu sv. misu za hrvatske hodočasnike. Pod misom je održao homiliju.

Einsiedeln, 10. lipnja 2018., nedjelja. U velikoj dvorani u benediktinskoj opatiji u 11.00 sati, biskup je održao predavanje za hrvatske vjernike o dokumentu Kongregacije za nauk vjere *Placuit Deo*. Prisutne je na kraju izvjestio o Vojnome ordinarijatu i pastoralu hrvatske vojske i policije. U 12.30 sati predslavio je svetu misu za sve hodočasnike u bazilici benediktinske opatije i propovijedao. Velika bazilika bila je ispunjena hrvatskim vjernicima. Poslijepodne se vratio u Zagreb.

Zagreb, 11. lipnja 2018., ponedjeljak. Potpredsjednik Vlade i ministar obrane Republike Hrvatske Damir Krstičević posjetio je Vojni ordinarijat. S ministrom u pratinji bili su: posebni savjetnik ministra Božo Kožul, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman" general-bojnik Mate Pađen, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-bojnik Siniša Jurković, zapovjednik Hrvatske ratne mornarice komodor Ivo Raffanelli, zapovjednik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva brigadni general Mate Mikić, zapovjednik Zapovjedništva specijalnih snaga brigadni general Perica Turalija.

Domaćin susreta bio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. Susretu su također nazočili generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM, svi vojni i nekoliko policijskih kapelana. Odsutna su bila tri vojna kapelana koja se nalaze na dužnostima u mirovnim misijama (Vujičić, Rajić i Savić). Susret s ministrom bio je radne naravi. Ministar Krstičević predstavio je postignuća Ministarstva obrane i Hrvatske vojske u 2017. godini te prioritete za 2018. godinu. Ministar se prisjetio ključne uloge koju je Katolička Crkva imala u Hrvatskoj vojsci tijekom povijesti i u Domovinskom ratu: "Vojnici su odlazili na bojište s krunicom oko vrata kako bi na taj način osjetili pouzdanje u Božju snagu. Ona je i danas potrebna kako bi se mogli nositi s izazovima na radnom mjestu." Naglasio je važnost suradnje Crkve i vojske danas, dva desetljeća kasnije. To znači da unatoč tome što svatko ima svoju odgovornost i nadležnost, cilj nam je svima isti: izgrađivati integralne osobnosti i time jačati vojsku i državu. Ako nema partnerstva s Vojnim ordinarijatom, nema ni jake vojske.

Zagreb, 12. lipnja 2018., utorak. Biskup je prije podne primio provincijala franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda o. Iliju Vrdoljaka OFM. Nakon toga primio je hvarskog biskupa msgr. Petra Palića.

Rijeka, 14. lipnja 2018., četvrtak. Policijska kapelacija u Rijeci je pod nebeskom zaštitom svetoga Vida. Biskup je u riječkoj prvostolnici predslavio sv. misu u zajedništvu s policijskim kapelanom vlč. Pavlom Mokri i drugim svećenicima vojnim i policijskim kapelanim. U prvostolnici su se okupili mnogobrojni vjernici, policajci, branitelji, pomoćnici kapelana iz MORH-a i MUP-a, djelatnici Vojnog ordinarijata, MUP-ove Samostalne

službe i MORH-ova Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu, generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM. Pjevala je policijska klapa "Sv. Matej" iz Bjelovara pod vodstvom vlč. Damira Vrabeca. Nakon sv. mise i druženja u Policijskoj upravi Primorsko-goranskoj biskup se susreo s njezinim načelnikom Tomislavom Dizdarom i drugim odgovornim djelatnicima Policijske uprave.

Istoga dana poslijepodne biskup je pohodio riječkog nadbiskupa metropolita msgr. Ivana Devčića.

Mađarevo, 15. lipnja 2018., petak. U župi Varadinske biskupije Mađarevo biskup je poslijepodne predvodio sv. misu u čast sv. Vida i održao propovijed. Domaćin slavlja bio je vlč. Vjekoslav Vidaček, policijski kapelan kapelanie "Sv. Franjo Asiški" Policijske uprave međimurske.

Osijek, 16. lipnja 2018., subota. U crkvi sv. Mihuela u Tvrđi u Osijeku biskup je u večernjim satima slavio sv. misu i propovijedao. Pod sv. misom sklopili su kršćansku ženidbu Karla Bogdan i Borna Beker.

Križevci, 17. lipnja 2018., nedjelja. Križevačka eparhija proslavila je 240 godina od utemeljenja. U katedrali u Križevcima liturgiju je predvodio križevački vladika msgr. Nikola Kekić. Koncelebrirali su: nadbiskup metropolit zagrebački kardinal Josip Bozanić, đakovačko-osječki nadbiskup metropolit msgr. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup metropolit u miru msgr. Marin Srakić, varaždinski biskup msgr. Josip Mrzljak, sisački biskup msgr. Vlado Košić, bjelovarsko-križevački biskup msgr. Vjekoslav Huzjak, dubrovački biskup msgr. Mate Uzinić, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, gospicko-senjski biskup msgr. Zdenko Križić, pomoćni zagrebački biskupi msgr. Ivan Šaško i msgr. Mijo Gorski, prvi tajnik Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj msgr. Janusz Stanislaw Blachowiak te više grkokatoličkih svećenika. Liturgiju je izravno prenosila Hrvatska radio-televizija.

Zagreb, 18. lipnja 2018., ponedjeljak. Biskup je sudjelovao u Zagrebu na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije. Prijepodne biskupi su zasjedali s redovničkim provincijalima. Poslijepodne biskupi su nastavili zasjedanje sami.

Vukovar, 19. lipnja 2018., utorak. Poslijepodne biskup je s generalnim vikarom don Markom Medom oputovao u Vukovar. I ove godine odjeli su u franjevačkome samostanu u Vukovaru. Biskup se navečer susreo s dvadesetim naraštajem Ratne škole "Ban Josip Jelačić" Hrvatskog vojnog učilišta.

Vukovar, 20. lipnja 2018., srijeda. Biskup je predslavio sv. misu i propovijedao u crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru. Koncelebrirali su generalni vikar don Marko Medo, gvardijan fra Ivica Jagodić OFM, vojni kapelan iz Vinkovaca fra Mato Vincetić OFM, o. Ivan Henrik Damjanović, cistercit iz Austrije. Na sv. misi sudjelovali su načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, brigadni general Željko Živanović i zamjenik zapovjednika HV-a brigadir Željko Dadić, polaznici vojnih škola, njihovi zapovjednici i nastavno osoblje.

Nakon mise sudionici su iz crkve prošli u svečanome mimohodu gradom Vukovarom do velikog središnjeg križa u luci na Dunavu, podignutog u spomen na žrtve Domovinskog rata pale za slobodu Hrvatske. Položili su vijence i zapalili svijeće. Biskup je predmolio prigodnu molitvu za sve poginule i nestale u Domovinskom ratu. Istoga dana sudjelovao je i u drugim prigodnim programima.

Vukovar, 21. lipnja 2018., četvrtak. U Memorialnom centru Domovinskog rata održana je svečana promocija 153 polaznika vojnih škola HVU "Dr. Franjo Tuđman". Uz polaznike, njihove obitelji, rodbinu i prijatelje na svečanosti su bili: predsjednica RH i vrhovna zapovjednica OS RH Kolinda Grabar-Kitarović, izaslanik predsjednika Vlade RH potpredsjednik vlade RH i ministar obrane Damir Krstičević, načelnik GS OS RH general zbora Mirko Šundov, vojni biskup msgr. Jure Bogdan, generali HV-a, vukovarski gradonačelnik Ivan Penava, saborski zastupnici i visoki dužnosnici te predstavnici javnog, društvenog, političkog, znanstvenog, kulturnog i gospodarskog života RH, županije i grada.

Zagreb, 23. lipnja 2018., subota. U kapelici Vojnog ordinarijata biskup je slavio redovnu sv. misu u sedam sati ujutro. Na sv. misi sudjelovala je skupina Poljičana u narodnim nošnjama. Potom je biskup s generalnim vikarom don Markom Medom na Oltaru domovine na Medvedgradu, uz paljenje svijeća i polaganje cvijeća, predvodio molitvu.

Zagreb, 24. lipnja 2018., nedjelja. U kapelici Vojnog ordinarijata biskup je slavio redovnu nedjeljnu misu s narodom i propovijedao. Koncelebrirao je i umirovljeni vojni ordinarij u RH msgr. Juraj Jezerinac.

U 19.00 sati biskup je s generalnim vikarom počudio franjevce trećoredce na Ksaveru. Čestitao je imendan trojici slavljenika: provincijalu fra Ivi Martinoviću TOR, gvardijanu i župniku fra Ivi Paponji TOR i don Ivanu Bodrožiću, profesoru na KBF-u u Zagrebu i Splitu.

Zagreb, 25. lipnja 2018., ponedjeljak, Dan državnosti Republike Hrvatske. Biskup je sudjelovao u koncelebriranom slavlju u zagrebačkoj crkvi sv. Marka. Sv. misu predslavio je i propovijedao zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Koncelebrirali su: apostolski nuncij u RH nadbiskup msgr. Giuseppe Pinto, vladika križevački msgr. Nikola Kekić, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, hvarska biskup msgr. Petar Palić, prvi tajnik Apostolske nunciature u RH msgr. Janosz Stanislaw Blachowiak i još nekoliko svećenika. Crkva je bila ispunjena vjernicima do posljednjeg mjesta. Na sv. misi sudjelovali su: predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Sabora RH Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, gotovo svi ministri u Vladi RH, brojni istaknuti vojni, policijski, kulturni, javni, politički i gospodarski djelatnici, hrvatski branitelji, itd.

Biskup je navečer sudjelovao na Pantovčaku na svečanome prijemu kojeg je predsjednica RH predila povodom obilježavanja Dana državnosti.

Glina, 26. lipnja 2018., utorak. Biskup je sudjelovao u Glini na obilježavanju 27. obljetnice početka oružanog otpora srpskoj agresiji na glinskoj području. U pratnji biskupa bio je đakon Vojnog ordinarijata don Branko Čagelj, a dočekao ih je policijski kapelan don Ivo Borić koji je na službi u Sisku. Na spomendanu su sudjelovali ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, posebni savjetnik i izaslanik predsjednice Republike Hrvatske Ante Deur, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i zamjenik župana Sisačko-moslavačke županije Ivan Celjak, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, posebni savjetnik ministra unutarnjih poslova umirovljeni general pukovnik Mladen Markač, gradonačelnik Grada Gline Stjepan Kostanjević, saborski zastupnici, predstavnici nadležnih

državnih tijela i tijela lokalne i područne samouprave, predstavnici raznih ustanova, udruga i organizacija. Na obljetnici su sudjelovali branitelji i mještani Gline te obitelji poginulih branitelja Gline i druge braniteljske udruge. Biskup je uputio prigodnu riječ i pomolio se za sve pokojne branitelje.

Požega, 27. lipnja 2018., srijeda. Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan sudjelovao je na proslavi Dana kapelani "Sveti Ivan Krstitelj" u vojarni 123. brigade HV u Požegi. Kapelana je proslavila dvadesetu obljetnicu osnutka. Tom je prigodom biskup msgr. Bogdan predslavio euharistijsko slavlje u kapelici posvećenoj sv. Ivanu Krstitelju. S biskupom su koncelebrali vojni kapelan domaćin vlč. Željko Volarić, vojni kapelani o. Drago Majić DI, vlč. Ante Mihaljević i fra Mato Vincetić OFM. Koncelebrirali su i svećenici Požeške biskupije: župnik župe sv. Ivana Krstitelja u Požegi vlč. Branko Šipura, voditelj katedralnog zabora vlč. Mario Večerić, kapelan požeške katedrale sv. Terezije Avilske vlč. Robert Kupčak i župnik župe sv. Ane Skenderovci vlč. Mijo Lasošić. Čakonirao je đakon Vojnog ordinarijata don Branko Čagelj. Na svetoj misi sudjelovali su: u ime zapovjednika Zapovjedništva za potporu brigadir Ivan Jušić, dožupan Požeško-slavonske županije Vedran Neferović, dogradonačelnik Požege Ferdinand Troha, zamjenik načelnika PU požeško-slavonske Dalibor Bauer, predsjednik Koordinacije udruga proisteklih iz Domovinskog rata Anto Pavličević, zapovjednik Središta za temeljnu obuku brigadir Milan Čorak, zapovjednik dočasničke škole pukovnik "Zdenko Šakota", domaćin zapovjednik Središta za obuku i doktrinu logistike u Požegi te zapovjednik vojarne "123. brigade HV" u Požegi pukovnik Mato Tomašević.

U 16.30 sati s biskupskim vikarom za pastoral MUP-a fra Franom Musićem OFM, biskup je nazočio sastanku u Ministarstvu obrane u Zagrebu. Domaćin i predsjedatelj sastanka bio je ministar obrane Damir Krstičević. Sastanku je nazočio i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga general zboru Mirko Šundov, više generala HV-a, djelatnika MORH-a i Ureda predsjednice RH.

Zagreb, 28. lipnja 2018., četvrtak. Povodom "Papinog dana", apostolski nuncij u RH msgr. Giuseppe Pinto organizirao je u 12.00 sati svečani prijem u prostorijama Hrvatske biskupske konferencije. Zajedno s umirovljenim biskupom

msgr. Jurjem Jezerincem, biskup je nazočio prijemu. Primaju su nazočili predstavnici Katoličke Crkve predvođeni predsjednikom HBK-a zadarškim nadbiskupom msgr. Želimirom Puljićem, predstavnici drugih vjerskih zajednica, kao i visoki predstavnici državnih, političkih i kulturnih ustanova, te članovi Diplomatskoga zbora akreditiranog u Republici Hrvatskoj.

Zagreb, 29. lipnja 2018., petak. Sveti Petar i Pavao. U Ministarstvu obrane u 13.00 sati biskup je sudjelovao na proslavi rođendana ministra obrane Damira Krstičevića.

Zagreb, 30. lipnja 2018., subota. Velika svečanost za Vojnu biskupiju. U crkvi sv. Franje Ksaverijskoga na Ksaveru biskup je zaredio za svećenika Vojne biskupije don Branka Čagelja. Pod istom sv. misom zaredio je za đakone Vojnog ordinarijata prof. Marka Trogrlića i prof. Hrvoja Relju, sveučilišne profesore u Splitu. Pod misom je pjevala policijska klapa "Sv. Matej" iz Bjelovara pod vodstvom vlč. Damira Vrabeca. U koncelebraciji su bili vojni biskup u miru msgr. Juraj Jezerinac, generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM i još četrdesetak svećenika. Nakon mise ređenja svi prisutni pozvani su na prigodni domjenak u samostanskoj dvorani.

SRPANJ 2018.

Zagreb, 1. srpnja 2018., nedjelja. Biskup je prijepodne predslavio sv. misu i propovijedao u kapelici Vojnog ordinarijata. Koncelebrirali su: msgr. Juraj Jezerinac, mladomisnik don Branko Čagelj, don Slavko Kovačić, generalni vikar don Marko Medo, p. Eric Sylvestre iz Kanade. Asistirali su novozaređeni đakoni don Hrvoje Relja i don Marko Trogrlić.

Zagreb, 3. srpnja 2018., utorak. S generalnim vikarom don Markom Medom biskup je primio poslijepodne načelnika Glavnog stožera OS RH generala zabora Mirka Šundova.

Zagreb, 7. srpnja 2018., subota. Prijepodne biskup je primio s. Mariju Banić, časnu majku sestarsu Služavki Malog Isusa i profesora Juricu Matijevića sa Sveučilišta u Splitu.

Zagreb - Tolisa (BiH), 8. srpnja 2018., nedjelja. Biskup je slavio sv. misu "pro populo" s nandom u kapelici Vojnog ordinarijata i propovijedao.

Na mjesnome groblju u Tolisi u Bosni i Hercegovini predvodio je sprovodnu sv. misu za pok. Janju Vincetić, majku fra Mate Vincetića OFM, vojnoga kapelana u Vinkovcima. Održao je i homiliju. S biskupom su koncelebrirali: fra Mato Vincetić OFM sin pokojnice, generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM, don Vladislav Mandura, don Željko Volarić, župnik i gvardijan iz Tolise fra Mario Jurić OFM i više redovnika franjevaca. Nakon sprovodne mise i ukopa na mjesnome groblju, biskup se na prigodnom domjenku susreo s rođbinom pokojnice, nakon čega je pohodio franjevački samostan u Tolisi.

Zagreb, 9. srpnja 2018., ponedjeljak. U Vojnemu ordinarijatu biskup je primio provincijalku sestra Služavki Malog Isusa s. Petru Marijanović.

Zagreb, 12. srpnja 2018., četvrtak. Povodom završetka formacije polaznika 13. naraštaja Policijske škole "Josip Jović", biskup je na Policijskoj akademiji slavio sv. misu i propovijedao. Koncelebrirao je o. Frano Musić OFM, biskupski vikar za pastoral MUP-a i kapelan na Policijskoj akademiji.

Zagreb, 13. srpnja 2018., petak. U 13.00 sati biskup je sudjelovao na svečanoj prisezi polaznika 13. naraštaja Policijske škole "Josip Jović" na Policijskoj akademiji. Nakon prisege biskup se zadržao i na prigodnome domjenku. Susreo se s ministrom unutarnjih poslova Davorom Božinovićem, ravnateljem policije Nikolom Milinom, načelnikom Policijske akademije Dubravkom Novakom i drugim visokim dužnosnicima u Ministarstvu i Policijskoj akademiji.

Zagreb, 15. srpnja 2018., nedjelja. Biskup je predvodio sv. misu "pro populo" i propovijedao u kapelici Vojnog ordinarijata. Na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji odigrana je u Moskvi završna utakmica između reprezentacija Hrvatske i Francuske. Francuska nogometna momčad pobijedila je hrvatsku reprezentaciju rezultatom 4:2. Hrvatska je osvojila drugo mjesto na Svjetskome nogometnom prvenstvu. Ovo je dosad najviši domet hrvatske nogometne momčadi. Cijela nacija ujedinjena je u slavlju ovog izvanrednog rezultata hrvatskih nogometnih reprezentativaca.

Zagreb, 16. srpnja 2018., ponedjeljak. U Zagrebu je cijeli dan trajao spektakularan doček hrvatskih nogometnih reprezentativaca iz Moskve.

"Na nogama" je bila cijela domovina.

Petrinja, 20. srpnja 2018., petak. Povodom Dana vojne kapelanije "Sv. Ilija Prorok" biskup je u vojarni u Petrinji slavio sv. misu i propovijedao. Koncelebrirali su vojni kapelan don Antonio Mikulić i više drugih svećenika. Biskup se susreo s generalom Tihomirom Kundidom iz Knina i drugim zapovjednicima.

Zagreb, 22. srpnja 2018., nedjelja. Biskup je predvodio prijepodne s narodom sv. misu "pro populo" u kapelici Vojnog ordinarijata i propovijedao. S biskupom je koncelebrirao umirovljeni vojni ordinarij msgr. Juraj Jezerinac.

Struga Banska, 26. srpnja 2018., četvrtak. U Strugi Banskoj biskup je sudjelovao na obilježavanju 27. obljetnice pogibije hrvatskih redarstvenika. Uz obitelji poginulih redarstvenika, predstavnike braniteljskih udruga, obilježavanju su nazočili: ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, pomoćnik ministra hrvatskih branitelja Dinko Tandara, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, posebni savjetnik ministra unutarnjih poslova Mladen Markač, savjetnik ministra unutarnjih poslova Josip Mihaljević, načelnici Policijskih uprava zagrebačke Marko Rašić, sisačko-moslavačke Luka Pešut, bjelovarsko-bilogorske Jakob Bukvić i brodsko-posavske Antun Valić, župan Sisačko-moslavačke županije Ivo Žinić i njegov zamjenik Ivan Celjak, predstavnici nadležnih državnih tijela i tijela lokalne i područne samouprave, predstavnici ustanova, institucija, udruga i organizacija te predstavnici medija.

Kod mjesnog spomenika - mjesta stradavanja, položeni su vijenci i zapaljene svijeće. Kod spomenika poginulim redarstvenicima održan je prigodni komemorativno-molitveni program. Molitvu je predvodio msgr. Jure Bogdan s vojnim kapelanom don Antonijem Mikulićem. Istočno dana poslijepodne biskup je pošao u Split.

Sinj, 27. srpnja 2018., petak. Četvrtu regionalno hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Republike Hrvatske održano je u Svetištu Gospe Sinjske. Na hodočašću su sudjelovali vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan koji je predvodio slavlje, provincijal franjevačke provincije Presvetog Otukitelja fra Joško Kodžoman OFM, rektor svetišta fra Petar Klapež OFM, generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH don Marko Medo te više vojnih i policijskih kapelana.

Među hodočasnicima sudjelovali su: izaslanik ministra obrane glavni tajnik MORH-a Petar Baća, brigadni general Boris Zdilar, predsjednik časničkog zbora stožerni brigadir Rozarijo Rogača, načelnik Sektora policije i koordinator hodočašća Ivica Franić, načelnik Policijske uprave splitsko-dalmatinske Slobodan Marendić. U ime Grada Sinja na hodočašću je sudjelovala sinjska gradonačelnica Kristina Križanac.

Orkestar HRM-a izveo je nekoliko duhovnih skladbi prije početka sv. mise u crkvi Svetišta Gospe Sinjske i sve prisutne duhovno uveo u ovogodišnje hodočašće i slavlje sv. mize. Misno slavlje pjevanjem su animirale klapa "Sv. Juraj" HRM i policijska klapa "Sv. Mihovil".

U svojem rođnome mjestu Donji Dolac, u župnoj crkvi sv. Martina, istoga dana poslijepodne, biskup je slavio sv. misu i krstio Magdalenu Bogdan.

Split, 28. srpnja 2018., subota. Biskup je slavio sv. misu i propovijedao u župnoj crkvi na Mejašima u Splitu. Pod misom je krstio Ritu Križan.

Zagreb, 29. srpnja 2018., 2018., nedjelja. Biskup je slavio sv. misu "pro populo" u kapelici Vojnog ordinarijata u Zagrebu i propovijedao.

Ovogodišnji mladomisnik Vojnog ordinarijata don Branko Čagelj proslavio je svoju mladu misu u rođnome mjestu Bistrici kraj Uskoplja (BiH). Na mladoj misi propovijedao je generalni vikar don Marko Medo.

Zagreb, 30. srpnja 2018., ponедjeljak. U 12.30 sati biskup je bio u zagrebačkoj vojarni "Croatia". Sudjelovao je na prigodnoj svečanosti promjene imena vojarne u vojarnu "1. gardijska brigada Tigrovi - Croatia". Izmolio je prigodne molitve.

Zagreb, 31. srpnja 2018., utorak. Prijepodne biskup je primio don Ivana Blaževca i švedskog vojnika Petra Zoricu koji je podrijetlom iz mjesta Rupe kraj Skradina u blizini Šibenika. Don Blaževac i Zorica susreli su se u Afganistanu.

U večernjim satima je u Vojni ordinarijat došla sestra Jasmina Kokotić, služavka Malog Isusa. Sestra Jasmina 1. kolovoza započinje raditi u Vojnom ordinarijatu. Nasljeđuje sestru Gordana Miškić koja je otišla na novu dužnost.

KOLOVOZ 2018.

Dalj, 1. kolovoza 2018., srijeda. Biskup je sudjelovao na komemoraciji za 39 branitelja Dalja koji su prije 27 godina poginuli u obrani tamošnje Policijske postaje. Kod spomen obilježja ispred Policijske postaje položeni su vijenci i zapaljene svijeće, a biskup je predvodio molitvu za 20 poginulih policajaca, 15 poginulih pripadnika Zbora narodne garde i četvoricu poginulih pripadnika Civilne zaštite. Nazočili su ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, pomoćnik ministra hrvatskih branitelja Nenad Križić, izaslanica predsjednice RH saborska zastupnica Irena Petrijevićanin-Vuksanović.

Nakon komemoracije biskup je služio misu za dušnicu u crkvi sv. Josipa u Dalju.

Knin, 4. kolovoza 2018., subota. Poslijepodne biskup je doputovao u Knin. Na autocesti je bila izrazito velika gužva. Vrhunac je turističke sezone. Vožnja je od Zagreba do Knina trajala šest sati. U Kninu se slavio Dan pobjede, Dan domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja, Dan Vojne biskupije. U večernjim satima biskup je sudjelovao na svečanome prijemu na Kninskoj tvrđavi. Prisutni su bili: predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, gotovo svi ministri u Vladi RH, hrvatski generali zapovjednici, umirovljeni časnici, predstavnici kulturnog i političkog života Hrvatske. Program je izravno prenosila Hrvatska radiotelevizija.

Knin - Sinj, Vepric (Makarska), 5. kolovoza 2018., nedjelja. Veliko nacionalno slavlje u Kninu. Proslava Dana pobjede, Dana domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja, Dana Vojne biskupije. Na središnjem gradskom trgu u Kninu biskup je predvodio molitvu za poginule hrvatske branitelje i sve civilne žrtve u Domovinskoj ratu.

Euharistijsko slavlje u kninskoj crkvi Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta predvodio je šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić. U koncelebraciji su bili vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman OFM, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Mušić OFM, kninski župnik fra Marko Duran OFM,

mnogobrojni vojni i policijski kapelani, đakoni Vojnog ordinarijata don Marko Trogrić i don Hrvoje Relja, bogoslovi i drugi svećenici. Sv. misi nazočila je predsjednica i vrhovna zapovjednica Oružanih snaga RH Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, član Predsjedništva BiH Dragan Čović, ostali ministri u Vladi RH, saborski zastupnici, predstavnici Hrvatske vojske i policije, županijske i gradske vlasti, javnih ustanova, branitelji i brojni vjernici. Liturgijsko pjevanje animirali su klapa Hrvatske ratne mornarice "Sv. Juraj" i policijska klapa "Sv. Mihovil". Pod misom je propovijedao biskup msgr. Jure Bogdan. Cjelokupno kninsko slavlje izravno je prenosila Hrvatska radiotelevizija.

Istoga dana poslijepodne, s đakonima Vojnog ordinarijata don Markom Trogrićem i don Hrvojem Reljom, biskup je nazočio Alci u Sinju. Nakon Alke odvezao se u svetište Vepric kraj Makarske, gdje je ostao na godišnjem odmoru.

Pag - Zadar, 15. kolovoza 2018., srijeda. Prigodom svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo ili Velike Gospe, u večernjim satima misno slavlje u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo u Pagu, predvodio je i propovijedao vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Na misnom slavlju koncelebrirali su župnik don Gašpar Dodić, ravnatelj Nadbiskupske gimnazije u Zadru don Ante Sorić i drugi svećenici.

Slavlje je započelo svečanom procesijom s Gospinim kipom u svetištu Gospe od Staroga Građa do zborne crkve Uznesenja Marijina u Pagu, gdje je slavljena sveta misa. Uz brojne vjernike s otoka i obale, svečanom misnom slavlju nazočili su ministar unutarnjih poslova Davor Božinović,

ravnatelj policije Nikola Milina, gradonačelnik Paga Ante Fabijanić i brojni drugi predstavnici društvenog i političkog života. Svečanu procesiju i misno slavlje pjevanjem su animirali župni mješoviti zbor Uznesenja Blažene Djevice Marije pod vodstvom Anthony Buljevića i policijska klapa "Sv. Mihovil" iz Splita. Nakon slavlja i večere biskup je pošao u Zadar na noćenje.

Zadar, 16. kolovoza 2018., četvrtak. Zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić primio je u svojoj rezidenciji na "radni doručak" vojnog biskupa.

Vepric - Šibenik, 26. kolovoza 2018., nedjelja. Biskup je prijepodne slavio sv. misu i propovijedao u Vepricu u kapelici Milosrdnog Isusa. Potom je otpotovao u Šibenik.

Šibenik, 26. - 29. kolovoza 2018., nedjelja - srijeda. Biskup je u Katoličkoj osnovnoj školi u Šibeniku održao svećenicima Šibenske biskupije duhovne vježbe. Uz tridesetak svećenika na duhovnim vježbama sudjelovali su šibenski biskupi msgr. Tomislav Rogić i msgr. Ante Ivas.

Sisak, 30. kolovoza 2018., četvrtak. Biskup je s nekoliko svećenika iz Splita pohodio sisačkog biskupa msgr. Vladu Košića. Domaćin je gostima pokazao katedralu, svetište Majke Božje na Gori, gdje je slavljena sveta misa, ponovno izgrađenu župnu crkvu u Petrinji, Zrinj i Sunju.

Ludbreg, 31. kolovoza 2018., petak. Održano je 19. hodočašće policijskih uprava Sjeverozapadne Hrvatske u Ludbreg u svetište "Predragocjene Krvi Isusove" u sklopu vjerskih programa "Dani ludbreške Svetе nedjelje". Križni put i misno slavlje predvodio je msgr. Jure Bogdan uz sudjelovanje dvadesetak svećenika, među njima desetak policijskih kapelana, domaćina rektora svetišta i župnika msgr. Josipa Đurkana i organizatora hodočašća policije dekana Varaždinskog policijskoga dekanata vlč. Ivice Horvata. Biskup je održao propovijed.

ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660 (59) (centrala)
faks: +385 1 4670 662
www.vojni-ordinarijat.hr
vojni.ordinarijat@morph.hr

Msgr. Jure BOGDAN, vojni ordinarij

Msgr. Juraj JEZERINAC, vojni ordinarij u miru

Don Marko MEDO, generalni vikar
spec. 68 632
marko.medo@morph.hr

Fra Frano MUSIĆ OFM,
biskupski vikar za pastoral MUP-a i
Redarstvenih službi RH
fmusic2@mup.hr

Robert STIPETIĆ, kancelar
spec. 68 642
robert.stipetic@morph.hr

Dragan LOGARUŠIĆ, ekonom
spec. 68 631
mob: +385 99 5793 911
dragan.logarusic@morph.hr

S. Jasmina KOKOTIĆ,
tajnica (vicekancelar) Vojnog ordinarijata
spec. 68 638
jasmina.kokotic@morph.hr

Vladimir KRPAN,
osobni tajnik generalnog vikara
spec. 68 635
vladimir.krpan@morph.hr

Lidija ŠANTEK, informatički izvršitelj
spec. 68 643
mob: 098/9208 827
santek127@gmail.com

Marta TOMIĆ,
savjetnik za međunarodnu suradnju
spec. 68 633
marta.tomic@morph.hr

**Samostalni odjel za potporu
Vojnom ordinarijatu (MORH)**

Vojni ordinariat u RH
Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660
faks: +385 1 4670 662

Bojnik Petar KLARIĆ, voditelj Odjela
spec. 68 634
perica.klaric@morp.hr

Marija VUKOVOJAC,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 637
marija.vukovojac@morp.hr

Branka ŠANDRO,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 641
branka.sandro@morp.hr

Marina BUZUK, stručni referent
spec. 68 630
marina.buzuk@morp.hr

Nenad VERIGA, stručni referent
spec. 68 640
nenad.veriga@morp.hr

**Samostalna služba za suradnju s
Vojnim ordinarijatom (MUP)**

Policjska akademija
Avenija Gojka Šuška, 1
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26525)
faks: +385 1 2426 496 (spec. 26496)

Mario DOKMANIĆ, voditelj Službe
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26525 i 26319)
mob: 099/7031 578 (spec. 85620)
mdokmanic@mup.hr

Mato TOPIĆ, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 527 (spec. 26527)
mob: 091 4554 649 (spec. 82649)
mtopic@mup.hr

Josip ZAGORŠČAK, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 523 (spec. 26523)
mob: 098 470 781 (spec. 84484)
jzagorscak@mup.hr

Branko ŠARKANJ, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 528 (spec. 26528)
mob: 091/4563 958 (spec. 82958)
bsarkanj@mup.hr

Darko ŠANTEK, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 529 (spec. 26529)
mob: 091/4554 644 (spec. 82644)
dsantek@mup.hr

Sanja VRKLJAN HORVAT,
administrativna tajnica
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26525)
svrkljan@mup.hr

Vojne kapelaniјe

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sveti Ivan Pavao II“ 22. listopada	MORH I GS OS RH Stančićeva 6, Zagreb
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače „Sv. Andđeli čuvari“ 2. listopada	HKoV, Karlovac Inženjerijska pukovnija, Karlovac
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 11. rujna	Mehanizirana bojna „Pauci“ vojarna „Kralj Zvonimir“, Knin
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	Zapovjedništvo specijalnih snaga, Delnice
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	HRZ 91. zrakoplovna baza, Zagreb
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	HRM Središte za obuku HRM, Split
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	Flotila HRM, Obalna straža Pomorska baza Split, Split
„Sv. Ivan od Križa“ 14. prosinca	SOD, Velika Buna
„Sv. Ilija Prorok“ 20. srpnja	Mehanizirana bojna "Gromovi" GMB, i Mehanizirana bojna "Tigrovi" GMB, Petrinja
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada	GOMBR, Vinkovci
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska mehanizirana brigada, Knin
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopad	1. motorizirana bojna „Vukovi“ voj. „Eugen Kvaternik“, Gospić
„Sv. Leopold Bogdan Mandić“ 12. svibnja	ZOD „FKF“ Osijek
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	Središte za borbenu obuku SHb poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasno-zaštitna bojna, Zagreb

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	o. Zrinko NIKOLIĆ SMM mob: 091/5530-005	bojnik Srećko ŽMALEC srecko.zmalec@morph.hr tel: 01/456-8080, mob: 091/7635-866
tel: 047/626-388 faks: 047/626-536 tel: 047/626-603 faks: 047/626-622	don. Ivan BLAŽEVAC iblazevac@yahoo.com mob: 098/9084-983	nadnarednik Daniel RADNOVIĆ tel: 047/626-536, mob: 098/186-3426 satnik Dražen ČULIG drazen.culig@morph.hr, mob: 091/8811-862
tel/faks: 022/617-841	fra Ilija MIKULIĆ OFM mob: 098/432-607	pozornik Marko BUZUK marko.buzuk@morph.hr, mob: 091/533-8266
tel: 051/652-806 faks: 051/652-940	o. Mirko VUKOJA DI mob: 099/6226-236	satnik Anton ŽIC anton.zic@morph.hr, mob: 098/917-0427
tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Viktor GRBEŠA OCD mob: 098/9737-473	pozornik Lorenc TOMKIĆ mob: 098/946-7773
tel: 021/354-913 faks: 021/354-323	don Branimir PROJIĆ branimir.projic@morph.hr mob: 098/510-737	narednica Manda SARTORI tel: 021/354-323, mob: 099/767-7330
tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	o. Jozo MRAVAK OP mob: 091/579-4868	desetnik Dario RAJČIĆ mob: 098/744-330
tel: 01/2025-830 faks: 01/2025-879	don. Željko SAVIĆ mob: 091/973-2698	
tel: 075/221-281 faks: 075/221-278	don Antonio MIKULIĆ mob: 098/1830-484	natporučnik Mario BARIŠIĆ mob: 098/886-306 tel: 075/221-415
tel: 032/348-460 faks: 032/348-460	fra Mato VINCETIĆ OFM mob: 099/308-2203	satnik Adam DAKIĆ adam.dakic@morph.hr tel: 032/348-352, mob: 091/725-8290
tel: 022/617-810 faks: 022/617-722	fra Božo ANČIĆ OFM mob: 098/760-979	stožerni narednik Borislav LAPENDA mob: 091/172-8512
tel/faks: 053/577-201	fra Matej EĆIMOVIĆ OFM mob: 091/5722-111	
tel: 031/236-623 faks: 031/236-841	don Josip KEŠINOVIĆ mob: 099/3327-300	natporučnik Darko BOBAN darko.boban@morph.hr tel: 032/236-862
tel: 047/626-824 faks: 047/626-846	don Milenko MAJIĆ mmajic@morph.hr mob: 098/924-1483	
tel: 01/4566-344 (367) faks: 01/4566-368	o. Zdravko BARIĆ SMM dekan Zagreb; mob: 091/576-2764 zdravko.baric64@gmail.com	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	HVU „Dr. Franjo Tuđman“, Zagreb
„Sv. Gabrijel arkanđeo“ 29. rujna	Središte za obuku HRZ 93. zrakoplovna baza, Zadar
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOiDL i DŠ HVU Požega
„Sv. Obitelj“ 28. prosinca „Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	ZZP, Zagreb Pukovnija Vojne policije
„Sv. Sebastijan“ 20. siječnja	Zapovjedništvo Oklopne i Tenkovske bojne “Kune” - GOMBR, Đakovo

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	o. Zoran VUJIČIĆ DI mob: 098/337-162	poručnik Marijan PULJIZ mob: 099/2486-662
tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD dekan Split; mob: 098/423-533	satnica Vinka ROGIĆ vinka.rogic@morph.hr, mob: 098/532-045
tel/faks: 034/245-117	don. Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	satnik Antun MANDIĆ amandic@morph.hr, mob: 091/786-1333
tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	don. Slavko RAJIĆ slavko.rajic@morph.hr mob: 098/1632-359	satnik Damir SEDLAR mob: 091/943-0134
tel: 031/839-166 faks: 031/839-156	don Vladislav MANDURA vlado.mandura@gmail.com mob: 091/5863-400	natporučnik Mato KULAŠ mob: 092/ 174-9036

Policjske kapelaniјe

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Majka Božja Kamenith vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrinjska 20, 10 000 Zagreb
„Sv. Mihovil arkandeo“, podružnica Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska 2. policijska postaja, 21 000 Split
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1, 10 000 Zagreb
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska Đure Šporera 4, 51 000 Rijeka
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Zagreb Sjedište i Ravnateljstvo, Ul. grada Vukovara 33
„Bl. Miroslav Bulešić“ 6. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1, 52 100 Pula
„Sv. Juraj“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10, 42 000 Varaždin
„Sv. Matej“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb, 43 000 Bjelovar
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1, 31 000 Osijek
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
„Sveti Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb, 23 000 Zadar
„Sveti Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18, 48 000 Koprivnica
„Sveti Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2, 53 000 Gospić
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6, 47 000 Karlovac
„Sv. Vinko Pallotti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1, 34 000 Požega
„Sv. Kvirin Sisački“ 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19, 44 000 Sisak
„Sv. Euzebijije i Polion“ 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b, 32 100 Vinkovci

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/4563 295 (293) faks: 01/4566 699	don Marin Drago KOZIĆ mob: 099/2680-728 (spec. 86084) mkozic@mup.hr	Mišo JOSIPOVIĆ mob: 099/2292-432 (spec. 85 546) mjosipovic@mup.hr
faks: 021/307-512 dpoljak6@mup.hr	don Darko POLJAK mob: 099/2680-733 (spec. 86089)	Luka GALIĆ tel. 021/307 511, (spec. 40 511) fax. 021/307 512 mob: 098/9591-333
tel: 01/2426-490 (spec. 26 490) faks: 2426 496	fra Frano MUSIĆ OFM mob: 099/2584-982 (spec. 86011) fmusic2@mup.hr	Luka NORAC KEVO tel. 01/2426 526, (spec. 26 526) mob: 091/4563-866
tel: 051/439-945 faks: 31 948	don. Pavao MOKRI mob: 099/3739-315(spec. 82057) pmokri@mup.hr	
tel: 01/6122-712 (712) faks: 01/3788-653 sharjac@mup.hr	o. Stjepan HARJAČ DI dekan Zagreb mob: 099/2113-891 (spec. 84048)	Vinko BAKULA tel: 01/3788 853, (spec. 88 853) mob: 091/4563-805
	don. Ilija JAKOVLJEVIĆ , dekan Rijeka, ilijajakov@gmail.com mob: 099/4965-534 (spec. 86866)	
tel/faks: 042/749-400 ihorvat9@mup.hr	don. Ivica HORVAT , dekan Varaždin; mob: 099/2680-732 (spec. 86088)	
dmrvrbc@gmail.com faks: 043/638-637	don. Damir VRABEC mob: 099/4965-536 (spec. 86868)	
tel: 031/237-553 faks: 031/237-267 zrakosec@mup.hr	don. Željko RAKOŠEC , dekan Osijek; mob: 099/7065-885 (spec. 85682)	
fax: 022/347-284 dpoljak6@mup.hr	don Darko POLJAK mob: 099/2680-733 (spec. 86089)	sv.jakovmarina@gmail.com
tel: 45 435	don Martin JADREŠKO	martin.jadresko@gmail.com
obizek@mup.hr faks:048 813-430	don. Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86087)	
	fra Matej EĆIMOVIĆ OFM mob: 091/5722-111	
tel.: 047/664-143 faks: 047/664-385	don. Andrija MARKAČ mob: 098/213-393	
tel: 034/245-117	don. Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	
	don Ivo BORIĆ 099/2680 735 (spec. 86091)	
	don Ivan BEGOVIĆ mob: 098/9422-291	begovic.vk@gmail.com

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
“Sv. Marko evanđelist” 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9, 35 000 Slavonski Brod
“Sv. Vlaho” 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13, 20 000 Dubrovnik
“Sv. Nikola biskup” 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53, 49210 Zabok
“Sv. Franjo Asiški” 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7, 40 000 Čakovec
“Bl. Alojzije Stepinac” 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19, 33 000 Virovitica

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
	don. Davorin ANDIĆ mob: 099/4965-533 (spec. 86865) dandjic@mup.hr	
	fra Ivo KRAMAR OFM i.kramar04@gmail.com	
tel.:049/225235(74235)	don Branko ČAGELJ bcagelj@mup.hr	
	don. Vjekoslav VIDAČEK mob: 098/246-092 vjekoslav.vidacek@vz.t-com.hr	
faks: 048/813-430	don. Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86087) obizek@mup.hr	

SADRŽAJ

GOSPA VELIKOG HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA ZAŠTITNICA NAŠEGA ZAJEDNIŠTVA I NAŠE JEDNODUŠNE POSTOJANOSTI	391
SVETA STOLICA	394
Jadnik vapi, a Gospodin ga čuje	394
Čuvati neprocjenjivo dobro vode	398
Poruka Dikasterija za cjeloviti ljudski razvoj	400
povodom Svjetskog dana turizma 2018.	400
HRVATSKI BISKUPI	402
Izjava Komisije "Iustitia et pax" Hrvatske biskupske konferencije	402
Izjava Komisije "Iustitia et pax" Hrvatske biskupske konferencije	404
Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju nadbiskupa Đure Hranića na početku školske i katehetske godine 2018./2019., upućena 22. kolovoza svećenicima, redovni- cima i redovnicama, katehetama i vjeroučiteljima, djeci, mladima i roditeljima.	407
Završna poruka sa Plenarnog zasjedanje Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), u Poznańu, 13. - 16. rujna 2018.	409
PROPOVIJEDI I GOVORI	411
Hrvatsko hodočašće Crnoj Gosi u Einsiedeln (Jure Bogdan)	411
Proslava 240. obljetnice Križevačke eparhije (Josip Bozanić)	414
Dan zahvalnosti i obnove odgovornosti za Domovinu (Josip Bozanić)	416
Dan Pobjede i Domovinske zahvalnosti Dan hrvatskih branitelja Gospa Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta (Jure Bogdan)	420
Uznesenje Blažene Djevice Marije na nebo (Jure Bogdan)	422
Hodočašće hrvatske policije u Ludbreg (Jure Bogdan)	425
Svetkovina sv. Marka Križevčanina (Ivan Šaško)	428
Slavlje rođenja Blažene Djevice Marije (Marin Barišić)	431
Dan hrvatskih mučenika (Mate Uzinić)	433
Hodočašće Hrvatske kopnene vojske u Udbinu (Jure Bogdan)	435
Sveta misa za poginule hrvatske branitelje (Jure Bogdan)	438
„Hod svjetla“ (Mate Uzinić)	440
Obitelj je dijagnoza i terapija našeg hrvatskog društva! (Marin Barišić)	441
ODREDBE VOJNOG ORDINARIJATA	444
DEKRETI I IMENOVANJA	456
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	458
Izvještaj sa susreta NAFCCC u Njemačkoj	458
Proslava sv. Antuna u Pridvorju	459
Svečano proslavljen Dan policijske kapelaniјe "Sv. Vid" u Rijeci	460
Proljetni susret djelatnika Vojnog ordinarijata u Valbandonu	462

Mađarevo svećano proslavilo blagdan sv. Vida	463
Završetak Godine Križevačke eparhije.....	464
Hodočašće Vojne kapelaniјe "Sv. Petar i Pavao" Majci Božjoj Remetskoj	466
Sveta misa na promociji 153 polaznika vojnih škola u Vukovaru	467
Povijesne postrojbe Hrvatske vojske na Oltaru domovine	468
Sveta misa za domovinu	469
Obilježena 27. obljetnica oružanog otpora na glinskom području	471
Dan vojne kapelaniјe "Sveti Ivan Krstitelj" u Požegi.....	473
Primanje prigodom Papina dana	474
Proslava Dana vojne kapelaniјe „Sv. Petar i Pavao“	475
Svećeničko i đakonsko ređenje u Vojnom ordinarijatu.....	476
Povratak prvog hrvatskog kontingenta iz Litve	479
Sveta misa zahvalnica za završetak školovanja 13. naraštaja Policijske škole "Josip Jović" na Policijskoj akademiji.....	481
Završena međunarodna vojna vježba MIR 18/2	482
Svećana prisega 13. naraštaja polaznika Policijske škole "Josip Jović"	483
U Petrinji proslavljen Dan vojne kapelaniјe "Sv. Ilija Prorok"	485
27. obljetnica pogibije 13 hrvatskih redarstvenika u mjestu Struga Banska	486
Četvrto pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj	489
Proslava Dana pobjede, Dana hrvatskih branitelja i Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta	493
2. HRVCON u Poljskoj obilježio 23. obljetnicu VRO „Oluja“	497
Ljetovanje djece djelatnika MORH-a i GS OS RH u Malom Lošinju	498
Sudjelovanje predstavnika Hrvatske vojske na 27. međunarodnom hodočašću u Poljskoj	501
Proslava Velike Gospe u Pagu	502
Velika Gospa u misiji UNIFIL u Libanonu.....	505
Duhovno-rekreativni susret studentske mladeži u Malom Lošinju	506
Primopredaja kapelaniјe "Sv. Euzebije i Polion" PU vukovarsko-srijemske	507
Ispráćaj 9. hrvatskog kontingenta u misiju u Afganistan.....	507
Devetnaesto pokrajinsko hodočašće policijskih uprava Sjeverozapadne Hrvatske u Ludbreg	509
Ispráćaj 1. HRVCON-a u NATO operaciju potpore miru "Sea Guardian"	512
Duhovne vježbe svećenika Zadarske nadbiskupije od 3. - 5. rujna	513
Komentar vojnog ordinarija Jure Bogdana o iznevjerrenom svećeništvu pojedinaca u Crkvi	514
Bjelovarsko-križevačka biskupija proslavila nebeskog zaštitnika.....	515
Proslava 28. godišnjice osnutka ATJ Lučko	517
Majko prevažna si i za društvo i za Crkvu.....	518
Dan hrvatskih mučenika na Udbini.....	520
Svećano obilježena 25. obljetnica operacije "Medački džep"	522
Treće vojno hodočašće Hrvatske kopnene vojske u Udbini	523
Proslava 27. obljetnice Hrvatske ratne mornarice u Pločama.....	525
Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji	529
Mladomisnik Vojnog ordinarijata (don Branko Čagelj)	532
 KRONIKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA.....	533
 ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA.....	540
 Vojne kapelaniјe.....	542
Poličijske kapelaniјe	546
 SADRŽAJ	550

Prezbitersko ređenje Branka Čagelja

Crkva sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu, 30. lipnja 2018.

Đakonsko ređenje Hrvoja Relje i Marka Trogrlića

